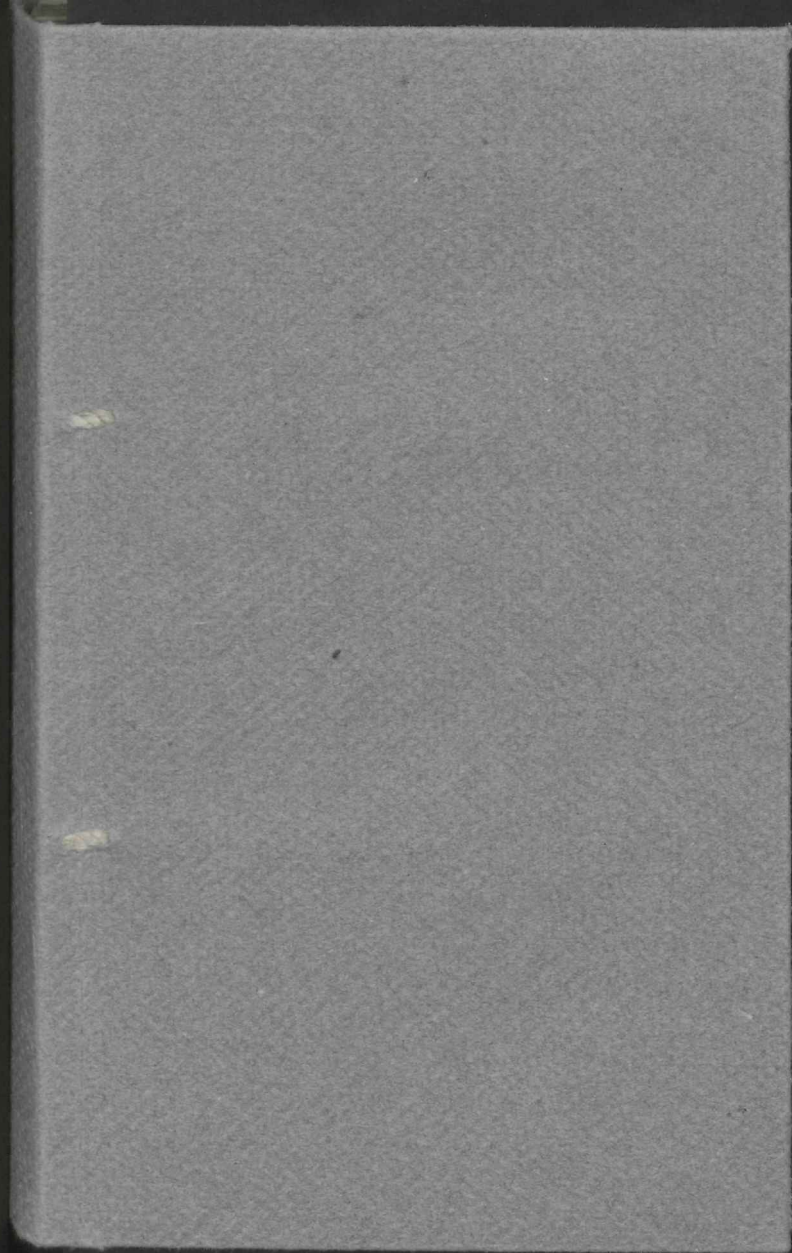
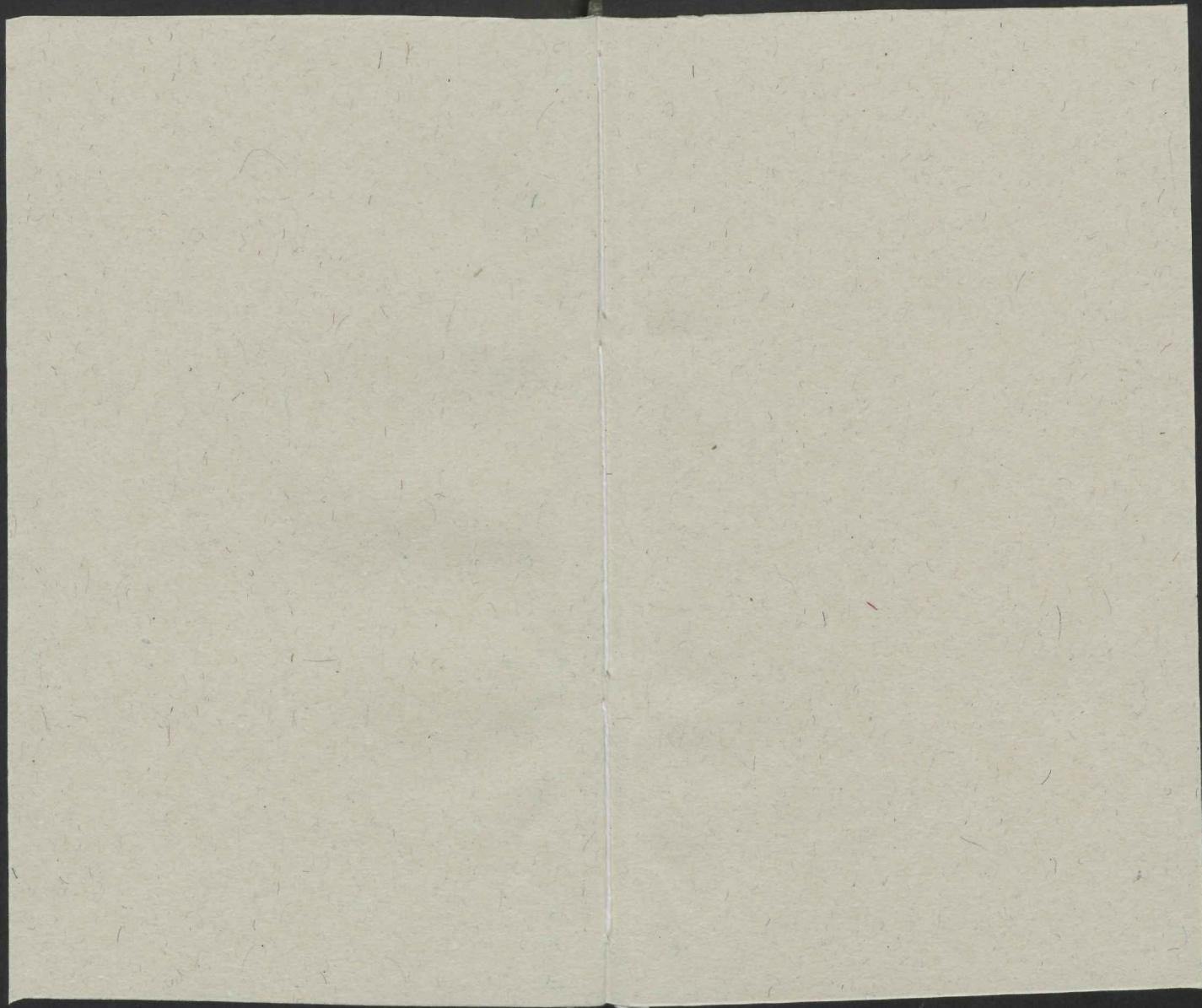

W. Miller made a
Thomas E. D.
a Brown

Katui Kanra

Yunior

11

11

Cesti-Wra Rahwa

Koddo- ja Kirko- Namat:

Mis fees on:

**I. Onsa Oppetaja Lutterusse
Katekismus,**

**II. Keis Ewangeliummid
ja Epistlid,**
ning ka

**I. Meie Isanda Jesusse Kristusse
Kannatamine, Surm, Ulestousmin-
ne ja Taewaminne;**

2. Jerusalemma Linnä Arrarikminne;

III. Üks Paulo-Namat,
Kuhho nüüd weel sadda ja kolm kaunist
uut laulu on järe pandud;

IV. Üks Palwe-Namat;
Summalo Muiks, ja Cesti-nia Rahwa
Oppetusseks walmitud.

Cum gratia & Privilegio S. Imperatoriae Majestatis omnium Rossiarum.

Tallinnas, trükkitud Lindworse Kirjade ning temma
kulle-ja warraga. 1790. Aastal.

Onsa Lutterusse
Katekismusse

Ö p p e t u s,

Wis sees on

- 1) Wiis Peatükki.
- 2) Hommiko, Öhto ning Söma-aiä
Palwed.
- 3) Öppetus Melewallaft pattud an-
deks anda.
- 4) Patto Tunnistusse Cannad.
- 5) Roddo-Öppetus.
- 6) Rüssimiste ning Rostimiste Can-
nad.

Trükkitud 1790. Aastal.

Mattensf. Nam. XXII. Peatükks
37. 39. salmist sadil.

Jesús ütleb:

Sinna pead

Jesandat omma Jummalat
armastama

keigest ommast süddamest,
ja

keigest ommast hingest,
ja

keigest ommast melest.

Sesanimma on
se esimenne ja suur kässo-sanna.

Ugga teine
on selle sarnane:

Sinna pead omma liggimest armastama
lui isse-ennast.

Rom. Nam. III. Peat. 31. salmis.

Käs

meie is käslo tühja's teme usso läbbi?

Ei mitte,
waid

meie kinnitame käslo.

Meie Riisti = Oppetusse
wiis Peatükki.

Esimenne Peatük.

Jummala kinnest Käsust.

Esimenne Käst.

Meina ollen se Jesand sinno Jum-
mal. Sul ei pea mitte teisi Jum-
malaid ollema minno kõrwas.

Mis se on?

Meie peame Jummalat ülle keige asiade kart-
ma, armastama ja temma peäle lootma.

Teine Käst.

Sinna ei pea mitte Jummalat omma
Jesanda nimme ilma asiata suhho wõr-
ma; sest Jesand ei jätta tedda muhlemata
ta, kes temma nimme kurjaste prugib.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armasta-
ma, et meie temma nimme jures mitte ei nea, ei
wast.

wañnu, ei lausu, ei wallela egga petta; waid et meie sedda feige hädda sees appi huame, pallume, fidame ja tänname.

Rolmas Käst.

Sinna pead pühhapäwa pühhitsema.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie jutust ja Jummalat sanna ei põlga; waid et meie sedda pühhaks peame, heal niel fuleme ja õppime.

Neljas Käst.

Sinna pead omma isä ja omma emma auustama, et sinno kässi hästi käib, ja sinna kaua ellad Ma peäl.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie ommad wannemid ja issandid ei põlga egga wihhast, waid et meie neid auustame, re nime, nende sanna fuleme, ja neid armaste ja kalliste peame.

Wies Käst.

Sinna ei pea mitte tapma.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie omma ligg messe ihhuie ühtegi lahjo ehk kurja ei te; waid et meie teida aitame, ja temma le head teme feige ihho hädda sees.

Rues Käst.

Sinna ei pea mitte abbiello ärraristuma.

Mie

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie kasstinaste ja puhtaste ellame kõnnette ja teggude sees, ja et iggaüks peab omma abbielast armastama ja auustama.

Seitsmes Käst.

Sinna ei pea mitte warrastama.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie omma liggimesse rahha ehk warra ei wõta, egga karwala kauba, egga pettise tõga ennest pole ei kisku; waid et meie temma warra ja pead toidust aitame kaswatada ja hoida.

Rahheksas Käst.

Sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama omma liggimesse wasto.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie omma liggimesse peäle mitte karwalaste ei wallela, tedda mitte ei petta, feelt ei petsa, egga kurje kõnnesid temma peäle ei tõsta; waid et meie temma eest kostame, feik head temmast kõnneleme, ja feik asjad heaks kätame.

Ühheksas Käst.

Sinna ei pea mitte himmustama omma liggimesse kodda.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama, et meie omma liggimesse pärrandust ehk kodda karwalusfega ei püa, egga õigusse nimmet ennest pole ei kisku; waid et meie tedda aitame, et temma sedda ennesele woiks piddada.

23

Küm-

Kümmes Käst.

Sinna ei pea mitte himinustama om-
ma liggimesse naest, sullast, ummarda-
jat, weitsid, egga muud, mis temma
parrast on.

Mis se on?

Meie peame Jummalat kartma ja armastama,
et meie omma liggimesse naest, perret ehk weitsid
ära ei aawatelle, egga wäggise ei wotta; waid
et meie neid maenitsame, et nemmad päigale ja
wad, ja temad, mis nende kōhhus on.

Mis ütleb nind Jummal teistist weitsin-
nastist kästudest:

Temma ütleb nenda: Minna se Is-
sand, sinno Jummal, ollen üks wägga
wihhane Jummal, kes wannematte pat-
to nuhtleb laste kätte kolmandamast ja
nellandamast põlwest sadik, kes mind
wihkawad. Agga neile, kes mind ar-
mastawad, ja minno kässud peawad,
teen minna head tuhhandi est põlwest sadik.

Mis se on?

Jummal ähwardab nühheida teit, kes need-
sinnastet kässud illeatwad; sepärrast peame
meie temma wihha kartma, ja mitte nendestinnaste
kässude wasto teggema; agga temma tootab ar-
mo ja teit head teitile, kes need kässud peawad,
sepärrast peame meie tedda ka armastama, tem-
ma peale lootma, ja hea melega temma käsko
mōda teggema.

Tei-

Teine Peatük.

Pühhaft Nisti-Ussust.

Esimesse Oppetus:

Lomisest.

Minna ussun Jummal se Issa, lei-
ge wäggewama taewa ning Ma-
koja sisse.

Mis se on?

Minna ussun et Jummal mind ja teit lomad
on lonud, mulle ihho ja hinge, siomad, kōmad,
ja teit liikmed, moistust ja teit meled on annud,
ja weel hoiab? ja pealegi rided, tingad, sõnise
ja jomisse, kodda ja maia, naese ja laste, põl-
lo, weitsid, ja teit wiija, teit ihho ja ello tarwi-
dust ja toidust rohkesti ja iggapäär ka annab ja
teige hadda ja kurja eest hoiab ja kaitseb; ja se
teit teeb temma issalikust jummalikust armust ja
heldusdest, ja ei mitte sepärrast, et minna tedda
wāart ehk teninud ollen; se eest on minno kōhhus
tedda kita, tāmada, tenida, ja temma sanna
kunlda; se on tõeste tõssi.

Teine Oppetus:

Ärralinnastamisest.

Minna ussun Jeesusse Kristusse Jum-
mala aino Poia meie Issanda sisse, kes
pühhaft Waimusi on sadud, ilmale todud
neitsist Mariast, Pontsiuse Pilatusse
al kannatanud, risti lödud, surinud ja
mahhamaetud, alla lainud pōrgohu-

da, kolmandamal päwal jälle üllestou-
nud surinust, üleslänud taewa, istub
Jummal omma keigewäggewama Issa
parramal kael, seält temma tulles loh-
but moistma ellawatte ja surnutte peale.

Mis se on?

Minna ussun, et Jēsus Kristus tõsine Jum-
mal, kes ommast Issast iggawest sündinud, ning
ka tõsine inimenne, kes neitsist Mariast ilmale
tõdud, minna Issand on, kes mind ärrakaddu-
nud ja hukkamoistetud innimest on päästnud ja
lunnastanud teistist pattust, surmast, ja kurrati
waest, ei mitte kulla eht hõbbedaga, waid omma
pühha kalli werrega, ning omma ilma süta kan-
natamisse ja surmaga, sepärrast et minna temma
omma piddin ollema, ja temma riis temma al-
lama, ning tedda tenima iggawesse digusse, wag-
gadusse ja õnnistusse sees, nenda kui temma on
üllestouanud surinust, ellab ning wallitseb igga-
weste, se on tõeste tõssi.

Kolmas Öppetus:

Pühhitsemisest.

Minna ussun pühha Waimo sisse, üht
pühha risti-foggodust, pühhade õssasa-
mi, pattude andeks andmist, lihha üles-
toumist ning iggawest ello, Amen.

Mis se on?

Minna ussun, et minna ommast mehest
walest mitte ei woi Jēsusse Kristusse omma
sanda sisse uskuda, egga temma jure sada; waid
pühha

pühha Waim on mind Ewangeliiummi läbbi
tutsnud, omma annettega walgustanud, ja dige
usso sees pühhitse nud ja hoidnud, nenda kui
temma keige pühha risti-foggodusse Ma peäl kut-
sub, foggub, walgustab, pühhitseb, ning Je-
susse Kristusse jures dige ja aino usso sees hoiab,
sesamma risti-foggodusse sees temma minnule ja
teifile usklikudele iggapäaw teik pattud rohkest
andeks annab, ja wiimsel päwal mind ja teik
surnud üles, ärratab, ja minnule keige usliku-
dega Kristusse sees iggawest ello annab, se on
tõeste tõssi.

Kolmas Peatük.

Pühha Issa meie Palwest.

Issa meie, kes sa olled taewas, pühhit-
setud sago sinno nimmi, tulgo mei-
le sinno riik, sinno tahtminne sündko kui
taewas, nenda ka Ma peäl, meie igga-
päwast leiba-anna meile tänapäaw, ja
anna meile andeks meie wõllad, kui meie
andeks anname omma wõlglastele, ning
ärä sata meid mitte kiustusse sisse,
waid peästa meid ärä sest kursast; sest
Timo wärralt on se riik, ning se wäggi,
ning se au iggawest, Amen.

U 5

Est.

Esimeses Palkoe sannad.

Jäsa meie, kes sa olled taewas.

Mis se on?

Jummal tabhab meid se läbbi armoliikult kutsuda et meie peame uskma, tedda meie dige Jäsa ja meid temma diged lapsed ollawot, et meie julgeste ja kindla lotuslega tedda peame palluma, nenda kui armad lapsed omma armsa isä palluwad.

Esimesenne Palkoe.

Pühhitsetud sago sinno nimmi.

Mis se on?

Jummal nimmi on käl isse- enneses pühha; agga meie pallume sesinnatse palwe sees, et se ka meie jures saaks pühhitsetud.

Kuida sünnib se?

Kui Jummal sanna selgeste ning puhtaste õpetakse, ja meie ka pühhaste kui Jummalalapsed sedda mõda ellame, sedda aita meid armas taewane Jäsa! Agga kes teist wiisi õpetab, ja ellab, kui Jummal sanna õpetab, se ei pühhitse mitte meie seas Jummal nimmi; se eest hoiameid, armas taewane Jäsa!

Teine Palkoe.

Tulgo meile sinno riik.

Mis se on?

Jummal riik tulleb käl ilma meie palweta isse- ennesest; agga meie pallume sesinnatse palwe sees, et se ka meie jure tulleks.

Kuida sünnib se?

Kui se taewane Jäsa omma pühha Waimo meile annab et meie temma pühha sanna temma

ma armo läbbi usume, ja Jummal meile parast ellame siia aialikkult ja seäl iggawest.

Kolmas Palkoe.

Sinno tahtminne sündko kui taewas, nenda ka Ma peäl.

Mis se on?

Jummal hea armoliine tahtminne sünnib käl ilma meie palweta; agga meie pallume sesinnatse palwe sees, et se ka meie jures sünniks.

Kuida sünnib se?

Kui Jummal teige kurja nou ja tahtmisse riik käl, ja kelab neid, kes meid ei tabha lasta Jummal nimme pühhitseta, egga temma riiki meie jure tulla, kui on kurrati, ma ilma ja meie lihha tahtminne; waid sünnitab ja hoiab meid kindlasti omma sanna ja usko sees meie otsani, se on temma armoliine ja hea tahtminne.

Neljas Palkoe.

Meie iggapärawast leiba anna meile tännapäät.

Mis se on?

Jummal annab iggapärawast leiba käl ilma meie palweta teikile kurja inimestele; agga meie pallume sesinnatse palwe sees, et temma meile annab sedda moista, ja tännoga wastawot, a meie iggapärawast leiba.

Mis on iggapärawane leib?

Reik, mis meie ihho toidusfeks ja allespidamisfeks tarwis lähhäb: söminne, jominne, rided, kirgäb, koddä, maia, pöid, weiksed, rahha, warred, wagga abbitasa, waggad lapsed, wagga perrewag

oaggad ja tru id illemad, hea wallitus, hea ilm, rahho, terwis, aus ello, head söbrad, tru id naabred, ja muud nisuggused asjad.

Wies Palwe.

Ja anna meile andeks meie wöllad, kui meie andeks anname omma wölglastele.

Wis se on?

Meie pallume sesinnatse palwe sees, et se taewane Jessa mitte ei tahhaks wadata meie pattude peäle, egga nende pärrast meile sedda keelba, mis meie pallume; sest meie ep olle sedda mitte wäart, mis meie pallume, ja ep olle sedda ka mitte teenid; waid temma tahhaks meile sedda keel armust anda, sest et meie iggapääd paljo patto teime, ja elget nuhtlust tehime. Eüs tahhame meie ka süda pamest andeks anda, ja heal meel head tehha neie, kes meie wasto eeswad.

Rues Palwe.

Ming ärra sada meid mitte kiusatusse isse.

Wis se on?

Jummal ei kiusa käl ledtagi, agga meie pallume sesinnatse palwe sees, et Jummal meid tahhaks hoida ja illespidada, et kurrat, ma ilm ja meie lihha meid ei petta egga sada ebba-ussu, meeleärraheitmisse, ja monne mu sure patto ja abbi sisse, ja kui meid sega peaks kiusatama, et meie kummatagi wiimselt ärrawoidame, ja woimust same.

Seitsmes Palwe.

Waid peästa meid ärra sest kurrast.

Wis

Wis se on?

Meie pallume sesinnatse palwe sees kui ühhe ho bil, et se taewane Jessa meid tahhaks peästa teige suggusest ihho- ja hinge-, warrandusse- ja au tahjust, ja wiimaks, kui meie surma tunniste tulleb, önsa otša meile anda, ja armoga sesinnatsest häd da orrust ennese jure taewa wotta.

Wiimsed palwe jannad?

Sest sinno pärrast on se riik, ning se wäggi, ning se au iggawest. Amen.

Wis on Amen?

Se on, et minna pean kindlaste ussma, et se taewane Jessa meie palwed heldeste on wastowõtmud ja kinnud; sest et temma isse on meid käästnud nenda palluda, ja tootanud, et temma meid tahhab kinnuda. Amen, Amen, se on: jah, jah, se peab tõeste nenda kindima.

~~~~~

Relias Peatük.

Pühhaft Nistmisest.

Wis on Nistminne?

Nistminne ep olle mitte paljas wessi, waid üht nisuggune wessi, mis Jummal käästus on sead tud, ja Jummal sanna ühtepandud.

Wis Jummal sanna se on?

Kui meie Jssand JEsus Kristus ütleb Matteus se ramatus wiimses peatükis: (28, 19.) Ming ja õppetage keit rahwast, ja ristige neid Jum mala se Jssa, ja se Poia, ja se pühha Waim nimme.

Wis annab eht sadab ristminne?

Temma sadab pattude andeks, andmist, peästab ärra surmast ja kurrast, ja annab igga

mes

messe õnnistusse keikile, kes sedda usfuvad, mis Jummal sanna ja tootusfed kolutawad.

Misfuggused on need Jummal sanna ja tootusfed?

Kui meie Jssand JEsus Kristus ütleb Mar. Iusse ramatus wiimses peatükis: (16, 16.) Kes usub, ja tedda ristitakse, se peab õn saks sama, agga kes ei usu, tedda peab huk ka moisterama.

Kuida wiib wessi ni sured asjad tehha?

Wessi ei te sedda tõeste mitte: waid Jumma la sanna, mis weega ja wee jures on, ja usk, mis seddasamma Jummal sanna wee sees usub; sest ilma Jummal sanna on wessi paljas wessi, ja ei mitte ristminne: agga Jummal sanna on ta üks ristminne, se on üks ello wessi täis armo, temma on uesündimisse peeseminne pühha Waimo läbbi, kui pühha Paulus ütleb Titus se ramatus kolmandamas peatükis: Jummal on meid õn laks teinud uesündimisse peeseminisse ja pühha Waimo uendamisest läbbi, tedda temma on wäljawallanud meie peäle rohkeste JEsusse Kristusse meie õnnisteggia läbbi, et meie temma armo läbbi õigeks tehtud, iggawesse ello päriaks pöödume sama lorusse järrel; se on üks tõsine sanna.

Mis tähendab nifuggune wee ristminne?

Se tähendab, et waima Aldam (se on meie pattune südda) peab iggapäwase kahhetsemisse ja pattust pöödemisse läbbi meie sees ärra: uppu tud sama, ja surema keige patto ja kurja him mudega, ja iggapäw jälle etteulles ja ülles kousma se uus innimenne, kes õigusse ja püh has

hastusse sees Jummal ees peab iggaweste ellama.

Kus se on kirjotud?

Pühha Paulus ütleb ommas ramatus Roma rahwale kirjotud, Euendamas peatükis; Meie olleme Kristusjega mahhamarud ristmisest läbbi surma sif, et origo Kristus on ül les ärratud surrust Jesa au läbbi, meie ka nenda peame udes ellus täima.

Wies Peatük.

Pühha Altari Saakrament.

Mis on se Altari Saakrament?

Se on meie Jssanda JEsusse Kristusse tõsine ihho ja werri, leiwa ja wiina al meie ristis rahwale süa ja jua, Kristusfest ennesest teatud.

Kus se on kirjotud?

Nenda kirjotawad need pühhad Ewangelistid: Matteus, Mar'us, Lukas ja pühha Paulus:

Meie Jssand JEsus Kristus sel õfel, mil tedda ärra: anti, wottis leiba, tän nas, murdis ja andis omma Jüngrittelle, ja ütles: wotke, söge, se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusfeks.

Sekammal kombel wottis temma ka tarrika pärrast õhto sõma: arga, tannas ja andis omma Jüngrittelle ja ütles:

ioge

joge keit seält seest, sesinnane karrikas on
se uus seadus minno werre sees, mis teie
ja mitme eest ärrawallatakse pattude an-
deks-andmisses: sedda tehke, ni mitto-
ford, kui teie sest jote, minno mällestus-
seks.

Mis kasso on meil sefsuggusest sömissest ning jomissest?

Sedda näitwad meile needfinnatsed Kristusse
sannad: mis teie eest ärra-antakse ja ärrawal-
latakse pattude andeks-andmisses; se on, et
meile saakramenti sees pattude andeks-andmist,
ello ja õnnistust nende sannade läbbi antakse; sest
kus pattude andeks-andminne on, seäl on ka ello
ja õnnistns.

Kuida woib ihholik söminne ning jominne nisuggused
sured asjad tehha?

Söminne ja jominne ei te sedda tõeste mitte,
waid need Kristusse sannad: mis teie eest ärra-
antakse ja ärrawallatakse pattude andeks-
andmisses; need sannad on ihholikso sömisse ja
jomisse jures, kui ülem asst saakramenti sees, ja
kes needfammad sannad usub, sel on, mis nemmad
tunnistawad, pattude andeks-andminne.

Kes wottab auaste sesinnatsse saakramenti wasto?

Paastma ja ihho polest enniast walmistama, on
äks taunis wäljaspidine lombe; agga se on die e
ja hästi walmistud, kellel uff on nendefinnaste Kris-
tusse sannade peäle: mis teie eest ärra-antakse
ja ärrawallatakse pattude andeks-andmisses;
agga kes neidfinnatsid sanno ei usu, ehk ka-
lipiddi tleb, se ep olle mitte wäart, agga hästi
walmi), sest se sanna: teie eest, tahhab selged
ussilp siddamed.

Hon-

Hommito = Palwe.

Õnnistago mind Jummal Issa, Poeg, ning
pühha Waim, Amen.

Minna tännan sind, minno armas
taewane Issa, JEsusse Kristusse
sinno armsa Poia meie Issanda läbbi, et
sinna mind minnewal õsel olled armolik-
kult hoidnud ja kairsnud keige ihho ning
hinge kahjo eest. Minna pallun sind, an-
na mulle armo, et minna woitsin ommad
pattud siddamest tunda, kahhetseada ning
mahhajatta, ja anna mulle andeks keit
minno pattud ning efsitussed, misga min-
na sind ollen wihasstanud; kaitse ning
hoia mind sefsinnatsel päwal armolik-
kult keige patto, kurja ning kahjo eest, et
keit minno mõtte, sanna, teggo ning ello
woiks sinno mele pärrast olla. Sest min-
na annan omnia ihho ning hinge, meie
üllema wallitseja ja keit muud üllemad,
meie wannemad, suggulased, waenla-
sed, keit risti-rahvast, ja keit, mis mul
on, sinno holeks; sinno pühha Waim
wallitsego minno ülle, sinno pühha Ingel
olgo minno jures, et se kurri waenlane
ühtegi melewalda minno peäle ei sa,
Amen.

B

Pal-

Palwed enne Söma-aega.

Reitide silmad lootwad, Jesand, sinno peäle, ja sinna annad neile nende roga ommal aial. Sinna teed lahti ommad helded ning rohked käed, ning täidad keit, mis ellab, hea melega.

Alu olgo Jummalale Jesale, Poiale, ning pühhale Waimule. Amen.

Jesa meie, kes sa olled taewas, n. t. f.

Jesand Jummal, taewane Jessa, õnnista meid ja needsinatsed sinno anded, mis meie sinno rohkest armust wastowottame Jesusse Kristusse meie Jssanda läbbi, Amen.

Kristus ütleb; Innimenne ei ella mitte ükspäinis leiwast, waid iggaühhest sanast, mis Jummalala su läbbi käib, Amen.

Palwed pärrast Söma-aega.

Tännage Jssandat, sest temma on held, ning temma heldus kestab igga west, kes keige lihale roga annab, neile weistele nende sõmist annab, neile nore kaarnaile, kes tedda appi hüüdwad. Temmal ey olle mitte rõmo hobbose wäest, egga melehead ühhegi luist, Jssandal on meie hea

hea neist, kes tedda kartwad ning temma armo peäle lootwad.

Alu olgo Jummalale Jesale, Poiale, ning pühhale Waimule, Amen.

Jesa meie, kes sa olled taewas, n. t. f.

Mie tänname sind, Jesand Jummal taewane Jessa, Jesusse Kristusse meie Jssanda läbbi, keige sinno ande ning heateggemisse eest, kes sinna ellad ning wallitsed iggarweste, Amen.

Jummal olgo fidetud ning tännatud sõmisse ning jomisse ning temma kalll sanna eest, temma andko meile eddespidi meie iggapäwast leiba, ja õnnistago meid ka hinge poiest Jesusse Kristusse meie Jssanda läbbi, Amen.

Jesand, sinno suur nimmi olgo fidetud nüüd ning iggarweste, Amen.

Ohto-Palwe.

Õnnistago mind Jummal Jesa, Poeg, ning pühha Waim, Amen.

Minna tännan sind, minno armas taewane Jessa, Jesusse Kristusse sinno armsa Poia meie Jssanda läbbi, et sinna mind minnewal päwal olled armolikkult hoidnud ja kaitsnud keige ihho ning

ning hinge kahjo eest. Minna pallun sind, anna mulle armo, et minna woiksin ommad pattud süddarrest tunda, kahhetseda ning mahhajatta, ja anna mulle andeks keif minno pattud ning eksitussed, misga minna sind ollen wihaстанud; kaitse ning hoia mind selfinnatsel ösel armolik, kult keige patto, kurja ning kahjo eest, et keif minno mõtte, sanna, teggo ning ello woiks sinno mele pärrast olla. Gesti minna annan omma ihho ning hinge, meie üllema wallitseja ja keif muud üllema, meie wannemad, suggulased, waenlased, keif risti-rahvast, ja keif, mis mul on, sinno holeks; sinno pühha Waim wallitsego minno ülle, sinno pühha Ingel olgo minno jures, et se kurri waenlane ühtegi melewalda minno veale ei sa, Amen.

~~~~~

Oppetus

Melewallast pattud andeks anda ja kinnitada.

Mis on pattude andeks-andmisse ja kinnitamisse Melewalb?

Pattude andeks-andmisse ja kinnitamisse melewalb on se woimus, mis meie Issand Jesus Kristus ma peäl armo oppetusse on seadnud, neile pattustele, kes pattust põderwad, pattud andeks anda; agga neile, kes pattust ei põ-

ra,

ra, pattud kinnitada, nenda kui Kristusse sannad tunnistawad.

Kuida siis Issand Kristus ütleb?

Temma ütleb nenda Joannesse ramatus; 20, 21, 23. Nenda kui Issa mind on lakkitanud, nenda lakkitan minna teid ka. Wortke pühha Waimo: kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud, kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud.

Mis kasso sadab se Melewalb?

Gedda tunnistawad meile need sannad: Kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud; se on, et neile usklikudele pattud andeks antakse Jesusse Kristusse nimmele, kes sedda omma surma ja werre läbbi on saatnud, et usk kinnitakse ja südda julgust ja rahho tunneb. Gesti kui pattud on andeks antud, siis tunneb südda rahho usso läbbi.

Kuida woiß Innimenne pattud andeks anda?

Innimenne ei woi mitte pattud andeks anda is-siennest eht ommast wäest, waid ammeti polest ja Issanda Jesusse Kristusse kätmissse peäl, nenda kui need sannad tunnistawad: Wortke pühha Waimo: kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud. Gesti otsego Innimesse Poial melewald on, pattud Ma peäl andeks anda, nenda on temma sedda melewalda Ewangeliiumni eht armo-oppetusse ammetile antud, kui temma ütleb: Nenda kui Issa mind on lakkitanud, nenda lakkitan minna teid ka. Joan. 20, 21. ja Luk. 10, 16. Kes teid kuleb, se kuleb mind.

B :

344

Kelle peab pattud andeks antama?

Meile, kes omma patto hädda tõeste tundwad, kahhetsewad, allandikko ja usklikko süddamega ülestunnistawad, ja Jēsusse Kristusse parrast armo ja rõmustamist ihaldawad; sest nenda üt-
leb Jēsand Jēsus selle alwatud wasto: Olle rahhul, minno poeg, sinno pattud on sulle andeks antud. Matt. 9, 2. ja selle patto kahhetsewa naese wasto: Sinno pattud on sulle andeks antud, sinno ust on sind aitnud, minne rahhoga. Lūt. 8, 48. ja 7, p. 48. f.

Kelle peab pattud kinnitadama?

Keikile innimestele, kes pattust ei põra, ja ei ussu mitte, kes ka meel patto sisse jäwad ellama ja keik head maenitsust põlgwad, nenda kui meie Jēsand Jēsus Kristus õppetab: Kui sinno wend sinno wasto eksib, siis minne, ja nomi tedda ennese ja temma keskes ükspäinis; kui temma sind tuleb, siis olled sinna omma wenna käsiks sanud. Agga kui temma sind ei tule, siis wotta weel üks ehk kaks ennesega, et keik assi kahhe ellik kolme tunnistaja suus seists; agga kui temma neid ei tule, siis anna koggodussele teada; agga kui temma koggodus ei tule, siis olgo ta sinno meilest kui üks paggan ja rõlner. Matt. 18, 15, 17.

Misfuggued pattud peab ülestunnistama?

Jummala ees peab innimenne ennast keiklipid-
di pattuseks tunnistama, ka nende pattude polest, mis temma ei tea egga tunne, nenda kui meie Jēsa meie pahwes teme; agga õppetaja ees tullewad agga need pattud ülestunnistada, mis meie teame ja ommas süddames tunneme.

Mis

Misfuggued pattud need on?

Siin pead sinna omma ello ja ellamist läbbi katsuma Jummala künne kässo järrele, kas sa olled isä ehk emma, poeg ehk tütar, isäand, ehk emmand, perretrees ehk perrenaene, sullane ehk tüdruk; kas sa olled olnud sanna kuulmatta, kas sa kellegile olled kurja teinud sanna ehk tõga, kas sa olled warrastanud, holeta ja wihihane olnud, ebaba-usto piddanud, roppus ellus ellanud ja wallestanud, ja kahjo teinud.

Patto Tunnistusse Sannad.

Armas õppetaja! minna pallun sind, et sa minno patto tunnistust kuled ja Jummala polest pattude andeks andmist mulle tulutad:

Minna waene pattune innimenne tunnistama Jummala ja sinno ees, et ma ei olle ükspäinis patto sees sündinud ja ilmale tulnud, waid et ma ka Jummala künne kässo wasto saggedaste ollen eksinud, Jummalat ja omma liggimest wihihastanud, ja ollen sega Jummala wihiha ja igga west nuhtlust ennese peäle saatnud. Agga minna kahhetlen ommad pattud leigest süddamest, ja ussun Jēsusse Kristusse läbbi õusaks sada. Geparrast tullen minna armo aial, ja pallun sind Jēsanda Jēsusse sülast, et sa mulle pattude andeks andmist tulutad, ja minno nõdra usso kinnituseks mind Jēsanda Jēsusse Kristusse ihho ja werrega sõdad ja jodad. Minna rahhan Jummala armo ja pühha Waimo abbi läbbi

B 4

omma

omma pattust ello parrandada, pattude eest en-
nast hoida, ning nenda ellada, kui wagga ristis
innimese kohhus on.

Koddo: Oppetus.

Eht monningad pühha kirja tunnistused
teigesugguste innimese maenitsusets ül-
lespandud, kuida nemmad peawad omma
amneri üllespiddama, ja mis nende koh-
hus on tehha.

Piiskopide eht üllewaatjatte ja Oppeta-
jatte kohhus.

Roggoduse üllewaatja peab ollema ilma laita-
matta, ühhe naese mees, kassin, moistlik, puh-
taste ehhitud, wõdaste wastowõtja, kes kõlbab
oppetama, ei mitte jodit, ei mitte taplit, ei mitte
roppo kasso piidja, waid kes järrele annab, ei
mitte rialas, ei mitte rahha peäle ahne, kes omma
maia rahwa ülle hästi watab, kes ommad lap-
sed peab sannaknuhmises teige töesise wiisiga: (sest
kui legi omma ennese maia rahwa ülle ei märka
üllewaatja olla, kuida woib temma Zummala koge-
goduse eest hoolt kanda) ei mitte sesuggune, kes
usko hilja wastowõtnud. 1 Tim. 3, 2/6.

Kes kinnipeab sest ustawast sannast minno op-
petuse järrele, et ta woiks wägger olla ni hästi
maenitfema terwe oppetuse läbbi, kui ka neid, kes
wastorätiad on, nomima. Tit. 1, 9.

Kuuljatte kohhus omma Oppetajatte
wasto.

Nenda on ka Jesand seadnud neile, kes armo-
oppe

oppetust kuletawad, et nemmad armo: oppetussest
peawad ellama. 1 Korint. 9, 14.

Kedda oppetasse sannagg, se jaggago teit head
sellele kes tedda oppetab. Arge efsige mitte, Zum-
mal ei anna ennast mitte pilkada. Kalat. 6, 6, 7.

Neid wannemid, kes omma ammeti hästi ülles-
piddawad, peab kahewõrra auustusse wäärt
petama, teigeennamiste neid, kes tööd tewad san-
nas ja oppetusfes. Sest kirri ütleb: Sinna ei
pea mitte härja suud kinnisidduma, kes pahmast
tallab, ja: üks tõeggia on omma palga wäärt
1 Tim. 5, 17. 18. Luk. 10, 7.

Meie pallume teid, et teie wõttate nisuggusiks,
kui nemmad on, neid piddada, kes teie seas tööd
teggewad, ja teie üllewaatjad on Jesanda sees,
ja teid maenitfewad; ja et teie wõttate neid üpris
wägga armsaste piddada nende tö parrast. Pida
dage rahho issekeskis. 1 Tessal. 5, 12. 13.

Kuulge ommad juhhatasid ja wõtte nende san-
na, sest nemmad walmawad teie hingede eest, nen-
da kui need, kes wastust peawad andma, et nem-
mad sedda römoga tewad, ja ei mitte õhtades:
sest teil polle sest mitte kasso. Ebr. 13, 17.

Smalikko üllematte kohhus.

Agga hing heitko ennast üllematte alla, kellel
teigeüllem melewald on, sest üllemaid ep olle muis-
de kui Zummalast; agga kes üllemad on, need on
Zummalast seatud. Kes nüüd üllematte wasto
panneb, se panneb Zummala seadmisse wasto:
agga kes wastopannewad, need saatiwad isse en-
nese peäle nuhtlust. Sest ta ei kanna mõbka mit-
te ilma asjata; sest temma on Zummala tenger,

Fättemaksja nuhhelda sedda, kes kurtja teeb.
Rom. 13, 1. 2. 4.

Allamatte kohhus üllematte wasto.

Andke Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jumma-
lale, mis Jummalale kohhus on. Matt. 22, 21.

Sepärrast on tarwis, et teie ennast allahel-
date, ei mitte ükspäinis nuhtlusse, waid ka süd-
dame-tunnistusse pärrast. Eest sepärrast makske
ka maks, sest nemmad on Jummalale süllased,
kes otse se eest murret kandwad. Siis tassuge
nüüd keikile omma wõlga; maks, kellele maks,
tolli-rahha, kellele tolli-rahha, kartust, kellele
kartust, au, kellele au tulleb anda. Rom. 13,
5. 6. 7.

Sepärrast maenitsen minna keige-eesite, et
pead tehtama pallumissi, palwesid, pallumissi
teiste eest, ja tännamissi keikide innimeste eest,
kuningatte ja keikide eest, kellel keigeüllem mele-
wald on, et meie rahholist ja tassast ello woik-
sime ellada keige Jummalakartusse ja ausa ello
sees; sest se on hea ja armas Jummalale meie õn-
nisteggia melest. 1 Tim. 2, 1. 2. 3.

Tulleta nende mele, et nemmad würstide ja ülle-
matte wasto allandikkud on, nende sanna wõd-
wad, ja keige hea teule walmis on. Tit. 3, 1.

Heikle ennast keige innimeste seadmisse alla,
Jesanda pärrast, olgo kuningaga kui üllema alla,
ellil pealiklute, kui nende alla, kes temmast on
lakkind, kuriateggiattele kui nuhtlusseks, agga
heateggiattele kirusseks. 1 Peetr. 2, 13. 14.

Abbi-

Abbiello-rahwa kohhus.

Teie mehhed, ellage omma naestega targaste,
ja tehke selle naeste-rahmale kui nõdrama ast-
jale au, nende kui neile, kes ka armo-ello pä-
riad on, et teie palwesid ärra ei keelta. 1 Peetr.
3, 7.

Mehhed, armastage ommad naesed, ja ärge
sage wihhaseks nende wasto. Kolos. 3, 19.

Naesed, kuulge omma meeste sanna kui Je-
sanda sanna, nende kui Sara Abraami sanna
wõttis kuulda, ja hüdis tedda isandaks, kelle
lapsiks teie ollete sanud, kui teie head tete ja ühtegi
hirmo ei karda. Ewes. 5, 22. 1 Peetr. 3, 1. 6.

Wannematte kohhus.

Teie isad, ärge ärritage mitte omma lapsi
wihhale, et nemmad meelt ärra ei heida, waid
tasawatage neid karistamises ja Jesanda mae-
nitsemises. Ewes. 6, 4. Kolos. 3, 21.

Paste kohhus.

Lapsed, kuulge omma wannematte sanna
Jesanda sees, sest se on õige. Kuusta omma
issa ja emma: (se on esimenne kass-sanna
tootussega:) et sinno kassi woike hästi käia, ja
sinna woiksid kaua ellada ma peäl. Ewes. 6,
1. 2. 3.

Perre-wannematte kohhus.

Jesandad, tehke sedda sullastele, mis õige
ja kohhus on, ja jätke ahwardamist mahha,
ja

ja teädte, et ka teil ennestel Jssand taemas on, ja temma ei pea ennam sügu ühhest kui teisest. Ewef. 6, 9. Koloss. 4, 1.

Sullaste, ümmardajatte, Päiliste ja Teoliste kōhhus.

Teie sullased, kuulge nende sanna, kes teie isandad on lihha poolest, kartusse ja wāristussega omma süddame waggadussēs, nenda kui Kristus se sanna; ei mitte silma kirjaks tenides, kui need, kes inimeste mele pärrast püüdwad olla, waid kui Kristus se sullased, kes Jummal tahtmist süddamest tewad, kes heal meel Jssandat teniwad, ja mitte inimessi, ja teädte, et, mis head tegi al saab reinud, sedda saab temma Jssanda kass, olgo sullane ehk wabbat inimenne. Ewef. 6, 5. 8. Koloss. 3, 22.

Nore Rahwa kōhhus.

Teie nored, olge wannematte wasto allandikkud, agga keif olge teine teise wasto allandikkud, ja ehsitage ennast seestpidi allandikko melega; sest Jummal panneb sureliste wasto, agga allandikkule annab temma omma armo. Siis allandage ennast nüüd Jummal wāggewa kae alla, et temma teid woiks üllendada õigel ajal. 1. Peetr. 5, 5. 6.

Leskede Maeste kōhhus.

Kes tõeste lesknaene on, ja üksi järrele jänud, se lodab Jummal peäle, ja jääb kindlaste palumiste ja palwette sisse õdd ja päwad: agga kes lihha himmus ellab, se on ellawalt surmud. 1. Tim. 5, 5. 6.

Jgga.

Jggaühhe Kisti, innimesse kōhhus.

Sinna pead omma liggimest armastama kui isse ennast. Sellesinnasse sanna sisse on teil kās sud ühtepandud. Rom. 13, 9.

Tehke pallumisse teikide innimeste eest. 1. Tim. 2, 1.

Kui iggaüks teeb omma tööd,
Siis on keif asjad maias hāad.

Onsa Lutterusse Kõõsimiste ja Kõõmiste sannad.

1. Kās sa ussud, et sa pattune oled?

Jah minna ussun, ma ollen pattune.

2. Kust sinna sedda teab?

Jummal künnest kāsust, neid ei olle minna mitte piddanud.

3. Kās sinna kahhetted ommad pattud?

Jah minna kahhetten, ja se teeb mulle wāgga haiget, et minna Jummal wasto ollen efsinud.

4. Mis oled sinna omma pattudega teninud?

Jummal wiha, aialikko surma, ja iggawest hukkatust.

5. Kās

5. Kas sa usud õnaks sada?

Jah minna ussun sedda kindlaste.

6. Kelle peäle lodad sa siis?

Omma armsa Jõsanda Jõsusse Kristusse peäle.

7. Kes on Kristus?

Jummalas Poeg, tõssine Jummal ja tõssine innimenne.

8. Onn enam kui üks Jummal?

Üks ainus Jummal on, agga kolm temma aino ollemisse sees, Jõsa, Poeg, ja Pühha Waim, ja need kolm on üks. 1 Joan. 5, 7.

9. Mis on Kristus sinno eest teinud, et sa temma peäle lodad?

Temma on minno eest surnud, ja on omma werre risti sambas minno eest ärrawallanud pattude andeks andmisseks.

10. Onn Jõsa ka sinno eest surnud?

Ei olle mitte, sest Jõsa on Jummal, ja pühha Waim on ka Jummal, agga Poeg on tõssine Jummal ja tõssine innimenne, kes minno eest on surnud, ja on omma werre minno eest ärrawallanud.

11. Kust sa sedda tead?

Pühhas armo-õppetussest ja neist sakramentisannadest, ja temma ihhust ja werrest, mis mulle sakramentis pandiks on antud.

12. Ütle mulle need sannad?

Meie Jõsand Jõsus Kristus sel õsel
n. t. f.

13. Kas sinna siis usud, et sakramentis Kristusse tõssine ihho ja werri on?

Jah minna ussun sedda.

14. Mikspärast usud sa sedda?

Kristusse sannade pärast: Wõtte, söge se on minno ihho; joge teik sealt seest, se on minno werri.

15. Mis peame meie teggema, kui meie temma ihho sõme, ja temma werd jome, ja nenda sedda panti wõttame?

Meie peame temma surma ja werre-ärrawallamist kolutama ja se peäle mõtlema, kuida temma meid on õppetanud: Sedda tehta, ni mita tokord, kui teie ial sedda rete, minno mällesrusseks.

16. Mikspärast peame meie temma surma mälletama ja sedda kolutama?

Et meie õppime uskma, et ükski loom ei olle woinud meie pattud leppitada, kuid ükspäinis Jõsus Kristus tõssine Jummal ja tõssine innimenne, ja et meie õiget hirmo tunneme omma pattude pärast, ja neid raskeks arwame, ja ükspäinis Kristussest ennast rõmustame, ja nenda sesamma usso läbbi õnaks same.

17. Mis sundis Kristus sinno pattude eest surrema ja neid leppitama?

Temma suur armastus omma Jõsa, minno, ja teikide pattuste wasto, nenda kui kirjutud on, Joan. 14, 31. Rom. 5, 6, 8. Galat. 2, 20. Ewef. 5, 2.

18. Mis pärrast tahhad sinna Jummalä lauale
minna?

Et minna õppin üffma, et Kristus surest ar-
must minna pattude pärrast on surenud, kui õõ-
dud on, ja et minna temmast ka õppin Jummas-
lat ja omma liggamest armastama.

19. Mis peab ristil innimeste sundima saggedaste Altari
Sakramenti mõnna?

Jummalä polest peab tedda sundima Kristus-
se last ja tootus, pärrast ka temma omma hädda,
mis tedda waenab, sest sepärrast on misuggune
lastminne, kutsminne ja tootaminne.

20. Mis peab innimenne teggema, kui temma misuggust
hädda ei tunne, egga Sakramenti ei igaatse?

Sel ei olle parremat nou anda, kui et temma
(1) omma süddant läbbikatsub, welaks temmal
pattust lihha ja werd on, ja usfugo ommeti, mis
pühha kirri sest kulumat. Kalat. 5, 16. 17. Rõm. 7, 18.

(2) Et temma tähhele panneb, welaks tem-
ma siin ilma sees on, ja mõttelgo ommeti, et tem-
mal patto ja hädda ei pudu, nenda kui se kirri
ütleb. Joan. 15, 18; 20. 16, 8; 20. 1 Joan. 2, 15. 16.
5, 4. 5.

(3) Siis leiab temma ka kurrati ennese üm-
bert, kes walle- ja tapmissenga õõd ja päwad
seest- ja wõljaspidi tedda rahhule ei jätta, nenda
kui se kirri temmast tunnistab. Joan. 8, 44.

1 Peetr. 5, 8.

Reik

Ewangelium mid ning

Epistlid

keige se Aasta läbbi,
ning ka

1. Meie Jesanda Jesusse Kristus-
se Kanrataminne, Surm, Illestous,
minne ning Taewaminneminne.
2. Jerusalemma Liina Arra-
rimenne.

Erüllitud 1790. Aastal.

Reik

Monningatte Sannade Selletus.

Zalleluja, se on: Kiitke Jummalat.

Kärieleison, se on: Jesand, heida armo.

Jesus on A ning O, se on: Jesus on Algminne ja Ots.

Jesfe on tunninga Taeweti isä nimmi, sepärrast
Jesfe juur tähhendab Taeweti sugu wõõsa,
kust Kristus lihha polest piddi sündima.

Jehowa on teigeüllem Jummal nimmi, mis
Joannes omma Ilmutamisfe ramatus 1 peat:
4 salm. nenda ärraselletab: Kes on, kes olli,
ja kes tulleb; se on: kes praego on, igga
wesssest olnud, ja sesamma iggaweste jääb.
Ebr. 1, 11. 12.

Jesus aita!

Epiatelessimessel Kristusfe Tullemisse Püh-
hal. Rom. 13, 11-14. salmist sadik.

SA sedda tehlem sepärrast, et meil teada
on se aeg, et se tund on, et meie jo olle-
me üllesärratud unnest (sest nüüd on meie
dunustus lähhem kui siis, kui meie usklikkats
saim. S on mõda lainud, agga pääw on liggi
tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra plimmes
dusse teud, ja ehhitagem ennast walgasse sõa-
riistadega. Ellagem ausaste kui päwa aial, ei
mitte prassimisfes egga liajomimisfes, ei mitte ab-
biello ärrateotamimisfes, egga kimalusse, ei mitte
ridus egga kaddedusfes, waid ehhitage ennast
Jesanda Jesusfe Kristussega, ja ätge landle
omma lihha eest hoolt nenda, et himmud sest
touswad.

Evangeliummessimesel Kristusfe Tullemisse
Pühhal. Matt. 21, 1-9. salmist sadik.

Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja
Petrwage pole ölli mäe jure tullid; siis latti-
tas Jesus kaks Jüngrit, ja ütles nende wasto:
minge siina allewisje mis teie kohhal on, ja
sed

seddamaid leiate teie ühhe kinniseutud emma-eesli ja ühhe sállo temma jures, peäskte neid lahti ja toge minno jure. Ja kui teile legi middagi ütleb, siis üttele: Isfandal on neid tarwis, siis lätti tab temma neid seddamaid. Agga se on keif sündinud, et piddi tšeks sama, mis ööldud on Proh weti lähbi, kes ütleb: üttele Siomi Turrele: wata, sinno Ruuningas tulleb sulle tassane, ja istub emma-eesli seidas, ja sállo selgas mis on toorma kandia emma-eesli poeg. Siis lätsid need Jüngrid ärra, ja teggid, nenda kui Jesus neid olli kásknud, ja tšid se emma-eesli ja se sállo, ja pannid ommad rided nende peäle, ja pannid tedda nende selga istma. Agga surem hull lautasid ommad rided tee peäle, agga teised raiuid offe puist, ja heitsid tee peäle. Agga se rahwas, mis eel ja tagga káis, kiesendas ja ütles: Hosanna Tarweti Poiale! kidetud olgo, kes tuleb Jesanda nimmel, Hosanna korges!

Epistel teisel Kristusse Tullemise Pühhal.
Rom. 15, 4. 13. salmist sadit.

Sest mis tal enne on kirjutud, se on meie õpetusfeks ennekirjutud, et meil kannatusse ja kirja rõmustamise läbti peab lotus ollema. Agga se kannatusse ja rõmustamise Jummal andko teile, et teie üht meelt peate isfeksks Jeesusse Kristusse járrele, et teie ühhe mele ja ühhe suga auustate Jummalat ja meie Isfunda Jeesusse Kristusse Issa. Sepárrast wotke teie teist was to, nenda kui ka Kristus meid on wastowornud Jummalat auuks. Agga ma ütlen, et Jeesus Kristus on ümberleikamisse teenriks sanud Jummalat

mala tše párrast, et ta piddi wannematte tootused kinnitama. Ja et ka pagganad hallastus se párrast piddid Jummalat auustama, nenda kui kirjutud on: sepárrast tabhan minna sind kuta pagganatte seas, ja sinno nimmele mængides laulda. Ja ta ütleb temma: olge rõõmjad, pagganad, temma rahwaga. Ja ta: Kiitke Jesand, keif pagganad, ja kiitke tedda, keif rahwas! Ja ta ütleb Jesaia: Se peab ollema Jesse juur, ja kes touseb wallitsema pagganatte üle, selle peäle peawad pagganad lootma. Agga se lotusse Jummal taitko teid leige rõmo ja rahboga usso sees, et teil woiks rõhkste lotust olla pühha Waimo wäes.

Evangelium teisel Kristusse Tullemisel Pühhal. Luk. 21, 25-36. salmist sadit.

Ja páwas, kuus ja tšhtede sees peawad immet tšhhed ollema, ja Ma peal peab rahwal ahastus ollema ilma nouta, et merri ja wee woud kóhhisewad. Ja innimesed lähháwad rammutumaks kartusse ja nende asjade wotmisse párrast, mis ma ilma peäle peawad tullema; sest taewa wäed peawad kóikutadama. Ja siis náwad nemmad innimesse Poega tullewad pilwes sure wäe ja auga. Agga kui se keif hakkab sündima, siis waatke ülles, ja tšitke ommad Pead ülles, sepárrast et teie árralunnastaminne liggi tulleb. Ja temma ütles neile ühhe tšhendamisse sanno: wadage wigi puud ja keif puud, kui nemmad jo pakkatamad, ja teie sedda náte, siis tunnete teie isfiennesest, et sui jo liggi on. Nenda ka teie, kui teie náte sedda sündiwad, siis tundke, et Jummalat

mala riik liggi on. Tdest minna ütlen teile, et sesunnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kummi se keit saab sündinud. Taewas ja Ma lähhawad hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka. Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa koor matud liasõmisse, ei liasõmisse, egga peatoi dusse murrettega, ja et sesamma pääw äktselt teie peäle ei tulle. Sest kui liinopael tulles tem ma keikide peäle, kes keige se Ma peäl asfet on, Sepärrast walwage ja palluge iggal aial, et teid wäart arwatakse ärrapõggeneda keige se eest, mis peab sündima, ja seista innimesse Poia ees.

Epistel kolmandamal Kristusse Tullemisse Pühhal. 1 Kor. 4, 1-5. salmist sadik.

Menda arwago meid iggaüks kui Kristusse sul lasid, ja maiapiddajaid Jummalal sallaja as jade üle. Agga peäle sedda, siis küssitakse maias piddajatte käest, et iggaüks peab tru ollema. Agga minna ei panne sedda mißki, et teiest minno peäle kohhut moistetaks, ehk innimesse kohto päwast, agga ei minnaga moista ennese peäle kohhut, sest minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga se pärrast ep olle ma mitte õigeks arwatud; Agga Jesand on se, kes mo peäle kohhut moistab. Se pärrast ärge moistke ühtegi kohhut enne aega, kum mi Jesand tulles, kes ka pimmedusse sallajad asjad päwa ette tõstab, ja süddamette nouud arwalik fukis teeb, ja siis saab iggaüks Jummalalt litust.

Ewangelium kolmandamal Kristusse Tullemisse Pühhal. Matt. 11, 2-10. salmist sadik.

Agga Joannes kui temma wangitornis kukis Kris

Kristusse teud, siis läkitas temma kaks õnnast Jüngerit, ja ütles temmale: Kas olled sinna se, kes peab tulles, woi peame meie teist ootma? Ja Jesus wastas ja ütles neile: Minge ja kulus tage Joannesile, mis teie tulete ja näte. Pim medad näwad jälle, ja jallotumad käiwad, pidda kitõbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulwad, surnud ärratakse üles, ja waestele kuletakse ar mo õppetud, ja õnnis on, kes ial ennast minnust ei pahhanda. Agga kui need ärraläksid, hakkas Jesus rahwale räkima Joannesest: mis teie ol lete wäljaläinud kõrbe waatma? pillkrogo, mis tulest tõikutakse? ehk mis teie ollete wäljaläinud waatma? ühhe innimesse pehme rietega ehitud? wata, kes pehmed rided kandwad, need on kum ningatte koddade sees: ehk mis teie ollete wälja läinud waatma? üht Prohwet? tdest minna üt len teile, kes weel illem on kui Prohwet; sest se on sesamma, kennest kirjutud on: wata, minna läb litan omma Ingli sinno palle eel, kes sinno teed sinno ees peab walmistama.

Epistel neljandalamal Kristusse Tullemisse Pühhal. Wilip. 4, 4-7. salmist sadik.

Olge ikka rõõmsad Jesandas. Ta ütlen minna: olge rõõmsad. Teie järrele, and minne sago tutwaks keikile innimestele: Jesand on liggi. Ärge murretsege ühtegi, waid laske keikis ommad pallumised palwe ja õhlamisse läbbi tännoga Jummalale teada sada. Siis Jummale rahho, mis illem on kui keik moistus, hoiab teie süddamed ja teie meied Kristusse Jესusse sees.

Ewangelium neljondamal Kristusse Tulle-
misse Pühhal. Joh. 1, 19-28. salmisti sadit.

Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juda rah-
was lät itasid Jerusalemmast Preestrid ja
Lewitid, et nemmad temmalt piddid küssima, kes
sa olled? ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte, ja
tunnistas: minna ep olle mitte se Kristus. Ja
nemmad küssisid temmalt: Mis siis? olled sinna
Elias? Temma ütles: polle mitte. Olled sinna
se Prohwet? ja temma kostis: ei mitte. Siis
ütlesid nemmad temma wasto: kes sa siis olled?
et meie wastust woime wia neile, kes meid on lät-
kitanud, mis sa ütled issienneseft? Temma ütles:
Ma ollen ühhe hüüdja heal kõrbes: Tehke tasfa-
seks Jesanda teed, nenda kui Prohwet Jesaia
on ütelnud. Ja need, kes ollid lätkitud, ollid
Wariseride seast, ja nemmad küssisid temmalt ja
ütlesid temma wasto: Miks sinna siis ristid, kui
sa ep olle se Kristus, egaa Elias, egaa se Prohwet?
Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristin wee-
ga, agga se seisab kess teie seas, kedda teie mitte ei
tunne. Se on sesamma, kes pärrast mind tulleb,
kes enne mind on olnud, kelle wäart minna ep
olle et ma temma kinga paela lahri peaston. Se
sündis Petabaras teisel polel Jordani, kus Jo-
annes ristis.

Epistel esimesse Joulo Pühhal.

Tit. 2, 11-14. salmisti sadit.

Sest Jummal arm, mis õnnistust sadab, on
ilmunud keikile innimestele, ja jubatab
meid, et meie peame ärrasalgama jummalakart-
mata ello ja ilmatikkud himmud, ja peame
moist

moistlikult ja õiete, ja Jummalakartlikult ella-
ma sessinnatfes maailmas, ja ootma sedda õnnist-
lotust, ja se jure Jummal ja meie õnnisteggia
Jesusse Kristusse au ilmunist, kes isse ennast
meie eest on annud, et ta meid piddi ärralunnas-
tama keigest illekohtust, ja puhastama ennesele
issi-rahwaks, mis ussin on hea tõe.

Ewangelium esimesse Joulo Pühhal.

Luk. 2, 1-14. salmisti sadit.

Agga se sündis neil päiwil, et sanna Keisrist
Augustusseft wäjalaks, et keik maailm piddi
ülleskirjotud sama. (Sesinnane ülleskirjotamin-
ne sündis enne, kui Kirenus Siria ma ülle wallis-
seja oli) ja keik lätisid ennast lastma ülleskirjota-
da, igaaüks omma liina. Siis laks ka Joesep
Galilea maalt Naatsaretti liinast ülles Juda ma-
le Daweti liina, mis hütaks Petlemmaks, (sepär-
rast et ta olli Daweti sugust ja pärrismaalt) et
ta ennast piddi lastma ülleskirjotada Maria om-
ma kihlatud naefega, kes olli kaima peal. Agga
se sündis, kui nemmad seäl ollid, sai se aeg tärde,
et ta piddi mahhasama, ja temma tõi omma es-
simesse poia ilmale, ja mähkis tedda, ja panni
tedda mahha sõime, sest neil ep olnud muud asset
maias. Ja seälammus wäjal ollid kariaised
didfes, ja hoidsid õfe omma karia. Ja mata,
Jesanda Ingel seisis nende jures, ja Jesanda
au paistis nende ümber, ja nemmad kortsid üpris
wägga. Ja se Ingel ütles neile: ärge kartke,
sest wata, ma kuletan teile suurt rõmu, mis keige
rahwale peab sama, sest teile on tänna Daweti
liinas sündinud se Õnnisteggia, kes on Kristus
E 5 se

se Jesand. Ja se olgo teile tähheks: teie leiäte se lapse mähhitud ja sõimes maggamaft. Ja ää-
kiseft oli se Ingliga taewa-sõa-wäe hulk, need
kuisid Jummalat ja ütlesid: Au olgo Jummalale
kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel!

Epistel reifel Joulo Pühhal.

Tit. 2, 4-8. salmist sadik.

Agga kui Jummalat meie Annisteggia heldus
ja armastus innimeste wasto ilmas, siis on
temma meid õnaks teinud, ei mitte digusse tag-
gudeft, mis meie õlime teinud, waid omma hal-
lastusse pärrast, uestundimise pessemisse ja püh-
ha Waimo uendamisse läbbi, fedda temma on
wälgawallagud meie peäle rõhkeste Jeesuse Kris-
tusse meie Annisteggia läbbi, et meie temma ar-
mo läbbi õigeks tehtud, iggawesse allo pärraks
piddime sama lotusse järrele; se on ustaw sanna.

Ewangelium reifel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 14-22. salmist sadik.

Ja se sündis, kui need Ingliid neist said ärraläi-
nud taewa, siis ütlesid need innimesed kes
kariatsed teine teise wasto: Et läkti nüüd Pet-
lemma ja wadagem fedda asja, mis on sündinud,
mis Jesand meile on teada annud. Ja nemmad
tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Jojeppi, ja fed-
da lapsokest sõimes maggamaft. Agga kui nem-
mad fedda said näinud, lautasid nemmad fedda
asja laiale, mis neile sest lapsokesset olli räkitud;
ja keif, kes fedda kuulsid, pannid fedda immet
mis neist kariastest neile olli räkitud. Agga Ma-
ria piddas keif need sannad meles, ja mõtles
nende

nende peäle ommas süddames. Ja need kariat-
sed läksid taggasi, auustasid ja kiitsid Jummalat
keige se eest, mis nemmad ollid kuulnud ja näi-
nud, nenda kui neile olli ööldud.

Epistel kolmandamal Joulo Pühhal.

Jesaja. 7, 14-15. salmist sadik.

Wata! üks neitsit saab kaima peäle, ja toob
poia ilma, ja peab temmale pannema se
nimme JEMMUEL; woid ja met peab ta
sõma, kunni ta moistab kurja põlgada ja head
wallitseda.

Ewangelium kolmandamal Joulo Pühhal.

Joan. 1, 1-14. salmist sadik.

Algmisses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jum-
mala jures, ja se Sanna olli Jummal. See
samma olli algmisses Jummalat jures. Keif ää-
jad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep
olle ühtegi tehtud, mis tehtud on. Temma sees
olli ello, ja se ello olli innimeste walgus, ja se wal-
gus paistis pimmedussis, ja pimmedus ei wot-
nud fedda wasto. (Üks innimenne Joannes nim-
mi, sai Jummalast läkitud, sesinnaue tuli tun-
nistusseks, et temma sest walgusseft piddi tunnis-
tama, et keif temma läbbi piddid usma. Tem-
ma ep olnud mitte se walgus, waid et temma
piddi tunnistama sest walgusseft) Se olli se
rõssine walgus, kes walgustab keif innimesed,
kui ta ma-ilma sisse tuli. Temma olli ma-ilmas,
ja ma-ilm on iemma läbbi tehtud, ja ma-ilm ei
tunnud tedda mitte. Temma tuli omma sisse,
ja need ommaft ei wotnud tedda mitte wasto
agga

agga ni mitto, kui tedda wastomotsid, neile andis temma meiwalda Jummalas lapsiks sada, kes temma nimmi sisse usfiwad, kes ep olle werrest, ei lihha tahtmisest, egga mehhe tahtmisest, waid Jummalast sündinud. Ja se Sanna sai libhaks, ja wottis kui ühhes maias meie seas ellada (ja meie näggime temma on, kui Issast aino sündinud Poia au) täis armo ja tdt.

Epistel Pühapäwal parrast Joulo Pühha.
Kalat. 4, 1-7. salmist jädik.

Agga minna ütlen: senni kui se pärria wäeti laps on, siis ep olle temma ja fullase wahhel ühtegi wahhet, ehk ta kül teige parrandusse issand on, waid temma on järrele kulajatte ja üllewaatjatte al seks ataks, mis isfast on seätud: nenda ka meie, kui meie wäetimad lapsed ollime, siis ollime meie kui fullased essimeste ma ilma seadmiste al. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jummal omma Poega, et ta piddi naefest sündima, ja kāsso alla sama, et temma neid, kes kāsso al ollid, piddi ärwalunnastama, et meie piddime laste di gust sama. Agga et teie nüüd lapsed ollete, on Jummal omma Poia Waimo teie süddamesse läkkitanud, se küssendab! Abba Issa! separrast ep olle sinna ennam sullane, waid laps; agga kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummal pärria Kristusse läbbi.

Evangelium Pühapäwal parrast Joulo Pühha. Luk. 2, 33-40. salmist jädik.

Ja Josef ja temma (Kristusse) emma pannid immeks, mis temmast rägiti. Ja Simeon

dunistas neid, ja ütles Maria temma emma wasto; wata! sesinnane seisab seäl langmisseks ja üllestoussmisseks mitmele Israelis, ja märgiks, kelle wasto rägitaſse; (agga sinnoſe omma hinge läbbi peab moõk tungima et mõtlemissed mitmest süddamest peawad arwalikkus sama. Ja seäl olli Anna. üts naeste rahwas, kes Prohwet, Waneli tüttar, Asferi suggu arrust, se olli wägga elatand, ja olli omma mehhega seitse aastat ellanud parrast omma neitsi põlwe, ja temma olli liggi nelli aastat peäle kahhetakümmed leſt; se ei tulnud ial ärra pühast Joiaſt, tenis Jummalat paastmisses ja palmettega õõd ja pawad. Ja sesinnane tulli senna selsammal tunnil, ja tunnistas Issanda au ülles, ja räkis temmast keikile, kes ärwalunnastamist Jerusalemmas wotſid. Ja kui nemmad keik said lõppetanud, mis Issanda kāsso õppetusse järrele piddi sündima, läkſid nemmad taggasi Kalilea male omma Naatſoretti linna. Agga se lapſoke kāsweis, ja sai kangelis waimus, täis tarkust, ja Jummalas arm olli temma peäl.

Epistel Neäri Päwal. Kalat. 3,
23-29. salmist jädik.

Agga enne, kui uſt tulli, hoiti meid kāsso al, ja meie ollime tiinipandud usſo peäle, mis piddi ilmutadama. Nenda on kāsſt meie juhhataja olnud Kristusse jure, et meie usſo läbbi piddime õigeks sama. Agga et uſt on tulnud, ep olle meie mitte ennam juhbataja al; seſt teie ollete keik Jummalas lapsed usſo läbbi Kristusse Jesusse seess, seſt mitto teid Kristusse sisse on ristitud, teie ollete ka ennaſt Kristussega ehhitanud. Ep

olle

olle Juda, meest egga Krefa meest, ep olle sullast egga wabbat, ep olle meest, egga naest, sest teie keif ollete üts Kristusse Jeesusse sees; agga kui teie Kristusse pärrast ollete, siis ollete teie ka Abraami suggu, ja pärriad töötusse järrele.

Evangelium Neäri Päwal.

Lut. 2, 21. salmis.

Ja kui kahheisa päwa täis said, et sedda last piddi ümberleikatama, siis pandi temmale nimmi JESUS, mis sest Inglise olli pandud, ennego temma emma ihhuse sai.

Epistel pärrast Neäri Päwa.

Rom. 6, 3. ja 4. salmis.

Eh! eks teie ei tea? et mitto meid Kristusse Jeesusse sisse on ristitud, et meie temma surma sisse olleme ristitud? siis olleme meie temma ga mahhamaetud ristmisse läbbi surma sisse, ja otsego Kristus on ülesärratud surmusest Jēsa au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus kaima.

Evangelium pärrast Neäri Päwa.

Matt. 3, 13. salmist otšani.

Siis tuli Jēsus Kalileä maalt Jordani jõe le Joannesse jure, et tedda piddi temmast ristitama. Agga Joannes elas tedda wägga, ja ütles; Mul on tarvis, et mind siinust peaks ristitama, ja sinna tulled minno jure. Agga Jēsus wastas ja ütles temma wasto: Olgo nüüd nenda, sest nenda on meie kōhhus keif digust täieste tehha; siis jättris temma tedda. Ja kui Jēsus sai ristitud, tuli temma seddamaid weest wälja, ja wata!

wata! taewad tehti temmale labti; ja Joannes näggi Jummalä Waimo kui tuikease ennaft mahha lastwad ja temma peäle tullerwad. Ja wata! heäl ütles taewast: Sefinnane on minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.

Epistel kolme Runninga Päwal.

Jesaja 60, 1-6. salmist sadik.

Touse üles, sago sa walgustud, sest sinno walgus tulleb, ja Jēhowa au touseb so ülle. Sest wata pimmedus karab maad, ja pilkane pimme rahwast; agga sinno ülle touseb Jēhowa ja temma au näitse sinno peäl. Ja pagganad peawad so walgusse järrel kaima, ja kunningad se paistusse järrel, mis sulle touseb. Tōsta ommad silmad ümberkaudo üles, ja wata, need keif kōggutakse, ja tullerwad sinno jure. So poiad tullerwad kōugelt, ja so tütrede kaswatakse nende kõrwas. Siis saad sa nähha ja kui jõggi nende wasto joosta, ja so südda wärriseb ja saad üpris wägga rõõmsaks, kui se hulk merre äres so pole pōrab, ja pagganette wäggi so jure tulleb; Kamelide hulk hatatab sind, Midjani ja Ewa nobbedad Kamelid, need keif tullerwad Seba maalt: nemmad lāndwad kulda, ja wirosit, ja kulutawad rõõmsaste Jēhowa kitusesed.

Evangelium kolme Runninga Päwal.

Matt. 2, 1-12. salmist sadik.

Agga kui Jēsus olli sündinud Betlemmas Judas maal kunninga Herodesse aial, wata, siis tullid targad hommiko poolt Jerusalemma, ja ütlesid: Kus on se sündinud Juda rahwa kunningas? sest

sest meie olleme temma tãhhe nãinãd hommiko maal, ja olleme tulnud tedda kummardama. Agga kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmatas temma wãgga ärra ja keif Jerusalemma lin temmaga. Ja temma koggus kolkko keif üllemaad preestrid ja Kirjatundjad rahwa seast, ja kulas neilt, kus se Kristus piddi sündima. Agga nemmad ütlesid temmale: Petlemmas Juda maal, sest nenda on se Prohveti lãbbi kirjutud: Ja sinna Petlem Juda maal sinna ep olle milgi kombel se wãhhem Juda Wõrside seas, sest sinnust peab wãlja tulles se Wallitseja, kes minna Israeli rahwast peab kui karjane hoidma. Siis kutsus Herodes need Targad sallaja, ja kulas neilt biete sedda aega, mil se tãht olli paistnud. Ja temma lãkkitas neid Petlemma ja ütles: minge, ja kulage biete hãsti se lapsokesse jãrrele, ja kui teie tedda leiata, siis kulutage mulle, et ka minna tullen tedda kummardama. Agga kui nemmad said kuningast kuulnud, lãksid nemmad ärra, ja wata, se tãht, mis nemmad hommiko maal ollid nãinud, tãis nende eel, kunni temma tulli, ja seisis kõhe seãl üllewel, kus se lapsokenne olli. Agga kui nemmad sedda tãhte nãggid, said nemmad üpris wãgga rõõmsaks. Ja kui nemmad tullid senna kotta, leidid nemmad se lapsokesse Maria temma emmaga, ja heitsid endid mabha, ja kummardasid tedda, ja wõtsid omma warrandust lahti, ja wiisid temmale andid, kulda, ja wirosi ja mirri. Ja et Jummal neid lãksnud unnes, et nemmad mitte ei piddand Herodesse jure taggasi minnema, lãksid nemmad keist teed taggasi omma male.

Epis

Epistel essimesel Põhhapõwal pãrrast kolme Kuninga Põhha. Rom. 12, 1-6. salmist sadik.

Se pãrrast maenitsen minna teid, wennad, Jummal sãre siddamelikko hallastusse lãbbi, et teie annate ommad ihhud elkawaks, põhhaaks ja Jummal melepãrralisests ohwriks, se olgo teie moistlik Jummal tenistus. Ja ärge wõtke mitte seinnatse ma ilma sarnatse olla: waid muutke ennast omma mele uendamisse lãbbi, et teie wõiksite katsuda, mis Jummal hea ja melepãrratinne ja tãis tahminne on. Sest ma ütlen se armo lãbbi, mis mul on antud, iggaühhele, kes teie seast on, et temma ei arwa ennast targemaks, kui sünib arwada, waid et iggaüks ennesest arwaaks nenda, kui kõhhus on arwata sedda mõda, kui Jummal iggaühhele usso mõsto on jaganud. Sest otsego meil ühhe ihho sees paljo liikmid on; agga keikil liikmetel ep olle ühtesuggust rõõd; nenda on meid paljo üks ihho Kristusse sees: agga iggaüks ennes kõhhal olleme meie teine teise liikmed. Agga meil on armo anded, mis sedda armo mõda, mis meile on antud, monnesuggused on.

Evangelium essimesel Põhhapõwal pãrrast kolme Kuninga Põhha. Luk. 2, 41-52. salmist sadik.

Ja temma wannemad lãksid igga aasta Jerusalemmas Pasa-põhhiks. Ja kui temma lãbheteistkümmene aastaseks sai, ja nemmad ülles lãksid Jerusalemma, selle Pasa-põhha komba pãrrast, ja need pãrwad tãis said, et nemmad jãlle kois pole lãksid, siis jãi se poeglaps Jesus Jerusalem

salemma, ja Joseph ja temma (Kristusse) emma d
teadnud sedda mitte. Agga kui nemmad mõtle
tedda te. Käiate seltsis ollewad, tullid nemmad
ühhe päwa teed, ja otsisid tedda saggulaste ja tut
wade jures, ja kui nemmad tedda ei leidnud, läksid
nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda,
ja se sundis kolme päwa pärrast, et nemmad ted
da leidsid pühhas loias istmast, kesi õppetajatte
seas, ja neid kuulmast ja neile küsimast. Agga
kei, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma
moistusse ja kostmiste pärrast. Ja kui nemmad
tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra
ja temma emma ütles temma wasto: Pöeg, mis
sa meile nenda olled teinud? wata, sinno issa ja
minna olleme sind öiete waewaga otsinud. Ja
temma ütles nende wasto: mis se on, et teie mind
ollete otsinud? eks teie ei teadnud, et ma ses pean
ollema, mis mo Issa pärrast on? ja nemmad ei
moistnud sedda sanna, mis ta neile rakis. Ja
temma läks nendega alla, ja tuli Naarsaretti, ja
kulis nende sanna. Ja temma emma piddas
kei needssinnatsed sammad ommas süddames. Ja
Jesus kaswis tarkusses, ja pikkusses, ja armus
summala ja innimeste jures.

Epistel teisel Pühhapäwal pärrast kolme
Kuninga Pühha. Rom. 12, 6-16.
salmist sadit.

Ehk meil on Prohweti kulusaminne, siis peab se
usso mõõdo järrele ollema; ehk meil on järrele
waatmisse ammet, siis olleme meie teine teise liit
med ses järrelewaatmisse ammetis; ehk on, kes õp
petab, se on teise liite õppetusse sees; ehk on, kes
mae.

maenitseb, se on teise liite maenitussesse sees; kes jag
gab, se tehko sedda wägga süddamega: kes on ü
lewaatja, se olgo ussin; kes waeste ette murret
seb, se tehko sedda rõmoga. Armastus argo olgo
mitte sallail; hirm olgo teile kurja eest; hoidke
sedda head tagga. Armastage teine teist allate
kui wemmad; teine jõudko teise ette auustamisse
ga. Arge olgo laisad ses, mis teie peate teggema.
Olge tullised waimus. Pange aega tähhele.
Olge rõõmsad lotusses, kannatlikud abhastus
ses, jäge kindlaste palwesse. Niike need püh
had, kennele püdo on. Püüdke heal meel wõd
raid wastawotta. Õnnistage neid, kes teid tal
katsinawad: õnnistaga ja arge wanduge mitte.
Olge rõõmsad rõõmsadega, ja nuite nutjattega.
Olge ühhelelelised teine teise wasto. Arge
noudke kõrki asjo, kuid heitke ennast allandikku
de seltsi.

Evangelium teisel Pühhapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Joan. 2,
1-11. salmist sadit.

Ja kolmandamal päwal said pulmad Kanas
Kallilea maal, ja Jesusse emma olli seal, ag
ga Jesus ja temma Jüngrid ollid ka pulma tut
sutud. Ja kui wina pudus, ütles Jesusse em
ma temma wasto: neil ep olle wina. Jesus ütles
temmale: naene, mis mul on sinuoga teggemist?
minno tund ep olle weel tulnud. Temma emma
ütles teenridele: mis temma teile ial ütleb, sedda
tehke. Agga senna ollid pandud kuus kinnist
wee riista Jüda rahwa pühastamisse pärrast,
ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm mõdo. Je
sus.

sus ütles neile: täitke need kinnwised mee: riistad weega, ja nemmad täitsid neid äre tasfa. Ja temma ütles neile: wotke nüüd nende seest, ja wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad wiisid. Agga kui pulma rahwa tallitaja sedda wet maitsis, mis winafs olli sanud, ja ei teadnud mitte, kust se olli; agga need teenrid teadsid, kes sedda wet ollid tonud, siis kutsus se pulma-rahwa-tallitaja peigmeest, ja ütles temmale: iggamees annab esite head wina, ja kui nemmad jo kül sanud, siis lahjemat; sinna olled sedda head wina tännini hoidnud. Se olli nende immeteggude hakkatus, mis Jeesus teggi Kanas Kalilea: maal, ja näitis omma au ütles, ja temma Jüngrid uskusid temma sisse.

Epistel Kolmandamal Pühapäwal pärrast Kolme Kuninga Pühha. Rom. 12,

17-21, salmist sadit.

Ärge olge ennest meilest moistlikkud. Ärge makske ühhelegi kurja kurjaga. Moudke häid asjo teikide innimeste nähhes. Kui se woib olla, siis piddage teige innimestega rahho, ni paljo, kui teie polest sünnib. Ärge makske isse kurja kätte, armad! waid andke maad Jummalawihhale, sest kirjutud on: minno pärralt on se kätte maksminne, minna tahhan kätte maksta, ütleb Jeesand. Kui nüüd sinu waenlasel nälg on, siis söda teda, kui temmal janno on, siis joda teda. Seest kui sa sedda teed, siis koggud sinna tullisid süssi temma Pea peäle. Ärra anna ennast kurjast ärrawoita, kuid woida sinna kurja ärra heaga.

Exan

Evangelium Kolmandamal Pühapäwal pärrast Kolme Kuninga Pühha. Matt.

8, 1-13. salmist sadit.

Agga kui temma (Jeesus) mäelt mahha läks, käis paljo rahwast temma järrel. Ja wata, üks piddalitöbbine tullis ja kummardas sedda, ja ütles: Jeesand, kui sa tahhad, woid sa mind puhtaks tehha. Ja kui Jeesus kät olli sirutanud, putus temma temmasse, ja ütles: minna tahhan, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma piddalitöbbest puhtaks. Ja Jeesus ütles temma wasto: ratsu, et sa sedda ühhelegi ei ütle, waid minne, näita isse ennast Preestrile, ja wi sedda andi, mis Moses on käsknud, neile tunnistusseks. Agga kui Jeesus Kapernaumma sisse läks, tullis üks söddapealik temma jure, pallus sedda ja ütles: Jeesand, minno sullane on alwatud koddo maas suures wallus. Ja Jeesus ütles temma wasto; minna tahhan tulla ja sedda terweks tehha. Ja se söddapealik kostis ja ütles: Jeesand, minna epolle mitte wäart, et sa minno kättulfe alla tulled, waid ütle agga üks sanna, siis saab minno sullane terweks. Seest minna ollen ka innimenne waltisusse al, ja minno al on söda mehhi, ja minna ütlen ühhe wasto: minne, siis lähhab temma, ja teise wasto: tulle, siis tulled temma, ja omma sullase wasto: te sedda, siis teeb temma. Agga kui Jeesus sedda kulis, immetelles temma ja ütles nende wasto, kes järrelkäisid: tdest, minna ütlen teile, ei Israelistke polle minna ni snurt usko leidnud. Agga minna ütlen teile: mitto tullemad hommiko ja õhto poolt, ja istumad laudas Abrahami ja Isaki ja Jakobiga taewa rüis, agga kun-

ningiſi lapſed lüſſkataſſe wälja ſeige ſüagawa-
ma piimmeduſſe ſiſſe, ſeäl peab ollema ulluminne
ja hammaste kirkistaminne. Ja Jeſus ütles ſda
pealiſto waſto: Minne, ja ſulle ſündko nenda,
kui ſinna olled uſtnud. Ja temma ſülane ſai
terweſſ ſeſſammal tunnil.

Epistel neljandamal Pühhapäwal pärraſt
kolme Kunninga Pühha. Rom. 13,
8, 10. ſalmiſt ſadiſ.

Urgo olgo teiſ ühtegi wölga ühhegi, kuid et
teie teine teiſt armataſte, ſeſt ſeſ teiſt armas-
tab, ſe on läſko täieſte piddanud. Seſt ſe: ſinna
ei pea mitte abbiello ärrariſkuma; ſinna ei pea
mitte tapma; ſinna ei pea mitte warrastama:
ſinna ei pea mitte üllelohto tunniſtama; ſinna ei
pea mitte himmuſtama, ja kui weel üks teine läſſ
on, ſedda pannaſſe ſelleſinnatſe ſanna ſiſſe ühte,
ſe on, ſelle ſeſ: ſinna pead omma liggimeſt armas-
tama kui iſſeennatſt. Armatuſt ei te liggimeſſe
kurja. Eiſ on nüüd armatuſt läſſo täitminne.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal pä-
raſt kolme Kunninga Pühha. Matt.
8, 23-27. ſalmiſt ſadiſ.

Ja kui temma (Jeſus) laewa läſſ, ſiſ läſſid
temma Jügrid temma järrel, ja wata, ſiſ
trouſſi ſuure laewetaminne merre peäl, nenda ei ſe
laew laewedega kätteti, agga temma maggaſ. Ja
temma Jügrid tullid temma jure, ja ärrataſid
tedda ülleſ, ja ütlesid: Jeſand äita meid, meie
lähhäme hukka. Ja temma ütles nende waſto:
Mitſpärraſt ollete teie arrad, teie nõdra, uſſuſiſ-
ſed?

ſed? Eiſ trouſſi temma ülleſ, ja ähwardaſ tuled
ja merd, ſiſ ſai ſe koggone waitſeſ. Agga inni-
meſſed immetelleſid ja ütlesid: Miſſuggune on ſe,
et ta tuled ja ſe merri temma ſanna wotwad
kuulda.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärraſt
kolme Kunninga Pühha. Kolof.
3, 12-17. ſalmiſt ſadiſ.

Epärraſt ehbitage ennati kui Jummala ärra-
walliſetud, pühhad ja armatuſt, ſüdda
melikſo hallaſtuſſega, helduſſega, allanduſſega,
laſſanduſſega, piitka melega: karmatage teine
teiſega, ja andke andeſ teine teiſele, kui kelleigi
on midagi kaebamiſt teiſe peäle; kui Kriſtuſ
teile ka on andeſ annud, nenda tehke ka teie.
Agga ſeige ſe peäle ehbitage ennati armatuſſega,
ſe on õige tuggew ſidde. Ja Jummala rahho
walliſego omma woido: anniga teie ſüddamette
ſeſ, ſeſ ollete teie ka kufutud ühhe ihho ſeſ, ja
olge tännaliſkud. Kriſtuſſe ſanna ellago rohkeſ-
te teie ſeſ ſeige tarkuſſe ſeſ; õppetage ja mae-
niſſe iſſe ennati mängi- ja ſitüſſe, lauluſega, ja
mu waimoliſkſo lauluſega; laulge kauniſte Jeſ-
ſandale ommaſ ſüddames. Ja keiſ, miſ teie ial
wottate tehha ſanna ehk tõga, ſedda tehke keiſ Jeſ-
ſanda Jeſuſſe nimmel, ja tännage Jummalat ja
Jeſa temma läbbi.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pä-
raſt kolme Kunninga Pühha. Matt. 13,
24-30. ſalmiſt ſadiſ.

Ühhe teiſe tähhendamisse ſanna panni temma
(Jeſus)

(Jesús) nende ette, ja ütles: Taevast riik on ühhe innimesse sarnane, kes head semet omma põllo peäle külwas. Agga kui innimesed magasid, tuli temma waenlane ja külwas umrohto test niso sella, ja läks ärra. Kui nüüd orras kaswis ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohhi. Alaga maia iskanda sulased tullid temma jure ja ütlesid temmale: Jesand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külwanud, kust temmale nüüd se umrohhi tulleb? Alaga temma ütles neile: sedda on teinud üks innimennekes waenlane. Siis ütlesid sullased temma wasto: Kas sa siis tahhad et meie peame minnema ja sedda kofkologguma? Alaga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sega sedda niso wälja ei kisu, kui teie sedda umrohto kofkologgute. Paske mollemad ühtlase kaswada leikusfeks, ja leikusse gial tabhan minna leikajat: tele dölda: kogguge enne sedda umrohto, ja siduge sedda wihto sedda ärrapõllerada, agga sedda niso pange kofko minno aita.

Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. 1. Tesal. 5, 1-11. salmist sadik.

Alaga, wennad, neist aegust ja tundidest ep olle tarwis teile kirjotada. Sest teie isse teate hästi diete, et Jofanda pääm nenda tulleb kui warras öfel. Sest kui nemmad ütlewad, rahho on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äkksilinn hufatus nende peäle, nenda kui lapse waew sellepeäle, kes kaima peäl on, ja nemmad ei peäse mitte. Alaga teie, wennad, ep olle mitte pimmedusses, et se pääm teid peals kui warras kinnisama. Teie

teie

teie ollete walgusse lapsed ja päwa lapsed; meie ep olle mitte ö egga pimmedusse lapsed. Sepärast nüüd; ärge maggagem ka kui need teised, waid walmagem ning olgem kassinad. Sest, kes maggawad, need maggawad öfel, ja kes joobnaks sarrad, need on öfel joobnud. Alaga meie, kes meie päwa lapsed olleme, olgem kassinad, eh hitud usso ja armastusse raudrivedega, ja raudtubbaraga, se on, õnnistusse lotussega. Sest Jummal ep olle meid seadnud wihta alla, waid et meie peame õnnistust kätte sama omma Jofanda Jofusse Kristusse läbbi, kes meie eest on surinud, et meie, ehk walmame ehk maggame, temmaga ühtlase peame ellama. Sepärast maenitsege ennast issekeskis, ja õppetage teine teist, nenda kui teie ka tete.

Evangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast kolme Runninga Pühha. Matt. 25, 1-13. salmist sadik.

Siis on taevast riik kumme neitsi sarnane, kes ommad lampid wotsid, ja läksid wälja peigmehe wasto. Alaga wiis nende seast ollid moistlikud, ja wiis rummalad. Kes rummalad ollid need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wotnud mitte ölli ennestega, agga need moistlikud wotsid ölli omma astjade sisse ühtlase omma lampidega. Alaga kui peigmees wibis, said nemmad teie unniseks, ja uinusid maggama. Alaga teie öse kuld üks heäl: Wata peigmees tulleb, minge wälja temma wasto. Siis tuisid teie need sammad neitsid üles, ja walmistasid ommad lampid. Alaga need rummalad ütlesid moistlik-

5

tude

lude wasto: Andke meie teie õlist, sest meie lammipid kustuwad ärra. Agga need moistlikkud kostsid ja ütlesid: ei mitte, et teil ja meil mitte ei puudu; waid minge enneminne kaupmeeste sure, ja ostke ennestele. Agga kui nemmad ärraläksid ostma, tulli se peigmees, ja kes walmis ollid, läksid temmaga pulma, ja uks pandi lukko. Agga wiimaks tullid ka need teised neitsid ja ütlesid: Jeesand, Jeesand, te meie lahti. Agga temma kotsis ja ütles: Edest minna ütlen teile, minna ei tunne teid mitte. Sepärrast walwage, sest teie ei tea sedda päwa egga tundi, millal innimesse Poeg tulleb.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal enne Kristusse ülestoumisest Pühha. 1 Kor.

9, 24, 10, 5. salmist sadik.

Kes teie tea, et, kes woids jookswad, need jookswad kül keik, agga üks saab jooksmisest woids, andi. Jookskeneenda, et teie sedda kätte sate. Agga iggaüks, kes woitleb, on keikis asjus kassin. Nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad laddurwa kroni sawad, agga meie same hukkaminematta kroni. Sepärrast jooksen minna nüüd nenda, ei mitte kui teadmatta asja peäle. Ma woiten nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab, waid minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda, et minna muile jutlust ei ütle, ja isse ei sa kõlwatuks. Agga minna ei tahha, wennad, et teil peab teadmatta ollema, et meie wannemad keik on pilwe al olnud, ja on keik merrest läbbikäänud, ja on keik Mosesse peäle ristitud pilwe, ja merre kes; ja keik on ühhesuggust waimolikko roga sõn

nud,

nud, ja on keik ühhesuggust waimolikko jomaaega jonud, (sest nemmad joid waimolikkust järele-tullewast kaljust; agga se kaljo olli Kristus.) Agga se surem hulk nende seast ep olnud mitte Jummalale mele pärrast, sest nemmad on kõrbe mahhalõdud.

Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal enne Kristusse ülestoumisest Pühha. Matt.

20, 1-16. salmist sadik.

Sest taewa riik on ühhe innimesest sarnane kes maia issand, kes wara hommiko wäjaläks, tõteggiaid palkama omma winamäele. Agga kui temma nende tõteggiaatega olli leppinud ühhe tenari-rahhaga päwa palgaks, siis läkitas temma neid omma wina-mäele. Ja temma läks wälja kolmandamal tunnil, ja näggi teisi turro peäl tõta seiswad, ja ütles nende wasto: Minge ka teie wina mäele, ja mis ial õige on, rahhan minna teile anda; ja nemmad läksid ärra. Ja läks temma wälja kuendamal ja ühheksamal tunnil, ja teggi nendasammoti. Agga üheteistkümmemal tunnil läks temma wälja, ja leidis teisi tõta seiswast, ja ütles nende wasto: Mis teie siin teige päwa tõta seisfate? Nemmad ütlesid temmale: Meid ep ole ükski palganud. Temma ütles neile: Minge teiege wina-mäele, ja mis ial õige on, peate teie same. Agga kui õhto sai, ütles se wina mäe issand omma üllewaatja wasto: Kutsu need tõteggiaid, ja anna neile palka, ja hakka wiimist eestimessist sadik. Ja kui need tullid, kes üheteistkümmemal tunnil ollid palgatud, said nemmad iggaüks ühhe tenari-rahha. Agga kui need eestimessist

essimesfed tullid, mõtlesid nemmad, et nemmad
piddid ennām sama, ja needfammad said ka ig-
gaüks ühhe tenari rahha. Agga kui nemmad
sedda sanud, nurrisesid nemmad se maia issanda
wasto ja ütlesid: Needfinnatsed wiimsed on agga
ühhe tunni tööd teinud, ja sinna olled neid meie
arrolisfeks teinud, kes meie päwa koorma ja pal-
awat olleme kannud. Agga temma kostis, ja
ütles ühhele nende feast: Göbber, minna ei te
sulle mitte liga, eks sa olle minnoga ühhe tenari-
rahhaga leppinud? wotta so omma ja minne om-
ma teed; agga minna tabhan sellesinnatses wiim-
sele anda nenda kui sullegi; ehk eks mul olle lubba
minno omnaga tehha, mis minna tabhan? ehk
ons sinno meel pahha, et minna hea ollen? Nen-
da sarwad need wiimsed essimesfeks, ja need essi-
messed wiimsfeks; sest paljo on lutsutud, agga
pissut ärrawallisetud.

**Epistel kahheksamal Pühhapäwalenne Kris-
tusse üllestousmisse Pühha. 2 Kor. 11,
19-12, 9. salmist sadik.**

Sest teie sallite rummalaid heal meel, et teie
moislikkud ollete. Sest teie sallite, kui teid
legi sulaks teeb, kui legi teie omma ärrasööb, kui
legi palka wottab, kui legi surustelleb, kui legi teid
wasto silmi lööb. Se teotusse pärrast rāgin min-
na sedda, kui olleksime meie nõdraks läinud. Ag-
ga, mis peäle legi julge on, (ma rāgin rumma-
usses) se peäle ollen minna ka julge. Nemmad
on Ebrea-mehhed, minna ka: nemmad on Israeli
apsed, minna ka: nemmad on Abraami suggu,
minna ka: nemmad on Kristusse teenrid, (ma rā-
gin

glt. rummalaste) minna ollen ülem: ma ollen en-
nam waewa näinud, paljo ennām hoya sanud,
ennām wangis ja saggedaste surma hāddas olnud.
Juda, rahwa kääst ollen minna wiisford sanud
ühhe hobi wāhhem kui nellikummend. Kolmford
ollen ma wiisfadega pelstud, üksford kinnwidega
wisatud, kolmford on laew kääst ärra hukka
läinud, terve s ja päwa ollen ma süggawas mer-
res olnud. Saggedaste on mul teekāimissi olnud,
ma ollen olnud jōggede peäl mitmes hāddas, mit-
mes hāddas mõrisufatte seas, mitmes hāddas
omma rahwa seas, mitmes hāddas pagganatte
seas, mitmes hāddas liinas, mitmes hāddas kõr-
bes, mitmes hāddas merre peäl, mitmes hāddas
walle wendade seas. Td ja waewa sees, sagge-
daste mitmes walwamisses, nāja ja janno sees,
saggedaste paastmistes, külmas ja allastuses;
ilma need asjad mis wāljast on, kāib se murre lei-
tude foggoduste eest hulgal mo peäle. Kes on
nōdder, ja minna ei peaks nõdraks sama? sedda
pahhandasse, ja mo südda ei peaks sees põllema?
Kui peab küttema, siis tabhan minna neist asjust,
mis minno nõdruses on, eitelda. Jummal ja
meie Isanda Jesusse Kristusse Issa, kes on ig-
gaweste fidetud, se teab, et ma mitte ei walleta.
Samaskuses hoidis Areta kunninga pealik Sa-
maslo rahwa liina, ja tahtis mind kinniwōtta,
ja mind lasti aknast kormi sees mahha mēri mō-
da, ja minna peāfēsin temma kääst. Kütlemisfesi
ep olle mul kül kasso, siiski tullet minna nāgge-
missed ja Isanda ümuramissed üllestākima.
Ma tunnen ühhe innimesse Kristusse sees nelja-
teisi kumne aasta eest, (kas temma ihho sees olnud,

ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab,) seddasamma fisti kolmandamast taewast sadik. Ja ma tunnen seddasamma innimest, kas ta ihhus ehk ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab.) Sedda fisti Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi ülesrääkida, mis innimesel ei sunni rääkida. Sest sammast tahhan minna kitelda; agga isse enne seft ei tahha ma kitelda muido, kui agga omma nõdruste sees. Sest kui minna ka tahhaksin kitelda, ei olle minna sepärast rummal; seft ma tahhan tõt rääkida; agga ma jättan sedda nenda, et ei üksti minnust ei arwa ennam, kui ta mind näab ollewad, ehk mis ta minnust tuleb. Ja et ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrast ei pea surustellema, on mulle lihha sisse wat antud, sadana ingel, et ta mind peab rüüstikaga löma, et minna mitte ei surustelle. Sesamma pärrast ollen minna kolmford Jhesandat pallunud, et se minnust peaks ärralahkuma; agga temma on mulle ütelnud: Sulle saab kül minno armust; seft mo wäggi saab nõdruste sees täit woimust. Sepärast tahhan ma paljo ennam omma nõdruste sees kitelda, et Kristusse wäggi minno üle woiks warjada.

Evangelium kahheksamal Pühhapäwal enne Kristusse ülestoumisese Pühha.

Luk. 8, 4, 15. salmist sadik.

Agga kui paljo rahwast ühhes kous oli, ja keikist linnadest temma jure tõesid, rääkis ta rähhendamisese sanna läbbi: üks külwaja läks wälja omma semet külwama, ja kui ta külwas, kukkus

kukkus muist tee äre, ja sõtkuti ärra, ja need linnud mis taewa al, sõid sedda ärra; ja muist kukkus kaljo peäle, ja kui temma tousis, kuuwas temma ärra, sepärast et temmal ep olnud marga: ja muist kukkus keft ohhakatse sekka, ja need ohhakatse tousid ühtlase üles ja lammatastid sedda ärra. Ja muist kukkus hea Ma peäle, ja kui temma tousis, kandis temma saakortse wilja. Kui ta sedda ütles, hüdis temma: Kel tõrwad on kuulda, se kuulgo. Agga temma Jügrid küssisid temmalt ja ütlesid: mis tähhendamisese sanna se piddi ollema? agga temma ütles: Zeile on Jummal rigi sallaja, asjad teada antud, agga teistele tähhendamisese sannade läbbi, et nemmad nähhes ei nä, ja kuuldes ei moista. Agga se on se tähhendamisese sanna: Se seme on Jummal sanna. Agga tee-äärtsed on need, kes sedda kuulwad; pärrast tulleb kurrat, ja wottab se sanna nende süddamest ärra, et nemmad ei pea uskma egga õnsaks sama. Agga kaljopeälse on need, kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna rõmoga wastowottwad, agga neil ep olle mitte juurt, ürritessaks aiaks uskwad nemmad, ja kiusatusese aial tagganewad nemmad ärra. Agga mis ohhakatse sekka kukkus, needsinatsed on need, kes kuulwad ja lähewad omma idle, ja neid lammataste ärra ma ilma murrest, ja rikkussest, ja se sinatsese ello himmudest, ja ei kaäna walmist wilja. Agga, mis hea Ma sees on, need on needsinatsed, kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea süddame sees piddawad, ja kandwad wilja kannatades.

Epistel seitsemel Pühhapäwal enne Kristuse
se üllestousmisse Pühha, ehk Paasto
Pühhapäwal. 1 Kor. 13, 1-13.

falmist sadit.

Kui ma inimeste ja Inglise keeltega rāgin,
agga mul ei olle armastust, siis ollerin minna
üks wass, mis kummiseb, ja kelloke, mis helliseb.
Ja kui ma woiksin prohwetit wiisil rākida, ja teak-
sin keik sallajad asjad, ja keik tundmist, ja kui mul
olleks keik se usk, nenda et ma woiksin mäggesid
assemlt arratōsta, agga mul polleks armastust,
siis ei olle minust ühtegi. Ja kui ma keik omma
warra arrajaggaksin, ja kui ma omma ihho an-
naksin, et tedda arrapōletasse, ja mul ei olleks
armastust, siis ei olleks minnui sest ühtegi kasso.
Armastus on pitkamelelinne, ta näitab omma
heldust üles, armastus ei olle kadde, armastus ei
te wallatust, temma ei surustelle. Temma ei nāi-
ta ennast kurjaste, temma ei oksi omma kasso,
temma ei sa wihhaseks, temma ei mõtle kurja peā-
le. Temmal ep olle rõmo üllekohrust, agga tōe
pārrast on temmal teistega rõdm. Temma sallib
keik, ta usub keik, ta lodab keik, temma kannatab
keik. Armastus ei wāssl ial ārra. Agga olgo
prohweti kulusāmisse, need lõpwad ārra; olgo
keled, need jāwad mahha, olgo tundminne, se
lõppeb ārra. Sest pissut on, mis meie tunnieme,
ja pissut on, mis meie prohwetit wiisil rāgime.
Agga kui se tāis asst tulleb, siis lõppeb se ārra mis
polikkult on. Kui ma wāeti laps ollin, siis rāak-
sin minna kui wāeti laps, ma ollin tark kui üks
wāeti laps, ja mul ollid wāetima lapse mõtted:
agga kui ma mēhheks sain, siis jātsin minna mah-
ha

ha wāetima lapse kōmbed. Sest meie nāme nūūd
kui ühhes peeglis moistetuses, agga siis pallest
pallese; nūūd tunnen minna pissut, agga siis
saan ma ārratunda, nenda kui minna ka ollen
ārratuntud. Agga nūūd jāab usk, lotus, armas-
tus, need kolm; agga surem neist on armastus.

Evangelium seitsemel Pühhapäwal enne
Kristuse üllestousmisse Pühha, ehk Paasto
Pühhapäwal. Luk. 18, 31-43.

falmist sadit.

Agga temma (Jesus) wottis neid kakssteisküm-
mend ennese jure, ja ütles neile: wata, meie
lāhhāne üles Jerusalemma, ja keik peab lõppeta-
dama, mis prohwetide lābbi on kirjutud innimesse
Poiast. Sest tedda antasse ārra pagganatte lā-
te, ja tedda naertasse ja teotasse ārra ja temma
peāle süllitasse, ja kui nemmad tedda sawad piit-
saga peksnud, siis tapwad nemmad tedda ārra,
ja kolmandamal päwal peab temma jāle üles-
tousma. Agga nemmad ei moistnud sest mīddagi,
ja sestiinane kōnne olli nende eest warjul, ja nem-
mad ei moistnud mitte, mis dōldi. Agga se sūndis,
kui temma Jeriko līfina liggi sai, siis istus üks pīn-
me tee āres ja kerjas. Agga kui ta rahwast kulis
mōdaminnewad, kulas temma, mis se pididi olle-
ma. Agga nemmad kulusastid temmale: Jesus
Naatsaretist lāhhāb mōda. Siis kīsendas tem-
ma wāgga ja ütles, Jesus, Laweti poeg, heida
armo minno peāle! Agga need, kes ees kāisid,
sōitlesid tedda, et ta pididi wait ollema: agga tem-
ma kīsendas passio ennam: Laweti poeg, heida
armo minno peāle! Agga Jesus jāi seisma, ja

Käsks tōdda eunese jure tua; agga kui temma liggi sai, kūsks ta temmalt ja ütles: mis sa tahhad, et ma julle pean teggema? agga temma ütles: Issand, et ma wo:ksin jälle nähha. Ja Jēsus ütles temmale: et nā jälle, sinno ust on sind aitanud: ja seddamaid nāggi temma jälle ja kās temma järrel Jummalat anustades. Ja keif rahwas, kes sedda nāggi, andis Jummal se kitust.

Epistel essimesel Pūhhapāwal Paastus.
2 Kor. 6, 1-10. salmist sadik.

Agga meie, kui abbimehbed, maentseme teid ka, et teie Jummalas armo ei pea asjata wāsto wōtma. Eest temma ütles: minna ollen sind armsal aial kuulnud, ja ollen sind õnnistusse pāwal aitanud. Wata, nūnd on se õige armas aeg, wata, nūnd on se õnnistusse pāaw. Meie ehanna ühhegi aeja sees ei ühtegi pahhandust, et meie amet ei sa ärranaertud, waid keifis naitame meie ennast wālja kui Jummalas teenrid: sures kannatuses, mitmes willettusses, mitmes häddas, mitmes abhatusses, hamus, wangis, māsšamistes, mitmes rõds, mitmes waltwamisess, mitmes paastimisess, pūhhatusses, tundmisess, pirkas meles, heldusess, pūhhas Waimus, armatusses, mis ep olle sallalik. tōe sannas, Jummalas wāes, õigusse sõa riistade lābbi pāremal ja pahhemal polel. Au ja hābbi lābbi, kurja kōrne ja hea kōrne lābbi, kui ekkisjad, ja siiski tõssijed: kui tundmatta, ja ommeri kōl turwad: kui need, kes surrewad, ja wata, meie elame: kui need, sedda karistasse, ja sedda ommeri ei surmata: kui kurwas tud, agga ikka rõõmsjad: kui wāesed, agga kes paijo

pniso rikkaks teggewad! kui need, kenneel mididagi ei olle, ja kelle lā ommeri keif on.

Evangelium essimesel Pūhhapāwal Paastus. Marr. 4, 1-11. salmist sadik.

Siis widi Jēsus pūhhast Waimust kõrbe, et tedda piddi kurratist kiusatama. Ja kui temma nellikūmmend pāwa ja nellikūmmend õdd sai paastnud, siis tuli temmale pārrast nālg kätte. Ja se kiusaja tuli temma jure ja ütles: Kui sa Jummalas Woeg olled, siis ütle, et needsinad sed kōrwid leibaks sawad. Agga temma wāstas ja ütles: kirjutud on: innimenne ei ella mitte ütspāinis leiwast, waid iggaühhest sannast, mis Jummalas suust lābbi kāib. Siis wōttis tedda kurrat ennefega pūhha lūina, ja panni tedda pūhha kōla harja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummalas Woeg olled, siis kuskuta ennast mahha, sest kirjutud on: temma tahhad ommad inglid sinno pārrast kāsida, ja nemmad peawad sind kätte peäle wōtma, et sinna omma jalga kōrwi wāsto ei tal pea tōusama. Jēsus ütles temmale: ta on kirjutud: sinna ei pea Issandat omma Jummalat mitte kiusama. Ja wōttis tedda kurrat ennefega ühhe wāgga kõrge mae peäle, ja naitis temmale keif ma: lūina kunningrigid ja nende au, ja ütles temmale: sedda keif tahhan minna sulle anda. kui sa mahhabeidad ja mind kummardad. Siis ütles Jēsus temmale: Taggane sadan, sest kirjutud on: sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ütspāinis tenima. Siis jättis tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tullid temma jure ja tenisid tedda.

Epistel teisel Pühhapäwal Paastus. 1 Tes.
sal. 4, 1-7. salmist sadik.

Mis muud weel, wennad, kui et meie teid pal-
lume ja maenitseme Jssanda Jესusse sees,
nenda kui teie ollete meie lāest sanud sedda, mil
wiisil teie peate ellama, ja Jummalale mele pārrast
ollema, et teie weel tāiemaks sate. Sest teie tea-
te, mis lāsud meie teile ollema annud Jssanda
Jესusse lābbi. Sest se on Jummal tahtminne,
teie pūhhišeminne, et teie ennast hoiate hora: ello
eest, et ūggauks teie seast teaks omma astja hoida
pūhhišemisise ja au sees: ei mitte himmo-tōrwes,
nenda kui pagganadfe, kes Jummalat ei tunne;
et ūkski ei te ūllekohto, egga petta omma wenda
sefinnatse asja sees, sepārrast, et Jssand on lātte-
maksia teige nendefinnaste asjade pārrast, nen-
da kui meiegi teile ollema enne ūttelnud ning tun-
nistanud. Sest Jummal ep olle meid mitte kuts-
nud rojusseks, waid pūhhišemisiseks.

Evangelium teisel Pühhapäwal Paastus.
Matt. 15, 21-28. salmist sadik.

Ja Jesus tulli seält ārra, ja lāks Tirusse ja
Sidoni rikide pole. Ja wata, ūks Kananea-
ma naene tulli neišt raiadest wāšja, ja kēsendas
ja ūtles temmale: Jssand Laweti poeg, hallas-
ta minno peāle, minno tūttar waewatakse kūrjast
waimust kūrjaste. Agga temma ei wastand tem-
male sannagi. Siis astsid temma jūngriid temma
jure, ja pallusid tedda, ja ūtlesid: Gada tedda
ārra, sest temma kēsendas meid takka. Agga
temma kostis ja ūtles: Minna ep olle mitte lā-
litud, kui agga Israeli suggu ārrataddunud lam-
maste

maste jure. Agga se naene tulli ja kummardas
tedda, ja ūtles: Jssand aita mind! Agga temma
kostis ja ūtles: Se ep olle mitte hea, et laste leib
woetaks ja koerde ette heidetaks. Agga temma
ūtles: Jah, Jssand, kummatagi sōwad need kōe-
rokessed need rasokessed, mis nende isšandatre
laua peält mahhalangewad. Siis kostis Jesus
ja ūtles temma wasto: Oh naene! sinno ūst on
suur, sulle sündko nenda kui sa tahhad. Ja tem-
ma tūttar sai terweks seššammasi tunnist.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal Paas-
tus. Exes. 5, 1-9. salmist sadik.

Siis olge nüüd Jummalale jārrellāiad, kui ar-
mad lapsed, ja lāige armastusse sees, nenda
kui ka Kristus meid on armastanud, ja on is-
seennast meie eest ārraannud anniks ja ohwriks,
Jummalale maggusaks haisuks; agga horajast
ja keit rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta
teie seas, nenda kui pūhhadete sūnnib: ja hābbe-
matta tō ja jōlle kōnne ehk naljaheitminne, mis
ei sūnni, waid enneminne tānnamist olgo teie seas.
Sest sedda teate teie, et ei ūhbelgi horapiddajal,
egga roppul egga ahnel, kes on wōbra jummalale
tener, ep olle pārrimist Kristusse ja Jummalale ri-
kis. Ūkski ārgo petto teid tūhja sannadega, sest
nende asjade pārrast tulles Jummalale wihha san-
nakuulmatta laste peāle, sepārrast ārge sage mit-
te nende seššimehhišs. Sest teie ollite ennemuisse
pimmedus, agga nüüd ollete teie walgus Jssanda
sees: ellage kui walgusse lapsed. Sest Waimo
lāsso nāitab ennast teigesnnguse hendusse ja õigus-
se ja tōe sees.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
Paastus. Luk. 11, 4-28. salmisi sadit.

Ja temma aias ühhe kurja waimo wälja, ja se
samma olli keleto; agga kui kurri waim sai
wäljaläinud, siis sündis, et se keleto rätis, ja rah-
was panni sedda immeks. Agga monningad nen-
de seast ütlesid: Temma aiab kurjad waimud
wälja Peetsebuli kurja waimude illema läbbi.
Agga teised küsasiid tedda, ja küsasiid temmalt um-
me tähte taewast; agga temma moietis nende
mõteted ärra ja ütles nende wasto: Agga kunnings-
riik, mis issekeskis ridus on, lähhab hukka; ja se
kõdda, mis teisega ridus on, langeb; agga kui sa-
dan ka isseenesega ridus on, kuis woib temma
kunningsriik jada seisma? et teie ütlete, mind
Peetsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaiawad.
Agga kui minna Peetsebuli läbbi kurjad waimud
wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid wäl-
ja? sepärast peawad nemmad teie kohtomõistjad
ollema; agga kui minna Jummalä sörme läbbi
kurjad waimud wäljaaian, siis on Jummalä riik
teie jure minud. Kui se wäggew sõburiistadega
ehhitud sõdamees omma kōdda hoiab, siis on tem-
ma warra rahhul, agga kui üks wäggewam tedda
temma peäle tulleb, ja tedda ärrawoidab, siis wot-
tab ta ärra keik temma sõburiistad, mis peäle ta
lotis, ja jaggab temma saki wälja. Kes minnoga
ei olle, se on minno wasto, ja kes minnoga ei
poggu, se pillab ärra. Kui rojane waim innimes-
sest on wäljaläinud, siis käib temma kuitwad pai-
gad läbbi ja õrsib hingamist, ja kui temma ei leia,
siis ütles temma: ma tahhan ümberpöörda omma
potta, kust ma ollen wäljatulnud. Ja kui temma
tulleb,

tulleb, siis leiab ta sedda luuga pühhitud ja ehhitud
ollemist, siis lähhab temma ja wottab ennesega
seitse teist waimo, kes kurjemad on tedda ennaft,
ja kui nemmad senna sisse tullemad, siis ellawad
nemmad seal, ja lähhab selle innimesse waimne
luggu pahhemaks kui esimehe. Agga se sündis
kui ta sedda rätis, tõstis üks naene rahwa seas
omma heält, ja ütles teinmale: Sunis on se ihho,
mis sind on kannud, ja need rinnad, mis sinna ol-
led immenud. Agga temma ütles: Jah; õnsad
on need, kes Jummalä sanna kuulwad, ja sedda
täiele pannerwad.

Epistel neljandalamal Pühhapäwal Paastus.

Kalat. 4, 21-31. salmisi sadit.

Uttelge mulle, kes teie kässo al tahhate olla,
üks teie ei tule sedda kässo? sest kirjutud on,
et Abraamil kaks poega olnud, teine ümmarda-
jast ja teine wabbat-naesest. Ja teine sest üm-
mardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest
wabbat-naesest tootusse läbbi. Need asjad tä-
hendawad middagi. Sest need kaks naeste rah-
wast on need kaks seadust, se teine Sinai mäelt, mis
sullasepõlweks sünnitab, se on Algar; sest Algar on
Sinai mägi Arabia maal, ja sünnib selle Jeru-
salemiga ühte, mis nüüd on, agga ta orjad om-
ma lastega: agga se Jerusalemi, mis üllawel on,
se on se wabaat-naene, mis meie keikide emma on.
Sest kirjutud on: Olle rõmus sa figgimatta, kes
siina ei kañna ilmale; tõsta heält ja küssenda
wägga, kes sa lapse warwas ei olle, sest sel, kes
mehbeta on, on paljo eunam lapsi kui sel, kenne-
mees on. Agga wennad, meie olleme nenda kui

Isaël, tootusse lapsed. Agga kui sel ajal se, kes lihha polest olli sündinud, tedda tohtokujas, kes Waimo polest olli sündinud, nenda ka nüüd. Agga, mis ütles se kirri? lükkä ümmardaja ja temma poega wälja, sest selle ümmardaja poeg ei pea mitte pärrima selle wabbat: naese poiaga. Sepärrast, wennad, ep olle meie mitte ennam ümmardaja waid wabbat: naese lapsed.

Evangeliumm neliandamal Pühhapäwal
Paastus. Joh. 6, 1015. salmisi sadik.

Pärrast sedda lükkä Jesus ärra ülle Kalileja merre Tiberia liina laudo, ja paljo rahwast käis temma järrel, et nemmad temma immetäbhed näggid, mis temma haigedele teggi. Agga Jesus lükkä ülles mäe peäle, ja istus sinna omma jüngeritega. Agga se Paja Jüda rahwa pühha olli liggi. Kui nüüd Jesus ommad silmad ülles tõstis ja näggi paljo rahwast eenele järe tulles wad, siis ütles temma Wilippusse wasto: Kust peame meie leibo ostma, et needsinatsed sawad süa? (Agga sedda ütles temma tedda kuufades, sest ta teadis tül, mis ta pididi teggema.) Wilippus wastas temmale: Leibo kahhe saa tenari-rahha eest ei lö mitte neile ette, et iggawiks neist agga pisut wõttaks. Üks temma jüngeritest Andreas Simona Petrusse wend ütles temmale: Siin on üks poisike, sel on wiis ohrast leiba ja kaks kallofest, agga mis se on ni mitmele? Agga Jesus ütles: saate need innimesed mahha istma. Agga seal paikas olli paljo rohko; siis istusid mahha arro järrele liggi wiis tuhhat meest. Agga Jesus wottis need leiwad, ja tannas ja andis jüngeritele,

le agga need jüngrid neile, kes maas istfid: sel sammal kombel ka neist kallofessist, ni paljo kui nemmad tahsid. Agga kui nende kõhjud täis sa nud, ütles temma omma jüngeritele: Korristage need üllejänud pallofessid totko, et ühtegi ei sa hukka. Siis korristasid nemmad totko ja täidsid katsteistkümmed korwi täit pallofessi neist wiest ohra leiwast, mis ollid üllejänud neist, kes ollid sõ nud. Kui nüüd need innimesed se immetäbhe näggid, mis Jesus teggi, ütlesid nemmad: Sesinane on tdest se Prohwoet, kes maailma sisse peab tulles. Kui nüüd Jesus moistsis, et nemmad tahsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmad tedda pididid kunningaks tõstma, siis lükkä ta jälle kõrwale mäe peäle ainouksi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal Paastus.
Ebr. 9, 1115. salmisi sadik.

Agga Kristus on tulnud kui tullewatte hea asjade üllem Preester, ja ühhe surema ja täiesma telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on, mis ei olle sedda wiisi ehitud, ja ei mitte sikkade egga wassikatte werre läbbi, waid omma werre läbbi on temma ütsford senna pühha paiga sisse läinud, ja iggawest ärralunnastamist leidnud. Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuh?, mis nende peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse, pühhas teeb lihha puhhastusets: kui paljo ennam Kristusse werri, kes iggawesse Waimo läbbi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohworitud, puhhastab teie süddame-unnistust surmusest, sedda ellawat Jummalat tenida. Ja sepärrast on temma ne seddusse wahhemees, et

need, kes on kutsutud, iggawesse parrandusse tootust piddid sama parrast sedda, kui Kristusse surm sai olud ärälunnastamiseks neist eksitus-
fist, mis esimesse seadusse al ollid.

Evangelium wiendamal Pühapäwal
Paastus. Joan. 8, 46-59. salmist
sadi.

Res teie scast woib patto minno peäle tõeks tun-
nistada? agga kui minna tõi rugin, mikspär-
rast ei usu teie mind mitte? Kes Jummalast on,
se kuleb Jummalat sannad, sepärrast ei kule teie
mitte, sest et teie Jummalast ei olle. Siis kostsid
Juda rahwas ja ütlesid temmale: Eks meie diete
ei ütles, et sinna Samaria-meess olled, ja et sul kur-
ri waim on? Jeesus kostis: Mul ei olle kurja wai-
mu, waid minna auustan omma Isä, ja teie
testate mind. Agga minna ei oti mitte omma
au; üks on, kes sedda ottsid ja kättemaksab. Tdest,
tdest minna ütlen teile, kui legi minno sanna saab
piddanud, se ei pea mitte surma näggema igga-
weste. Siis ütlesid Juda rahwas temma wasto:
Müüd olleme meie tunnud, et sinul kurri waim
on. Abraam on surnud ja prohwetid, ja sinna
ütled: kui legi minno sanna saab piddanud, se ei
pea mitte surma maksma iggaweste. Sinnaks
surem olled kui meie isä Abraam, kes on surnud?
ja prohwetid on surnud, kelleks sinna isse-ennast
panned? Jeesus kostis: Kui minna isse-ennast
auustan, siis ei olle minno au middagi; minno
Isä on, kes mind auustab, sedda teie ütlete, et
temma teie Jummal on; ja teie ei olle tedda mitte
tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma pe-
aksin

aksin ütlesma, et minna tedda ei tunne, siis ollek-
sin minna teie sarnane, üks walleh; agga minna
tunnen tedda, ja pean temma sanna Abraam,
teie isä, sai wägga rõõmsaks, et temma minno
pärä piddi näggema, ja temma näggi sedda ja olli
rõmus. Sepärrast ütlesid Juda rahwas temma
wasto; Sinna ei olle weel wistkimmend aastat
wanna, ja olled Abraami näinud? Jeesus ütles
nende wasto: Tdest, tdest, minna ütlen teile, enne
ku Abraam sai, ollen minna. Siis wotsid nem-
mad kirma ütles, et nemmad tedda piddid wis-
tama; agga Jeesus pettis ennast ärra, ja läks kes-
leit nende wabhelt minnes pühast koiast wälja;
ja nenda peäsis temma ärra.

Epistel kuendamal Pühapäwal Paastus,
eht Palmipude Pühapäwal. Wilep.
2, 5-11. salmist sadi.

Sest sesammassuggune meel olgo teie sees, mis
Kristusse Jeesusse sees ka olli, kes kui ta Jum-
mala näul olli, sedda ei arwand sagiks, et temma
Jummalaga ühhesuggune olli; waid allandas is-
seennast ja wottis süllase näggo ennesele, ja sai in-
nimeste sarnatseks, ja leiti wäljaspididest kumbest
kui innimenne, ja allandas isseennast, ja sai san-
nowotlikuks surmani, peälegi risti surmani. Se-
pärast on ka Jummal tedda wägga üllendanud,
ja on temmale annud ühe nimme, mis ülle keige
nimme on, et Jeesusse nimmel keik nende pölwed
peawad ennast niikutama, kes taewas, ja ma
peäl, ja ma al on, ja keikide keel peab üllestunnis-
tama, et Jeesus Kristus on se Jeesand Jummalat
Isä auuks.

Evangelium

Ewangeliumtuendamal Pühhapäwal Paas-
tus, ehk Palmipude Pühhapäwal, on jesann-
ma, mis leitatse esimesel Kristusse Tuh-
lemisfe Pühhal. Matt. 21, 1-9.

salmist sadit.

Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said n. t. k.
wata 35. lehhe küljes.

Epistel Surel Neljapäwal. 1 Kor. 11,
23-32. salmist sadit.

Sest minna ollen Isandalt sedda sanud, mis
ma teilegi ollen annud, et Isand Jesus, sel
dsel kui tedda ärra anti, leiba wottis ja tannas,
ja murdis ja ütles: wotke, söge, se on minno ihho,
mis teie eest murtakse: sedda tehke minno mälles-
tusfeks. Selsammal kombel wottis temma ka kar-
rika pärrast õhto, söma-aega, ja ütles: selsunnane
karrikas on se nus seadus minno werre sees, sed-
da tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jote, minno
mällestusfeks. Sest ni mittokord, kui teie ial sed-
da leiba sõte, ja sest karrikast jote, siis kulumage
Isanda surma, senni kui temma tulleb. Sepär-
rast, kes ial sedda leiba sõbb, ehk Isanda karrika
seest joob kõlwatumal wiisil, sel on Isanda ihhust
ja werrest süüd. Agga innimenne katsko isseen-
rast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiwast, ja
jogo se karrika seest. Sest kes kõlwato sõbb ja
joob, se sõbb ja joob isseennesele nühelust, sest et
temma ei te wahhet Isanda ihho wahhel. Se-
pärrast on ka paljo nõdraid ja haigid teie seas, ja
paljo maggawad. Sest kui meie isseenneste peä-
le kōhhut moistame, siis ei moisteta mitte meie
peäle kōhhut. Agga kui meie peäle kōhhut mois-
tetatse,

tetatse, siis antakse meie Isandast hirmo, et
meid ma ilmaga ei pea hukkamoiistetama.

Ewangelium surel Neljapäwal on pühha
Ewangeliste Joannesse ramatus 13
peatükis, 1-15. salmist sadit.

Agga enne Pasa pühha, kui Jesus teadis —
— kui minna teile ollen teinud. wata 153
lehhe küljes.

Ewangelium Surel Redel.

on

Meie Isanda Jesusse Kristusse
Marmisfest,

mis on wiimne tük meie Isanda Jesusse Kris-
tusse kannatamisfest ning surmast. wata
183. lehhe küljes.

Agga kui õhto kätte tulnud — ja pannid
se kinni pisseriga kinni.

Epistel Kristusse üllestrousmisfe Pühha
esimesel Päwal. 1 Kor. 5, 6-8.
salmist sadit.

Teie tütleminne ep olle mitte hea. Et teie tea,
et pisut happotaignat teik taignat happuks
teeb? Sepärrast pühkige wälja se wanna happo-
taigen, et teie uus taigen woiksita olla, nenda kui
teie hapnematta ollete; sest ka meie Pasa — tal
Kristus on meie eest tappetud. Sepärrast pid-
dagem pühhad, ei mitte wannas happotaignas,
ei kurjusse egga karmalusse happotaignas, waid
selge mele ja tõe hapnematta taignas.

Ewan-

Evangelium Kristusse illestousmisse Püh-
ha esimesel Päwal. Mark. 16, 1-8.

salmist sadik.

Ja kui se hingamisse, päaw sai mödalainud,
ostis Maria Mahdalena, ja Maria Jak-
busse emma, ja Salome kallid rohjud, ei nemmad
pidid tullemä ja tedda weidma. Ja esimesel
nädala päwal tülid nemmad wägga warra pä-
wa tousies haua jure ja ütlesid iskekestis: Kes
weretab meile se kirowi haua ukse peält ärra? Ja
kui nemmad senna waatsid, nägaid nemmad, et
se kirowi olli ärarweretud; sest temma olli wägga
suur. Ja nemmad läksid haua sisse ja nägaid
ühhe notemehhe parremal polet istwad, sei olli pit-
walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid wägga.
Nägga temma ütles nende wasto: ärge ehmatage,
teie osite Jesust Maatsfaretist, kes olli risti podud.
Temma on illestousnud, temma ep olle siin, wata
sedda asjet, kuhho nemmad tedda ollid pannud.
Nägga minge, ütlege temma jüngrittele, ka Pee-
trusiele, et temma teie ele lähbäb Kalilea-
male, seal sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile
on ütelnud. Ja nemmad läksid ruttuste wälja,
ja jooffid haua jurest ärra; sest nende peäle olli
wärristus ja ehmatus tulnud, ja ei ütelnud üh-
helegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Epistel Kristusse illestouemisse Pühha
teisel Päwal. Apost. Tegg. Kam.

10, 34-43. salmist sadik.

Nägga Petrus teggi omma su lahti ja ütles;
Müüd moistan minna tõeste, et Jummal ei
pea luggu, mis saggusest saggust innimenne on,
waid

waid keige rahwa seast on se, kes tedda kardab ja
digust teeb, aemas temma melest. Se on se sanna,
mis ta Iserueli lasteie on läkitanud, ja on last-
nud rahho kututada Jesusse Kristusse lähbi; se-
samma on keilde Issand. Teie teate sedda asja,
mis on sindinud keik se Juda, ma lähbi, ja on hal-
tanud Kalilea- maalt pärrast sedda ristmist, mis
Joannes kutatas, Jesusse, kes on Maatsfaretist,
kuida Jummal tedda on woidnud pühha Waimo
ja wäega, kes on möda maad käinud, ja head tei-
nud, ja termist saatnud keikile, kelle peäle kurrat
olli woi must sanud, sest Jummal olli temmaga.
Ja meie olleme keige nende asjade tunnistajad,
mis ta on teinud Juda, rahwa, maal ja Jerusa-
lemmas, sedda nemmad on taonud, kui nemmad
tedda pu külge said pomud. Sedda on Jummal
üllesärratanud kolmandamal päwal, ja on tedda
lastnud ilmsiks sada ei mitte keige rahwale, waid
neile tunnistajatele, sedda Jummal enne olli är-
rawallitjenud, meile, kes meie temmaga olleme
sõund ja jonud pärrast sedda, kui ta surmusest sai
üllestoustud. Ja temma on meid käskinud rah-
wale kututada ja tunnistada, et sesamma on se
Jummalast seatud ellawatte ja surnutte kohto-
moistia. Sestinnatsest tunnistawad keik Proh-
wetid, et temma nimme lähbi keik, kes temma sisse
uskwad, peawad pattude andeks andmist sama.

Evangelium Kristusse illestousmisse Püh-
ha teisel Päwal. Luk. 24, 13-35.
salmist sadik.

Ja wata, faks nende seast ollid minnemas sel-
sammal päwal ühte allewisse, mis Jerusalema-
maast

maast liggi kuuskümmend wagger maad olli, selle nimmi olli Emaus, ja nemmad rääksid issefeskis feikist neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis, kui nemmad teine teisege jutto aiafid, ja teine teiseit küsifid, siis tulli ka Jeesus isse nende jure ja kais nendega. Agga nende filmad peti, et nemmad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles nende wasto: Mis kõnne need on, mis teie issefeskis kõnnelete káies, ja ollete kurwandolissed? Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale: Sinnaiks üksi kui woðras ellad Jerusalemmas, ja ei ole teada sanud, mis neil päiwil seälsammas on sündinud; Ja temma ütles neile; mis siis? Agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jeesusest Naatsaretist, kes olli Prohwet wagger tegaudest ja sannast Jummal ja feige rahwa ees, kuida meie üllemaad preestrid ja wannemad tedda on surma kóhto alla árraannud, ja tedda risti lõnud. Agga meie lootime, et sa piddi sesamma ollema, kes Israeli rahwast piddi árralunnastama, ja peäle se feik on tanna kolmas páaw, kui se on sündinud. Agga ka monningad naesed meie seast on meid árraehmatanud, kes warra hommiko hana jures ollid olaud, ja kui nemmad temma ihho ei leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglidenáo náinud, kes ütlewad, tedda ellawad. Ja monningad meie seast láksid hana jure, ja leidsid nenda, kui need naesed ka ütelnud; agga tedda ennast ei náinud nemmad mitte. Ja temma ütles nende wasto: Oh! teie rummalad ja süddamest pitkalbased sedda feik uskuda, mis prohwetid on rástinud! Eks Kristus sedda piddand kannatama, ja omma au sisse minnema! Ja temma hakkas

Moses

Mosesest ja feikist prohwetidest, ja selletas neile árra feige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjatud. Ja nemmad said se alleni liggi, kuhho nemmad láksid. Ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wággise ja ütlesid: Já meie jure, sest õhto jonað, ja páaw werib; ja temma láks sisse nende jure jáma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile; siis peafid nende filmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest árra. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põlend, kui ta meiega rákis tee peál, ja kui ta meile kirjad árraselletas? Ja nemmad tousfid selfammal tunnil ülles, ja láksid taggasi Jerusalemma, ja leidsid need üksteistkümmend, ja neid kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid: Jesand on tõeste üllestousnud ja ennast Simonale náitnud. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peál olli sündinud, ja kuida nemmad tedda leirwa-murdmisest olli tunnud.

Epistel Kristusse üllestousmisest Pühha Kolmandamal Páwal. Apost. Tegg. Kam.

13, 26-32. salmist sadik.

Mehhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on seinnatse õnnistusse sanna lákkitud. Seft kes Jerusalemmas ellawad, ja nende üllemaad, et nemmad seddasinnast Jeesust ei tunnud, siis on nemmad nende Prohwetide sannad, mis igga hingamisepáwal loetatse, tedda hullamoistes tõeks teinud. Ja kui nemmad ühtegi surma süid ei leidnud,

3

pallu

passusid nemmad Pilatus, et tedda pididi arrahub
katama. Agga kui nemmad keit said löppetanud,
mis temmast olli kirjotud, wossid nemmad tedda
pu peält mahha, ja pannid tedda hauda. Agga
Jummal on tedda ülesärratanud surnust, kes on
nähtud mitto päwa neist, kes temmaga ollid läinud
Kalilea, maalt Jerusalemma, kes on temma tun-
nistajad rahwa ees. Ja meie kolutame teile sedda
tootust, mis meie wannemille on sanud, et Jum-
mal sedda meile, nende lastele, on täieste tõeks
teinud, kui temma Jeesus sai ülesärratanud.

Evangelium Kristus ülestõusmisest Püh-
ha kolmandamal päwal. Luf. 24,

36-47. salmist sadit.

Agga kui nemmad sedda rääksid, seisis Jeesus
isfe keit nende wahhel, ja ütles neile: Rahho
olgo teile! Agga nemmad kohlusid ja kartsid, ja
mõtlesid ennast waimo näggenud. Ja temma üt-
les neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehma-
tand? Ja mikspärast tõuswad nügugused mõtles-
mised teie südamette seest? Et wadage mo käd
ja mo jallad, sest et minna sesamma ollen, katske
mind kättega ja wadage, sest waimul ep olle mitte
lihha ja luud, nenda kui teie näte mul ollernud. Ja
kui ta sedda sai üttelnud, näitis temma neile omi-
mad käd ja jallad. Agga kui nemmad rõmo pär-
rast weel ei usknud, ja immes pannid, siis ütles
ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa?
Ja nemmad pannid temma ette tükki küpsetud
talla ja kerje-met. Ja temma wottis ja söi nende
ees. Agga temma ütles nende wasto: Need on
need kōnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles
teie

teie jures olin: Sest keit peab tõeks sama, mis
Moosesse käsio. õppetussesse ja Prohmetide ja lau-
lo raiatusse minnuist on kirjotud. Elis teggi tem-
ma nende moistusust lahti, et nemmad kirjad moists-
sid. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjotud,
ja nenda pididi Kristus kannatama, ja ülestõus-
ma surnust kolmandamal päwal ja temma nim-
mel pididi kolutama meeleparrandamist ja pattude
andeks, andmist teige rahwa seas, ja algama Je-
rusalemmast.

Epistel esimesest Pühhapäwal pärast Kris-
tus ülestõusmisest Pühha. 1 Joan.
5, 4-12. salmist sadit.

Sest keit, mis Jummalast on sündinud, woidab
ma- ilma ärra, ja meie usk, se on se wõimus,
mis ma- ilma on ärrawoitud. Kes muudo on, kes
ma- ilma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et
Jeesus Jummal Poeg on. Se on sesamma, kes
tulleb mee ja werre läbbi, Jeesus se Kristus, ei mit-
te weega ükspäinis, luud mee ja werrega. Ja
Waim on, kes tunnistab, et waim on tõdde.
Sest kolm on, kes tunnistawad taewas, Issa,
Sanna, ja pühha Waim, ja need kolm on üks.
Ja kolm on, kes tunnistawad Ma peäl, Waim,
ja wessi, ja werri, ja need kolm on ühheks tunnis-
tusseks. Kui meie innimese tunnistust wastowot-
tame, siis on Jummal tunnistus surem, sest se
on Jummal tunnistus, mis temma on tunnistat-
nud, ommast Poiaist. Kes ussub Jummal Poia-
sisse, sel on tunnistus enne seest. Kes ei ussu
Jummalat, se on tedda wallestluse teinud, sest
temma ei olle mitte usknud sedda tunnistust, mis
Jum-

Zummal on tunnistanud ommast Poiast. Ja se on se tunnistus, et Zummal meile on iggareest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello, kellel Zummal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte.

Evangelium esimesel Pühapäeval pärast Kristusse ülestoumissel Pühha.

Joan. 20, 19-31. salmist sadit.

Kui müüd õhto aeg olli selsammal esimesel nädala päeval, ja ussed luffus ollid seal, kus jüngrid ühhestous ollid kartusse pärast Jüda rahwa eest, siis tulli Jesus ja seisis kest nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olgo teile! Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile ommad käed ja külje; siis said need Jüngrid rõõmsaks, kui nemmad Jssandad näggid. Siis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Jsa mind on lätkitanud, nenda lätkitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai ütelnud, puhkus ta nende peäle, ja ütles neile: Wotke pühha Waimo. Kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: Kellele teie ial pattud finnitae, neile on need finnitud. Agga Tomas üks neist kahhestiistümnest, sedda nimmetakse kassikuts, ei olnud mitte nendega, kui Jesus tulnud. Siis ütlesid need teisid jüngrid temmale: Meie olleme Jssandad näinud. Agga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei pane omma kät temma külje sisse. Ja kahheksa päwa pärast ollid need Jüngrid jälle sealsammal ja Tomas nendega. Siis tulleb Jesus, kui ussed

luffus

luffus ollid, ja seisis kest nende wahhel, ja ütles: Rahho olgo teile! pärast ütleb temma Tomas: Pista omma sõrme seie, ja wata minno käed, ja anna omma kät seie, ja panne minno külje sisse, ja ärra olle usmatta, waid uskik. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Jssand, ja minno Zummal! Jesus ütles temmale: Tomas, sa olled uskud, sest et sa mind olled näinud; õn sad on need, kes einä, ja siiski uskwad. Agga Jesus on käl müüd paljo immetähte teinud omma jüngritte ees, mis ep olle ülestkirjutud sesunnatse ramato sisse; agga needsinnaised on kirjutud, et teie peate uskma, et Jesus on Kristus Zummal Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Epistel teisel Pühapäeval pärast Kristusse ülestoumissel Pühha. 1 Peetr.

2, 21-25. salmist sadit.

Sest seks ollete teie lutsutud, sest ka Kristus on teie eest kannatanud, ja telle tähte näinud, et teie peate temma jälgede sees käima, kes ei olle pattu teinud, ja kelle sunst polle pettust leitud, kes ei sõimand wasto, kui tedda sõimati, kes ei ähwardand, kui ta kannatas; waid andis selle holeks, kes diete koghut moistab. Kes meie pattud isse on kannud ommas ihhus ükses pu peäle, et meie piddime pattust ärra sama ja bigussele ellama, selle wermede läbbi teie ollete terweks saanud. Sest teie ollite kui effiad lambad, agga müüd ollete teie pöördud omma hinge karjats ja allawaatja pole.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisje Pühha. Joan.
10, 11:16. salmist sadik.

Minna ollen se hea karjane, se hea karjane jät-
tab omma ello lammaste eest. Agga se pal-
galinne, kes ei olle karjane, selle ommad need lam-
bad ei olle, naab hunt tulwad ja jättab lambad
mahha ja pöggeneb, ja hunt wottab neid kinni,
ja pillab need lambad laiale. Agga palgalinne
pöggeneb, sest et temma on palgalinne, ja temma
ei holi lammastest mitte. Minna ollen se hea kar-
jane ja tunnen ommad, ja minna ommad tund-
wad mind, nenda kui mind Jsa tunneb ja minna
tunnen sedda Jsa, ja jättan omma ello lammas-
te eest. Ja minnul on weel teised lambad, need ei
olle mitte festinnastest loudast, ja neid pean min-
na ka seie toma, ja nemmad kuulwad minna hea-
le, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisje Pühha. 1 Peetr.
2, 11:20. salmist sadik.

Armad, minna maenitsen teid kui majalised ja
wõbrad, et teie ennast hoiate libhalikko him-
mude eest, mis hinge wästo söddiwad, ja et teie
head ello peate pagganatte seas, et nemmad seest,
mis nemmad teist kui kurjateggiatsest pahha räg-
wad, wottaksid teie hea teggude pärrast, mis nem-
mad teist näwad, Jummalat aunistada katsmis-
se päwal. Sepärrast heitse ennast keilide inni-
meste seadmisse alla Jesanda pärrast, olgo kum-
ninga kui üllema alla; ellik peakikkude kui nende
alla, kes temmast on lättrud, kurjateggiattele kül-
nub.

nuklusseks, agga heateggiattele litusseks. Sest
nenda on Jummalat tahminne, et teie head teh-
hes moistmatta innimeste rummalust kinnisullute;
kui wabbad, ja ei mitte orise olette teil se wabba-
dus kurjusse kätteks, waid kui Jummalat sullased.
Aunustage keili, armastage wende, kartke Jum-
malat, aunustage kunningast. Teie sullased, kuul-
ge keige kartussega omma isfandatte sanna, ei
mitte ülspäinis heade sanna, kes järrele andwad,
waid ka nende tiggedatte sanna. Sest se on arm,
kui kegi süddame tunnistusse pärrast Jummalat
ees keik kurwastust heaks wöttab, ja üllekohbut
kannatab. Sest mis litus on se, kui teid süpär-
rast pekketasse; ja teie nenda kannatikkud olete:
Agga kui teie head tehhes ja kurja nähhes kan-
natate, se on arm Jummalat jures.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
pärrast Kristusse ülestousmisje Pühha.
Joan. 16, 16:23. salmist sadik.

Urrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind mitte,
ja ta ürrikesse aia pärrast, siis näte teie mind,
sest minna lähhan Jsa jure. Siis ütlesid mon-
ningad temma Jüngeritest isfeskis: Mis se on,
mis temma meile ütleb: Ürrikesse aia pärrast, siis
ei nä teie mind mitte, ja ta ürrikesse aia pärrast,
siis näte teie mind, ja et minna Jsa jure lähhen?
Sepärrast ütlesid nemmad: Mis se on, mis tem-
ma ütleb: Ürrikesse aia pärrast? Meie ei tea mitte,
mis temma rägib. Siis moistis Jesus, et nem-
mad temmalat tahsid küsida, ja ütles nende was-
to: Sedda küsite teie isfeskis, et minna ollen
ättelnud: Ürrikesse aia pärrast, siis ei nä teie mind
mitte,

mitte, ja ta ürklesse aia parrast, siis näte teie mind. Tdest, tdest, minna ütlen teile, teie peate nutma ja ulluma, agga ma ilin on rõmus. Teid peab kurwastama, agga te kurwastus peab rõmuls minnema. Ühbel naesel, kui temma lapse ilmale toob, on kurwastust, sest temma tund on tulnud, agga kui temma saab lapse sanud ei mõtle temma ennam abhastusse peäle se rõmo parrast, et innimenne ilmale on sündinud. Ja teil on kü mind ka murret, agga minna tahhan teid jälle näha, ja teie südda peab rõmus ollema, ja ükski ei pea teie rõmo teisi ärrawõtma. Ja selsammal päwal ei küssi teie mult middagi.

Epistel neljandamal Pühapäwal parrast
Kristusse üllestoumissse Pühha. Jak. 1,
16-21. salmist sadik.

Urge effige mitte, mo armsad wennad. Keik hea andminne, ja keik täis and on illewelt ja tulleb mahha walguste Issast, kelle jures ei olle muutmist egga wahhetamisse warjo. Temma on meid sünnitanud omma tahtmissse järrele tõe sanna läbbi, et meie piddime kui üks esfimenne suggu ollema temma lomade seast. Sepärrast, minno armad wennad, olgo igga innimenne nobbe kuulma, pitkalinne rõplima, pitkalinne wihhale: Sest innimesse wihha ei te mitte, mis Jummal ees õige on. Sepärrast heitke ennesest ärra keik rojust ja kurjust, mis wägga paljo on, ja wõtke tassase melega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istunud, ja woi teie hinged õnsaks tehha.

Ewan

Ewangelium neljandamal Pühapäwal parrast
Kristusse üllestoumissse Pühha.

Joan. 16, 5-15. salmist sadik.

Agga müüd lähhen minna selle jure, kes mind on läkitanud, ja ükski teie seast ei küssi mult: kuhho sa lähhad? waid et minna teile sedda ollen ütelnud, on teie südda täis kurwastust sanud. Agga minna ütlen teile sedda tõt: Se tulleb teile heaks, et minna ärralähhan, sest kui minna ärra ei lähha, siis ei tulle trööstia mitte teie jure; Agga kui minna saan ärralainud, tahhan minna tedda teie jure läkitada. Ja kui sesamma saab tulnud, annab temma ma ilmale märko patto parrast, ja digusse parrast, ja kotho parrast. Patto parrast, et nemmad ei ussu minno sisse: Agga digusse parrast, et minna Issa jure lähhan, ja teie mind ennam ei nä: Ja kotho parrast, et sesunnatse maailma würsti peäle kothut on moistetud. Minnul on teile weel paljo ütlemist, agga teie ei woi sedda müüd mitte lenda. Agga kui temma, se tõe Waim, tulleb, se juhatab teid keige tõe sisse, sest temma ei rāgi mitte iskennefest, waid mis temma kuleb, sedda rāgib temma, ja tullewad asjad kulu- tab temma teile. Sesamma auustab mind, sest minno ommast wotab temma ja kulutab teile. Keik se, mis Issal on, se on minno, sepärrast olen minna ütelnud, et temma peab minno ommast wotma ja teile kolutama.

Epistel wiendamal Pühapäwal parrast
Kristusse üllestoumissse Pühha. Jak.

1, 22-27. salmist sadik.

Agga olge sanna teggiad, ja ei mitte ütspāinle kuiti.

S s

Kuuljad, et teie wallembõlemisse lãbbi ennast ei petta. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte teggia, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihho-likko pãllet peeglis katsub. Sest ta on ennast katsnud ja arralãinud, ja seddamaid arraunnustanud, misfuggune temma olli. Agga kes wabba-
dusse tãie kãssõ sisse kummardades watab, ja selle jure jããb, sesinnane ei olle mitte unnustaw kuulja, waid teo teggia, sesinnane on wast õnnis omma teggemisse sees. Kui kegi teie seast arwab Zummala tenia ollowad, ja ei tallitse mitte omma teelt, waid pettab omma sũddant, selle Zummala tenistus on tũhhine. Üks puhhas ja laitmatta tenistus Zummala ja Jesa ees on se: Waeste laste ja lefkaeste jãrrele kulame nende willetsus-
ses, ja isseennast ilmariggata ma-ilmast pid-
dama.

**Evangelium wiendamal Pũbhapãwal pãr-
rast Kristuse ülestõusmisse Pũbha.**

Joan. 16, 23-30. salmist sadik.

Tõest, tõest minna ütlen teile: Mis teie ial Jesa salt pallute minno nimmel, sedda annab tem-
ma teile. Tãnnini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: Palluge, siis peate teie wõtma, et teie rõõm woiks tãis olla. Sedda ollen minna teile tãhhendamisse - sannadega rãkinud, agga se tund-
kulleb, et minna tãhhendamisse - sannadega ennam-
teile ei rãgi, waid kulutan teile julgeste ommaist Jesast. Sessammal pãwal peate teie palluma minno nimmel, ja minna ei ütlen teile mitte, et minna tãhhan Jesa teie eest palluda, sest Jesa isse armastab teid, sest et teie mind ollite armastan-
nud,

nud, ja uskunud, et minna Zummalast ollen wãlja-
lãinud. Minna ollen Jesast wãjalãinud, ja tul-
nud ma-ilmã sisse, ta lãttan minna ma-ilmã mah-
ha, ja lãhhen Jesa jure. Siis ütlesid temma jũng-
rid temma wasto: Wata, nũud rãgid sinna jul-
geste, ja ei õile õhregi tãhhendamisse - sanna. Nũud teame meie, et sinna keit asjad tead, ja sul
ep olle tarwis, et sinnuist kegi kũsib. Sest ussu-
me meie, et sinna Zummalast ollid wãjalãinud.

**Epistel Kristus: Taewaminnemisse Pũbhal
Apost. Tegg. rom. 1, 1-11. salmist sadik.**

Gessimesse ramato ollen minna kũl teinud, Teo-
wilus, keigest sest mis Jesus hakkas teggema
ja õppetama se pãrwani, millal tedda õlleswoeti,
kui ta Apostlilede (tedda ta olli arrawallitsenud)
pũbha Waimo lãbbi sai kãssõ annud, kennele
temma ka pãrrast omma lannatamist isseennast
ellawalt olli nãitnud mitme tõssise mãrgiga, ja
olli neist nãitnud nellikũmmend pãwa, ja rãkis
Zummala rigi asjo. Ja kui ta nendega kõlko sai,
kãskis temma neid, et nemmad ei piddant Jeru-
salemmast arraminne, waid Jesa teotust oot-
ma, mis teie (õlles temma) minnuist ollite kuul-
nud. Sest Joannes on kũl weega ristitud, agga
teid peab pũbha Waimoga ristitama, ei mitte
Eana pãrrast neidsinnatsid pãrwi. Kes nũud ollid
kõlketusnud, kũssisid temmalt ja ütlesid: Jesand,
kas sinna selsinnatsel aial jãlle Israellile õlleseh-
hitad kunningri? Agga temma ütles neile: Teise
ei sũnni aego agga tãndisid teada, mis Jesa omma
ennese meelmalda pannud, waid teie peate pũbha
Waimo wõgge sama, kui ta teie peale saab tul-
nud

nud, ja peate minno tunnustajad ollema ni hästi
Jerusalemmas, kui ka teigel Juda- ja Samaria-
maal, ja ma- ilma otsani. Ja kui ta sedda sai üt-
telnud, tõsteti tedda nende nähhes ülles, ja pilw
wottis tedda ülles nende silma eest ärra. Ja kui
nemmad üksi silmi taewa pole waatfid, kui temma
ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks meest
walgis ridis, kes ka ütlesid: Kalilea- ma mehed!
mis teie seisate ja watate ülles taewa? sefinnane
Jesús, kes teist on ülleswoetud taewa, se peab tul-
lema selsammal kombel, kui teie tedda ollate näi-
nud taewa ärraminnewad.

Ewangelium Kristusse Taewaminnemisse
Pühhal. Märk. 16, 14-20. salmist sadik.

Wimaks kui need üksteistkummend laudas ist-
sid, näitis ta ennast, ja sõitles nende usmata-
ta ja korwa süddant, et nemmad neid es olle usk-
nud, kes tedda ollid näinud üllestoulnud ollewad.
Ja temma ütles neile: Minge teie ma- ilma, ja
tulutage armo- õppetust teie lomal. Kes ussub
ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga
kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama. Agga
neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed ju-
res ollema: Minno nimmet peawad nemmad kur-
je wainusid wäljaaiama, usi kelesid räkima, ussa
ülles- wotma, ja kui nemmad üht surma jomist
peaksid joma, ei pea nelle sest ühtegi wigga sama.
Haigede peale peawad nemmad käsfi pannema,
siis sawad nemmad parremaks. Ja Jssand, kui
ta nendega sai räkinnud, woeti ülles taewa ja is-
rub Jummal parremal polel. Agga nemmad lät-
sid wälja, ja ütlesid jultust teie paikus, ja Jss-
sand

sand aitas neid, ja linnitas se sanna nende im-
me- tähtede läbbi, mis seal jures sündsid.

Epistel. Tuendamal Pühhapäwal pärrest
Kristusse üllestouemisse Pühha.
1 Peetr. 4, 7-11. salmist sadik.

Agga teie asjade ots on liggi sanud, sepärast
olge moisiühtlud ja walmsad palwetteie. Agga
teie ennamiste piddage issekeskis ühte puhko ar-
mastust: Sest armastus kattab pattude hulka.
Olge issekeskis woõraste wastowotjad, ilma
nurrisematta, sedda möda kui iggaüks on armo-
andi sanud, nenda airage teine teist sellega, kui
Jummala monnesarnaste armo head maiapidda-
jad. Kui fegi rägib, kui Jummal sanna räkigo
temma sedda, kui fegi tenib, se tenigo kui sest jomist,
mis Jummal annab, et teie Jummal saaks
auustud Jesusse Kristusse läbbi, kellel on au ja
wäggi iggaweste iggawessaks aiaks, Amen.

**Ewangelium. Tuendamal Pühhapäwal pär-
rast Kristusse üllestouemisse Pühha. Joan.**
15, 26- ja 16, peat. 4. salmist sadik.

Agga kui se tõõstia saab tulnud, tedda minna
teie tahhan lakkitada Jssast, se tõe Waim,
kes Jssast wäljalähhab, selsamma peab minnuist
tunnistama, ja teie peate ka tunnistama, sest teie
ollate algmisest minnoga olnud. Sedda olen min-
na teie räkinnud, et teie ennast ei pahhanda. Ja
nemmad lükkawad teid koggodussest wälja: ka
tulleb se tund, et iggaüks, kes teid tappab, mõtleb
ennast Jummalale meelehead kui ühhe õhwriga teg-
gewad. Ja sedda wotwad nemmad teie tehbha se-
pärast

párrast, et nemmad ei olle tunnud sedda Jēsa ega mind. Agga sedda ollen ma teie rākinud, et kui se tund saab tulnud, teie se peäle mõtlete, et ma teie sedda ollen ütelnud. Agga sedda ep olle minna algimisest teie mitte ütelnud, sest et ma teiega ollin.

Epistel Nellipühhi esimesel Pääwal. Apost.
Tegg. rom. 2, 1-13. salmist sadik.

Ja kui Nellipühhi-pääw kätte sai, siis ollid nemmad keik ühhel meel kous. Ja taewast sundis äkkiselt üks lohhiseminne, otsego kange tuul olleks puhunud, ja täitis keik sedda kooda, kus nemmad istid. Ja neist nähti kui lõhnutud tulle keled, ja se seisis iggaühhe peäle nende seast. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo. ja hakkasid rākima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste ülesrākida. Agga Jerusalemias ollid Jūda-rahwas ellamas Jummalakariikkud mehed keigesugguse rahwa seast, mis taewa al on. Kui nüüd sesinnane heäl sundis, siis tuli rahwa-hulk kōks, ja said ommas mõttes seggatses, sest iggaüks kulis neid omma keli-murde rākinud. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja panid imemeks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinatseb keik, kes rākinud, Kallileia-ma mehed ei olle? Kuida siis meie iggaüks kuleme omma keli-murde, mis sees meie olleme sindinud? Olas meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia ja Jūda ja Kapadokia, Pontusse ja Asia-maal, Bregia ja Panmilia, Egiptusse ja Libia-rikide sees, Kirene lāndo, ja Roma-rahwa wõbrad, Jūda-rahwas ni

ni hāsti kui need, kes Jūda-rahwa usko heitnud, Kreta ja Arabia-rahwas; siis kuleme meie neid rākinud meie omma keli Jummalalured asiad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsego tahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kōks peaks ollema? Agga teised panid sedda naeruks ja ütlesid: Nemmad on täis maggusat wina.

Ewangelium Nellipühhi esimesel Pääwal.
Joan. 14, 23-31. salmist sadik.

Jesus wastas ja ütles temmale: Kui legi mind armastab, kōks se peab minno sanna, ja minno Jēsa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asset temma jure tehha. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno; ja se sanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, woid selle Jēsa, kes mind on lākkitanud. Sedda ollen minna teie rākinud teie jures olles. Agga se trōstria, se pühha Waim, sedda minno Jēsa tahhab lākkitada minno nimmel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teie ollen ütelnud. Rahho jārtan minna teie, omma rahho annan ma teie, minna ei anna teie mitte nenda, kui ma-ilm annab. Teie südda ārgo ehmatago, egga sago arraks mitte. Teie olete kuulnud, et ma teie ollen ütelnud: Minna lāhhān ärra, ja tullen jälle teie jure. Kui teie mind armastaksite, kōks teie olleksite siis rõõmsad, et ma ollen ütelnud: Minna lāhhān Jēsa jure, sest minno Jēsa on surem mind. Ja nüüd ollen minna teie ütelnud, enne kui se sünnib, et teie usute, kui se sünnib Minna ei sa enam paljo teiega rākida, sest sesinnatse ma ilma Wārst tuleb,

leb, ja ei sa minnust ühtegi. Agga et ma-ilm
moistaks, et minna sedda Jēsa armastan, ja
nenda teen, kui Jēsa mind on käsknud: tousle
alles, lākki siit ärra.

**Epistel Nellipühhi teisel Pāwal. Apost. Teg-
gud. ram. 10, 42-48. salmist sadit.**

Ja temma (Jēsus) on meid käsknud rahwale
kulutada ja tunnistada, et sesamma on se
Jummalast seaturd ellawatte ja furnutte kōhto-
moistja. Sestinnatsest tunnistawad teik Proh-
wetid, et temma nimme lābbi teik, kes temma sisse
usfurwad, peawad pattude andeks- andmist sama.
Kui Peetrus need sannad alles rākis, langes pūh-
ha Waim teikide peäle, kes sedda sanna kuulsid;
ja need usklikud umberleikamisest, ni mitto kui
Peetrussega ollid tulnud, ehmatasid ärra, et ka
pagganatte peäle pūhha Waimo and olli walla-
tud. Sest nemmad kuulsid neid wōbraid kelesid rā-
kivad, ja Jummalat wōgga auustawad. Siis
kōstis Peetrus: Kas kōgi wōib wet keelda, et neid
ei peaks ristitama, kes pūhha Waimo on sanud
nenda kui melege? Ja temma kōstis neid ristida
Jēsanda nimmel.

Evangelium Nellipühhi teisel Pāwal.

Joan. 3, 16-21. salmist sadit.

Sest nenda on Jummal ma-ilm armastanud,
et temma omma aino sündinud Poia on an-
nud, et ükski, kes temma sisse usub, ei pea hukka
sama, waid et iggawenne ello temmal peab ollema.
Sest Jummal ep olle omma Poega mitte lākkia-
nud ma-ilm, et temma ma-ilm piddi hukka-
moistma,

moistma, waid et ma-ilm temma lābbi piddi õn-
saks sama. Kes temma sisse usub, tedda ei mois-
teta mitte hukka; agga kes ei usfu mitte, ju ba se
on hukkamōistetud, sest temma ep olle uskud
Jummal'a aino sündinud Poia nimme sisse. Ag-
ga se on se hukkamōistminne, et Walgus on tul-
nud ma-ilm sisse, ja innimesed armastasid
pimmedust ennam kui sedda Walgust; sest nende
teud ollid kuriad. Sest iggawēks, kes kurja teeb,
wikab sedda walgust, ja ei tulle walgusse jure, et
temma teggusid ei pea laidetama. Agga, kes tōe
teeb, se tulleb walgusse jure, et temma teud woi-
sid arwolikaks sada, sest nemmad on Jummal
sees tehtud.

**Epistel Nellipühhi kolmandamal Pāwal.
Apost. Tegg. ram. 8, 14, 17. salmist sadit.**

Ja kui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid,
said kuulda, et Samaria-lin Jummal sanna
oli wastowōtnud, lākkitasid nemmad nende
jure Peetrust ja Joannest. Kui need senna said,
pallusid nemmad Jummalat nende eest, et nem-
mad pūhha Waimo piddid sama (Sest temma
ei o'nud weel ühhegi peäle nende seast langenud,
waid nemmad ollid agga Jēsanda Jēsusse nim-
mel ristitud. Siis pannid nemmad lāed nende
peäle, ja nemmad said pūhha Waimo.

**Evangelium Nellipühhi kolmandama
wal. Joan. 10, 1-10. salmist sadit.**

Sest, tōest, minna ütlen teile, kes ei
usksest sisse lammaste lanta, waid astui
alt sisse, se on warras ja rōwel. Agga kes
G

fisse lähháb, se on lammaste farjane. Sellele teel
 ulsehoidja lahti, ja need lambad kuulwad temma
 heale, ja temma kutsus ommad lambad nimmi
 párrast, ja wiib neid wálsja. Ja kui ta omma
 lambad saab wálsjaianud, siis láib temma nende
 eel, ja need lambad káiwad temma járrél, sest
 nemmad tundwad temma heált. Agga woóbro
 járrél ei kái nemmad mitte, waid póggenewad
 temma eest, sest nemmad ei tunne woódraste heált
 mitte. Se táhhendamisse sanna ütles Jeesus neile.
 Agga nemmad ei moistnud mitte, mis se piddi ol
 lema, mis temma neile rákis. Sepárrast ütles
 Jeesus jálle nende wasto: Tóest, tóest minna ütles
 teile: Minna ollen lammaste üks. Keif, kes enn
 mind on tulnud, need on wargad ja rõõmlid: ag
 ga lambad ei olle neid mitte kuulnud. Minna ol
 len se üks, kui kegi minno lábbi sisse lähháb, si
 peab õnsaks sama, ja peab sisse- ja wálsjamine
 ma, ja sõmist leidma. Warras ei tulle mu párrast
 kui warrastama ja tapma ja hukkama. Minna ol
 len tulnud, et neil peab ello ja keif rohkeste ollema

Epistel kolm-aino Jummal Pühhal.

Rom. II, 33-36. salmist sadik.

Sedda Jummal rikkusse ja tarkusse ja
 tundmisse süggawust! Kuis árra- arwamat
 temma kóhtomoistmisset, ja árramoistmat
 emma wiisid! sest kes on Jssanda mele tunnud
 kes on temma nouandja olnud? Ehk kes o
 ale middagi enne- annud, et sedda peaks tem
 jálle tasfutama? Sest temma seest, ja tem
 lábbi ja temma sisse on keif asjad; temmal
 au iggaweste, Amen.

Ewa

Ewangelium kolm-aino Jummal Pühhal.

Joan. 3, 17-18. salmist sadik.

Agga üks inimenne olli Barifer: de seast, Mi
 kodemus nimmi, Juda- rahwa ütlen. Sest
 nane tulli Jeesuse jure õsel, ja ütles temmale: Sp
 petaja, meie teame, et sa olled Jummalast tulnud
 õppetajaks: Sest ükski ei woi neid immetáhtesid
 tehha, mis sinna teed, kui Jummal ei olle temma
 ga. Jeesus wastas ja ütles temmale: Tóest,
 tóest, minna ütlen sulle, kui kegi ei sunni üllervelt,
 ei woi temma mitte Jummal riki náhha. Nito
 demus ütles temma wasto: Kuis woóð inimenne
 sündida, kui ta wanna on? Kas ta woib teist
 korda omma emma ihho sisse minna ja fundida?
 Jeesus wastas, Tóest, tóest minna ütlen sulle. Kui
 kegi ei sunni weest ja Waimust, siis ei woi temma
 mitte Jummal riki sisse sada. Mis iuhast sün
 dinud, se on lihha, ja mis Waimust sündinud, se
 on Waim. Árra panne immet, et ma sulle ol
 len ütelnud: Teie peate üllervelt sündima. Tuul
 puhhub, kuhho ta tahhab, ja sinna kuled temma
 heale, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja
 kuhho ta lähháb: Nenda on iggáiks, kes Wai
 must on sündinud. Nirodemus wastas ja ütles
 temmale: Kuida se woib sündida? Jeesus wastas
 ja ütles temmale: Olled sinna Jsraeli õppetaja,
 ja ei moista sedda mitte? Tóest, tóest, minna üt
 len sulle: Meie rágime, mis meie teame, ja tunnis
 tame, mis meie olleme náinud, ja teie ei wotta
 meie tunnistust mitte, wasto. Kui minna teile rá
 gin neist asjust, mis ma peal on, ja teie ei ussu
 mitte: Kuida wottažite teie u kúda, kui ma teile
 rágisin neist asjust, mis üllewel taewas on? Sest
 ükski

ükski ei olle taewa läinud, kui agga se, kes tae-
wast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes tae-
was on. Ja nenda kui Moses ühheussi on kõrbes
üllendanud; nenda peab se innimesse Poeg üllens-
datama, et ükski, kes temma sisse ussub, ei pea
hulka sama, waid et temmal iggawenne ello
peab ollema.

Epistel essimesel Pühhapäwal pärrast
kolm. aino Jummal Pühha. 1 Joan. 4,
16, 21. salmist sadit.

Jummal on armastus, ja kes armastusse sisse
jääb, se jääb Jummal sisse, ja Jummal
temma sisse. Ses on se armastus täieks sanud
meie jures, et meil woiks julgust olla kohto päwal,
sest otsego temma on, nenda olleme ka meie sessin-
natfes ma-ilmäs. Kartust ep olle mitte armas-
tus, waid täis armastus aiab kartust wälja,
sest kartus on wallo; agga kes kardab, se ei olle
mitte täieks sanud armastus. Armastagem
tedda, sest ta on meid enne armastanud. Kui kegi
ütles: Ma armastan Jummalat, ja wihtab om-
ma wenda, se on wallelik; sest kes ei armasta
omma wenda, kedda ta näab, kuida se woib
Jummalat armastada, kedda temma mitte ei nä?
Ja sesinnane kässofanna on meil temmalt, et se,
kes Jummalat armastab, se peab ka omma wend-
da armastama.

Evangelium essimesel Pühhapäwal pä-
rast kolm. aino Jummal Pühha. Luk.
16, 19-31. salmist sadit.

Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehhtas
ernast purpuri ja kalli linnase ridega, ja ellas
igga-

iggapäaw rõõmsaste ja sureste. Agga üks wae-
ne olli Laatsarus nimme, se olli maas temma wä-
rawa ees täis paisesid, ja püdis omma kohto täis
sada neist leiwa rasofessist, mis rikka laua peält
mahhalangsid, agga koeradke tullid ja lakkusid
temma paised. Agga se sündis, et se waene surri,
ja et tedda inglidest kanti Abraami sülesse: ag-
ga se rikkas surri ka ja maeti mahha. Ja kui ta
põrgus sures wallus olli, ja ommad silmad ülles
tõstis, näggi ta Abraami kangelst ja Laatsarust
temma süles. Ja temma hüdis ja ütles: Issa
Abraam, heida armo mo peäle, ja lakkita Laatsa-
rust, et ta omma sõrme otse wette kastaks, ja
minno keelt jahutaks, sest mind waewatakse
wägga sesinnatse tullelekes. Agga Abraam ütles:
Poeg, mõtle, et sa ommad head põlwe ommas el-
lus olled kätte sanud, ja nendasammoti Laatsa-
rus kurja, agga nüüd rõmustakse tedda siin, ja
sind waewatakse. Ja peäle keik on meie ja teie
wahhel suur wahhe kinnitad, et need, kes siit taht-
wad senna teie jure minna, ei woi mitte, egga need,
kes seal on, ei sa seal tenna meie jure tulla. Ag-
ga temma ütles: Ma pallun siis sind, issa, et sa
tedda lakkitad minno issa kotta, sest mul on wiis
wenda, et ta neile kinnitas, et nemmadke ei sa
seie wallo paika. Abraam ütles temmale: Neil
on Moses ja prohwetid, kuulgo nemmad neid.
Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid
kui kegi surrust nende jure lähheks, siis parran-
daksid nemmad meelt. Agga ta ütles temmale:
Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei tule, egga
nemmad ialge wottaks nou, kui kegi surrust ül-
lestoufeks.

Epistel teisel Pühhapäwal parrast Kolm-
aino Jummal Pühha. 1 Joan. 3,
13-18 salmist sadik.

Urge pange immeks, minno wennad, kui ma-
ilm teid wihtab. Meie teame et meie surmast
õlleme tulnud ello sisse, sest et meie armastame
wennad; kes wenda ei armasta, se jääb surma
sisse. Jagaüks, kes omma wenma wihtab, se on
innimesse tapja, ja teie teate, et ei ühhelgi inni-
messe tapial ep oke iggawest ello ennese sisse jä-
wad. Kes õlleme meie sedda Jummal armast-
tust tunnud, et temma omma ello meie eest on jät-
nud, ja meie peame ka ello wendade eest jätma
Alga, kel ma ilmo peatoidust on, ja näab om-
mal wennal middagi tarwis õllewad, ja panna
omma süddame temma eest kinni, kuidas jääb
Jummal armastus temma sisse? Minno lap-
sokestesed, ärge armastagem mitte saanaga egga
telega, waid teoga ja tõega.

Evangelium teisel Pühhapäwal parrast
kolm-aino Jummal Pühha. Luk.
14, 16-24. salmist sadik.

Uks innimenne teggi sure õhto-sõmaia, ja kuts-
sus paljo, ja laskitas omma sullast õhto-sõ-
ma-iaa tunnil neile, kes õllid kutsutud, üttema:
Tulge sest keik on jo walms. Ja nemmad hakkas-
sid ennast keik ühhest suust wabbandama. Essi-
menne ütles temmale: Minna ollen põldo õstnud,
ja pean wäljainnema ja sedda waatma; ma
pallun sind wabbanda mind. Ja teine ütles:
Ma ollen wiis pari hārgi õstnud, ja lähhan neid
kõtsma, ma pallun sind, wabbanda mind. Ja
üks

üks teine ütles: Ma ollen naese wotnud, ja sepa-
rast ei woi minna tulla. Ja se sullane tuli tags-
gasi, ja kutas sedda omma isfandale; siis wiis
hastas kōia-issand, ja ütles omma sikkasele: Min-
ne warfi wälja liina laia ulitsatte ja poik-ulitsat-
te peäle, ja to sie sisse need kes waesed ja wigga-
sed ja jallotumad ja pimmedad on. Ja se sullane
ütles: Jssand, se on sündinud nenda kui sa kass-
kid, agga meel on maad. Ja issand ütles sullase
wasto: Minne wälja tede peäle ja aedade äre,
ja sada neid sisse tukema, et minno kodda täis
saaks. Sest minna ütlen teile, et ükski neist meh-
hist, kes on kutsutud, ei pea minno õhto-sõmaae-
ga maitsma.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal parrast
kolm-aino Jummal Pühha. 1 Peetr.
5, 6-11. salmist sadik.

Siis allandage ennast nüüd Jummal wägges-
wa kae alla, et temma teid woiks üllendada
õigel aial. Heitke keik omma murret temma peä-
le, sest ta murresest teie ette. Olge kassinad, wal-
wage, sest teie waenslane, kurrat, kääb ümber kūt
mõiraja loukoer, ja otsib, sedda temma woiks är-
raneelda: selle wasto seiske kindlaste uskus, ja
teädke, et needsammad kannatamisest täieste sa-
wad teie wendade selfi kätte kes, ma ilmas on.
Alga se keige armo Jummal, kes meid on kuts-
nud omma iggawesse au sisse Kristusse Jeesusse
sees, se parrandago, finnitago, tehko wahwaks,
ja raiago teid tuggewaste, kui teie ürrikeste sate
kannatanud. Sellesammale olgo au ja wäggi
iggaweste iggawesfeks aial, Amen.

Evangelium kolmandamal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalala Pühha.

Luk. 13, 1-10. salmist sadit.

Agga teif Eolnerid ja pattused tullid temma
järe tedda kuulma. Ja Bariserid ja kirja-
tundjad murrisid ja ütlesid: Sesinnane wottab
pattusid wasto ja sõbb nendega. Agga temma
rätis neile se tähendamisse: Ianna, ja ütles: Mis
suggune innimenne teie seast on, kennel sadda lam-
mast on, ja kui ta ühe neist ärrakautab, efs ta
jätta ühheksakümmed peäle ühheksa kõrbe, ja efs
ta lähha selle järrele, mis on ärrakaddunud, kuni
ta sedda leiab? Ja kui ta saab leidnud, siis pan-
neb ta sedda omma ollade peäle rõmoga. Ja kui
ta koso saab, siis kutsub ta kofko sõbrad ja naab-
red, ja ütles neile: Olge minnoga rõõmsad, sest
ma ollen leidnud omma lamba, mis olli ärrakad-
dunud. Minna ütlen teile, et nenda on rõõm tae-
was ühe pattuse pärast, kes meest parrandab,
ennam kui ühheksakümne peäle ühheksa õige pär-
rast, kellel meleparrandamist ei olle tarwis. Efs
misuggune naene on, kel kümme trahma-rahha
on, kui ta ühe trahma-rahha ärrakautab, efs ta
tunast ei süta, ja efs ta kodda ei pühhi, ja efs ta
holega ei otfi, senni kui ta sedda leiab. Ja kui ta
saab leidnud, siis kutsub ta kofko sõbrad ja naab-
red, ja ütles: Olge minnoga rõõmsad, sest ma
ollen se trahma-rahha leidnud, mis ma olin ärra-
kautanud. Nenda, ütlen minua teile, on rõõm
Jummalala inglide ees ühe pattuse pärast, kes
meest parrandab

Epis.

Epistel neljandamal Pühapäeval pärast
kolm-aino Jummalala Pühha. Rom.

8, 18-23. salmist sadit.

Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kannas-
tamisfed ep olle ühtegi wäärt selle au wasto,
mis meile peab ilmutadama. Sest loom otab
pikki filmi Jummalala laste au ilmutist. Sest
loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea
melega, waid selle pärast, kes tedda on senna alla
heitnud se lotusse peäle, et ka sesamma loom peab
peastetud sama sest kaddurva asja tenistusfest
Jummalala laste wabbadusfeks. Sest meie tea-
me, et teif loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures
waewas on tännini. Agga mitte üks päinis se,
waid ka need isse, kellel Waimo esimesfed an-
nid on, ja meie isse äggame isseennestes ja otame
laste õigust, se on: meie ihho ärrapeastmist.

Evangelium neljandamal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalala Pühha. Luk.

6, 36-42. salmist sadit.

Sepärast olge armolisfed, nenda kui teie Is-
sa armolinne on. Ja ärge moistke kōhbut,
siis ei moisteta ka mitte teie peäle kōhbut: Ärge
moistke hukka, siis ei moisteta ka teid mitte hukka.
Andke andeks, siis antakse teile andeks: Andke,
siis peab teile antama, üks hea kinniwautud, ja
kühja peaga ja puistatud mõt peab teie rüppe
antama: Sest sellesamma mõddoga, misga teie
mõddate, peab teile jälle mõddetama. Agga tem-
ma ütles neile tähendamisse: Ianna: Kas pim-
me woiß pimmedale teed jühhatada? Efs nem-
mad mõllemad auks ei lange? Ei sünger olle mit-

G 5

te

te ülleml kui temma õppetaja; agga iggaüks täi-
este õppetud peab ollema kui temma õppetaja.
Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna
silmas on, agga sedda palki, mis so ommas sil-
mas on, ei panne sa mitte tähhele. Ehk kuida
woid sa omma wennale öölda: Wend, lasse ma
kissun sedda pinda wälja, mis so silmas on; ja
isfe ei rä sa sedda palki mis so silmas on? Oh sin-
na sallalil! kissu esfite sedda palki omma silmast
wälja, ja siis selletad sinna wäljatiskuda sedda
pinda, mis so wenna silmas on.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
kolm. aino Jummal Pühha. 1 Peetr.
3, 8-15. salmist sadit.

Agga wiimaks olge keik ühhe meelised, ärda
melega teiste wasto, wendade armastajad,
südamest halledad, lahked. Ärge makske mitte
kurja kurjaga, ehk sõimamist sõimamisega, waid
se wasto õnnistage, sest et teie teate, et teie seks
ollete kutsutud, et teie õnnistamist peate pärris-
ma. Sest kes ello tahhab armastada, ja häid
pääwi nähha, se waigistago omma keelt kurja
eest, ja ommad mofkad karwalust räkima.
Temina pöörgo ennast kurjast ärra, ja tehko
head, temma offign rahho, ja noudko sedda takka
Sest Jesanda silmad watamad õigede peäle, ja
temma kõrwad kuulwad nende pallumist: Agga
Jesanda palle on wasto neid, kes kurja tewad.
Ja kes on, kes teile peals kurja teggema, kui teie
pead taltanuate: Ja kui teie ka peafsite kanna-
tama digusse pärrast, siis ollete teie õnsad: agga
ärge kartke nende hirmo, ja ärge ehmatage mitte
wäg-

wägga ärra. Agga pühhitsege Jesandat Jum-
malat omma südamette sees.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast
kolm. aino Jummal Pühha. Luk.
5, 1-11. salmist sadit.

Agga se sündis, kui rahwas temma (Jesuse)
järe tungis Jummal sanna kuulma, ja tem-
ma isfe seisis Kenetfaret'i järwe äres, ja näggi
kaks laewa järwe äres seiswad, agga kallameh-
hed ollid neist wäljaläänud, ja lopputasid note ärra:
ra: siis läks temma ühhe laewa peäle, mis Si-
mona pärralt olli, ja pallus tedda, et ta mäelt
nattukest pidid ärrasoudma. Ja temma istis
mahha, ja õppetas rahwast laewa sees. Agga
kui ta lõppes räkima, ütles temma Simon
wasto: soua seenna süggawa kohta, ja laske om-
mad nodad sisse ühhe loma katseks. Ja Simon
wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme
keige se õ tööd teinud, ja ep olle ühtegi sanud, ag-
ga sinna sanna peäle tabhau ma nota sisse lasta.
Ja kui nemmod sedda teggid, said nemmad sure
hulga kallo; agga nende noot karrises lõhti, ja
nemmad tombasid käge omma seltsimeeste was-
to, kes teises laewas ollid, et nemmad pidid tulles-
ma, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid
mollemad laewad täide, nenda et nemmad wau-
sid. Agga kui Simon Peetrus sedda näggi, heitis
temma Jesuse põlwede ette mahha, ja ütles:
Jesand, minne minnust ärra, sest ma ollen üks
pattune inimenne. Sest suur ehmatas olli temma
peäle tulnud, ja keitide peäle, kes temmaga ollid,
se kallasagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sa-
nud

nud. Nendafammoti ka tuli suur ehmatas Jaks-
busse ja Joannesse Sebedeusse poegade peäle,
kes Simona seltsimehhed ollid. Ja Jeesus ütles
Simona wasto: Alra kardä, sest aiašt pead sa
innimesši püüdma. Ja nemmad aiašid laewa-
dega mädele, ja jäisid keik mahha, ja käisid tem-
ma järrel.

Epistel kuendamal Pühhapäxwāl pärrast
kolm: aino Jummalä Pühha. Rom.

6, 3-11. salmist sadit.

Est eks teie ei tea, et, mitto meid Kristusse
Jeesusse sisse on ristitud, et meie temma sur-
ma sisse olleme ristitud? Siis olleme meie tem-
maga mahhamatnud ristumise läbbi surma sisse;
ja otsego Kristus on ülesäratud surmst Jēsa-
au läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus käi-
ma. Sest kui meie temmaga olleme istutud tem-
ma surma sarnadusleks siis peame meie ka temma
ülestoustmise sarnat'ed ollema. Et meie sedda te-
ame, et meie wauna innimenne temmaga on risti-
lõdud, et patto ihho peab tühjaks minnema, et
meie mitte ennam patto ei teni; sest kes surmud
on, se on õigeks moistetud pattust. Agga kui meie
Kristussega olleme surmud, siis ussume meie, et
meie ka temmaga peame ellama, sest et meie teas-
me, et Kristus surmst ülesäratud mitte ennam
ei surre, surm ei wallitse tepe temma üle. Sest,
mis temma on surmud, sedda on ta pattule sur-
nud ükskord; agga mis ta ellab, sedda ellab tem-
ma Jummalale. Nenda arwage ka teie ennast
pattule kül surmud ollewad, agga Jummalale el-
lawad Kristusse Jeesusse meie Jēsaunda sees.

Evangeliummiid

Evangelium kuendamal Pühhapäxwāl pärrast
kolm: aino Jummalä Pühha. Matt.

5, 20-26. salmist sadit.

Sest minna (Jeesus) ütlen teile: Kui teie õigus
ep olle paljo üllem kui kirjatundjatte ja Ba-
riseride õigus, siis ei sa teie mitte taewa riki. Teie
ollete kuulnud, et wannemille on rāstitud: Sinna
ei pea mitte tapma; agga kes ial tappad, on koh-
to wāart. Agga minna ütlen teile, et iggāiks, kes
omma wenna peäle ilma asjata wiha kannab,
on kohto wāart; agga kes ial omma wenna was-
to ütleb: Raka, se on sure kohto wāart; agga
kes ial ütleb: Sa jölle! se on pōrgo tulle wāart.
Sepārrast, kui sinna omma ande altari peäle
tood, ja seäl so mele tulleb, et sinno wennal mid-
dagi on sinno wasto; siis jätta senna omma an-
de altari ette, ja minne, ja leppi enne omma
wennaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande.
Olle pea heamelelinne omma wiha: mehhe was-
to, kunni sinna temmaga tee peäl olled, et se wi-
ha: mees sind ei anna ärra kohtomoištja kätte, ja
kohtomoištja sind ei anna ärra sullase kätte, ja
sind ei wištata wangitorni. Tōest, minna ütlen
sulle: sinna ei peäse seält wälja, ennego sinna
ka wiimse tinga saad ärramāksnud.

Epistel seitsemel Pühhapäxwāl pärrast kolm:
aino Jummalä Pühha. Rom. 6, 19-23.

salmist sadit.

Minna rāgin innimesse kōmbel teie lihha nõd-
russe pärrast; sest otsego teie ommad liiks
med ollete annud rojastussele ja ülekohutule or-
jaks ülestõhtuks; nenda ande uund ommad liiks
med

med digusfele orjaks pühitussefeks. Geseft kui teie patto julkasjed ollite, siis ollite teie digusseft lahti. Mis kasso olli teil siis neist asjast, mis pärrast teil nüüd habbi on? Geseft nende ots on surm. Agga nüüd, et teie ollete pattust lahti ja Jummal orjaks sanud, on teil omma kasso, et teie pühaks late, ja se ots on iggawenne ello. Geseft surm on patto pall, agga iggawenne ello on Jummal armo and Kristusse Jესusse meie Jესanda sees.

Ewangelium seitsemel Pühapäwal pärrast kolm, aino Jummal Pühha. Mark. 8, 1-9. salmist sadit.

Neil päimil, kui wägga paljo rahwast kous olli, ja neil ep olnud ühtegi sua, tutsus Jესus ommad Jüngrid ennese jure ja ütles neile: Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, seft nemmad on jo kolm r'wa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi a. Ja kui minna neid lassen toio minna sõmatta, siis nõrgurad nemmad ärra tee peäl, seft monned neist ollid kangelst tulnud. Ja temma jüngrid wastasid temmale: Kust woib tegi siin kõrbes neid leiwaga täita? Ja temma küsis neilt: Mitto leiba teil on? Ja nemmad ütlesid: Seitse. Ja temma käsks rahwast mahhaisnuda Ma peäle, ja wortis need seitse leiba. tännas, murdis ja andis omma jüngriitele, et nemmad piddid ettepannema. Ja nemmad pannid rahwa ette, ja neil olli piisut kollokessi, ja temma õnnistas ja käsks ka neid ettepanna, agga nemmad sõid ja nende kõhhud said täis, ja forjasid kollo ülleilõnud pallokesi seitse korni täit. Agga aed kes ollid sõn-

nud,

nud, olli liggi nelli tuhhat, ja temma lastis neid minna.

Ewangelium, mis Kiriko-seädusse ramato järrel selsinnatsel seitsemel Pühapäwal pärrast kolm, aino Jummal Pühha ka tästatse etteluggeda, ja ärrasellerada. Matt. 17, 1-9. salmist sadit.

Ja kae päwa pärrast wottis Jესus ennesega Peetrust ja Jakobust ja Joannest temma wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle issepäimis, ja tedda mudeti nende ees, ja temma palle paistis otsego päite, ja temma rided said walgets otsego walgus. Ja wata, Moses ja Elias näitsid ennast neile, ja kõnnelesid temmaga. Agga Peetrus wastas ja ütles Jესusele: Jესand, se on hea, et meie siin olleme, kui sa tahhad, siis tahhame meie seie kolm maia tehha, ühhe sinnule, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale. Kui temma alles räkks, wata, siis warjas nende üle üks selge pilw, ja wata üks heäl pilwest ütles: Geseinnane on mo armas Poeg, kes minu meele pärrast on, tedda kuulge. Ja kui jüngrid sedda kuulsid, heitsid nemmad omma filmili mahha ja kartsid wägga. Ja Jესus tuli nende jure, putus neisie ja ütles: touse üles ja ärge kartke mitte. Agga kui nemmad ommad filmad ülles tõstsid, ei näinud nemmad keddagi, kuid Jესust üks päimis. Ja kui nemmad mäelt allalätsid, käsks neid Jესus ja ütles: Teie ei pea sedda näitmist ühhelegi ütlemä, kunni innimesse Poeg surmast saab ülestõusnud.

Epistel kahheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha. Rom.

8, 12-17. salmist sadik.

Sepärrast nüüd, wennad, ep olle meil wölgo
lihaga, et meie peaksite lihha järrele ella-
ma. Sest kui teie lihha järrele wottate ellada,
siis peate teie surrema: agga kui teie Waimo läb-
bi ihho teud wöttade surretada, siis peate teie ella-
ma. Sest ni mitto kui Jummal Waimo läbbi
juhatakse, needsinnafted on Jummal lapsed.
Sest teie ep olle sanud sullase põlwe waimo, et teie
jälle peaksite kartma, waid teie ollete lapse põlwe
Waimo sanud, kelle läbbi meie küssendame: Ab-
ba, Jēsa! Sesamma Waim tunnistab meie wai-
moga, et meie olleme Jummal lapsed. Olleme
meie nüüd lapsed, siis olleme meie ka pärriad, ni
hästi Jummal pärriad, kui Kristussega pärri-
ad, kui meie temmaga kannatame, et meie ka
temmaga au sisse sama.

Evangelium kahheksamal Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummal Pühha.

Matt. 7, 15-23. salmist sadik.

Agga hoidke ennast walle: prohwetide eest, kes
teie jure tullwad lammaste ridis, agga seest-
piddi on nemmad kiskiad hundid. Nende wiljast
peate teie neid tundma. Kas wiina-marjo noppi-
takse kibbowitsust, ehk wiigi-marjo ohhalist? Nen-
da igga hea pu kannab head wilja, agga pahha
pu kannab pahha wilja. Hea pu ei woi pahha
wilja kanda, egga pahha pu woi head wilja kan-
da. Zaga pu, mis head wilja ei kanna, raiutakse
ha ja wissatatakse tüllesse. Sepärrast nende
wil-

wiljast peate teie neid tundma. Ei sa teik, kes
minno wasto ütleb: Jēsand, Jēsand, taewa riki,
waid kes teeb minno Jēsa tahtmist, kes taewas
on. Paljo ütlewad minno wasto selsammal pä-
wal: Jēsand, Jēsand, eks meie olle sinno nimmel
prohweti wiisil rātinud, ja sinno nimmel kirsad
waimud wälja aianud, ja sinno nimmel paljo
wāggewaid teggusid teinud? Ja siis tunnistat
minna neile; minna ei olle teid ellades tunnud,
tagganega minnust ärra, kes teie üllekohto tete.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha. 1 Kor.

10, 6-13. salmist sadik.

Agga need asjad on meie ettetāhendamis-
feks sündinud, et meie kure asjo ei pea himmus-
tama, nenda kui nemmadke on himmustanud.
Arge sage ka mitte wōdra jummal teemiks, nen-
da kui monningad neist, kui kirjutud on: rahwas
istus mahha sōma ja joma, ja tousis ülles māt-
gima. Arge piddagem ka hora-ello, nenda kui
monningad neist on hora-ello piddanud, ja lange-
sid ühhel päwal kolmtuhhat kolmakümme-
nd. Arge kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad
neist ka kuisasid, ja neid rikkusi mādudest ärra.
Arge nurrisege ka mitte, nenda kui wōnningad
neist nurrisesid ja said hukka ärrarikkusa läbbi.
Agga se teik on sündinud neile ettetāhendamis-
feks. Agga se on kirjutud meile maenitsusfeks,
kelle peäle ma-ilma ots on tulnud. Sepärrast,
kes ennast arwab seiswad, se katško, et temma
ei lange. Teile ei'olle weel muid kui inimesse
kiusatus kätte tulnud; agga Jummal on nstaw,
kes

tes teid ei lase kiusata ennäi kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otša tehha, et teie sudate kanda.

Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal pärrast kolm: aino Jummalala Pühha. Luk.

16, 1 = 9. salmüst sadik.

Agga ta ütles ka omma jüngerite wasto: üks inimenne olli riikas, sel olli maiapidada, ja selle peäle olli temma ette kõnne tõstetud, kui peaks ta temma warra ärrahukkama. Ja temma kutsus tedda, ja ütles temmale: kuida ma sedda sinneri kulan? te arwo ommaist maiapidamisest, sest sinna ei woi ennäi mitte maia piddada. Agga se maiapidada mõies isseennesest: Mis pean ma teggema? minna Isand tootab maiapidamist minust ärra; laewada ei suda ma mitte: häbbi on mul ferjades. Ma tean, mis ma tahhan tehha, et kui minna maiapidamisest lahti saan, nemmad mind wastowotwad omma koddade sisse. Ja temma kutsus ennele jure iggaühhe omma Isanda wõlglast, ja ütles esimesse wasto: paljaks sul mo Isandaga wõlgo on? ja se ütles: sadda wati ölli. Ja ta ütles, temmale: wotta omma ramato, ja istu mahha ja kirjota warši wiiskümmend. Pärrast ütles ta teisele: agga paljaks sul wõlgo on? temma ütles: sadda wakka nisko. Ja temma ütles temmale: wotta omma ramato, ja kirjota kahheksakümmend. Ja se isand kirjot sedda üllekohtust, maia piddasat, et ta targaste olli teinud, sest sesinnatsema ilma lapsed on ennäi mõistlikud, kui walgusse lapsed omma suggu rahwa seas. Ja minn

nage ütlen teile: tehke ennestele sõbro üllekohtustest Mamonast, et kui teie keikijä lahti sate, nemmad teist wastowotwad iggaueste man. Desse.

Epistel kümneimal Pühhapäwal pärrast kolm: aino Jummalala Pühha. 1 Kor.

12, 1 = 11. salmüst sadik.

Agga waimolikkust andist, wennad, ei tahha minna mitte, et teil peab teadmatta ollema. Teie teate, et teie ollite pagganad, ja laskite keeletumatte wõbraste jummalatte jure, nenda kui teid sadeti. Sepärrast annan ma teile teada, et ükski, kes Jummalala Waimo läbbi rägib, Jesust ärra ei nea. Ja ükski ei woi Jesust Isandaks nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi. Käl armo annid on mitmesuggused, agga sesamma Waim. Ja ammetid on mitmesuggused, agga sesamma Isand. Ja teud on mitmesuggused, agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees teeb. Agga iggaühhele antakse Waimo walgustamist teiste kasjaks. Sest ühhele antakse Waimo läbbi tarkusse sanna, agga teisele tundmisse sanna sesamma Waimo järrel: agga teisele antakse usko sesamma Waimo sees; agga teisele annid terweks tehha sesamma Waimo sees; agga teisele wäggewad teggusid tehha: agga teisele prohiwerikulutamist; agga teisele waimusid ärra arwata; agga teisele antakse monnesuggusid kelesid; agga teisele keelte ärraselleramist. Agga sedda keik teeb se üks ja sesamma Waim, ja jaggab iggaühhele omma, nenda kui temma tahhab.

Evangelium kümmemal Pühhapäwal pärrast kolm: aino Jummal Pühha. Luk.

19, 41, 48. salmist sadik.

Ja kui temma (Jesús) liggi sai ja liina näggi, nuttis ta temma pärrast, ja ütles: kui sinna ge teaksid sedda ja weelgi selsinnaisel ommal päwal, mis sinno rahhule tarwis lähhab! agga nüüd on se sinno silma eest warjule pandud. Sest aeg tulleb sinno peäle, et so waenlased sinno ümber walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind keik piddi waawatwad; ja nemmad löwad sind mahha ja sinno lapsed sinno sees; ja ei jätta kirowi kirowi peäle, sepärrast et sa ei olle tunnud omma armo: katsumise aega. Ja temma laks pühha kotta, ja hakkas wäljaatama neid, kes seäl sees müsid ja ostsid, ja ütles neile: kirjutud on: minno kotta on palwe kotta, agga teie ollete sedda rõõwli anguks teinud. Ja temma olli iggapäaw pühhas koias õppetamas. Agga üllemad preestrid ja kirjatundjad ja rahwa üllemad püüdsid tedda hukka sata, ja ei leidnud mitte, mis nemmad piddid teggema: sest keik rahwas, mis tedda kuulis, hoidsid temma pole.

Epistel ühereistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm: aino Jummal Pühha.

1 Kor. 15, 1, 10. salmist sadik.

Agga ma annan teile teada, wennad, sedda armo: õppetust, mis ma teile ollen kuletanud, mis teie ka ollete wästowotnud, mis sees teie ka seisate, mis lähbi teie ka õnsaks sate, kui teie sedda nenda peate, mil wiisil minna teile ollen kuletanud; olgo siis, et teie ollete ilma: asjate uskunud: Sest ma

ma ollen teigeessite teile sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele, ja et temma on meitud, ja et ta on ülestõusnud kolmandamal päwal kirjade järrele; ja et ta on nähtud Kewast, pärrast kahheistkümmest. Pärrast on temma nähtud enam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast weel siisadil surem hulk ellus on, agga monnigad on ka maggama lainud. Pärrast on temma nähtud Jakobusfest, pärrast keikist Apostlidest. Agga wimalis keikide järrel on temma ka minnuft kui ühhest enneaegsest nähtud. Sest ma ollen teigewähhem Apostlide seast, kes ep olle wäart, et mind Apostlike hütakse, sepärrast, et ma Jummal kloggodust ollen tallakiusanud. Agga Jummal armust ollen minna, mis ma ollen, ja temma arm minno wästo ei olle mitte tühhine olnud, waid ma ollen paljo enam rõõd teinud, kui nemmad keik; agga ei mitte minna, waid Jummal arm, mis minnoga on.

Evangelium ühereistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm: aino Jummal Pühha.

Luk. 18, 9, 14. salmist sadik.

Agga ka monnede wästo, kes isse ennest peäle loosisid, et nemmad piddid õiged ollema, ja muid põlgsid, ütles Jesús se tähhendamisse sanu: laks innimest laksid ülles pühha kotta palwet piddama, teine olli üks Wariseer, ja teine üks Tölner. Se Wariseer seisis, ja lugges isse ennest sedda: oh Jummal! minna tannau sind, et minna ep olle nenda kui muud innimesed, rifiud, üllekohused, abbiellorikjad, egga nenda, kui sefin-

nane Tölnere. Minna paastun laskford nädada-
las, ma annan künneft feist, mis mul on. Ja
se Tölnere seisis emalt, ja ei tahnud omma silmige
taewa pole ülestõsta, waid idi omma wasto riu-
do ja ütles; oh Jummal, olle mille pattusele ar-
molinnel! Minna ütlen teile: sefinnane lask alla
omma kotta parreminne bigels moistetud, kui tei-
ne. Sest iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda
allandasse, agga kes ennast isse allandab, tedda
üllendasse.

Epistel kahhereistkunnemal Pühhapäwal
pärast kolm-aino Jummal Pühha.

2 Kor. 3, 4-9. salmist sadit.

Agga nisuggune lotus on meil Kristusse läbbi
Jummal pole, ei mitte, et meie isseennest
test kolbame middagi arwata kui isseennestest,
waid meie kolbdus tulleb Jummalast, kes meid ka
on teinud kolbawaks ue seaduse teenriks, ei mitte
kirja. tähhe, waid Waimo sullasiks. Sest kirja-
täht surretab, agga Waim teeb ellawaks. Ja kui
surma ammet kirja-tähies, mis kirowide sisse oli
tikkitud, au sees olnud, uenda ei Israeli lapsed
ei woinud mitte üksi filmi Mosesse pallet wadata,
temma palle au pärast, mis siiski piddi ärralõp-
ma: kuis ei peaks paljo enam Waimo ammet
au sees ollema? sest kui hukramoistmisse amme-
til au olnud, paljo enam on üpris surema au sees
bigusse ammet.

Evangelium kahhereistkunnemal Pühhapä-
wal pärast kolm-aino Jummal Pühha.

Mark. 7, 31-37. salmist sadit.

Ja kui temma (Jesús) jälle Tirusse ja Sidoni
raia-

raiadest wäljaläks, tulli temma Katilea järwe äre
test künne liina raiaesse. Ja nemmad töid tem-
ma jure übbe kirdi, kel kudda keel olli, ja pallusid
tedda, et ta piddi kät temma peäle panuema.
Ja temma woitis tedda rahwa seast ärra kõrwa-
le, ja pistis ommad sõrmed temma kõrwo, ja süs-
litas, ja putus temma kelesse ja watis üles
taewa, ohlas ja ütles temmale: Ewata: se on:
sa lahti! Ja seddamaid said temma kõrwad lah-
ti, ja temma kele kõidil peasis lahti, ja ta rakis
selgeste. Ja temma kelis neid sedda übbelegi räs-
kimast; agga sedda enam temma neid kelis, sed-
da enam kulutasid nemmad sedda. Ja nemmad
ehmatasid üpres wägga ärra, ja ütlesid: Temma
on feisthästi teinud, kurdidke teeb temma kuulma,
ja seletumad räkima.

Epistel kolmereistkunnemal Pühhapäwal
pärast kolm-aino Jummal Pühha.

Kalat. 3, 15-22. salmist sadit.

Nemmad, minna rägini innimeste wiisil. Ei
innimessegi wiimist seadust võlga ütski ärra,
kui se kinnitud on, agga panne middagi senna kõr-
wa. Agga nüüd on tootus ed Abraamile ja tem-
ma Seemnele rägitud. Temma ei ütle mitte: ja
sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühest: ja
sinno Seemnele, se on Kristus. Agga minna üt-
len sedda: se kass, mis nellisadda peäle kolmkün-
mend aastat pärast on antud ei te mitte kolwa-
tumaks sedda seadust, mis Jummalast Kristusse
peäle on ennekinnitud, et se kass sedda tootust pidi
tühjaks teggema. Sest kui pärRANDUS laskust
ollets, ei se siis ollets enam tootussest: agga Jum-
mal

mal on sedda Abraamile tootusfe läbbi armust annud. Mis tarwis on siis se käst? se on ülleastmiste pärrast fenna jure antud, (kunni se Seme piddi tulles, kennele se tootus olli sündinud) ja on seätud Ingliide läbbi wahhemehhe kää läbbi. Agga wahhemees ep olle mitte ühhe ainsa wahhemees, agga Jummal on üks. Kas siis käst on Jummal tootuste wasto! ei olle mitte. Cest kui käst olles antud, mis woiks ellawaks tehha, siis tulles õigus tõeste käsust. Agga kirri on teil kinnipannud patto alla, et tootus piddi Jeesuse Kristusse usust anama neile, kes usuwad.

Evangelium kolmereistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm. aino Jummal Pühha.

Lut. 10, 23-37. salmist sadit.

Ja temma (Jesús) pöris ennast jüngritte pole, ja ütles neile isse-arranis: Onfad en need silmad, kes näwad, mis teie näte. Cest minna ütlen teile, et paljo prohmetid ja kunningad on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle sedda mitte kuulnud. Ja wota üks käsotundja wotis kätte, kuwas tedda ja ütles: Oppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello pärrin? Agga ta ütles temmale: mis on käso ramatusfe kirjotud? kuida sa loed? agga temma wastas ja ütles: sinna pead Isandad omma Jummalat armastama keigest ommaist süddamest, ja keigest ommaist hingest, ja keigest ommaist wäest, ja keigest ommaist melest, ja omma liggimest kui isse-ennast. Agga ta ütles temmale: sinna olled õiete wostanud, te sedda, siis pead sa ellama. Agga tem

temma tahtis isseennast õigeks panna, ja ütles Jeesuse wasto: kes siis on mo liggimenne? Agga Jesús wastas se fanna peäle, ja ütles: üks innimenne läks Jerusalemmast alla Jeriko pole, ja sattus rõõwlitte kätte: kui need temma rided said ärrarisinud ja pealegi hopa annud, laskid nemand ärra, ja jättsid tedda pool surmad mahha. Agga üks Preester läks koggematta sedda teed alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda, ja nendasammoti ka üks Lewit, kui ta fenna paika sai, tulli temma ja watis, ja läks möda. Agga üks Samaria-meis kais sedda teed, ja tulli temma jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda haledaks. Ja ta tulli temma jure, ja siddus temma hawad kinni, ja wallas õli ja wina sisese, tõstis tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda kortsu, ja kandis hoost temma eest. Ja kui ta teisel päwal ärraläks, wottis ta kaks tenari-rabha wälja, ja andis kortsu-mikkule, ja ütles temmale: kanna hoost temma eest, ja mis sa ial weel pealsid kullutama, sedda tahhan ma taggasi tulles sulle makssta. Redda sa nüüd neist kolmest arwad selle lähhema ollewad olnud, kes rõõwlitte kätte olli sattund? Agga temma ütles: Se kes temma peäle hallastas. Siis ütles Jesús temma wasto: Minne, ja te sinna nendasammoti.

Epistel neljareistkümmemal Pühhapäwal pärrast kolm. aino Jummal Pühha.

Kalat. 5, 16-24. salmist sadit.

Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te teie mitte lihha himmo järrele. Cest lihha himmustab Waimo wasto, ja Waim lihha was-

to, aggo needfinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate. Agga kui teid Waimust juhhatasse, siis ei olle teie mitte kasso al. Agga armuallikud on lihha teud, mis on needfinnatsed: abbiellorikminne, horus, rojus, kimalus, wobra jummalal tenistus, noidus, waen, riud, kadde wiha, wiibastellemisfed, riidlemisfed, lahkimisfed, seggased oppetusfed, kaddeus, tapmisfed, liigjominne, prassiminne, ja mis nende sarnatsed on, mis minna teile ennes ütlen, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jummalal risti parrima. Agga Waimo kasso on armastus, rõõm, rahho, piik meel, heldus, headus, truus, tasandus, kassinus: nisugguste wasto ep olle kass mitte. Agga kes Kristusse parralt on, need on omma lihha risti lõnud ihaldamistega ja himmudega.

Evangelium neljateistkümmenmal Pühhapäwal parrast kolm. aino Jummalal Pühha.

Luk. 17, 11-19. salmist sadik.

Ja se sündis, kui ta (Jesús) Jerusalemma läks, siis kais temma lest Samaria ja Kalileamaalt läbbi, ja kui ta übbe allewisse sai, siis tulid temma wasto kümme piddalitsõbbist meest, kes emalt seisid. Ja nemmad tõstsid omma heält ja ütlesid; Jesús oppetaja, heida arms meie peäle! Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: minge ja näitke ennast preestridele. Ja se sündis, kui nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks. Agga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli terweks sanud, se läks taggasi, ja anustas Jummalat

lat sure heäleaga; ja beitis temma jalge ette siimil mahha, ja iannas tedda; ja sesamma olli Samaria ma mees. Agga Jesús wastas ja ütles: üks kümme polle puhtaks sanud? agga kus need ühe heisa on? üks muud pole leitud, kes ollesid taggasi tulnud Jummalale au andma, kui agga jesuunane wobra Ma mees? Ja ta ütles temmale: touse ülles ja minne, so usk on sind aitud.

Epistel wierteistkümmenmal Pühhapäwal parrast kolm. aino Jummalal Pühha. Kalat.

5, 25. 6, 10. salmist sadik.

Kui meie Waimus ellame, käigem ka Waimus. Ärge olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist laetledes. Wennad, kui innimenne ka übbe eksitusse sisse sattuks, siis parandage nisuggust jälle tassale waimoga, kes teie waimoliikud olete, ja wata hästi iseenness peäle, et sind ka ei kiusata. Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse kasso. Sest kui legi mõtleb, ennast middagi olla, kui temma ühe tegi ep olle, se pettab ennast omma mõttega. Agga iggaüks näitko omma teggo laitmatta olla, ja siis on temmal ennesest üks päinis kiitlemist, ja ei mitte teist. Sest iggaüks peab omma koorma kandma. Agga kedda oppetasse sannaga, se jaggago keik head sellele, kes tedda oppetab. Ärge eksige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pilkada; sest mis innimenne ial kuluwab, sedda temma ka leikab. Sest kes omma lihha peäle kuluwab, se leikab lihast hukkatust; agga kes waimo peäle kuluwab, se leikab Waimust iggawest ello. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte ära,

ra, sest meie peame ommal aial leikama, kui meie järrele ei anna. Sepärrast nüüd, et meil aega on, tehkem head teikle, agga teigeennamiste neile, kes meiega ühhes uskus on.

Evangeliummii viieteistkümmenmal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Matt. 6, 24-34. salmist sadik.

Utski ei woi kahte issendat tenida, sest ehk temma wihtab ühhe, ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja põlgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat. Sepärrast ütlen minna teile: ärge murretege mitte omma ello eest, mis teie peate sõma ja mis teie peate joma, egga omma ihho eest, mis teie peate selga pannema. Eks ello ennani olle kui toidus, ja ihho ennani kui rided? Pange tähhele need linnud mis taewa al; sest nemmad ei küüwa egga leika, egga panne kōkko aitade sisse, ja teie taewane Jēsa toidab neid Eks teie ep olle paljo üllemad kui need? Agga kes on teie seast, kes omma murrega ennessē pitkuse jure woib ühhe küünra jatkata? Ja mis murretege teie riete pärrast? Pange tähhele need lillikesed, mis wälja peäl, kuida nemmad kaswawad, nemmad ei te tööd egga kehra. Agga minna ütlen teile, et Salomonki teige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehitud, kui üks neistsinnatsist. Kui nüüd Jummal sedda rohko wälja peäl, mis tanna on, ja homine ahjo wiisatasse, nenda ehitab, eks siis paljo ennani teid, teie nõdra usklikud? Sepärrast ei pea teie mitte murretsema ja ütlemä: mis peame meie sõma? Ehk mis peame meie joma? Ehk misga peame meie

meie ennast katma? Sest keik sedda nouduwad pagganad takka; sest teie taewane Jēsa teab, et teile sedda keik tarwis lähhab. Agga noude esite Jummalala riki ja temma õigust, siis sedda keik peab teile pealegi antama. Sepärrast ärge murretege mitte homse ette, sest kōl homine pääw omma eest murret peab. Iggaal päwal saab kōl omma wast.

Epistel kueteistkümmenmal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha. Ewef. 3, 13-21. salmist sadik.

Sepärrast pallun minna, et teie mitte ärra ei tüddi minno willetsuste sees teie pärrast, mis teie au on. Sepärrast niikutan minna ommad põlwed meie Jēsanda Jēsusse Kristusse Jēsa pole, kellest keik suguwõssa taewas ja Ma peäl nimmetakse, et temma teile annaks omma au rikusse järrele, wägga kangelas sada temma Waimo läbbi seestpidi innimesse polest, et Kristus usso läbbi teie südämette sees woiks ellada, ja et teie Jummalala armastusse sees juurduud ja kinnitud ollete, et teie woiksite ärramoista teige pühhadega, mähherdune se armastusse laius, ja pitkus, ja süggamus ja kõrgus on, ja tunda Kristusse armastust, mis üllem on kui keik moisius, et teie teige Jummalala täiussega saaksite täiderud. Agga sellele, kes ennani kui rohkestē woib tehha keik ülle se, mis meie pallume ehk moistame, sedda wägge möda, mis meie sees wäggen on; sellesammale olgo au kõggodusse Kristusse Jēsusse sees teige rahwa põlwes iggawessels aia iggaweste, Amen.

Exan-

Evangelium kuetseistkümnenal Pühhapäw
wal pärrast kolm. aino Jummalala Pühha.

Lut. 7, 11-17. salmist sadit.

Ja se sündis teisel päwal, et temma (Jesús) ühte liina läts, mis hütasse Naimis, ja temmaga läksid paljo temma jüngrid ja paljo rahwast. Algga kui ta liggi liina wärrawat sai, wata siis kanti surnud wäija, se olli omma emma ainus poeg ja se olli leß, ja paljo liina rahwast olli temmaga. Ja kui Jssand tedda näggi, siis hallastas temma wägga temma peäle, ja ütles temmale: ärra nutta mitte. Ja kui ta liggi sai, hakkas temma püsärlist kinni, agga need kandiad seisis. Ja temma ütles: Noormees, ma ütlen sulle: touse ülles! ja se surnud touis istma. ja hakkas räkima; ja ta andis tedda temma emmale. Algga nende keikide peäle tulli hirm, ja auustasid Jummalat, ja ütlesid: Suur probmet on meie seas tousenud, ja Jummal on omma rahwast tulnud ratsma. Ja sesinnane kõnne widi temmast laiale keige Jüda ma läbbi, ja keiki paiko seäl ümber laudo.

Epistel seitsemeteistkümnenal Pühhapäwal
pärrast kolm. aino Jummalala Pühha.

Exos. 4, 1-6. salmist sadit.

Sepärrast maenitsen minna teid, kes minna Jssanda pärrast wang oüen, et teie nenda kätte, kui teie kõhhus on, se kutsmissse järrele, missga teie ollete kutsutud, keige allandusse ja tasandussega, ja pirkamelega teine teist sallides armastusse sees. Ja olge ussinad üht meest pidama waimus rahho-siddeme läbbi. Üks ihho on ja üks

üks waim, nenda kui teie ka ollete kutsutud ühesse lotusesse teie kutsmissse poolest: üks Jssand, üks ust, üks ristminne, üks Jummal ja keikide Jssa, kes on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.

Evangelium seitsemeteistkümnenal Pühhapäwal pärrast kolm. aino Jummalala Pühha.

Lut. 14, 1-11. salmist sadit.

Ja se sündis, kui temma (Jesús) ühhel hingamisse päwal ühe Wariseride üllema kotta tulli leiba wõtma, siis wahisid nemmad tedda. Ja wata, üks weetõbbine innimenne olli temma ees, ja Jesús wastas ja rakis kässo undjalle ja Wariseride wasto, ja ütles: Kas hingamisse päwal sünnib terweks tehha? Algga nemmad jäid wait. Ja temma hakkas temmast kinni, ja teggi tedda terweks, ja laskis tedda minna. Ja temma wastas neile ja ütles: kes on teie seast, kelle esel ehl härg kaewo langeb, et ta tedda warfi wälja ei toimma hingamisse päwal? Ja nemmad ei woinud temmale se peäle mitte wastada. Algga ta ütles neile, kes ollid kutsutud, ühe tähhenda missse sanna, et temma moistis, kuida nemmad wallitsesid üllema paika istuda, ja ütles neile: kui sind kellestki pulma on kutsutud, siis ärra istu mitte üllema paika mahha, et ei olle wahhest tegi asjast sind temmast kutsutud, ja se, kes sind ja tedda on kutsnud, tulleks ja ütles sulle: anna selle sinu natsele maad; ja sinna siis peaksid hääbbiga allama paika istma. Algga kui sinna olled kutsutud, siis minne ja istu allama paika mahha, ja kui se tuleb, kes sind on kutsnud, ja ütles sulle: sõbber, minne senna üllemale; siis on sul au nende ees, kes sinno

ga laudas istwad. Gest iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.

Epistel kahhetateistkümmemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalal Pühha.

I Kor. 1, 4-9. salmist sadik.

Minna tännan ikka omma Jummalat teie pärast se Jummalal armo eest, mis teile on antud Kristusse Jesusse sees, et teie temma sees teist ollete rikkaks sanud teie õppetusse sanna ja teie tundmisse sees. Nenda kui Kristusse tunnistus teie sees on finnitud, nenda et teil ühhesti armo annist ei olle pudo, ja otate meie Issanda Jesusse Kristusse ilmutist; kes ka teid tahhab finnitada otsani, et teie laitmatta woitsite olla meie Issanda Jesusse Kristusse päwal. Jummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsutud temma Poia meie Issanda Jesusse Kristusse ossasamiseks.

Evangelium kahhetateistkümmemal Pühapäeval pärast kolm-aino Jummalal Pühha.

Matt. 22, 34-46. salmist sadik.

Agga kui Wariserid said kuulda, et temma (Jesus) Sadduseride suud oli kinnisulgnud, siis tullid nemmad ühhel meel kofko. Ja üks nendest, kes kassotundia, küsis ja küsas tedda, ja ütles; Õppetaja, misfuggune on se suur kasso sanna kassus? Agga Jesus ütles temma wasto: sinna pead Issandat omma Jummalat armas tama teigest ommast südamest, ja teigest ommast hingest ja teigest omma melest. Se sanna on se esimehe ja suur kasso sanna. Agga teine on selle

selle sarnane: sinna pead omma liggimest armas tama kui isseennast. Reis rahhes kassosannas on teie se kass ja prohwetid kous. Agga kui Wariserid ühhes kous ollid, küsis neilt Jesus ja ütles: mis teie arvate Kristussest, kelle poeg on temma? Nemmad ütlesid temmale: Taweti poeg. Ta ütles nende wasto: kuida siis Tawet tedda waimus Issandaks hüab, kui temma ütles: Issand on ütelnud mo Issandale: Istu minu parrema pole, kuni ma sinna waenlased saan pannud sinna jalge alluseks järjeks. Kui nüüd Tawet tedda Issandaks hüab, kuida ta siis temma poeg on? Ja ükski ei woinud temmale sanna wastada, ja ükski ei julgnud seist päwast temmalt middagi ennast küsida.

Epistel ühhetateistkümmemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalal Pühha.

Exes. 4, 22-28. salmist sadik.

Et teie ennest pealt peate arrabeitma endise ello polest sedda wanna innimest, sedda rikku talse petrusse himmude läbbi; agga et teie peate uels sama omma mele waimus, ja ennest peale wotma sedda uut innimest, kes Jummalal sarnatseks on lodud tõssise digusse ja pühitusse sees. Sepärast jätke mahha waltet ja räkige töt, iggaüks omma liggimessega, sest et meie olleme teie teise liikmed. Olge wiibased, agga ärge tehke mitte patto. Ärge laske päwa loja minna omma wiibastamisest üle, ja ärge andke maad kurratile. Kes warrastanud on, se ärge warrastago mitte ennast, waid tehko enneminne tööd, ja saakso kättega head, et temmal olleks sellele jaggada, kennele tarwis on.

Evangelium ühhekkareistkümneal Pühha
pärast kolm-aino Jummalapühha.

Matt. 9, 1-8. salmist sadit.

Ja temma (Jesús) läks laeva ja läks ülle jär-
me, ja sai omma linna. Ja wata, nemmad
kandsid temma jure ühhe alwatud, kes wõdis
maas oli. Ja kui Jesús nende usko näggi, ütles
temma selle alwatud wasto: olle julge minno
poeg, so pattud on sulle andeks antud. Ja wata,
monningad kirjaturidjatte seast rääksid iseenne-
ses: seinnane teotab Jummalat. Agga kui Je-
sus nende mõtted näggi, ütles temma: mispär-
rast mõtlete teie kurja ommas süddames? Sest
mis on kergem õõda: pattud on sulle andeks an-
tud, ehk õõda: touse ülles ja kõnni? Agga et
teie peate teadma, et inimesesse Poial-melewald
on pattud ma peäl andeks anda, (sis ütles tem-
ma selle alwatud wasto:) touse ülles, tõsta omma
wodi ülles, ja minne omma kotta. Ja temma
tousis ülles ja läks omma kotta. Agga kui se
rahwas sedda näggi, pannid nemmad sedda im-
meks, ja auustasid Jummalat, kes niisuggust
melewalda neile inimestele annab.

Epistel kahhekümneal Pühhapärast pä-
rast kolm-aino Jummalapühha. Exes.
5, 15-21. salmist sadit.

Sepärrast katske, kuida teie diete hästi ellate,
ei mitte kui rummalad, waid kui targad.
Ja piddage aega kalliks, sest need päwad on pah-
had. Sepärrast ärge olge rummalad, waid
moistke, mis Jesanda tahtminne on. Ja ärge
joge ennast täis wina, kust üks õnneto ello tulleb,
waid

waid sage täis Waimo, ja rätige issekestis lau-
lude ja kirusse luggudega, ja waimolikko laiu-
ga; laulge ja laulge mängides Jesandale ommas
süddames, ja tännage ikka keige asjade cest Jum-
malat ja Jesa meie Jesanda Jesusse Kristusse
nimmel. Ja olge allandikkud teine teise wasto
Jummalat katusse sees.

Evangelium kahhekümneal Pühhapärast
pärast kolm-aino Jummalapühha.
Matt. 22, 1-14. salmist sadit.

Ja Jesús wastas ja rätis neile ta tähhendas
misse-sannade läbbi ja ütles: Tawaril on
ühhe inimesesse sarnane, kes kunningas, kes omma
põiale pulmad teggi, ja temma läkkitas ommad
sullased wälja neid kutsutud pulma kutsma, ja
nemmad ei tahnud mitte tulla. Ja läkkitas tem-
ma teisi sullasid wälja, ja ütles: Urtelge neile kes
on kutsutud: wata omma sõma-aid ollen ma
walmistanud, mo härjad ja muumveiksed on tap-
petud, ja keil on walmis, tulge pulma. Agga
nemmad ei holid fesi, ja läksid ärra, teine omma
põllule, teine agga omma kauba jure. Agga teis-
sed wõtsid temma sullased kinni, teostasid ja tap-
sid neid ärra. Agga kui kunningas sedda kulis, sai
temma wihaseks, ja läkkitas ommad sõrawäed
wälja, ja hukkas needsamad tapjad ärra, ja
sitas nende linna põllema. Siis ütles temma
omma sullaste wasto: pulmad on küi walmis,
agga need kes kutsutud, ei olnud mitte sedda wäärt.
Sepärrast minge tee-lahemide peäle, ja kutsuge
pulma ni mitto kui teie ialleiate. Ja needsamad
sullased läksid wälja tede peäle, ja koggusid keil

toikko, ni mitto kui nemmad leidfid, kure ja häid, ja pulma kodda sai täis neist, kes laudas istfid. Siis läks kunningas sisse neid waatma, kes laudas istfid, ja näggi seal ühhe innimesse, kenne pulma riet ep olnud selgas. Ja ta ütles temma wasto: Göbber, kuidas sinna seie olled sisse tulnud, ja sinul ep olle pulma riet? Agga temma ei sanud sannagi suust. Siis ütles kunningas teenride wasto: sidduge temma känd ja jallad lüüni, ja wotke tedda, ja heitke tedda teigesuggama pimmedusse sisse, seal on ullumiane ja hamaste kirristamine. Sest paljo on neid kutsutud, agga pisut on neid ärravallitsetud.

Episstel esimesel Pühapäwal kolmarküm-
mend pärrast kolm-aino Jummal Pühha.
Exes. 6, 10-17. salmist sadit.

Mis muud, mo wennad, kui sage wäggewaks Jesanda sees, ja temma kange wäe sees. Wotke ennest peäle keik Jummalda isa riistad, et teie woite seista kurrati kawwalatte noude wasto. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja lihha wasto, waid suurte würsti rikide ja waldade wasto, sellesinnatse ma ilma pimmedusse wallitsejatte wasto, waimolikkude kurruste wasto tae waste asjade sees. Sepärrast wotke keik Jummalda sbariistad kätte, et teie woite wastopanna sel kurrjal päwal, ja woite seisma jada, kui teie keik fate ärrateinud. Sepärrast seiske, ja teie niuded olgo tōega kui wōga ümberpandud, ja ehhitage ennast digusse raudridega, ja kingad olgo teie jalas, et teie walmis ollete rahho kui rõõmsa sannu-
ne kulutama. Reige ennamiste worke usso kilpi kätte

kätte, misga teie woite ärrastutada keik selle tiggeda kurrati tullised noled. Ja wotke õnnistusse raudkübarat ja waimo moota, se on Jummalda sanna.

Evangelium esimesel Pühapäwal kol-
markümend pärrast kolm-aino Jum-
malda Pühha Joan. 4, 47-54.
salmist sadit.

Ja üks kunninga mees oli, selle poeg oli häi-
ge Kapernaumas. Kui seinnane sai kuul-
nud, et Jesus oli tulnud Juda-maalt Galilea-
male, läks ta temma jure, ja pallus tedda, et ta
piddi alla tulles, ja temma poia terweks tegge-
ma, sest ta piddi ärrasurema. Siis ütles Je-
sus temma wasto: kui teie ei nä immetähesid
egga immeeggusid, siis ei ussu teie mitte. Se
kunninga mees ütles temmale: Jesand tulle alla,
ennego mo poioke sureb. Jesus ütles temmale:
minne, sinu poeg ellab. Ja se innimenne uskus
se sanna, mis Jesus temmale ütles, ja läks ärra.
Kui temma jo oli alla tulles, tullid temma
sullased temma wasto, ja kulutasid, ja ütlesid:
sinu poeg ellab. Siis kulas ta neilt sedda tundi,
millal temma oli parramaks sanud, ja nemmad
ütlesid temmale: eile seitsme tunni aial lahkus
se soetõbbi temmast ärra. Siis moistsis se isä,
et se olli sündinud selfammal tunnil, millal Jesus
temmale üttelnud: sinu poeg ellab. Ja temma
uskas, ja keik temma perre. Gesinnatse teise
immetähhe teggi Jesus jälle, kui ta Juda-maalt
tuli Galilea-male.

Epistel teisel Pühhapäwal kolmatümme
pärrast kolm: aino Jummal Pühha.
Wilip. 1, 3=11. salmist sadik.

Ma tärnan omma Jummalat ni saggedaste
kui minna teie peäle mötten, (les minna
iggakord teiges ommas palwes teie keikide eest
rõnoga palwed teen) teie õsfasamisest pärrast ar-
mo: õppetusest, esimesest päwast siit sadik. Ja
ollen se peäle julge, et se, les teie sees on alga-
nud sedda head tööd, ka sedda lõppetab Jeesuse
Kristusse päwani, nenda kui se ka minno lõhhus
on sedda teist keikist möttelba, sepärrast et teie
ollete mo süddames minno wangi põlwes ja mo
kostmises armo: õppetuse eest, ja selle kinnita-
misses, sest et teie keik minnoga sest armust õssa
sate. Sest Jummal on mo tunnistaja, kuida
minna teid keik süddamest igga sen Jeesuse Kris-
tusse süddamest kõõ hallastussega. Ja sedda pal-
hun minna, et teie armastus weel ennä ja en-
näm rõhlemaks saats moismises ja teiges tundu-
misses, et teie woite läbbi lastuda, mis ühte ei
sünni, et teie olle site selged, ja keik ei pahhanda
Kristusse päwast sadik, täidetud õigusse kasso-
ga, mis Jeesuse Kristusse läbbi tulleb Jummalat
auuks ja litusets.

Evangelium teisel Pühhapäwal kolmatüm-
me pärrast kolm: aino Jummal Pühha.
Matt. 18, 23=35. salmist sadik.

Sepärrast on taewariik ühe kunninga sarna-
ne, les omma sullastega tahtis arwo pidda-
da. Algga kui ta hakkas arwama, todi üks tem-
ma ette, sel oli temmaga kumme tuhhat talenti
wõlgo.

wõlgo. Algga kui temmal ep olnud maksta, kās-
tis temma Jēsand mīa tedda, ja temma naest
ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta.
Siis heitis se sullane mahha, kummardas tedda
ja ütles: Jēsand kannata minnoga, ja ma tah-
han sulle keik maksta. Siis olli Jēsandale halle
meel sesamma sullase peäl, lastis tedda lahti, ja
se wõlla jättis ta temmale mahha. Algga sesam-
ma sullane läks wāija, ja leidis ühe ommast
kasullasist, sel olli temmaga sadda tenari rahha
wõlgo; ja temma wõttis tedda kinni, kōgistas
tedda ja ütles: maksa mulle, mis sul wõlgo on
minnoga. Siis heitis se kasullane temma jalge
ette mahha, pallus tedda, ja ütles: kannata
minnoga, ja ma tahhan sulle keik maksta. Algga
temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja hei-
tis tedda wangitorni, kinni ta omma wõlga ärra-
maksis. Algga kui temma kasullased nāggid, mis
sündis, said nemmad wāiga kūrwaiks, ja tullid
ja õõrdasid omma Jēsandale keik, mis olli sün-
dinud. Siis kutsus temma Jēsand tedda ennese
ette, ja ütles temma wastu: sinna tigge sullane,
keik sedda wõlga ollen minna sulle mahhajātud,
sest et sinna mind pallusid; eks siis sinna ka pid-
dand armo heitma omma kasullase peäle, nenda
kui minna ka sinna peäle ollen armo heitind? Ja
temma Jēsand sai wihasets, ja andis tedda är-
ra waewajatte kätte, kinni temma pididi maksa
keik, mis temmal temmaga wõlgo olli. Nenda
teeb ka minno taewane Jēsa teile, kui teie igga-
üks ommast süddamest andeks ei anna omma
wennale temma esitusse.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal kolmar-
tümmeend pärrast kolm-aino Jummal Püh-
ha. Wälp. 3, 17-21. salmist sadik.

Säige minno järrel, wennad, ja wadage nende
peäle, kes nenda käiwad, kui meie teile mār-
giks olleme. Sest mitto käiwad, kellest ma teile
saggendasie ollen ütelnud, agga nüüd ütlen min-
na ka nuttes, neid Kristusse ristii waenlased olle-
wad, kelle ots on hukatus, kelle Jummal on se
kõht, ja kelle au on nende häbbi sees, kes ma-peäl-
sed asjad noudwad. Sest meie ellamine on tae-
was, kust meie ka otame õnnisteggiaat Jesandat
Jesust Kristust, kes meie alwa ihho rahhab muta,
et se temma ärraselletud ihho sarnatses peab sa-
ma sedda wägge möda, misga temma ka keik as-
jad woib ennese alla heita.

Evangelium kolmandamal Pühhapäwal
kolmartümmeend pärrast kolm-aino Jum-
mala Pühha. Matt 22, 15-22.
salmist sadik.

Siis lāksid Wariserid ärra, ja piddasid non-
ühheskous, kuida nemmad tedda (Jesust)
temma kõnnest piddid wõrkutama, ja lāksitasid
temma iure ommad jūngrid Herodesse seltšiga, ja
ütlesid: Oypetaja, meie teame, et sa tõsine ol-
led, ja oypetad Jummal teed tõe sees, ja ei holi
ühheskfi, sest sinna ei pea innimeste surussest luggu.
Sepärrast ütle meile, mis sinna arwad, kas sun-
nib kōhto-rahha Keisrile anda, woi mitte? Agga
kui Jesus nende tiggedust moistis, ütles temma:
teie sallalikkud, mis teie mind küsate? näitke
minle üts kōhto-rahha tül; ja nemmad tõid tem-
ma

ma kätte ühhe tenari-rahha. Ja temma ütles
nende wasto: kelle kujo ja peälekirri on se? Nem-
mad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles ta
nende wasto: andke siis Keisrile, mis Keisri
kõhhus, ja Jummalale, mis Jummalale kõhhus on.
Ja kui nemmad sedda küülsid, pannid nemmad
immes, ja jätsid tedda mahha ja lāksid ärra.

Epistel neljandamal Pühhapäwal kolmar-
tümmeend pärrast kolm-aino Jummal Püh-
ha. Kolosf. 1, 9-14. salmist sadik.

Sepärrast ka meie sest pärrast, kui meie sedda
olleme kuulnud, ei jätta meie mitte mahha
teie eest palwet teggematta, ja pallumatta, et teid
peab täidetama temma tahtmisse tundmissega
keiges tarkuskes ja waimolikkus moistmiseses. Et
teie nenda woiksite ellada, kui kõhus on Jesanda
ees keige temma meleheaks, ja wilja kanda keige
hea tõ sees, ja lastwada Jummal tundmisse sees,
ja keige wäega wāggewaks sada temma au wāg-
ge möda keiges kannatuskes ja piltas meles rõ-
woga; sedda Jesa tännades, kes meid on kolba-
waksteinud, et meil piddi oesa ollema pühha rah-
wa pärrandussest walguks sees. Kes meid on är-
rapeastnud pimmedusse woimatussest, ja on meid
saatnud omma armsa Woia lunnaringi, kelle
sees meil on lunnastamine temma werre lābbi,
se on pattude andeks-andminne.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal kol-
martümmeend pärrast kolm-aino Jummal
Pühha. Matt. 9, 18-26. salmist sadik.

Kui temma (Jesus) sedda neite rālis, wata siis
tuli

tulli üks illem, ja kumardas tedda ja ütles: minno tüttar on praego ärrasurnud, agga tulle ja panne omma kät temma peale, siis saab temma ellawaks. Ja Jēsus tōusis üles, ja kōis temma jārrel, ja temma jūngriid. (Ja wata, üks naene, kenneel kaksisteistkümme aastat werreõbbi olnud, tulli temma selja tahha, ja putus temma kae pallistusse. Sest temma ütles isseenefes: saaksin minna agga temma kuesse putuda, siis saan minna terweks.) Agga Jēsus pōris ennast ümber, ja nāggi tedda, ja ütles: olle julge, tüttar, sinno usk on sind aitnud. Ja se naene sai terweks seissammal tunnil. Ja kui Jēsus selle illema kotta sai, ja nāggi need willepuhujad ja rahwast māsawad, siis ütles ta nende wasto: tagganege, sest se neitsikenne polle mitte surnud, waid ta maggab. Ja nemmad naersid tedda. Agga kui rahwast wālja aeti, lāks temma sisse ja hakkas temma kätte kinni, ja se neitsikenne tōusis üles. Ja sesimane kōnne lāks laiale keit sedda maad lābbi.

Epistel wiendamal Pūhhapāwal kolmat kummend pärrast kolm-aino Jummal
Pūhha. 1 Tess. 4, 13-18. sal-
mist sadit.

Agga minna ei tahha, et teil peab teadmatta ollema, wennad, nende jārg, kes maggama lāinud, et teie ei lāhhā ka nenda kuruaks, kui need teised, kenneel ep olle lotust. Sest kui meie ussume, et Jēsus on surnud ja illestōusnud, nenda tahhab Jummal ka neid, kes Jēsusse lābbi on lāinud maggama, temmaga ettetua. Sest sedda

sedda ütleme meie teile kui Jēsanda sanna, et meie, kes meie ellame ja illejāme Jēsanda tullemisse aiani, ei pea nende ette joudma, kes on maggama lāinud. Sest et Jēsand isse tahhab mahharulla taewast sda kisseendamisē, Pea. Ingli heale ja Jummalas passunaga, ja kes Kris-tusse sees surnud, peawad illestōusma esmalt; pärrast peab meid, kes meie ellame ja illejāme, ühtlase nendega pilwede sees kistama Jēsanda wasto taewa alla; ja nenda peame meie ikka Jēsandaga ollema. Erōbstige nūud teine teist nendesinnaste sannadega.

Evangelium wiendamal Pūhhapāwal kolmat kummend pärrast kolm-aino Jummal
Pūhha. Matt. 24, 15-28. salmist sadit.

Kui teie nūud nāte sedda hirmsat ärrakautamisse tōōd, mis õõidud on prohwetil Samieli lābbi, mis seāl pūhhas paikas seisab (kes sedda loeb, se pango tahhele) siis pōggenego need, kes Jūda maal on, mäggede peale. Kes kattuē se peāl on, ārgo tulgo se mitte mahha middagi ārawōtma ommast kōiast; ja kes wāljal on, ārgo mingo se mitte taggasi ommad rided ārawōtma. Agga hādda veile, kes kāima peāl on, ja neile kes immetawad neil pāirwil. Agga palluge, et teie pōggeneminne ei juhtu talwel, egga hingamisē pāwal. Sest siis tulleb suur willetsus, mahhar-dust ep olle olnud ma ilma algmissest siit sadit, egga peage mitte tullesma. Ja kui need pāwad ei saaks lūhhendud, siis ei peāseks ial ei ükski lūhha; agga nende pärrast, kes ārawillitsetud, lūh-bendatakse need pāwad. Kui siis kēgi teie wasto

ütles

ütleb: wata, siin on Kristus ehk seal, ärge usku-
ge mitte. Sest walle-Kristusfed, ja walle, proh-
werid sawad ülestouma, ja suri tähta ja imme-
teggusid teggema, et nemmad wottaksid eksitada
ka neid kes ärrawallitsetud (kui se woiks sundida.)
Wata minna ollen teile sedda enne-üttelnud. Se
pärast kui nemmad teile ütlewad: wata, temma
on kõrbes, ärge minge mitte wälja: wata, temma
on lambride sees, ärge uskuge mitte. Sest otsego
walt touseb hommiks poolt, ja paistab õhto pole
nenda peab ka innimesse Poia tulleminne ollema.
Sest kus ial raibe on, senna foggurwad kottad.

Epistelluendamal Pühhapäwal Kolmarküm-
mend pärrast kolm-aino Jummalal Pühha.
2 Peetr. 3, 3-13. salmist sadik.

Ja sedda peate teie teige essite teädma, et wiima-
sil päiwil tullewad pilljad, kes omma ennest
himmude järrele ellawad, ja ütlewad: kus on
temma tullemisse tootus? sest sest aiaist, kui wan-
nemad maggama läinud ilmast ärra, jääb keik
nenda kui loma algmisest on olnud Agga meel on
seneil teadmatta, et taewad ennemiste olnud, ja
ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummalal
sanna läbbi. Sepärast on se ma-ilm, mis siis
olli, weega ärraupputud ja hukka läinud. Agga
taewad ja ma, mis nüüd on, on sefamma sanna
läbbi tallele pandud, ja hoitakse tulle tarwis, koh-
to ja jummalakartumatta innimesse hukatusse
pawani. Agga se üks assi ärgo olgo teile mitte
teadmatta, minno armad, et üks päärw Jesanda
jures on kui tuhhat aastat, ja tuhhat aastat kui
üks päärw. Jesand ei wiwita mitte tootust,
nenda

(nenda kui monningad sedda wiwitusseks panne-
wad,) waid temma on pitkamelega meie wasto,
ja ei tahha mitte, et monned peawad hukkamin-
nema, waid et keik peawad mele-parrandamist
kätte sama. Agga Jesanda päärw tulleb kui war-
ras õse, millal taewad raksumisega peawad mo-
daminnema, ja ilmalikkud asjad ärrapõllema ja
lõpma, ja ma ja need teud, mis seäi sees on, pea-
wad ärrapõllema. Et nüüd se keik peab ärralõp-
ma. mis fuggused teie siis peate ollema teiges püh-
has ellus ja Jummalakartusses, otes ja töttades
Jummalal tullemisse päwa poie, millal taewad
tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud as-
jad ärrapõllema, ja ärrasullama? Agga meie
otame ued taewad ja uut maad temma tootusse
järrele, kus õigus sees ellab.

Evangelium luendamal Pühhapäwal Kol-
markümniend pärrast kolm-aino Jummalal
Pühha. Matt. 25, 31-46. salmist sadik.

Agga kui innimesse Poeg tulleb omma au sees,
ja keik pühhad inglid temmaga, siis istub ta
omma au järje peäl. Ja siis peab keik rahwast
temma ette foggutama, ja ta lahutab neid üh-
hest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahhu-
tab sikkudest, ja temma panneb lambad omma
parrema kääle, agga sikkud pabhema kääle seis-
ma. Siis wõttab õõlda Runningas neile, kes
temma parremal kael on; Tulge tenna, minno
Jessa õnnistud, pärrige sedda Runningrifi, mis
teile on malmistud ma-ilmal asutamisest. Sest
mul on nälg olnud, ja teie ollete mulle süa annud:
mul on janno olnud, ja teie ollete mind sootud:
minna

minna ollen woðras olnud, ja teie ollete mind forristanud: minna ollen allasti olnud, ja teie ollete mind katnud: ma ollen haige olnud, ja teie ollete tulnud mind katsma: ma ollen wangis olnud, ja teie ollete mis jure tulnud. Siis wotwad need kes õiged, temmale wastada: Jesand, millal olleme meie näinud sul nälja ollewad, ja olleme sind sõdnud, ehk sul janno ollewad, ja olleme sind joonud? Millal olleme meie sind näinud woðra ollewad, ja olleme sind forristanud? ehk allasti ja ollemesind katnud? Millal olleme meie sind näinud haige ollewad, ehk wangis, ja olleme so jure tulnud? Siis wastab Kuningas, ja ütleb neile: tõest, minna ütlen teile, mis teie ial ollete teinud ühhele nendefinnaste mo wähhematte wendade seast, sedda ollete teie mulle teinud. Siis wättab temma ka õõlda neile, kes pahhemal käel on: minge ärra minnust, teie ärranetud, iggawesse tullesse, mis walmistud on kurratile ja temma inglidle; sest mul on nälj olnud, ja teie ep olle mulle süa annud: mul on janno olnud, ja teie ep olle mind joonud: minna ollen woðras olnud, ja teie ep olle mind mitte forristanud: ma ollen allasti olnud, ja teie ep olle mind katnud: minna ollen haige ja wang olnud, ja teie polle tulnud mind katsma. Siis wotwad ka need sammad temmale õõlda: Jesand millal olleme meie näinud nälja ehk janno sul ollewad, ehk woðra, ehk allasti, ehk haige ehk sind wangis ollewad, ja ep olle sind mitte teinud; Siis wottab temma neile wastada ja õõlda: tõest minna ütlen teile: mis teie ep olle ial teinud ühhele nendefinnaste wähhematte seast, sedda ep olle teie mullegi teinud.

Ja need sinna sed lähewad iggawesse wallusse, agga need, kes õiged, iggawesse ellusse.

Epistel Maria Pubhastamisese ehk Künla Páwal. Malak. 3, 1-4. salmist sadit.

Wata, ma läkitan omma ingli, ja temma peab mo palle eel teed walmistama; ja pea tuleb omma templi jure se Jesand, kedda teie otsite, ja se seadusse Ingel, kedda teie tabhate: Wata, ta tulleb, ütleb wäggede Jehowa, agga kes kangiab temma tullemisse páwa, ja kes jääb seisma, kui ta ilmub? Sest temma on kui sullataja tulli, ja nenda kui wannutajatte seep. Ja temma istub kui se kes sullatab ja puhastab hõbbe dat: Temma puhastab Lewi lapsed, ja sullatab neid kui kulda ja kui hõbbe dat. Siis towad nemmad Jehowale roa, ohwri õigus ses, siis on Juda ja Jerusalemma roa, ohwri Jehowa melest magus, kui ennemuiste ja ammust aia st.

Evangelium Maria Pubhastamisese ehk Künla Páwal. Luk. 2, 22-23. salmist sadit.

Ja kui nende puhastamisese páwad Mosesse káso. õppetuse jarrele táis said, siis wiisid nemmad kedda Jerusalemma, et nemmad kedda piddid Jesanda ette seadma. (Nenda kui Jesanda káso. õppetusesse on kirjutud: igga poeg laps, kes emma essimenne laps on, peab Jesandale pühaks hütama.) Ja et nemmad piddid ohwri andma sedda mõda, kui Jesanda káso. õppetusesse on õõldud: üks paar turtelnikesse, ehk

Fats uide poega. Ja wata üks innime olli Jerasalemmas, Simeon nimmi, se innimenne olli ðige ja jummalakarilil ja otis Israeli rōmo, ja pūhha Waim olli temma peäl. Ja temma olli sanna sanud pūhhašt Waimust, et ta ei piddand mitte surma nāggema, enne kui ta piddi Jesand Kristust nāhha sama. Ja temma tulli waimo lābbi pūhha lōtta. Ja kui need wannemad sedda lapsokest Jesust senna tōid, et nemmad temma pārrast piddid kāsso-ōppetusse kombe järrele teggema; siis wottis temma isse tedda omma sūlesse, ja litis Jummalat, ja ütles: Jesand, nūūd'lassed sinna omma sullast rabbus arraminna omma sanna järrel. Sest mo siimad on sinno ðunistust nāinud, mis sinna olled walmistanud teige rahwa nāhhes walgusjeks, pagganad walgustama ja omma Israeli rahwa auuks.

Epistel Maria Kulutamise ehk Paast
Maria Pāwal. Jesaja 7, 10-15.
 salmist jadik.

Ja Jehowa wottis weel Ahasi wasto rātida ja ütles: kūsfi ennesele üks immetāht Jehowa omma Jummalat kāest, kūsfi sedda suggawast ehk kõrgest üllewelt. Kui Ahas ütles: ei ma tahha mitte kūsfi, egga Jehowat kiisada; siis ütles Jesaja: Et kuulge Zarveti suggu! ons se weel pisut teie melešt, et teie innimestele waewa tete, et teie ka mo Jummalale waewa tete? Sepārrast tahhab Jesand isse teile imme-tāhhe anda: Wata üks neitit saab kāima peäle, ja wōb Poia ilmale, ja peab temmale pannema se nimme **IMMANUEL**; woid ja met peab ta sōma! kunnii

kunni ta moistab kurja pōigada ja head wallitseda.

Evangelium Maria Kulutamise ehk Paast
Maria Pāwal. Luk. 1, 26-38. salmist.
 jadik.

Agga kuendamal kuul lātkitati ingel Rabriel Jummalast Kalilea-male, ūhte liina Maast saret nimmi, ūhhe neitsi jure, kes olli kihlatud ūhhe mehhele, Joseph nimmi, kes Zarveti suggu, ja selle neitsi nimmi olli Maria. Ja se ingel tulli temma jure, ja ütles: Terre, kes sa olled armo sanud, Jesand olgo sinuoga, sinna ðunistud naeste seas. Agga kui ta tedda nāhha sai, ehmatas ta temma sanna pārrast wāgga ārra, ja mõtles mähhārdune terretainne se piddi olles ma? Ja se ingel ütles temma wasto: ārra karda Maria, sest sinna olled armo leidnud Jummalat jurešt. Ja wata, sa pead kāima peäle sama, ja Poia ilmale toma, ja sinna pead temmale nimme pannema **JESUS**. Esinnane peab suur ollema, ja Keigelõrgema Poiaks hūtama; Ja Jesand Jummal tahhab temmale anda temma isä Zarveti aujārgē. Ja temma peab kui kunningas wallitsema Jakobi suggu ūlle iggaweste, ja temma kunningarigil ei pea otša ollema. Agga Maria ütles ingli wasto: Kuida se peab sūndima? sest et ma mehhest ei tea. Ja se ingel wastas ja ütles temmale: Pūhha waim peab so peäle tulles, ja keigelõrgema wāggi so ūlle warjama, sepārrast peab ka se pūhha, mis sinust peab sūndima, Jummalat Poiaks hūtama. Ja wata, Elisabet sinno suggulane se samma.

Jesamma on ka ühhe poiaga kaima peäl omma waana ea sees, ja se on temmale kues ku, tedda dõldi figgimatta ollowad, sest Jummalas jures ei olle ühtegi asja woiwatta. Agga Maria ütles: Wata, siin on JEsanda ümmardaja; mulle sundlo so sanna järrele. Ja se ingel läks tem malt ärra.

Epistel Joannesse Ristia eht Jani Pärwal.
Jesaja 40, 1-5. salmüst sadit.

Trõdõstige, tõdõstige minno rahwast, ütles teie Jummal, räkige Jerusalemma mele pärast ja tulutage temmale, et temma suur waero ofsa sanud, et ta illekõhhus on leopitud, et ta Jehowa kääst on sanud kahewõrra keige omma patuõda sees. Hündja beäl on: Walmistage kõrbes Jehowa te, tehke laggeda Ma peäl maan te tassafeks meie Jummalale. Keik orgusid peab üllendatama, ja keik mäggenid ja mäekinko peab allandatama, ja mis mätilid on, peab tassafeks sama, ja mis ohhakaist umne on, peab silledaks maaks sama. Siis ilmub Jehowa au, ja keik libha naab ühtlase, et Jehowa su on räkinnud.

Evangelium Joannesse Ristia eht Jani Pärwal. Luk. 1, 57-80. salmüst sadit.

Agga Elisabeti aeg sai täis, et ta piddi mahbasama, ja temma tõl poia ilmale. Ja temma naabred ja suggulased kuulsid, et JEsand omma hallastust olli sureks teinud temma wasto, ja olliid rõõmsad temmaga. Ja se sündis, et

nem-

nemmad tullid kahhesamal päwat sedda lapsõ. Sest ümberleikama; ja nemmad nimmetasid tedda temma isä nimme peäle Sakariaks. Agga temma emma wastas ja ütles: Ei mitte, waid temma nimmi peab Joannes ollema. Ja nemmad ütlesid temma wasto: So sugguwõssa sees polle ütsti, kei sesunnane nimmi on. Agga nemmad näusid kääga temma isä pole, kuida temma tahkis, et tedda piddi nimmetama? Ja ta küssis ühhe lauakesse, ja kirjotas ja ütles: Joannes on temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda immeis. Agga seddamaid peäks temma su ja temma keel lahki, ja ta räkis ja kitis Jummalat. Ja kartus tuli keikide peäle, kes nende ümberkandõ ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige JEsanda mägigise Ma sees. Ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda omma süddameese, ja ütlesid: Mis peab sest lapsest sama? ja JEsanda käästi olli temmaga. Ja Sakariaks temma isä sai täis pühha waimo, räkis prohweni wiisl ja ütles: Kõidetud olgo JEsand Israeli Jummal, et ta on tulnud katsma, ja ärralunnastamist saatnud omma rahwale; ja on meie ärratanud õnnistusse sarwe omma sullase Daweti suggust, (nenda kui temma on räkinnud omma pühha prohwetide su läbbi kes ma- ilma algmissest on olnud.) Et ta meid piddi ärrapeäksma meie waenlaste kääst, ja keikide kääst, kes meid wihtlawad; ja meie wannemarte peäle hallastama, ja omma pühha seädust mele tulletama se wande järrele, mis ta on wandunud meie isä Abraamile, meile anda, et meie, kes omma waenlaste kääst ärrapeästetud, ilmakarimatta tedda piddime temma

K 2

püh

pühitsuses ja õiguses temma ees keige omma ello aia. Ja sinna lapsõke, sind peab keigekõrgema prohvetiks hütama; sest sa pead Jesanda palle eel kätima, ja temma teed valmistama, õnnistuse tundmist andma temma rahwala nende pattude andeksandmisse sees; meie Jummalal südamelliklo hallastusse läbbi, misga meid on tulnud katsma. Se, kes touseb kõrgest; ja paistma neile, kes istwad pimmeduses ja surma warjus, ja meie jallad diete rahho tee peäle seadma. Agga se lapsõke kasmis, ja sai kangelis Waimus, ja olli kõrbes selle päwani, kui temma ennast Israeli rahwale piddi näitma.

Epistel Maria Katsmaminnemisse eht Seina Maria Pärwal. Rom. 12, 9-16.
salmist sadit.

Armastus ärgo olgo mitte sallalik —
— kuid heitke ennast allandikkude seltsi. Wata 50 lehhe külges.

Evangelium Maria Katsmaminnemisse eht Seina Maria Pärwal. Luk. 1, 39-56.
salmist sadit.

Agga neil päwil wottis Maria kätte, ja läks ruttoga senna mägglise male Juda liina. Ja temma tuli Sakaria kotta, ja terretas Elisabeti. Ja se sundis, kui Elisabet Maria terretamist kulis, et laps temma ihhus hüppas. Ja Elisabet sai tais pühha Waimo, ja küssendas sure healega ja ütles: Õnnistud olled sinna naeste seas, ja õnnistud on sinno ihho sugu, ja kusi se mulle sünnib, et minno Jesanda emma minno jure

jure tulleb? sest wata, kui sinno terretamisse heäl minno kõrwo sai, siis hüppas lapsõke sure rõmo pärast minno ihhus. Ja õnnis on se, kes on uskunud, sest peab tõeks sama, mis temmale Jesanda kääst on ööldud. Ja Maria ütles: Minno hing auustab wägga Jesandat, ja mo waim on wägga rõmus Jummalaminno õnnisteggia pärast. Sest temma on waatnud omma ümmardaja allandusse peäle; sest wata, sest alast kiitwad mind õnsaks keige põlwe rahwas. Sest mulle on suri asjo teinud se wäggew, ja kelle nimmi pühha on. Ja temma hallastus testab põlwest põlweni nende üle, kes tedda kartwad. Temma on omma kewartrega suurt wägge ülesnäitnud, temma on laiale pillanud neid, kes sureksesed on omma süddame melest. Temma on mahhatoukenud wäggewaid au-järgede peält, ja allandikkud ülendanud. Kennel nälg on, neid on temma täitnud hea andidega, ja rikkaid tühjalt ärrasaatnud. Temma on wastototnud omma fullase Israeli, et ta piddi omma hallastust mele tulletama iggaweste, nenda kui temma on rākinud meie wannemate wasto, Abraamile ja temma suggule. Agga Maria jäi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärast taggasi omma kotta.

Epistel Mihkli Pärwal. Joan: Ilmutamisse rani: 12, 7-12. salmist sadit.

Ja sõdda touis taewas: Mikael, ja temma inglid sõddisid lendwa mas wasto, ja se len-

lendaw maddo löddis ja temma inglid, ja nem-
mad ei saand woimust, ja nende asjet ei leitud
mitte ennam taewast. Ja se suur lendaw maddo
heideti wälja, se wanna maddo, ledäa hütäse
kurratiks ja sadanaks, kes keik ilma-maad ä-
raetätab, tedda heideti Ma peäle, ja temma
inglid heideti mahha temmaga. Ja minna
kuulsin sure peäle, se ütles taewas: nüüd on õn-
nistus ja wäggi, ja kunningrik meie Jummalä,
ja melewäld temma Kristusse pärrast sanud.
Sest et mahha-heidetud on meie wendade peäle
kaebäia, kes nende peäle kaebad meie Jummalä
ees ödd ja päwad. Ja needfammad on tedda
ärrawoimud Talle werre pärrast, ja omma tun-
nistusse fanna pärrast, ja ei ölle omma ello mitte
armastand surmani. Sepärrast olge wägga
röömsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellate.

Evangelium Mihkli Päwal. Matt. 18,

1-11. salmist sadit.

Selsammal tunnil tullid jüngrid Jესusse jure
ja ütlesid: Kes on kül se surem taewaritis?
Ja Jესus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, ja
panni sedda seisma nende keskele, ja ütles: Tdes
minna ütlen teile: kui teie ei põra ümber, ja ei
sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewa-
rikid. Kes nüüd isseennast allandab kui sesunnane laps-
okse, se on se surem taewa-rikis. Ja kui kegi ühhe
nisugguse lapsokesse minno nimmel wastowottab,
se wottab mind wasto. Agga kes pahhandab
ühhe neistsunnastist pissokessist, kes minno sisse
ustwad, sel on parrem, et weski-kinwi temma
täälä peaks podama ja tedda ärraupputadama
sug

suggawama merre kōhta. Hädda ma
pahhanduste pärrast! sest pa-
wad tulles; agga hädda selle inimessesele, selle
läbbi pahhandus tulles. Agg: kui sinno kōst
ehl sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra
ja heida ennesest ärra: parrem on sul, et sinna
jallota ehl wiggane ello sisse lähhäd, kui et sul
kaks kät ehl kaks jalga on, ja sind iggawesse
tullesse heidetakse. Ja kui sinno silm sind pah-
handab, siis tedda wälja, ja wiska ennesest
ärra: parrem on sul, et sinna ühhe silmaga ello
sisse lähhäd, kui et sul kaks silma on, ja sind
põrgo tullesse heidetakse. Katske, et teie mitte
üht neistsunnastist pissokessist ärra ei põlga; sest
minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati
nawad minno Issa walge kes taewas on. Sest
inimessese Voeg on tulnud õnsaks teggema,
mis on ärrakaddunud.

Meie Jesanda Jesusse
Kristusse
Kannatamine
ja
Surm

Nelja Ewangelisti Ramatust
folkopandud.

I.

Nega hapnematta leibade Pühha tulli liggi, mis hütasse Vasa-pühhas, sest kahhe päwa pärrast olli Vasa-ja hapnematta leibade päwad; siis ütles Jēsus omma jüngerite wasto: Teie teate, et kahhe päwa pärrast Vasa-pühha on, ja inimessē Voeg antasse ärra, et tedda peab ristī podama. Siis tullid folkō illemad preestrid ja kiriatundiad ja rahwa wannemad selle illema preestri kotta, tedda hūti Rahwaks, piddasid nou ja otšid, luidā nemmad Jēsusst karwalussega piddid kinnivotma ja ärratapma. Algga nemmad ütlesid: Ei mitte pühhade aial, et mäsšamine rahwa seas ei touse; sest nemmad kartsid rahwast.

Algga

Algga enne Vasa-pühha, kui Jēsus teadis, et temma tund olli tulnud, et ta siit ma-ilmast pidi de ärraminnema Jēsa jure, otšego temma olli armastanud ommakšid, les ma-ilmast ollid, nenda on ta neid armastanud otšant. Ja kui temma Petanias olli piddalitōbbise Simona koiās, siis tulli temma jure üks naene, sel olli üks alabastri-riišt selge ja wägga kalli nardi-salwiga, ja ta murdis se alabastri-riista kalli, ja wallas sedda temma pühhā, kui temma laudas istus. Algga kui temma jüngerid sedda nōggid, sai nende meel pahhaks ja ütlesid: Mis tarwis on sesinnane hūttamine? Sest seddasinnast salwi olleks woinud ärramida paljo ennam kui kolme saa tenari rahha eest, ja waestele anda, ja nemmad said kurtaks ta peale. Algga kui Jēsus sedda moisis, ütles ta nende wasto: Jātke tedda rahhule, miš teie selle naesele waewa tete? Temma on head tōdd mulle teinud. Sest waesed on ilka teie jures, ja kui teie tahhate, woite teie neile head tehha: agga mind ei olle teil mitte ilka. Temma on teinud, mis ta on woinud. Et ta sedda salwi minno ihho peale on wallanud, sega on ta enne joudnud mo ihho woida matmisšeks. Edest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armo-ōppetus kūtutasse keiges ma-ilmast, seäl peab ka rākitama temma mällestusšeks, mis sesinnane on teinud.

Ja kui õhto-sōmaaeg weel kō olli (kui kurrat jo olli Juda Simona poia Iskarioti süddamessē annud, et ta tedda piddi ärraandma) ja Jēsus teadis, et Jēsa keit temma kätte olli annud, ja

et temma Jummalast olli tulnud, ja Jummalajure läks; siis tõusis temma õhro, sõmaast üles, ja panni ommad rided mahha, ja wottis ühhe rätiklo ja siddus ennese ümber; parrast wallas temma wet ühhe pekli sisse, ja hakkas jüngritte jallad pessema ja se rätikloga kumwatama, mis temma ümber olli seutud: Siis tulleb temma Simona Peetrusse jure, ja temma ütleb temma wasto: JEsand, sinnaiks minno jallad pessed? JEsus wastas ja ütles temma wasto: Mis minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte, agga parrast sedda pead sa teada sama. Peetrus ütles temma wasto: Elades ei pea sa minno jalgo pessema, JEsus wastas temmale: Kui minna sind ei pesse, siis ep olle sul osa minnoga. Siinon Peetrus ütles temma wasto: JEsand, ei mitte ühespänis minno jalgo, waid ka käsli ja pead. JEsus ütles temmale: Kes pestud on, sellel ep olle tarwis muud kui jalgo pesta, sest ta on ülleütlese puhhas; ja teie ollate puhtad, agga mitte teil. Sest temma teadis, kes tedda piddi ärraandma; Sepärrast ütles temma: Teie ep olle teil puhtad. Kui temma nüüd nende jallad sai pesnud ja ommad rided wotnud, siis istus temma jälle mahha ja ütles nende wasto: Kas teie teate, mis minna teile ollen teinud? Teie hūate mind: Oppetaja ja JEsand, ja ütlete diete, sest minna ollen se. Kui nüüd minna se JEsand ja Oppetaja teie jallad ollen pesnud, siis peate teie ka teine teise jallad pessema; sest ühhe oppetussse märki ollen ma teile annud, et ka teie nenda tete, kui minna teile ollen teinud. Tdest, tdest minna tullen teile: Sullane ep olle mitte

mitte surem kui temma issand, egga Räst surem kui se, kes tedda on lakkitanud. Kui teie sedda teate, õnsad ollate teie, kui teie sedda tete Minna ep ütle teist teist; ma tean, sedda ma ollen ärrawallitsenud, waid sepärrast, et kirri piddi tõeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se tõstab omma lenda minno wasto ülles. Sest aiast ütlen minna teile, enne kui se sünnib, et, kui se saab sündinud, teie ussite, et minna se ollen. Tdest, tdest minna ütlen teile: Kes wastowottab, kui minna leddagi lakkitan, se wottab mind wasto; agga kes mind wastowattab, se wottab tedda wasto, kes mind on lakkitanud. Kui JEsus sedda sai ütelnud, sai temma seggaseks waimus, ja tunnistas ja ütles: Tdest, tdest minna ütlen teile, et üks teie seast mind ärraannab. Siis waatsid jüngrid teine teise silmi, ja ollid kahhe wabbel, kennest ta piddi rätima. Agga Jესusse jälles olli maas laudas üks temma jüngerittest, sedda Jესus armastas. Selle pole nüüd lsi Simoni Peetrus peaga, et temma piddi kulumaa, kes se kül piddi ollema, kellest temma rätis. Agga sesinuane lastis ennast Jესusse rinna peale ja ütles temma wasto: JEsand, kes se on? JEsus wastas: Se on sesamma, kellele minna sedda pallokest sissekastan ja annan; ja temma lastis sedda pallokest sisse, ja andis sedda Judale Simona poiale Iskariotile; ja se pallokesse järrele läks sadan temma sisse. Siis ütles JEsus temmale: Mis sa teed, sedda te ussinaste. Agga sedda ei moistnud ülesti neist kes laudas maas istusid, miks parrast temma sedda temmale ütles: Sest mõnned mõtlefid, e

Juda läks kukkur olli, et Jeesus temmale piddi ütlemä: Osta mis meil tarwis on Pühhiks; ehk, et temma waestele middagi piddi andma. Kui temma nüüd sedda pallokest sai wõtnud, läks temma seddamaid wälja, agga õ olli.

Agga sadanas olli läinud Juda sisse, sedda lianimmega hütaks Isklariotiks, kes nende laheteistkümmne arrust olli. Ja temma läks ärra ja rätiks üllematte preestrilde ja sõapeäliskudega sedda, kui temma tedda piddi nende kätte ärraandama, ja ütles: Mis teie tahhate mulle anda, siis tahhan ma tedda teie kätte ärraanda? Agga kui nemmad sedda kuulsid, said nemmad rõõmsaks ja pakkusid ja leppisid teine teisega, temmale kolmkümmend hõbbetiikki anda. Ja temma tootas, ja sest aiast oisis temma pärrast aega, et ta tedda neile woiks ärraanda ilma tällita.

Kui ta nüüd sedda wiisi olli wäljatalinud, ütles Jeesus: Nüüd on innimesse Poeg auustud, ja Jummal on temma sees auustud: ons Jummal temma sees auustud, siis auustab tedda ka Jummal isshenneles, ja auustab tedda pea. Lapsos lesseb, minna ollen weel ürrikeseks aiaks teie ures; käl teie osite mind, ja osite minna Juwarahwa wasto ollen ütelnud: Kubho ma lähbân, senna ei woi teie mitte tulla, nenda ütlen minna nüüd teile ka. Uut lāsso-sanna annan minna teile, et teie teine teist peate armastama, nenda kui minna teid ollen armastanud, et teie a teine teist peate armastama: Eessammas andwad, teik, et teie minno jüngrid ollete, kui teil

teil armastus on isshikeses. Simon Peetrus ütles temma wasto: JEsand, kubho sa lähbâd? Jeesus wastas temmale: Kubho minna lähbân, ei woi sa nüüd mitte minno järrel kâia, agga pärrast pead sa mo järrel kâima. Peetrus ütles temma wasto: JEsand, miks ma nüüd ei woi sinno järrel kâia? ma tahhan omma ello sinno pärrast jätta. Jeesus wastas temmale: Tahhad sinna omma ello minno pärrast jätta? tõest, tõest minna ütlen sulle: Kuf ei laula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad ärrasalganud.

II.

Agga hapnematta leibade pääw tuli, ja essimesel päwal, kui nemmad Pasa-talle tapfid, tullid jüngrid Jeesuse jure ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasa-talle woid süa? Ja temma laskitas kaks omma jüngritest, Peetrust ja Joannest, ja ütles: Minge ja walmistage meie Pasa-talle, et meie sedda woime süa. Agga nemmad ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama? Ja ütles neile: Minge liina, ja wata kui teie liina sisse tullete, siis tulleb teie wasto üks innimenne, se kannab ühhe wee kruusi, kâige temma järrel, ja seäl foias, kubho temma sisse lähbâd, üttele selle foia isсандale: Oppetaja ütles: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada ja süa omma jüngrittega: Kus on se wõbraste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega wiin süa? Ja sesamma näitab teile ühhe sure ehitud toa üllewel, mis walmis on; seäl walmistage meie.

Ja temma jügrid teggid nenda, kui Jesus neid olli kästnud, lätsid ärra ja said liima ja leidfid nenda, kui temma neile olli ütelnud; ja nemmad walmistasid Pasa-talle.

Agga kui õhto sai, tulli temma nende kahhe teistkümnega. Ja kui se tund tulli, istus temma mahha, ja need kaksteistkümme Apostlit temmaga. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatsenud se Pasa-talle teiega süa, enne kui ma kannatan: sest minna ütlen teile, et ma seft mitte ennam ei sõ, kunni keif saab sündinud Jummalal riikis. Ja kui ta karrikast sai wõtnud, tannas temma ja ütles: Wortke se, ja jaggage ennestele; seft ma ütlen teile, et minna ei jo mitte seft wiina-pu wiljast, kunni Jummalal riik saab tulnud.

Ja kui nemmad laudas istfid ja sõid, ütles Jesus: Edest minna ütlen teile, üks teie seast, kes minnoga sõbb, annab mind ärra. Ja nemmad said wägga kuruaks, ja hakkasid iggaüks nende seast järrestikko ütlesema temma wasto: Jesand minna se ollen? ja teine jälle: Minna se ollen: Agga temma wastas ja ütles neile: Üks neist kahhetestkümnest, kes minnoga lät waagnasse pistab, se annab mind ärra. Käl innimesse Poeg lähbää ärra nenda, kui temmast on kirjutud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse; hea olleks temmale, kui se innimenue ei olleks sündinud. Siis kostis Judas, kes tedda ärraandis: Minna se ollen, Riabbi? Temma ütles temma wasto: Olled, jah!

Agga

Agga kui nemmad sõid, wõrtis Jesus leiba, tannas ja õnnistas, murdis ja andis omma jügrittelle ja ütles: Wortke, söge, se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusfeks. Seisammal kombel wõrtis temma ka se karrikaparrast sedda, kui nemmad said õhruft sõnud, tannas ja andis neile ja ütles: Joge keit seält seest, sefinnane karrikas on se uus seädus minno werre sees, mis teie eest ärraxallatakse; ja nemmad joid keit seält seest. Ja temma ütles neile: Se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitme eest ärraxallatakse pattude andeks- andmisfeks: sedda tehke, ni mictokord, kui teie ial sedda jote, minno mällestusfeks. Agga tdest minna ütlen teile, et minna ei wõtta mitte seft aiaist sefinnuatseft winapu wiljast jua seft päwast sadik, kui minna sedda uut teiega joon Jummalal omma Jesa riikis.

Siiski wata, minno ärraandia käsfi on minnoga laudas. Ja innimesse Poeg lähbää kül, nenda kui on seatud: Siiski hädda selle innimessele, kelle läbbi tedda ärraantakse. Ja nemmad hakkasid teine teise kääst küsitellema, kes se kül nende seast pididi ollema, kes sedda pididi teggema. Agga nende seas toufis ka riid, kes neist pididi suremaks arwatama? Agga temma ütles neile: Pagganatte kunningad wallitserwad nende üle, ja kes nende peäle woimust wotwad, neid hütakse armoliikluse issandaks: agga teie mitte nenda, waid se surem teie seast olgo kui norem, ja se källem kui se kes tenib; seft kes on surem, se, kes late

laudas istub, moi se, kes tenib? eks se kes laudas istub? agga minna ollen keik teie seas, nenda kui se, kes tenib. Agga teie ollere need, kes minno jure janud minno kiusatusse sees; ja minna sean teile se kunningrigi, nenda kui minno Issa sedda mulle on seadnud, et teie peate sõma ja joma minno laudas mo kunningrikis, ja istma aujargede peäl ja kahheteistkümnne Israeli sugguar-ro peäle kohhut moistma. Agga Issand ütles: Simon, Simon, wata sadanas on teid wägga pühendud sõatuda kui nissu: agga minna ollen sinno eest pallunud, et sinno ust ei pea ärralõpma; ja kui sa pärrast saad ümberpöörnud, siis Einnita ommad wennad. Agga ta ütles temmale: Issand ma ollen walmis, sinnoga ni hästi wangi kui surma minnema. Agga temma ütles: Minna ütlen sulle, Peetrus: Kuf ei laula mitte tanna enne, kui sinna kolmkord saad ärrasalganud, et sa mind ei tunne.

Ja temma ütles nende wasto: Kui ma teid ollen lakkitanud kufrota ja paunata ja kingata, ons teil middagi waia olund? agga nemmad ütlesid: Ei ühtegi. Siis ütles temma neile: Agga nüüd, kel kuffur on, se wotko sedda, nenda sammoti ka pauna, ja kennel ep olle, se mügo ärra omma kube, ja ostko moõka: Sest minna ütlen teile, et se weel minnule peab sündima, mis kirjutud on: Temma on ka üllekohruste sekka arwanud; sest ka sel, mis minnuist on kirjutud, on ois. Agga nemmad ütlesid: Issand, enna! siin on kaks moõka; agga temma ütles neile: Käl on.

III.

III.

Kui Jesus sedda sai räkinnud ja nemmad fitus se laulo said laulnud, läks temma wälja omma jüngrittega, ja läks omma wiisi järrel ülle Kidroni jõe õli mäele, agga temma jüngrid käisid ka temma järrel. Siis ütles Jesus neile: Selsinnatsel õiel wottate teie keik ennast minnuist pahhandada, sest kirjutud on: Ma tahhan sedda karjast lüa, ja karja lambaid peab laiale pillutama. Agga pärrast kui ma saan üllestousnud, tahhan ma teie ele minna Kalilea male. Agga Peetrus kostis ta ütles temmale: Ehk ka teie peaksid ennast minnuist pahhandama, ei tahha minna ennast polegi pahhandada. Ja Jesus ütles temma wasto: Edest minna ütlen sulle, tanna selsinnatsel õsel, enne kui kuf saab kaksikord laulnud, salgad sa mind kolmkord ärra. Agga Peetrus ütles weel ennem peälegi temma wasto: Ehk ma ka sinnoga peaksin surrema, ei tahha ma sind mitte ärrasallata; ja nendasammoti ütlesid ka teie jüngrid.

Siis tuli Jesus nendega ühhe moisa, mis hüttasse Ketsemaneks, kus üks aed olli, senna sisse läks temma ja temma jüngrid. Agga Judas, kes tedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest et Jesus saggedaste senna omma jüngrittega olli kofkotulnud. Ja kui temma senna paika sai, ütles temma omma jüngritte wasto: Palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa; istke seie mahha, kunnii ma saan senna läinud ja luggenud. Ja ta wottis ennesega Peetrust ja Jakobust ja

Joannest, need laks Sebedeusse poega, ja halsas kurbuoks sama, wägga warrisema ja hirs must abhastust tundma. Siis ütles ta neile: Minno hing on wägga kurb surmani, jäge seie ja walwage minnoga.

Ja temma isse lahkus neist ärra, laks pisut emale ni kauale, kui krowiga weib süsta, ja heitis Ma peäle põhweli ja omma süni imahha ja lugges, et kui se woiks olla, se tund temmast pididi möda minnema, ja ütles: Abba, minno Jessa! sinna woid keik tehha, kui se woib olla, kui sinna tabhalsid sedda karrikast minnuist ärra wotta, si s mingo sesinnane karrikas minnuist möda, ja wotta tedda minnuist ärra, agga ommeti ärgo sundko mitte nenda, kui minna tahhan, waid kui sinna tahhad. Ja temma tulli jüngritte jure ja leidis neid maggamaist, ja ütles Petrusseie: Simon, maggad sa? eks sa ei suda ühte tundi walwada? nendaks teie ei suda ühte tundi minnoga walwada? walwage ja luggege, et teie kiusatusse sisie ei sa; waim on käl walmis, agga lihha on nõdder.

Ja laks temma teistkorda ärra ja lugges ja ütles seddasamma asja: Minno Jessa; kui sesinnane karrikas ei woi minnuist möda minna, mado kui et ma sedda joon, siis sundko sinno taheminne. Ja temma tulli taagasi ja leidis neid ta maggamaist, sest nende si mad ollid rasfed mineist, ja nemmad ei teadnud mitte, mis nemmad temmale piddid wastama. Ja temma nättis neid ja laks ta ärra, lugges kolmattkorda ja

ja ütles need sammad sannad. Agga üks ingel nättis ennast temmale taewast, ja kuanitas tedda. Ja kui ta surmaga olli wõitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne: agga temma biggi olli kui werre-pis'arad, need langsid Ma peäle. Ja temma touis ütles Jummalat pallumast ja tulli kolmat pubko omma jüngritte jure, ja leidis neid maggamaist kurbdusse pärrast; ja temma ütles neile: Mis teie maggate? maggabe pärrast ja hingage; aeg on möda, touis ütles ja palluge Jummalat. et teie kiusatusse sisie ei sa, wata se tund on joudnud, ja innimesse Voeg antakse ärra pattuste kätte; touis ütles, laksi ärra, se on liggi tulnud, kes miind ärraannab.

Kui nüüd Judas einnese jure olli wotnud se wäehulga ja monningad üllematte preestride ja Wariseride sullast, siis seddamaid kui temma JEsus alles rakis, tulles senna Judas, üks neist krahwesteistkümnest, ja temmaga paljo rahwast lühide, lampide, sõariistade, moõlade ja nuiadega üllemist preestrist ja kirjatundiattest ja rahwa wannemist lakkitud, ja laks nende ees. Kui nüüd JEsus teadis keik, mis temma peäle pididi tulles, laks temma wälja ja ütles nende wa-to: Redda teie õiste? Nemmad wastasid temmale: JEsust Naasaretist. JEsus ütles neile: Minna ollen se. Agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures. Kui temma nüüd neile ütles: minna ollen se; siis laksid nemmad taggasi ja langsid mahha. Siis küsis temma neilt ta: Redda teie õiste? agga nemmad ütlesid: JEsust Naasaretist. JEsus wass

tas: Ma olen teile ütelnud, et minna se olen; kui teie mind mind ostsite, siis laske needfimmatsed ärraminna. Et se sanna piddi tõeks sama, mis ta olli ütelnud: Minna ep olle leddagi ärrakautatud ueist, mis sa mulle olled annud. Agga se kes tedda ärraandis, olli neile tähte annud ja ütelnud: Kellele ma suud annan, se on sesamma, tedda mõiste kinni ja wige julgeste ärra. Ja kui ta senna sai, tulli ta warji Jesuse jure temmale suud andma, ja ütles: Rabbi, terre Rabbi! ja andis temmale suud. Agga Jesus ütles temmale: Eõbber, mikspärrast olled sinna sin? Juddas, annad sinna suandmisega innimesse Poia ärra? Siis tullid nemmad temma jure, pistsid käd tedda külge ja wotfid tedda kinni.

Agga kui need, kes temma ümber ollid, nägid, mis piddi sündima, ütlesid nemmad temmale: Jesand, kas meie peame mõõgaga sekka löma? Ja wata üks neist, kes seäl Jesusega ollid, Simon Peetrus, kel mõõk olli, sirutas omma kät ja tombas omma mõõka wälja, ja löi ülema preestri sullast ja rajus temma parrema kõrwa ärra; agga selle sullase nimmi olli Malhus. Agga Jesus wastas ja ütles: Jätke siit sadik; ja Peetrusse wasto: Pista omma mõõk temma tuppe, sest keik kes mõõka wotwad, need sawad mõõga läbbi hukka. Woi, mõtled sinna, et miina praego ei wõiks omma Jesa palluda, et ta mulle seie sadaks ennam kui saksteistkümmend legioni inglid? agga kuida peaksid kirjad tõeks sama? eks minna jedda karrikast pea joma, mis mulle Jesa on aumud? sest se peab nenda

nenda sündima. Ja temma putys temma Malhuse kõrwasse, ja teggi tedda terweks.

Agga selsammal tunnil wastas ja ütles Jesus illematte preestride ja pühha loia pealiklode ja wannematte wasto, kes temma peäle tullid; Teie ollete wäljalainud otsego rõõwoli peäle, mõõkade ja nuiadega mind kinniwotma; et ma kül iggapääw teie jures olen olnud ja istnud pühhas loias õppetamas, ei olle teie minno külge käsfi pistnud egga kinni wotnud; agga se on teie tund ja pimmedusse woimus, se on leik sündinud, et prohwetide kirjad piddid tõeks sama. Agga wäehulk ja ülem pealik ja Juda rahwa sullased wotfid Jesus kinni ja siddusid tedda. Siis jätsid tedda keik jüngrid mahha ja pöggenesid ärra.

Ja üks poisimees kais temma järvel, sel olli kallis linnane rie selgas palja ihho peäle, ja pois mehed wotfid tedda kinni; agga temma jättis sedda kallist linnast riet mahha, ja pöggenes allasti nende käest ärra.

IV.

Agga need kes Jesusist ollid kinniwotnud, wifid tedda essite Anna jure; sest se olli Raiwa ai, kes sel aastal ülem preester olli. Agga Raiwas olli se, kes Juda rahwale nou annud, et se piddi heaks tulles, et üht innimesi rahwa eest piddi hukkata. Seält saatfid nemmad tedda ülema preestri Raiwa kotta, kuhho keik ülemad preestrid ja wannemad ja kirjatundiad ollid kotto tulnud.

Agga Simpon Peetrus kais kangelst Jesuse järrele üllema preestri koiast sadik, ja üks teine jünger temmaga; agga se jünger olli üllema preestriga tuttaw ja läks Jesusega üllema preestri kotta. Agga Peetrus seisis wäljas usse ees; siis läks se teine jünger, kes üllema preestriga tuttaw olli, wälja ja rälkis uksehoidiaga, ja wiis Peetrust sisse, ja temma läks sisse. Sepärast ütles se tüdruk se uksehoidia pärrast Peetruse wasto: Eks sinnagi olle sellesinnatse inimese jüngerite? Temma ütles: Ei olle mitte. Agga need sulla sed ja teenrid seisid ja ollid sitte tuld teinud, et külmi olli, ja sojendasid ennast. Agga kui nemmad kest oue tuld illesteggid ja ühhes mahya istid, siis istus Peetrus keskele nende sekka ja sojendas ennast tulle äres, et temma sedda otša pidid nähha sama. Agga üllema preester küssis Jesusest temma jüngerite ja temma õppetuse pärrast. Jesus kostis temmale: Minna ollen julgeste rätinud selle maailmale, ma ollen ikka õppetanud Eoggodusse ja pühhas koias, kuhho teikist paikust Juda, rahwas kolkko tulles, ja sallaja ep olle minna ühtegi rätinud; mis sa mult küsid? küssi neilt kes kuulnud, mis ma neile ollen rätinud; wata need teadwad, mis ma ollen rätinud. Agga kui ta sedda sai ütelnud, löi üks neist teenridest, kes seal jures seisid, Jesust leppiga, ja ütles: Nendaks sa üllema preestri wastad? Jesus kostis temmale: Kui ma kurjaste ollen rätinud, siis tunnistad sedda kurja ollowad; agga kui ma hästi ollen rätinud, mis sa mind lööd? (Agga Annas olli tedda läkitanud kinniseutud üllema preestri kaitse jure.)

Agga

Agga illemad preestrid ja wannemad ja teist se suur kookhus otinid walle, tunnistust Jesuse wasto, kuida nemmad tedda pidid surma saatma, ja ei leidnud ühtegi; ja e. kül paljo tunnistusemehhi ette tulid, ei leidnud nemmad middagi; sest paljo tunnistasid waltet temma peäle, ja nende tunnistused ei olnud ühe üggused. Agga wimaks tulid kaks walle, tunnistus meest ette, wotsid kätte ja tunnistasid waltet temma peäle ja ütlesid: Meie olleme kuulnud tedda ütlenud: Minna woin ja tahhan se Jummalat templi, mis kättega on tehtud, mahhastada, ja kolme päwaga teist ülesehitada, mis ep olle mitte kättega tehtud. Ja nendagi ei olnud nende tunnistus ühesüggune.

Ja üllema preester küssis üles ja astus keskele, ja küsis Jesusest ja ütles temma wasto: Eks sa middagi ei wasta? mis tunnistawad need sinna sedd sinna wasto? Agga Jesus jäi wait ja ei wastand middagi. Ja küsis se üllema preester temmalt ja ütles temmale: Minna wañnutan sind ellawa Jummalat jures, et sinna meile ütled, kas sa olled Kristus Jummalat Poeg? Sinna sedd se Kristus selle kideid Jummalat Poeg? Ja Jesus ütles temmale: Jah minna ollen; ommeti ütlen minna teile: Sest aiast peate teie naggema inimese Poia istwad Jummalat wäe päremal polel, ja tullewad taewa pilwede peäl. Siis kätkestas üllema preester ommad rided lõhki ja ütles: Temma on Jummalat teotanud, mis meil enam tunnistus, mehhi tarwis on? wata nüüd ollete teie temma Jummalat teotamist kuulnud; mis

mis teie arwara? Agga nemmad feik moistsid kōhhut, et ta piddi surma wāārt ollema, was tujid ja ütlesid: Temma on surma wāārt.

Siis hakkasid monningad temma filmi sällitama, ja temma filmad kinnitatama, ja temma kõrwa äre löma, ja temmale ütlemas: Moista meie kui prohvet, Kristus, kes se on, kes sind löi? ja sullased löid tedda keppidega.

Agga kui Peetrus wäljas seäl al oue peäl istus, tuli üks ülema preestri tüdrukust, ja kui ta näggi Peetrust tulie äres istwad ja ennast sojendawad, tuli ta temma jure, watis üksi filmi temma peäle ja ütles temma wasto: Ja sinnagi ollid Naatsaretti Jesusega Kalilea-maalt. Agga temma salgas tedda keikide ees ärra ja ütles: Maene, minna ei tunne tedda, ei ma moista egga tea, mis sa rāgid.

Ja temma läks wälja ette oue, ja kōl laulis. Agga kui temma wārrawa pole ärralāks, näggi tedda üks teine ja ütles neile, kes seäl ollid: Gesinnanegi olli se Naatsaretti Jesusega. Ja se ülema preestri tüdruk näggi tedda jälle, ja hakkas ütlemas neile, kes seäl jures seisid: Gesinnane on üks nende feast. Ja ürrikesse aia pārrast näggi tedda üks teine mees ja ütles: Sinnagi ollid nende feast. Agga Simon Peetrus seisis ja sojendas ennast; siis ütlesid nemmad temma wasto: Eks siina ka olle temma jūngritte feast? Agga temma salgas ta ühhe wandega ja ütles: Innimenne, minna ei ole mitte, ma ei tunne sedda innimest. Ja

Ja ürrikesse aia pārrast liggi ühhe tunni aega wāhhel kinnitas sedda üks teine ja ütles: Ede polest gesinnanegi olli temmaga; sest temma on Kalilea-ma mees. Siis tulid temma jure need, kes seäl seisid ja ütlesid jälle Peetrusle: Edest sinnagi ollid nende feasts, sest sinna ollid Kalilea-ma mees, ja sinna keelgi tunnistab sind üles, et sinna kele murde on sedda wiisi. Sus ütles üks neist ülema preestri sullasist, kes selle suggulane olli, kelle kõrwa Peetrus olli ärraraiunud: Eks minna sind temmaga näinud aedas? Agga Peetrus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa rāgid. Siis hakkas temma ennast wāgga ärraneedma ja wanduma: Ei ma tunne sedda innimest, kellest teie rāgite. Wenda salgas Peetrus ta ärra, ja seddamaid, kui temma alles rākis, laulis kōl teist korda. Ja Jesand pōris ennast ümber ja watis Peetrusse peäle, ja Peetrusse mele tuli Jesanda sanna, kui ta temma wasto olli ütelnud: Enne kui kōl kōksford saab laulund, salgad sa mind kōlmford ärra. Ja Peetrus läks wälja, kättis ommad filmad kinni, ja nuttis libbedaste.

Agga need mehhed, kes Jesust kinnipiddasid, naersid ja pēksid tedda; ja nemmad kattsid temma filmad kinni, ja löid temma wasto filmi ja küssid remmalt ja ütlesid: Moista kui prohvet, kes se on, kes sind löi? Ja paljo muid asjo rāāksid nemmad temma wasto ja teotasid.

Agga warfi warra hommiko, kui walge sai, tulid ülemad preestrid rahwa wannemattega ja kirjatundjatega, ja keik se suur kōhhus kōtko, ja

piddasid nou Jesuse wasto, et nemmad tedda piddid surma saatma, ja wifid tedda ülles omma sure kotho ette ja ütlesid: Olled sinna se Kristus? ütles meile; agga temma ütles neile: Kui ma teile peaksin ütlesma, ei teie usku polegi; agga kui minna ka peaksin ütlesma, siis teie ei wasta mulle polegi, ja ei lasse mind mitte lahtri. Sest aiaft peab innimesse Poeg istuma Jummalata wäe parremal polel. Agga nemmad ütlesid keil: Olled sinna siis Jummalata Poeg? Agga temma ütles nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen se. Ag ja nemmad ütlesid: Mis meil ennam tunnistust tarwis on? Sest meie olleme isse temma fuust kuulnud.

V.

Ja keil se rahwa hull wotsid kätte ja siddusid Jesust sinni, ja wifid tedda Raitwa jureft kotho kotta, ja andsid tedda Ma. walliteja Pontiusse Pilatusse kätte; agga se olli warra.

Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannud et ta olli hukkamoiestetud, siis kahheties temma sedda, ja tõi need kolmkümmend hõbbe tükki jälle üllema preestride ja wannematte kätte ja ütles: Minna ollen patio teinud, et ma ollen wagga werd ärraannud. Agga nemmad ütlesid: Mis meil sega teggemist! Katsu sinna issi. Ja temma heitis need hõbbetükid mahha sinna templisse, ja läks kõrwaale, ja ärraminnes poos ta ennast ülles. Agga üllemad preestrid wotsid need hõbbetükid ja ütlesid: Reid ei sinni mitte ohwriks to panna, sest se on werre hind. Agga nemmad

mad piddasid nou, ja ostsid nende eest ühe pots tüepa põllo matmisse paigals wõbrastele: ses pärrast huiakse se põld werre; põlluks tänna päwani. Siis on tõeks saanud mis ööldud on proh. meti Jeremia läbbi, kes ütles: Ja nemmad on wõtnud Israeli lasie kääst kolmkümmend hõbbe tükki, selle hunda, kedda ni kalliks arwati, kedda monned Israelie lastest ni kalliks arwasid; ja on neid annud ühe pottisepa põlla eest, nenda kui Jesand mind on käsknud.

Agga Juda rahwas ei läinud isse mitte kotho kotta, et nemmad ei saaks rojasels, waid et nemmad piddid Pasa-talle söma. Siis läks Pilatus nende jure walja ja ütles; Mis teil on kaebamist selle innimesse peäle? Nemmad kostsid ja ütlesid temma wasto: Kui ep olleks sesinnane mitte kure jateggia, siis ei olleks meie tedda sulle ärraannud. Siis ütles Pilatus neile: Wõtke teie tedda ja moistke omma kässo õppetusse järrel temma peäle kothut. Siis ütlesid Juda rahwas temma wasto: Weil ep olle lubba keddagi ärratappa. Et Jesuse sanna piddi tõeks sama, mis ta olli ütelnud, kui ta tähendas, misfuggust surma temma piddi surema.

Agga nemmad, se rahwa hull, hakkasid temma peäle kaebama ja ütlesid: Tedda olleme meie leidnud, et ta rahwast ärrapõrgh, ja kelab Keisrile kotho: rahha andmast, ja ütles ennast Kristusse ühe kuningaga ollwad.

Siis läks Pilatus jälle kotho kotta ja kutsus Jesust

Jesust. Agga Jesus seisis Ma-wallitseja ees, ja Ma-wallitseja Pilatus küsis temmalt ja ütles: Olled sa Juda-rahwa kuningas? Agga Jesus vastas ja ütles temmale: Kügid sinna sedda ishiennest, woi on sulle teisid sedda minnust üttelnud? Pilatus vastas: Ollen minna Juda-mees? sinno omma rahwas ja üllemad preestrid on sind mulle ärraannud; mis sa olled teinud? Jesus kostis: Minno kuningriik ep olle mitte seistinnatsest ma-ilmast; olleks mo kuningriik seistinnatsest ma-ilmast, kui mo teenrid tapleksid, et mind Juda-rahwa kätte ei saaks ärraantid; agga nüüd ep olle mo kuningriik mitte siit. Siis ütles Pilatus temma wasto: Olled sinna siis ommeti kuningas? Jesus kostis: Jah ollen, sest minna ollen Kuningas, ma ollen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma tõele pean tunnistust andma; iggaüks kes tõe seest on, se tuleb minno heäle. Pilatus ütles temmale: Mis on tõdde? Ja kui ta sedda sai üttelnud, läks temma jälle wälja Juda-rahwa jure, ja ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna ei leia ühtegi süüd sest inimisesest. Ja üllemad preestrid kaebasid paljo temma peäle; agga kui temma peäle neist ja rahwa wannemist kaebati, siis ei kostnud temma ühtegi. Siis ütles Pilatus temma wasto! Eks sa tule, kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad? Agga Pilatus küsis temmalt jälle ja ütles; Eks sa middagi ei wasta? wata kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad. Agga Jesus ei wastand ennast ühtegi ei ühhe ainsa sanna peäle, nenda et Pilatus sedda wägga immeks panni.

Agga

Agga nemmad aiasid peäle ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab teid mõda Juda-maad, ja on algand Kalilea maalt siit sadik. Agga kui Pilatus Kalilea-maad kulis, küsis temma, kas se inimenne Kalilea-ma mees pidid ollema? Ja kui temma teada sai, et ta Herodesse wallitusse alt olli, läkkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemmas olli. Agga Herodes sai wägga rõõmsaks, kui ta Jesust nähha sai, sest ta olleks tedda hea melega jo ammogi näinud, sepärast et ta olli paljo temmast kuulnud, ja temma lotis ühhe immetähhe nähha sada, mis temmalt pidid tehtama. Kui ta küsis temmalt mitme saunaga, agga temma ei wastand temmale ühtegi. Agga üllemad preestrid ja kirjaturid ja seifid, ja kaebasid wägga waljuste temma peäle. Agga kui Herodes omma sõameestega tedda es olli mikski pannud ja naernud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja läkkitas tedda jälle Pilatusse jure. Ja sel päwal said Pilatus ja Herodes teine teisega sõbraks; sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihased olnud.

Agga Pühhiis olli Ma-wallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, tedda nemmad ial lahti pallusid. Agga siis olli neil üks kulus wang, tedda huti Parrabaks, se olli kinnipandud määsajattega, kes määsamisse fees ollid ühhe ärratapnud. Ja rahwas küssendas ja hakkas palluma, et ta pidid reagemä nenda kui ta ifka neile olli teinud. Agga Pilatus kufus need üllemad preestrid ja üllemad ja sedda rahwast kofko. Kui nem-

nemmad nüüd ühhes kous ollid, ütles Pilatus nende wasto; Teie ollere sedda innimest minno jure to. ud ofsego rahwa ärrapõbrjat: ja wata ma ollen tedda teie ees fulanud, ja minna ep olte sest innimesest ühtegi süüd leidnud. mis teie temma peäle laehate; egga Herodeski; sest ma olen teid temma jure läkitanud, ja wata, polle ühtegi temmast tehtud, mis surma wäärt on. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahri lasten Pasa-pühhal; sepärrast tahhan ma tedda karristada ja lahri lasta. (sest ta pididi neile pühiks ühhe lahri lastma.) Kumba teie nüüd tahhate, et ma teile pean lahri lastma, Parrabast, woi Jesust, tedda hütasse Kristusseks? tahhate teie, et ma teile se Juda-rahwa kunninga pean lahri lastma? Sest temma teadis, et illemad preestrid tedda kaddeuse pärrast ollid ärraannud. Agga kui temma kopto-jarje peäl istus, läkkitas temma naene temma jure ja lastis sõlda; Argo olgo sulle ühtegi teggemist sesinnase Digega, sest minna olen tänna unnes paljo kannatanud temma pärrast. Agga illemad preestrid ja wannemad melitastid rahwast, et nemmad Parrabast pididid lahri polluma ja Jesust hukka saatma: ja libbutand rahwast, et temma enneminne Parrabast neile pididi lahri lastma. Siis kostis Ma wallitseja ja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neist, et ma teile pean lahri lastma? Agga leit se hukk kassendas mögga ja ütles: Hukka tedda ärra, ja lasse meile Parrabast lahri, kes oll' ühhe mässamisse, mis linna olli sündinud, ja tapmisse pärrast wangi torni heidetud. Siis hüdus Pilatus ta nende wasto, ja tahtis Jesust lahri lasta.

Siis

Siis kassendasid nemmad ta leit ja ütlesid: Ei mitte tedda, waid Parrabast. Agga Parrabas olli rōmel. Siis wastas Pilatus ja ütles neile jälle: Mis teie siis tahhate, et ma pean teggema selle Jesusega, tedda hütasse Kristusseks, ja tedda teie ütlete Juda-rahwa kunninga ollemad? Agga nemmad kassendasid ta, karrusid wasto ja ütlesid leit: Sago ta risti podud! Iõ tedda risti. Agga Pilatus ütles kolmat publo nende wasto: Mis sesinnane siis kureja teinud? ma polle temmast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda karrisiada ja lahri lasta: agga nemmad kassendasid weel ennem: Iõ tedda risti! ja aiasid peäle sure kassendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama. Ja nende ja üllenatte preestride kassendaminne wortis wotimust.

Siis wöttis nüüd Pilatus Jesust ja pelsis tedda piitsaga. Ja need sõamehbed punnusiid ühhe kroui libbowitsust, ja pannid sedda temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma imber ja ütlesid: Terre, Juda-rahwa kunningas! ja löid tedda leppidega. Siis läks Pilatus jälle wälja ja ütles nende wasto: Wata ma toon tedda teile wälja, et teie tunnete, et ma temmast ühtegi süüd ei leia. Siis läks Jesus wälja ja kandis se libbowitsa-krou: ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Innä innimest! Kui nüüd illemad preestrid ja teenrid tedda näggid, kassendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! Pilatus ütles nende wasto: Wortke teie tedda ja poge tedda risti, sest minna ei leia süüd temmast. Juda-rahwas kostisid temmale: Meil on räst, ja meie

meie lasso järrele peab temma surrema, sest ta on iskenast Jummalale Põiala teinud. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, kartis temma weel ennast, ja läks jälle kofto kotta, ja ütles Jeesus wasto: Kus sinna oled? agga Jeesus ei annud temmala wastust. Siis ütles Pilatus Jeesus wasto: Eks sa rāgi minnoga? eks sa ei tea, emul meiwald on sind risti pua, ja meiwald on sind tahti lasta? Jeesus kostis: Sinnul ep olleks ühtegi meiwalda minno ülle, kui se sinnule ei oleks antud üllewelt: sepärast on sellel, kes mind sulle on ärraannud, surem pat. Sest aiaist ostsid Pilatus tedda tahti lasta: agga Juda rahwas kistsendasid ja ütlesid: Kui sa seddasinnast tahti lastad, siis ep olle sinna Reiseri sõbber mitte, sepi iggaüks, kes isienast kunningaks teeb, se on Reiseri wastane. Kui nüüd Pilatus sedda sanna kulis, wiis temma Jeesus wälja, ja istus mahha kofto järje peäle senna paika, mis hütaks kiro wi pörmanduks, agga Ebrea keele Rabbataks. Agga se olli Pasa-Pühha walmistamispe pääw ligi kuendamal tunnil; ja temma ütles Judarahwa wasto: Ennā teie kunningast! Agga nemmad kistsendasid: Wi ärra, wi ärra! po tedda risti! Pilatus ütles neile: Kas minna pean teie kunningast risti poma? üllemad preefrid wastid: Weil ep olle kunningast, kui Reiser.

VI.

Agga kui Pilatus näggi, et temma ei woiud ühtegi parrata, waid et weel ennast kārra sündis, wottis temma wet ja pesi kāsse rahwa nāhhes ja ütles: Ma ollen ilma süta sellesinnast se Dige

Dige werrest; käl teie sate nāhha! Siis wastas keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie peäle ja meie laste peäle.

Agga Pilatus tahtis rahwa mele pärast tehha, ja moistsis kōhbut, et nende palwe järrele piddi sundima, ja lastis neile Parabast lahti, sedda, kes ühhe māsamispe ja tapmispe pärast olli wangi, torni heidetud, sedda nemmad lahti palusid: agga Jeesus, sedda ta piitsaga lastud peksta, andis ta, nenda kui nemmad tahtsid, nende kätte, et tedda piddi risti lödama.

Siis wotsid Ma wallitseja sōamehhed Jeesus ennesega, ja wiisid tedda ärra senna kotta, mis on koftopais, ja kutsusid keik sedda wäe hulka, ja kōgusid temma jure keik omma seltsi kōkko; ja wotsi temma rided seljast ärra, ja pannid temma ümber purpuri mantli, ja punnisid fronti kibbowitsust ja pannid sedda temma ümber pea, ja andsid pilliroo temma parrema kätte, ja heitsid temma ette põlwele mahha, naersid tedda ja hāksid tedda terretama, ja ütlesid: Terre Juda rahwa kunningas! Ja nemmad wotsid sedda pilliroo, ja löid sega temma pāhhā, ja süllitasid temma peäle, ja heitsid põlwele mahha ja kumardasid tedda.

Ja kui nemmad tedda said waernud, wotsid nemmad se purpuri mantli temma seljast ärra, ja pannid temma omma rided temma selga, ja wiisid tedda wälja, et nemmad tedda piddid risti löma.

Ja Jesus kandis omma risti ja läks wälja. Agga kui nemmad wäljaläksid ja tedda ärrastusid, leidsid nemmad ja said kätte ühhe Kireni liina mehhe, kes möda läks, Simoni nimmi, kes wäljalt tuli, Aleksandri ja Rubwi issa, sedda fündsid nemmad wägise ja pannid risti temma peäle, et ta sedda Jesuse järrele piddi kandma.

Agga temma järrel käis suur hulk rahwast ja naesi, kes ka kaebasid ja tedda nutsid. Agga Jesus pöris ennast ümber nende pole ja ütles: Jerusalemma tütre, ärge nutke mind, waid nutke isseennast ja ommad lapsed; sest wata need püwad tullwad, millal õõldakse: õnsad on need, kes saggimatta, ja need ihhud, mis ilma ei kannud, ja need nissad, mis ep olle immetanud. Siis hakkamad nemmad ütlema mäggedele; Langege meie peäle; ja mäefinkude wasto: Kärte meid! Sest kui sedda torele pule tehakse, mis siis kuuwale peab sündima? Agga temmaga wõidi ka teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.

Ja nemmad wiisid tedda senna paika, mis hüdatse Ebrea keele Kolgataks, se on ärraselletud pea lae asse. Ja kui nemmad seina said, andsid nemmad temmale jua wina mirriga ja ädikast sappiga seggatud, ja kui ta sai maitstnud, ei tahtnud ta mitte jua, ja ei wotnud. Sedl posid nemmad tedda risti, ja temmaga ka teist kurjateggiat, teist parrema, teist pahhema pole, agga Jesust keskele. Agga Jesus ütles:

Jes! anna neile andeks, sest nemmad ei tea mitte, mis nemmad teiwad.

Agga

Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle kirja, ja panni sedda risti külge; agga se olli kirjotud: Jesus Naatsaretist, Juda rahwa kuningas! Sedda peälekirja nüüd luggesid paljo Juda rahwast, sest se pait olli liggi liina, kus Jesus risti podi; ja se olli kirjotud Ebrea, Kreka, ja Ladina keele. Siis ütlesid Juda rahwa ülemad preestrid Pilatusse wasto: Ärra kirjota mitte: Juda rahwa kuningas; waid et temma ütelnud: Minna ollen Juda rahwa kuningas. Pilatus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kirjotanud.

Kui nüüd need sõamehhed Jesust ollid risti poanud, wotsid nemmad temma rided ja jagasid neid, ja teggid nelli ossa, igga sõamehhele ühhe ossa ja sedda kuke; agga se kuub olli õmblematta üllewelt ülleüldes koutud. Siis ütlesid nemmad teine teise wasto: ärge kiskugem sedda mitte lõhe, waid heitkem liisko selle pärrast, kelle pärrast se peab ollema. Ja nemmad heitsid liisko, mis iggaüks piddi sama, et se kirri piddi tõeks sama, mis on õõldud prohwti labbi: nemmad on minno rided issekeskes jagganud, ja minno kuke pärrast liisko heitnud. Sedda teggid nüüd need sõamehhed, ja istid ja hoidsid tedda seal. Agga se olli kolmas tund, kui nemmad tedda risti lõid.

Ja rahwas seisis seal waatmas, ja üllema dke irwitasi tedda nendega ja ütlesid: muid on ta aitud, aitko temma isse ennast, kui ta on se Kristus, Zummala ärrawallisetud. Agga ka sõamehhedke naersid tedda, ja läksid temma jure

ja wiisid temmale ädikast ja ütlesid: kui sinna ol-
led Juda, rahwa kuningas, siis aita issi ennast.
Sest üks pealekirri oli ka üle temma pea tem-
ma surma süüst kirjotud, Kreeka, Laddina ja
Ebrea keele tähtedega: Sessinnane on Jesus-
se Juda rahwa kuningas.

Siis podi temmaga kaks rõõwolit risti, teine
parrema ja teine pahhema poole. Siis sai se kirri
tõeks, mis ütles: Ja temma on üllekohtuste
sejka arwatud.

Agga Jesusse risti jures seisis temma emma,
ja temma emma õdde Maria Kleopa naene, ja
Maria Mahdalena. Kui nüüd Jesus omma em-
ma näggi, ja se jüngri seäl jures seiswad, tedda
temma armastas, ütles ta omma emma wasto:

Naene! wata se on sinno poeg.

Pärast ütles temma selle jüngri wasto:

Wata se on sinno emma.

Ja sessammast tunnist wottis se jünger tedda
omma kotta.

Agga need kes möda läfsid, teotasid tedda,
wangutasid ommad Pead ja ütlesid: Woi! sinna
kes sa Jummal templi mahhakisud, ja kolmel
päwal üllesehitad! aita issi ennast; olled sinna
Jummal Poeg, siis astu risti peält mahha.
Agga nendasammoti naersid tedda ka üllema
preestrid isfikeskes kirjaturundjatte ja wannematte-
ga ja ütlesid: Muid on temma oimud, isfiennast
ei woi temma mitte aidata; kui temma se Kris-
tus

tus Israeli Kuningas on, siis astu temma nüüd
risti peält mahha, et meie näme, siis tabhame
meie tedda uskuda: Temma on Jummal peäle
lootnud, se peastu tedda nüüd, kui ta temma
mele pärast on; sest temma on ütelnud: Minna
ollen Jummal Poeg! Nendasammoti teotasid
tedda ka need rõõwolid, kes temmaga olid risti
podud.

Agga üks neist kirjateggiast, kes olid üles-
podud teotas tedda ja ütles: kui sa olled Kris-
tus, siis aita isfiennast ja meid. Agga se teine
kustis ja sõitles tedda ja ütles: üks sinuagi ei
karda Jummalat, sest et sinna sessammast huk-
katuses olled: ja meie küt õigusse polest; sest
meie same kätte, mis meie rõ wäart on; agga
sessinnane ep olle ühtegi pahha teinud. Ja tem-
ma ütles Jesusse wasto: Jesand, möde minna
peäle, kui sa omma kuningriiki tulled. Ja Je-
sus ütles temmale:

Tdest minna ütlen sulle, tänna pead sa
minnoga Paradisis ollema.

Agga liggi kuendamal tunnil siis sai pimmedus
keik üle se ma ühheksamast tunnist sadis, ja päike
läks pimmedaks; ja ühheksamal tunnil kisesendas
Jesus sure healega ja ütles:

Eli, Eli, lamma sabahitani? se on ärra-
selletud;

Minno Jummal! minno Jummal!
miks sa mind olled mahhajatnud?

Agga monningad neist, kes seäl jures seisis,
M 3 kui

kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: wata temma kutsus Eliast.

Pärast kui Jēsus teadis, et jo keif olli lõppetud, et kirri piddi idels sama, ütles temma:

Mul on janno!

Agga seäl seisis üks asti täis ädikast: ja waest jooksis üks nende seast, mõttis käsna, täitis sedda ädikaga, pistis sedda isopi-pilliroo otsa, ja pani sedda temma su ette ja jötis tedda ja ütles: Dotke, same nähha, kas Elias tulles tedda mahharotma. Ja teised ütlesid: Ota, saab nähha, kas Elias tulles, alma tedda. Kui nüüd Jēsus sedda ädikast sai wotnud, ütles temma.

Se on lõppetud.

Ja se tei keigepühama paiga ees templis käärises keskest lõhki. Agga Jēsus kiskendas jälle sure healega ja ütles:

Jēsa, sinno kätte annan ma omma waimo.

Ja kui ta sedda sai ütelnud, nõrgutas ta pead ja heitis hinge.

VII.

Ja wata, se ettepodud tei, mis templis keigepühama ees, käärises lõhki kahheks üllemast otast allamast sadil: ja ma wäärises, ja kalsud lõhkesid lõhki; ja hanad lāksid lahti, ja tousid ülles paljo nende pühade ihbusid, kes ollid magganud, ja pärast temma ülestoustmist tullid nemmad haudadest wälja ja lāksid pühha liima, ja käärisid ennast mitmele.

Agga

Agga kui se pealik, kes temma kohhal seisis, ja need kes temmaga ollid ja Jēsus hoidsid, nägid sedda ma, wäärisemist, ja mis sündis, ja et ta nenda kiskendades hinge heitis, kartsid nemmad wägga, auustasid Jummalat ja ütlesid: idest sesinnane innimenne olli õige ja Jummalat Poeg. Ja keif rahwas, mis sinna tuli, sedda waarma, kui nemmad nägid mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo ja lāksid taggasi.

Agga keif temma tutwad seisd kangelst; agga seäl olli ka paljo neid naesi kangelst waatmas, kes Jēsusse järrel ollid käinud Kallilea: maalt ja tedda teninud, kelle seas ka olli Maria Mahdalena ja Maria weike Jakobusse ja Josesse emma ja Salome Sebedeusse poegade emma, kes ka ollid temma järrel käinud ja tedda teninud, kui ta Kallilea:maal olli, ja paljo muid naesi, kes temmaga ühtlase ollid üleskäinud Jerusalemma.

Agga Judarahwas, et need kehhad hingamis: se päwal risti peäle ei piddand jäma, sest et walmistamisse pääw olli, (sest se hingamisse: pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud piddid murtama ja neid mahharwotama. Siis tullid need sõamehhed ja murtid selle esimese säre-luud ja selle teise, kes temmaga olli risti podud. Agga kui nemmad Jēsusse jure tullid, ja nägid tedda jo surnud ollewad, ei murtid nemmad temma säre-luud mitte; waid üks neist sõamehbist pistis oddaga temma külge, ja eddamaid tuli werri ja wessi wälja. Ja kes sedda on näinud, se on sedda tunnistanud, ja

M 4

temma

temma tunnistas on tõsine, ja se teab, et ta rägib, mis tõesti on, et teie peate uskma. Sest se on sündinud, et kirri piddi tõeks sama. Temmale ei pea luudeti karti murrama; ja ta ütles teine kirri: Nemmad peaxwad näggema, kelle sisse nemmad on pistnud.

Evangelium surel Redel.

Ja wata pärrast sedda kui jo õhto kätte tulnud, (et se walmistamisest pääw olli, se on pühade laupäaw) siis tuli üks rikkas mees Arimatias, Juda rahwa liinast, Josef nimmi, kes aus rae isand olli, üks hea ja õige mees, (se ei olnud mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud nende rõõd) kes isige Jummalat riki ka otis ja Jesuse jünger ka olli, agga sallaja, kartusse pärrast Juda rahwa eest, se julges ja läks Pilatusse jure ja pallus ennessetele Jesuse ihho, et ta sedda piddi sama mahh wotta. Agga Pilatus panni immeks, et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se pealiskko ennessetele jure ja kuesis temmalt, kas ta jo olli ärrasurnud. Ja kui temma sedda pealiskust teada sai, siis andis temma Josefile se ihho, ja laskis sedda temmale anda. Siis tuli temma ja ostis kallist linnaft riet ja wottis Jesuse ihho mahha.

Siis tuli ka Nikodemus (kes enne õsel Jesusse jure olli tulnud) ja tõi seggatud mirri ja aloet liggi sadda naela. Siis wottis nemmad Jesusse ihho ja mahhesid sedda puhta kalli liinaste viette sisse kalliste rohtudega, nenda kui Juda rahwal se wiit on mahhamatta. Agga seäl paikas, kus ta olli risti lõdud olli üks aed, ja aedas üks uus haud,

haud, ja Josef panni tedda sennasamma ennessetele ude hauda, mis ta olli lastnud taluda kalso sisse, kuhho ep olnud ülesti ial pandud. Siina panni nemmad siis Jesusi Juda rahwa walmistamisest pääwa pärrast, sest et haud liggi olli. Ja temma, Josef, weretas ühhe sure kirwi hawa ukse ette ja läks ärra. Ja se olli walmistamisest pääw, ja se hingamisest pääw tuli peäle.

Agga need naesed, kes temmaga olliid Kallileas maalt tulnud, käisid ta järrel. Agga seäl olliid Maria Mahdalena ja se teine Maria Josefese emma istumas hawa kohhal, ja waatsid sedda hauda, ja kuhho ja kuida temma ihho siina pandi. Agga nemmad läksid taggast, ja walmistasid kallid rohhud ja salwi, ja sel hingamisest, päwal seisid nemmad rahhul kasso järrel.

Agga teisel päwal mis tulles walmistamisest pääwa järrele, tullid ülemad preestrid ja Wariseid kofko Pilatusse jure ja ütlesid: Jossand, meie mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui ta alles elus olli: minna toufen kolme pääwa pärrast illes. Sepärrast kassi sedda hauda hästi hoida kolmandama päwani, et temma jüngerid õsel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta ja ei ütles rahwa wasto: temma on surrust ülestoussnud. Siis on wiimne pettus pahhem kui esimesene. Agga Pilatus ütles nende wasto: hoidjaid on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tunnete. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi sedda hauda hoidjatega, ja panniid se kirwi piseriga lüüa.

Meie JEsanda JEsusse Kristusse Üllestousminne,

Nelja Ewangelisti Ramatust
Kokkopardud.

Ja kui se hingamisest-pääw sai möda läinud, Jostis Maria Mahdalena ja Maria Jakobusse emma ja Salome kallid rohhud, et nemmad piddid tullemä ja tedda woidma. Ja eess mesfel näddala päwal wägga warra, kui alles pimme olli ja walge hakkas soma, läksid nemmad sedda hauda waatma, ja tullid pühte päwa toustes hana jure, ja wiisid need kallid rohhud, mis nemmad ollid walmistanud, ja monningad ollid nendega.

Ja wata, suur ma-wärriseminne sündis, sest JEsanda ingel tuli taewast mahha, läks senna jure ja weretas se kiwui ukse eest ärra, ja isrus senna peäle. Ja temma näggo olli otsego walt, ja temma rided walged kui lummi. Agga hirmo pärrast temma eest wärrisefid need hoidjad ja said otsego surnuks.

Agga need naesed senna minnes ütlesid isikes: kes: kes weretab meile se kiwui hana ukse peält ärra? Ja kui nemmad senna waatsid, näggid nemmad, et se kiwui olli ärraweretud, sest temma olli wägga suur.

Agga Maria Mahdalena, kui ta näab, et se
kiw-

Kiwui hana eest olli ärrawoetud; siis jooksib temma ja tulleb Simona Peetrusse ja se teise jünger jure, tedda JEsus armastas, ja ütleb neile; nemmad on JEsandat hana seest ärrawoetud, ja meie ei tea, kuhho nemmad tedda on wiinud.

Need teisid naesed leidsid kiwui hana peält ärraweretud ollemast, ja kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad JEsanda JEsusse ihho mirte. Ja se sündis, kui monningad neist naesist wäljas hana jures sepärrast kahhe wahhel ollid, wata, siis seisid kaks meest nende kõrwas hiilgawa riettega. Agga kui nemmad wägga karsid ja ommad silmad mahha löid, siis ütlesid nemmad nende wasto: mis teie sedda ellawat furnude jures oisite? ei ta polle siin, waid ta on üllestousnud: tulle tage mele, kuida temma teile on rääkinud, kui ta alles Kalileä maal olli, üteldes: sedda inimesse poega peab ärraantama pattuste innimesse te kätte ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jälle üllestousma. Ja temma saanud tullid nende mele. Ja nemmad läksid hana jurest taggast, ja kulutasid sedda teie neile ühbeteistkümmele ja teiste teistele. Agga Maria Mahdalena, (kes jo enne hana jurest olli ärrajoosnud) ja Joanna ja Maria Jakobusse emma, ja muud naesed nendega ollid need, kes sedda Apostlilede rääksid, ja nende kõnne olli nende melest otsego tühi jut, ja nemmad ei uskunud neid mitte.

Ja need teisid naesed, kes alles hana sisse ollid jäänud, näggid übbe nore mehhe parramal poel istunud, sell olli piiskop walge rüetega, ja nemmad ehmatas

matasid wägga. Agga se ingel kostis ja ütles nendemaestele; ärge ehmatage ja ärge kariste teie mitte, sest ma tean, et teie otsite Jesust Maatsaretist, kes risti olli lödud; tedda ep olle siin, sest ta on illestoumud, nenda kui ta on ütelnud: tulge tenna, wadage se asse, kuhho nemmad tedda ollid pannud, ja kus Jesand on maganud. Agga minge ussinaste ärra, ja üttele temma jüngeritele ja Peetrussele, et temma surust on illestoumud, ja wata, temma lähhab teie eie Galilea male, seal sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile on ütelnud; wata minna ollen teile sedda ütelnud. Ja nemmad lätid ruttuste wälja ja joofsid hana jurest ärra kartusse ja suredmoga, sest nende peäle olli wärristus ja ebmarus tulnud, ja nemmad joofsid, sedda temma jüngeritele kulumata, agga tee peäl ei ütelnud nemmad ühhelegi ühtegi, sest nemmad karisid.

Agga Peetrus wöttis Maria Mahdaleri ja esimese naeste jutto peäle lätte ja lätis wälja ja se teine jünger Joannes, ja tullit hana jure. Agga need mollemad joofsid ühtlaste, ja se teine jünger joofsis ele ussinaminne kui Peetrus ja tuli enne hana jure. Ja temma näab kummarkülle need surinad seal ollwad, agga temma ei länud mitte sisse. Siis tulles Simon Peetrus, kes temma järrel läis, ja kui ta kummarkülle sisse watis ja hana sisse läis, näab ta need surinad länud üht maas ollwad, ja et se biggi-rättik, mis temma pea peäl olli, mitte ep olud surin linnadega maas, waid isepäinis mäsitud ühte paika. Siis lätis nüüd ta se teine jünger sisse, kes enne

olli

olli tulnud hana jure, ja näggi ja uskus; sest nemmad ei moistnud weel mitte sedda kirja, et temma piddi surust illestouma. Siis lätid need jügrid ärra ommade jure jälle, ja Peetrus panni sedda issienneses immeks, mis olli sündinud.

Agga Jesus, kui temma warra olli illestoumud esimesel näddala päwal, näitis ta ennast esite Maria Mahdalenale, kellest temma seise kirja waimo olli wäljaiaianud. Sest Maria, kes teistkorda hana jure olli wäljaläinud, seisis hana jures wäljas ja nuttis; kui ta nüüd nuttis, watis temma kummarkülle hana sisse, ja näab lätis inglit wa'ge riettega istwad, teist pea ja teist jalge otas, kus Jesusse ihho olli maganud; ja nemmad ütewad temmale: Naene, mis sa nutad? temma ütles neile: nemmad on minna Jesand arrawinud, ja minna ei tea, kuhho nemmad tedda on pannud. Ja kui ta sedda sai ütelnud põris temma ennast ümber ja näab Jesus seiswad, ja ei teadnud, et se Jesus olli. Jesus ütles temmale: naene, mis sa nutad? tedda sa orsid? Temma mõtles, et se piddi kärner ollema, ja ütles temmale: Jesand, kui sinna tedda olled arakannud, siis ütles mulle, kuhho sa tedda olled pannud, ja ma tahhan tedda arrawõtta. Jesus ütles temmale: Maria! Temma põris ennast ümber ja ütles temmale: Rabbuni, se on Opetaja! Jesus ütles temmale: ärra putu minusse, sest ma polle weel üllestäinud omma Issa jure; agga minne mo wendade jure ja ütles neile: minna lähhan ülles omma Issa ja teie Issa jure, ja omma Jummal ja teie Jummal jure.

Agga

Agga kui need teised naesed, kes esimeste Jorda hana jurest tullemas olid, ärraläksid temma jüngerittele sedda mis ingel neile olli ütelnud, kolutama, wata, siis tulli JEsus nende wasto ja ütles: terre! agga nemmad tullid temma jure ja hakkasid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda, siis ütles JEsus neile: Arge kartke mitte, minge, kolutage minno wendadele, et nemmad Kalileas male lähhawad, ja seäl sawad nemmad mind nähha. Agga kui nemmad ärraläksid, wata, siis tullid monned sest wahhist liina ja kolutasid üllema preestridele keik, mis olli sündinud. Ja nemmad tullid wannematega kokko, ja pidbasid issikeskes nou, ja andsid neile sõameestele rahha kül ja ütlesid: üttele, et temma jüngerid õse tulnud ja tedda ärrawarrastanud, kui meie maggasime. Ja kui Ma wallitseja sedda saab kuulda, tahhame meie tedda melitada ja sata, et teie peate ilma murreta ollema. Agga nemmad wotsid sedda rahha ja teggid nenda, kui neid õppetü; ja se kõnne sai kuulsaks Jüda rahwa jures tänapäwani.

Se peäle tulleb Maria Mahdalena ja kolutab jüngerittele, kes temmaga olid oinud, kes leinasid ja nutsid, et ta olli JEsandat näinud, ja et ta temmale sedda olli ütelnud. Ja need, kui nemmad kuulsid, et ta ellas, ja temmast olli nähtud, ei uskunud nemmad mitte.

Agga pärrast kui faks neist kõndisid, näitis JEsus ennast teisel näul. kui nemmad (ennego Maria Mahdalena sai taggasi tulnud) male läksid. Sest wata, faks nende seast olid minnemas seltsammal

saammal päwal ühte allemisse, mis Jerusalemmast liggi kauskümmeend waggo maad olli, selle nimmi olli Emmaus, ja nemmad rääksid issikeskes keikist neist asjust, mis olid sündinud. Ja se sündis, kui nemmad teine teisega jutto aiasid ja teine teiselt küsisid, siis tulli ka JEsus issi nende jure ja kais nendega. Agga nende filmad peti, et nemmad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles nende wasto: mis kõnned need on, mis teie issikeskes kõnnelete käies, ja ollite kurwanäolisised? Agga üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale: sinaks ükski kui wõbras ellad Jerusalemmas, ja ei oke tedda sanud, mis neil päiwil seälsammal on sündinud? Ja temma ütles neile: mis siis? Agga nemmad ütlesid temmale: Sedda JEsusfest Naatsaretist, kes olli prohwet, wägger teggudest ja sanrast, Jummal ja keige rahwa ees, kuida meie üllemaad preestrid ja wannemad tedda on jurma koto alla ärraannud, ja tedda risti lõnud. Agga meie lootstime, et ta piddi sesamma ollema, kes Jeraeli rahwast piddi ärralunnastama, ja peäle se keik on tänna kolmas päaw, kui se on sündinud. Agga ka monningad naesed meie seast on meid ärraehmatanud, kes warra hommiko hana jure olland tulnud, ja kui nemmad temma ihho ei leidnud tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide näo näinud, kes ütlerwad, tedda ellawad; ja monningad meie seast läksid hana jure ja leidsid nenna, kui need naesed ka ütelnud, agga tedda ennast ei näinud nemma mitte. Ja temma ütles nende wasto: Oh teie rummalad ja süddamest pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on rääkinud! Eks Kristus sedda

sedda piddand kannatama, ja omma au' sisse minnema? Ja temma hakkas Mosesest ja teistest pr. hwetidest, ja sellatas neile ärra keige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjotud. Ja nemmad said se allewi liggi, kuhho nemmad lāksid, ja temma teggi ennast etmale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wāggise ja ütlesid: ja meie jure, sest õhto jonab ja pādo werib; ja temma lāks sisse nende jure jama. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile. Siis peāsid nende silmad lahti ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra.

Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Ets meie südda meie sees ei põllend, kui ta meiega rākis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja lāksid tagasi Jerusalemma, ja leidid neid üksteistkümmeid ja neid, kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid; Jesand on tõeste ülestoussnud ja ennast Simonale näitnud. Ja nemmad rāksid sedda ülles, mis tee peäl olli sündinud, ja kuida nemmad tedda leiwa murdmisest ollid tunnud, Agga ei neidki nemmad usknud.

Agga wimaiks, kui nüüd õhto aeg olli, selsammal esimesel nāddala päwal, ja uksed lukkus ollid seäl, kus jūngrid ühhes kous ollid kartusse pārrast Jūda rahwa eest, ja need üksteistkümmeid laudas istid, ja need lāks jūngrid sedda rāksid, siis tuli Jesus, näitis ennast ja seisis teft nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olgo teile! Agga

Agga nemmad kōksid ja kartid, ja mõlesid ennast waimo nāggewad. Ja temma ütles neile: Miiks teie ollite ni wāgga ärraehmatand? ja miikspārrast touswad nissuggused mõlemised teie süddamette seest? Et wadage mo kād ja mo jalad, sest et minna selsamma ollen, katske mind kättega ja wadage, sest waimul ep olle mitte lūhha ja luid, nenda kui teie näte mul ollemad. Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile ommad kād ja jallad ja külge; siis said need jūngrid rõõmsaks kui nemmad Jesandat nāggid. Agga kui nemmad rõõmo pārrast weel ei usknud ja immeks pannid, siis ütles ta nende wasto: Kas teil on sūn middagi sūa? ja nemmad pannid temma ette tūfti kōpsetud kalla ja kerjemet; ja temma wōttis ja sōi nende ees.

Ja ta sõitles nende uskmatta ja kōrwā süddant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid nāinud ülestoussnud ollemad.

Agga temma ütles weel nende wasto: Need on need kōnned, mis ma teile rāksin, kui minna alles teie jures olin: sest teil peab tõeks sama, mis Mosesse kōsso õpperusiesse, ja prohwetide ja lau-lo-rāmatusse minnuist on kirjotud. Siis teggi temma nende moistust lahti et nemmad kirjad moistid. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjotud ja nenda pidid Kristus kannatama ja ülestoussma surmest kolmandamal päwal, ja temma nimmel kōlutama meleparrandamist ja patunde andeks, andmist keige rahwa seas, ja algama Jerusalemmast. Agga teie ollite nende asiade tunnistajad:

nistad; ja wata minna lāffitan teie peāle omma Jēsa tootust: agga teie jāge Jerusalemma lāina seuniks, kui teid ehhitatse kõrgeft.

Siis ütles Jēsus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Jēsa mind on lāffitanud, nenda lāffitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai üttenud, puhhus temma nende peāle ja ütles neile: Wortke pūhha waimo; kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: kellele teie ial pattud kinnaitate, neile on need kinnitud. Agga Tomas ütles neist kahhest teistkümnest, sedda nimmetatse lāffitkuts, ei olnud mitte nendega, kui Jēsus tulnud. Siis ütlesid need teised jūngrid temmale: Meie olleme Jēsandā nāinud, agga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nā temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei panne omma kät temma külje sisse. Ja kahheksa pāwa pārrast ollid need jūngrid jānē seālsammas, ja Tomas nendega; siis tulles Jēsus, kui uffed lūfkus ollid, ja seisis kēst nende wahhel ja ütles: Rahho olgo teile! Pārrast ütles temma Tomale: Wista omma sõrme seie ja wata minno kādē, ja anna omma kät seie ja panne minno külje sisse, ja ārra olle uffmatta, waid uffitē. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Jēsand ja minno Jummāl! Jēsus ütles temmale: Tomas, sa olled uffnud, sest et sa mind olled nāinud: Onfad on need, kes ei nā ja siiski uffwad. Agga Jēsus on kōl muid pāw jo immetāhtā teinud omma jūngritte ees, mis ei olle ullestirjotud sefinnatse ramato sisse; agga need

need signatfed on kirjotud, et teie peate uffma, et Jēsus on Kristus Jummala Pōeg, ja et teie peate uffma ja ello sama temma nimme sees.

Pārrast sedda nāitis Jēsus ennast jälle jūngrittele Tiberia merre āres; agga temma nāitis ennast nēnda: Simon Petrus ja Tomas, sedda hūtatse lāffitkuts, ja Natanael, kes olli Kana-liinast Rahilea, maalt, ja Sebedeusie poiad, ja weel kaks teist temma jūngritteft ollid seāi kous. Siis ütles Simon Peetrus neile: Ma lāhān kalso pūūdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tulleme ka sinnoga. Ja nemmad lāffid wālia, ja lāffid warši laewa peāle, ja sefammal õsel ei sanud nemmad ühtegi.

Agga kui jo walge sanud, seisis Jēsus merre āres, ja jūngrid ei teād nud, et se pididi Jēsus olles ma. Siis ütles Jēsus neile: Lapsokessed, eks teil polle ühtegi leirwa kõrwas? nemmad kostsid temmale: Polle mitte. Agga temma ütles neile: Heitke nota wālia parrema pole laewa, siis peate teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand ennam, sedda weddada, kallade hulga pārrast. Siis ütles sefamma jūnger, sedda Jēsus armas, tas Peetrussele: Se on Jēsand; kui nūūd Simon Peetrus kulis, sedda Jēsandā ollewad, siis panni temma sarki ennefe ümber (seft ta olli allasti) ja heitis ennaft merresse: agga need teised jūngrid tullid laewokessega (seft nemmad ei olnud kangel mādelt ārra, waid liggi kaks sadda kōnart maad) ja weddasid sedda nota kalladega. Kui nemmad nūūd seālt ārra tullid mādēle, nāggid

nemmad sūtē, tuld seāl maus, ja kallōkest peāle pandud ollēwad ja leiba. Jēsus ütleb neile: Toge neist kallōkestist mis teie praego ollete pūūdnu. Simon Peetrus lāks ja weddas sedda nota māele tāts sure kallo sadda ja kolm kuetkūmmend, ja se noot ei lāinud mitte kākfi, et neid kūt ni paljo olli.

Jēsus ütles neile: Tulse, wotte lounat; agga ūkski neist jūngrittest ei jūgend temmalt kūsida: kes sinna olled? sest nemmad teādšid, tedda Jē, sanda ollēwad. Siis tuli Jēsus ja wottis leiba ja andis neile, ja sedda kallōkest selsammal kōmbel. Tubbā te olli kolmas kord, et Jēsus ennast nāitis omma jūngrittele, kui temma olli furnust ūllestonsnud.

Agga kui nemmad said lounat sōnud, ütleb Jēsus Simona Peetrusse wasto: Simon Jona poeg! armastad sinna mind ennam kui needsinatsed? temma ütleb temmale: Jah, Jēsand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Ollē mo tallekste karjane. Temma ütleb temmale jālle teistkorda: Simon Jona poeg! armastad sinna mind! temma ütleb temmale: Jah, Jēsand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütleb temmale: Hoia mo lambad kui karjane. Kolmatkorda ütleb temma temmale: Simon Jona poeg! armastad sinna mind? Peetrus sai kurnaks, et ta temmale kolmatkorda olli ūttelnud: Armastad sinna mind? ja ütleb temmale: Jēsand, sa tead keik, sinna tunned, et ma sind armastan. Jēsus ütleb temmale: Ollē mo lammaste karjane. Tōest, tōest minna

minna ūtlen sulle: Kui sinna norem ollid, siis pannid sa isse omma wō wōle, ja kōndisid, kuhho sa tahšid; agga kui sinna šad wannaks sanud, siis pead sa ommad kēd wālia sirrutama, ja ūks teine panneb wō so ūmber, ja wiib sind, kuhho sa ei tabha. Agga sedda ūrles temma tāhhendades, misjugguse surmaga temma pididi Jummas lat auustama. Ja kui ta sedda sai rākinud, ūtleb temma temmale: Kāi minno jārrel.

Agga Peetrus pōris ennast ūmber ja nāggi sedda jūngrit, tedda Jēsus armastas, jārrel kāi wad, (kes ka olli ūhto, šomaaiat ennast Jēsusse rinna peāle lastnud ja ūttelnud: Jēsand, kes se on, kes sind ārraannab?) Kui Peetrus tedda nāggi, ūrles temma Jēsusse wasto: Jēsand, agga mis sēsinnane peab kannatama? Jēsus ütleb temmale: Kui minna tabhan, et ta peab jāma, tunni ma tullen, mis sinna sest holid? Kāi sinna minno jārrel.

Siis tōusis kōnne wendade seas, et sēsinnane jūnger ei piddand surrema. Agga Jēsus ei olnud mitte temmale ūttelnud; et ta ei piddand surrema, waid, kui minna tabhan, et ta peab jāma, tunni ma tullen, mis sinna sest holid? Sēsinnane on se jūnger, kes neistsinnatsist asjust tunnis tab, ja sedda on ūlleskirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tōšfi.

Agga need ūksteistkūmmend jūngrid lāksid āra Kalilea, male senna māe peāle, kuhho Jēsus neid olli kāslnud. Ja seāl on temma nāhtud ennam

nom kui meist sa ast wennast ühbel hobil; ja kui nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad teida, agga monningad ollid kahhe wahhel. Ja JEsus tuli nende jure ja rälis neile ja ütles: Minnule on antud keit meelwaid taewas ja Ma peäl. Serärrast minge keige ma ilma ja õppetage keit rahwast, ja kolutage armsõ õppetust keige lomale, ja ristige neid JEsu, ja Peia, ja pühha Waimo nimmel. Ja õppetage neid pid dama keit, mis minna teid ollen käskinud. Kes ussub, ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka mõistetama. Nagu neile kes uswad, peawad nissuggused rahhed jures ollema: Minno nimmel peawad nemmad kure waimusid wäljaaiama, usi kelesid rõkima, ussa üleswõtma, ja kui nemmad üht surma jomist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Haigede peäle peawad nemmad kässi pannema, siis sawad nemmad parremaks. Ja wata minna ollen iggapäwa teie jures ma ilma otfani.

Pärast on temma nähtud Jakobusest, pärast keitist Mooslibest. Nenda on ta pärast oma kannatamist isfiennast ellawalt nähtud mitme tõssise mägiga, ja on nähtud nellikummend päwa, ja rälis Jummalagi asjad.

Meie JEsanda JEsusse Kristusse

Taewaminne,

Ewangelistidest ülespandud.

Agga JEsus wiis ommad jüngrid wälja Petast sadik, ja kui ta nendega seal toltis sai, käskis temma neid, et nemmad ei pidanud Jerusalemmast ärraminuema, waid JEsu tootust wõtma, mis teie, ütles temma, minnust ollete kinnud. Sest Joannes on kulleega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mure kawa pärast neidsinnatsid päiwi. Kes nüüd ollid kolkotulnud, käskisid temmalt ja ütlesid: JEsand, kas sinna seitsinnatsel aial jälle Israelle ülesehitad kuningriiki? Agga temma ütles neile: Teile ei sünni aego egga tundisid teada, mis JEsu omma emnese meelwaida pannud: waid teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie peäle saab tulnud, ja peate minno tunnustajad ollema ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigel Judda, ja Samaria maal ja ma ilma otfani.

Ja JEsand, kui ta nendega sai rälitud, tõstis ommad käed üles ja õnnistas neid. Ja se jündis, kui ta neid õnnistas, lahkus temma neist ärra, ja tedda tõsteti nende nähhes üles, ja woeti üles taewa, ja pilw wõttis tedda üles nende silmade eest ärra; ja ta istub Jummalaga parremal polel.

pandud, se on ennast õse kuendamal tunnil isse lahti alanud. Jani-ku esimesel päeval kolmakkümme on mitmes paigas, taevas ja pilvedes wanfrid nähtud, ja otsego suur hull booste ja jallawägge kokkominnewad, ja õse taplemad sure kärrinaga. Nellipühhi laupäeval, kui Preestrid Jummala koias tahtsid walmistada, mis pühhade aegus tarwis olli siis on nemmad suurt mürrinat ja kärrinat kuulnud, pärast on üks heal kuulnud, se on küssendamud: Läkki siit ärra! Ehk kül monningad ütlewad, et se siis on sündinud, kui se ette podud tel keigepühhama paiga ees Jummala koias Kristusse kannatamisest aial on lattenud. Üks innimenne on seal olnud, kelle nimmi olli Jhesus Anani, ühhealwa ja waese mehhe poeg, kui sesamma olli Nellipühhiks Jerusalemima tulnud, siis on temma sure healega hüüdnud: oh! üks küssendamine kuuksse hommiko, üks küssendamine öhro poolt, küssendamine nelja tule poolt, oh! üks küssendamine ülle keige Jerusalemima ja Jummala koia; häddamine kaebamine tulleb prudi ja peigmehhe peäle, küssendamine keige rahwa peäle. Mi halledaste küssendas temma ödd ja päwad järrestikko, ja jooksis hullu kumbel möda linna. Ja ehk monningad tedda kül witsa ja piitsadega pekfid, kes sedda karjusest kui kurja tähhendamist linna peäle heal meel ei tahtnud kuulda, siiski ei jätanud temma mahha nenda küssendamast. Ja kui se innimenne Roma-rahwa ma-wallitseja ette widi, kes tedda piitsadega nenda lastis peksta, et ta umbes

kes wertine olli; ep olle temma ommei ühhegi sannaga armu pallunud, egga ühtegi weepiska temma silmast wäljatuinud, waid temma on alari sure healega küssendanud: hädda, hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jerusalem! Koho, isand Albinus on tedda, kui üht jölledat innimest naeruks pannud. Seitse aastat järrestikko ei olle sesamma innimenne mu rahwa seltsis paljo olnud, waid on ikka issepäimis käinud, nenda kui innimenne, kes ommas meles ühhe asja peäle jääb mõttema ehk tedda puab ärramõttelda. Na on ikka nenda küssendanud: hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jerusalem! ei olle ka mitte ärrawässinud nenda küssendamast. Agga kui Roma-rahwas linna al ollid, siis on ta walli-muri peäl ümberkaudo käinud, ja on ikka küssendanud: hädda Jummala koia peäle, hädda keige se rahwa peäle! Wimaks on temma ka neid sanno, mis enne ep olle temmalt kuulnud, senna kõrwa üttelnud: hädda ka mo ennese peäle! Ja otsego se sanna temma suus weel olli, siis on ta koggematta waenlastest mahhalastud ja nenda ärrasurnud. Neid ja muid immetähtesid on enne nähtud, ennego Jerusalem on ärrariklutud. Nüüd tulleb seft ärrarikmisest rätida.

II.

Kui Juda-rahwas (nenda kui pühha Tethwanus ütleb Apostlide Eeggude ramatus VII. peatükis

tükkis (2 salm) kui tapjad ja ärra andjad sedda diget ja wagga Kristust said ärratapnud, siis on keige se Juda rahwa rigi luggu keikpiddi kka kurjemaks lainud. Üllemaad Preestride hakkasid wäekaua ja üllekohhut teiste Preestridele tegema, teiste üllemaate wabhel oli selge wiiskamist ja ladedust, ja keik wallitsejad hakkasid kahlasid nouud piddama, nenda et nähha olli, et se wallitusse järg peagi piddi teist tullema. Nisugguse üllemaate rio ja wiiskamisese pörrast, mis neil isesekestis olli, hakkas monni hulk neist ärratagganema, ja isse-seltsi kokkolõma; se läbbi tehti mornisuggust kurja, nenda et rahwast risuti ja tappeti, nisammoti linna sees Jerusalemias kui wäjas, ja keikist asjust olli nähha, et kiriko ja koto asiad piddid nurja ja hukka minnema. Sepärrast läkkitas ka Keiser Nero, Gestust forust Juda male Juda rahwa wallitsejaks, ja kui temma wagga walli olli mitmes asjas Juda rahwa wasto, ja omma abnust, förkust ja wallatust takka aias, siis aiasid Juda rahwas tedda ärra. Kui temma pärrast nendega sai söddinud, siis lödi temma wäest wiis tuhhat meest mahha, Nenda mäsfasid Juda rahwas Zummala salimisse läbbi, et nemmad ka Roma rahwa wastowo sid panna, ja tagganefid neist ärra. Agga kui Keiser Nero sedda sai teada, siis läkkitas ta kaviust Wespasianust omma poia Titusfega Siria male. Sellsammal aial on keige se hommiiko maal sesuggused kõnned ja sannumed künud, et oise sel aial monningad

Juda

Juda maast piddid tullema, kes piddid keige ma ilma sees sureks ja wagga wäggemaks sama. Ehk se käl Kristusse waimolikko rigi polest tõeks sai, kui Kristusse nimmi (kes Juda rahwa soust on sündinud) Evangeliummi kulumamisse läbbi keik ülle ilma ma sureks läks, siis on monningad sedda nende kahhe Wespasianusse peäle arwanud. Agga Juda rahwas selletasid sedda enne kulumamist ennese kasiuks. Ja kui neile kolm lqhhingi nende waenlaste wasto korda läksid, siis läksid nemmid surelisseks, tõstsid kolm meest omma sõa pealikuks, ja piündsid Askaloni linna wäggise ärrawotta. Siis lödi neid kahhe puhhoga mahha, ja nemmad kautasid (peäle se weel, et need sõa pealikud hukka said) liggi kaskümmeend tuhhat meest ärra. Siis läks Wespasianus Keisri sanna peäle Kalilea ma sisse, mis wäggew ja rikkas olli ma rahwa polest, risus, riklus, ja põlletas keik ärra, nenda et tapmisse, riimisse, ja põlletamisse ei otse egga mära ei olnud. Siis said mitto tuhhat Juda rahwast hukka, ja tappeti ühhel hobil liggi wiiskümmeend tuhhat meest, mis ollefid kolbanud sõtta minna, ilma naesed ja lapsed mis alto ja tallo rahwas olli. Sõdda wäggi ei annud seäl armo ei wannale egga norle egga lastele, kes kättis maggasid. Kuus tuhhat noort meest läkkitas Wespasianus ühhel hawal pärris, orjaks Alaiamale, sedda kistsast maad kahhe merre wabhel läbbikaewama. Kolmümmeend tuhhat Juda rahwa sõa meest müdi sel aial ühhel hobil ärra pärris.

pärtis orjaks. Wiis tubhat on sure hirmo läbbi ennast kõrge kirwi mäelt isse mahha kukkutanud, ja isse ennesele otša peäle teinud. Sel aial olli üks tarf ja moistlik mees Juda-rahwa seas, Jofep nimmi, se olli neile Preestriks ja sõa-pealikuks, seamma põggenes esimeses hirmus nautukesse rahwaga ühhe augo sisse liggi Jotaba Rahlea-mä linna, seält sadi tedda kätte ja widi Wespasianusse jure. Kui temma Wespasianussele fulutas, et ta pididi Keisriks sama, siis heitis ta temma peäle armo. Ja sefamma Jofep on sedda kirjotanud, mis meie sest asjast teame. Kui se Rahlea-maal sündis, siis koggus üks suur hulk rahwast, mis liigijulged ja mõrtsukad ollid, Jerusalemma linna; neid olli üks neist suremist isfandist kolksoatnud, et temma se läbbi keif wallitsust ennese kätte pididi sama, siis on taas paljo sallaja tapmist, rõõwlimist ja riisumist Jerusalemmas olnud, ja näitis keikipiddi, et weel surem kahjo pididi tulles, nenda et se waen ne lin keikipiddi on waeratud. Sel aial on monningad üllemad, Preestrid arratappetud, ja saggadaste on werd arrawallatud Jummalale koiaste. Jofep kirjotab, et kakssteiskümme tubhat parrajat ja üllemat Juda-rahwast sesinnas ses mässamis ses on arratappetud, ja nende warra ja kobjad antud alwa rahwale ja sõa meestele riisuda. Monningad mõitewad, et Roma-rahwas karmwala nouga sedda teinud. Nenda waerwati jo Jerusalemma, ennego õige kibbe assi weel temma peäle tulli, kolmesugguse häddaga, (1) Roma-rahwa sõast, (2) keigesuggusest riust ja

tüllist

tüllist linna sees, sest et neil kahelased nouud olid, ja (3) tiggeda üleannetumattest isfandist, kes pettisel lombel mitto hulka ennese seltsi said, ennast isfandaks tõstsid, ja paljo werd arrawallasid, et nemmad nielwalda ja wallitsust pidid ennesele sama. Kui sel aial Kadara-rahwas Roma-rahwa wasto hakkas pannema, siis pididi Titus ruttama talw-korterist wälja tulles, ja wottis Kadara-linna ärra, ja temma pealik Laatsidius aias kolmekümme tubhat kodu-danikko põggenema; kaks tubhat wottis ta wanagi, mu rahwokenne ja põggenewa hulk upputas ennast ärra Jordani jõlle; ja need surnud kehbad laskid jõega alla Alwaliiti järwe sisse, mis hütakse surno-järweks. Siis laskid Roma-rahwas fenna pole Jordani Makaronist said keikis paikus Juda-rahwa peäle, ja Juda-rahwas said sure hirmo-alla. Kui talwe sai arralainud ja karmwade aeg kätte tulli, siis todi Wespasianussele sannumid Cesaria linna, et Keiser Nero olli arrasurnud, siis walmistas ta ennast usfinaste, ja laks ärra Cesaria linna, ja kui temma keif Juda-ja Idumea-rahwa linna sai arrawotnud (agga monningad pissikesed linnaid said weel wõdra sõameeste kätte) siis panni ta Roma-rahwa sõa wägge keige linna sisse, et ta sedda ussinamine Jerusalemma linna peäle, mis üks agga weel arrawotimatta olli, pididi sama tormi jõsta ja sedda arrawotta. Sel aial tõstis Wespasianusse sõdawäggi tedda Keisriks. Pärast laks Wespasianus ärra Egiptusse male, ja sealt raktis

tahtis temma Italia mare minna. Agga se
sõdda, mis temmal Juda-rahwaga olli, jätin
ta omma poia Tituse holets.

III.

Agga Titus läks Jerusalemma linna alla, ja
kui ta ühhe puhho ratfa wägga liggi linna aias
maatama, siis olleks temma pea Juda-rahwa
kätte sanud, ja peasis waewalt ärra. Pärast
teggi ta omma leri Kopuse iures, senna sai wiist
maad liinast, ja jagas ärra omma sõda wägge,
et ta sedda linna ennast kui ühhelt kobbalt piddi
Pinnipannema. Se wahhel olli ilma otsata
paljo rahwast feigelt poolt teikist liinadest Jeru-
salemma Pasa-pühiks totkorunud Jummal
tenistust piddama. Peäle se olli jo enne paljo
kehwa ja ülleanto liigjulget rahwast ennast Je-
rusalemma linna totkokoggunud, mis Kalilea-
maalt olli wälja-aetud, ja nenda olli kolm hul-
ka rahwast liinas, kes ühtemelelist wallitsust en-
nam ja ennast (nenda kui siis ikka sündib) ärra-
rariksid. Ühhe hulga kae olli Jummal koda-
da, nende pealik olli Eleasar Simona poeg,
temma pole hoidsid need Selotid, se olli üks tige-
ge ja karmwal rahwas, ja wihtas wägga koddas-
nikud. Linna alluminne ossa olli Joannesse
kõ, kellest teist willerssus tuli. Pealminne linna
ossa olli Simona kõ, kel kaskümend tuhbat
Jdumea-rahwast abiks olli, kes senna ollid
katsutud Selotide wallatusse ja wõe wasto sedda
linna kaitsema. Neist wõdraist olleks rahwas
heal

heal meel jälle tahtnud lahri sada, agga nemmad
ei woinud mitte.

Kui Titus moistis, et sedda rahwast Jeru-
salemma linnas wägga paljo ja liaks olli,
siis ruttustas temma ja walmistas ennast use-
sinaste linna ümberpiirma ja walli temma üm-
ber teggema, nenda kui Kristus neile olli üt-
telnud, seinni kui se rahwas weel teist ühhes-
kous olli, et nalg neid sedda kangeminne pid-
di waewama.

Kui Juda-rahwas sedda näggid, siis püüdsid
nemmad teigest süddamest, ni paljo kui nem-
mad suutsid ja ärrandasid, sedda teelda, et
se ei piddand Titusele korda miunema, agga
nemmad ei woinud mitte, neil ei olnud ühtegi
õnne, Jummal isse tahtis otse nende peäle
tehha, sepärast ei lainud neile ühtegi nou kor-
da. Ja otse sel harwal touis suur mäsflamin-
ne liinas, et paljo rahwast Jummal koda ju-
res tappeti. Jerusalemma lin olli wägga kow-
wa ja kindel, ja temmal olli kolm mürist walli-
sel polel, kust linna piddi mindama. Sepär-
rast kiusasid Roma rahwas sure wäega müri
pehle sada, ja tormiga linna ärrawotta. Wi-
maks said nemmad ommeti sure waewa ja tõga
se kahhekordse müri ärra. Selsammal ajal
surri ilma arwamatta rahwas nälga, nenda
kui Josep kirjotab. Ühhe leinwa pallofesse pärra-
rast on teige-suremad sõbrad teine teist raiu-
nud ja pistnud. Lapsed on omma wannemarte
issa

iesä ja emma su eest ja suust roga ärrastisnud, ei olle siis wend egga ödde teine teise peäle armo heitnud. Üks waf wilja on paljo rahha maksnud. Monningad on weikse sitta sure nälja pärrast sõnud. Monningad on saddula rihmo, ja kilpide peält nahka ärranärrinud ja ärrasõnud. Monni on surnud leitud, heinad suue. Mitto on peldikud läbbi orsinud, ja roja ja sittaga püüdnud nälja ärraaiada. Siis on wägga paljo rahwast nälja surnud, et Ananias Eleasari poeg, kes sel waeno aial Titusse jure olli pöggenehnd, ütteleb, et sadda peäle wiisteistkümmend tubhat furno kehha liinast on leitud ja mahhamaetud. Egesippus Firjotab, et ühhest ainust wärrawast mitto tubhat surnud on wäljakantud, et ni kawa kui Titus liina al olli, kuus sadda tubhat innimest on ärrasurnud.

Juda-rahwa kâ olli weel Antonia lin, mis kindel ja tuggew lin olli ja Zummala koddâ olli kâ weel nende kâes, seält läks üks sild liina sisse. Sedda liina kinnimottes nähti paljo ennam waewa, kui keik mu liinade kallal. Eht Titus kûl teadis, et nälg neid Juda-rahwast piddi kautama ja lõppetama, siiski läks temmal aeg iggawaks, sepärrast manitses ja aias ta sõdawägge wäggise ja tormiga liina peäle hakkama. Et se jures kûl hâdda ja karrus olli, siiski läks Roma-rahwale keik assi korda, ja Juda-rahwal ei olnud woinust egga õnne. Kui nâid se lin jo Roma-rahwa kâes olli, siis andis

dis pasuna puhhaja pasunaga tâhhe, siis tappeti keik Juda-rahwast ärra, kes se liina peäl ollid, monningad heldeti walli mûri peält mahha: monningad langsid isse surmeks, monningad peäsesid õie liina pöggenehema. Pärrast sedda läks sõddawäggi korwaste nende peale, kenne kâ weel Zummala koddâ olli. Kûl õõldakse, et Titus Zummala koddâ Zummala teistusse pärrast ei olle tahtnud ärrahârwitada, agga ots olli kâ. Zummal sunnitas sedda asja nenda, et ükski ei piddand Juda-rahwa peäle armo heitma. Eest kui jo kâna olli tappeldud ja waewa nähtud, ja Juda-rahwas siiski ei ahwardamisse egga mainiisemisega ei tahtnud neid kindlaid paiko Roma-rahwa kätte anda, siis moistis sõdda-wäggi, et nemmad ei woinud mu wisil kui näljaga (agga se wotrab paljo aega) eht tullega se paiga peäle woinust sada. Sepärrast wõisid monningad sõamehhed tuld Zummala kotta heita, se hakkas warsti põllema. Ja nenda põlles se illus ja kallis hone ärra, mis suur ja kulus olli, ja tehti tubhaks. Reed Juda-rahwas, kenne kâ peälminne liina ossa olli, on muist liina pöggenehnd, agga surem hulk neist sai tulle ja mõõga läbbi hukka. Preestrid on wägga haldaste pallunud, et nemmad piddid ellusse jâma; agga seäl ei olnud armo ei Zummala ega innimeste jures. Titus on kostnud: Kui nende Zummala koddâ ja tenistus on ärrahârwitud, ei olle kâ Preestrid tarwis. Zummala koddâ on otse künnemal rukkis leitusse kupa

päwal ärrapõlletud selsammal päwal, kui Pa
 biloni funningas ennemuiste esimest Jumma
 la kooda on ärrapõlletanud. Ja se päaw on
 sel Jummalal koiäl üks õnneto päaw olnud.
 Sedda aega esimesest Jummalal koiast ja
 temma illesehhitamisest, mis Salomon olli
 teinud, Keisri Wespasianuse teise wallitusse
 aastast sadik, kui se Jummalal kooda sutumaks
 on ärrahawitunud, on ükssteikümme sadda
 aastad ja üks. Agga sest aiaist, kui se teine
 Jummalal kooda jälle hakkati illes ehitudama
 Jumminga Sirusse teisel wallitusse aastal, on
 wms sadda ja ühheksa aastat seitsmekümme.
 Kui Juda rahwast nenda waewati, et käl
 ükski ärrapeafemisse peäle ei woinud lota, ja
 mitto tubhat näga surrid, jäid ommeti need
 teised omma mõtte peäle. Neil päiwil, kui
 Jummalal kooda nenda ärrapõlletati ja ärra
 hawitati, on üks hirmus ja halle assi Je
 rusalemmas sünninud, mis tulleswa põlwe rah
 was ei näljaltsi ussu. Üks aus ja rikkas suurt
 suggy emmand teisel poolt Jordani olli hirmo
 pärrast mu rahwaga Jerusalemma põggenenud;
 kui liinas ni suure ja raske nälja hädda olli, on
 ta omma nore weelise lapsokesse kätist wõtnud.
 (käl iggamees woiw mõista, mis suggyse südda
 me walloga temma sedda teinud) ja sedda tap
 nud, teise pole on ta küpsenud ja ärrasõnud,
 teise pole on temma pannud sõa meeste ette, kui
 need ümberkaudo sooltsid ja sõmist ottsid. Ag
 ga sõa meestele on hirm peäle tuinud; kui nem
 mad sedda näinud, on nemmad se wäse naese
 peäle

peäle hallastanud, ja sedda asia Jerusalemma
 liina illemille issandile kulutanud. Sesinnaste
 hirmsa asia läbbi sundis, et nemmad sest pä
 wast sedda nou wotfid ernast Titusse alla anda,
 ja on tulnud Titussega kõnnelema ja leppima.
 Agga sepärrast, et nemmad rahhoteggemisega
 wägga kauaks ollid wihinud, ja siis weel rah
 ho ja wabbadust pallusid, kui nemmad jo nälja
 ja mu kõmbega wägga ollid ärrawaewatud, ei
 sanud nemmad ühtegi. Ja lin on weel pis
 sut päiwi waewalt illespetud, se wabhel on
 ma ilmama paljo rahwast sure nälja hädda ja
 waewa läbbi liinast wälja waenlaste leri põg
 genenud. Siis on neid wägga alwa hinnaga
 ärramitud. Sel puhul on sõa mehed koge
 gematta juhtunud näggema üht Juda meest en
 nese ommast rojast kuldpenningid noppiwad, mis
 ta ennese sisse olli neelnud. Siis on sedda
 maid üks kõnne sõa meeste seas tõusnud kelle
 leri läbbi, et Juda rahwas, kes leri ollid
 põggenenud, ollid kulda ennese sisse neelnud.
 (Sest monningad ollid, kes mund midagi ei
 woinud hoida ja ärrawia kui kulda, sest et need
 sõa mehed käl läbbi ottsid.) Sesinnaste
 kõnne pärrast leikafid sõa mehed ühhel õsel en
 nam kui kahhetubhande Juda rahwa kõhhud
 lõhki, et nemmad mõtlesid, kelle Juda rah
 wa kõhtus kuldpenningid ollewad. Ja neid
 olleks weel ennam lõhki leikatud, kui Titus ei
 olleks lastnud teelda, et wangi ei pidand tap
 petama. Wimalts siis wõeti Jerusalemma lin
 ärra, ja siis ei antud ei norele egga wannale

armo, siiski on armalikkult kulumatud, et rammotumale ja kehwa rahvale, kes ei suutnud sõaristo piddada ja wastopanna, piddi armo antama.

Nenda risuti, süttiti ja põletati keit Jerusalemma lin paljaks ja sutumaks ärra: Surem liina ossa rikuti ja härwitati hirmsaste ärra. Monni hone jäeti seisima Roma rahwa sõa-meeste warjaks, mis senna pandi sedda maad wahtima. La muud tühjad kirmid, honed ja wõlgad tornid jäid seisima tähhets ja tunnistusseks, et seal olli lin ennemuiste olnud. Nenda on Jerusalemma lin arrahwituud ja sutumaks äerariklutud kolm nädalat enne Mihkli päwa, wiendamal kuul pärrast sedda aega, kui waenlane esiti temma alla olli tulnud. Wangi wõeto rahwa hirmsast surest hulgast lakkitas Titus seitseteistkümmend tuhhat noort meest Aleksandria liina pärris orjaks, kirmid ländma ja muud raskest tööd teggema. Paljo Juda rahwast müdi alwalt ärra kui Larja. Kaks tuhhat jäeti senna ja tenna ärra Roma rigi made sisse, et neid wabhest sure härrade wõdraspeul rahwa immeks ja rõmuks metsaliste ette piddi heidetama ja ärrastitama. Wangisid on teistist teiki olnud ühheksakümmeend peäle seitse tuhhat, et kül siis, kui esmalt liina alla tuldi, kül kümme sadda tuhhat innimest liinas on olnud; se surem hulk neist olli wõdras rahwas, ja ei mitte liina koddariklutud; siiski ollid keit Juda rahwa soust.

Kui

Kui Titus sure wäega Jerusalemma liina sai ärramoitnud, ärrapõletanud, mahhat sknud ja ärrahawwitanud, siis panni ta monningad sõa-mehhi sedda maad hoidma nende made pärrast, mis seal ümberkaudo ollid, ja läks isse õrra sõa-wäega Ewratii jõest sadik, sest ni kaugele läks sel aial Roma rigi rajia. Agga kui se tuggew, kulus ja pühha Jerusalemma lin ärrahawwitati, siis arwati sedda aega ma ilma algmissest nelli tuhhat nelli neljakümmeend aastat; Roma liina külseehhitamisest olli kahheksa sadda kolm kolmakümmeend aastat. Kristusse kannatamisest sai seist sadik nellikümmeend aastat. Nenda on Jerusalem keigekulusam ja illem lin keige hommiko, maal ühhe hirmsa otša sanud.

Ni raskest ja hirmsaste on Jummal omma pühha Jummalikko sanna põlgjad ja naerjad nühelnud, ja on se läbbi keige maailmale üht mällestusse tähte ja mainitsust annud, et igga üks Jummal wihha ja nuthlust peab kartma, ja Jummal ja meie Isanda Jeesuse Kristusse tundmisse pole pööрма. Sepärrast peab igga üks isse ommas meles ussinaste se peäle mõtlema: kui Jummal sehinatse omma rahwale ei ole armo annud, kennele ta mitto kallist tootust olli annud, kenne seas mitto kallist suurt pühha Prohweri ja wannemad on olnud, kenneist Isand Kristus isse omma innimesse ollemisse polest on sundinud; et ta paljo kangelinne muud rahwast nühleb, kellele ta selgest armust omma jum

jummaliklo tuudmist ja kallist armo-õppetust armud, kui nemmad tedda-se eest ei tanna, ja sedda biget tõsist Jummalat tundmist ja teistust ärrapõlgwad, ja kange süddamega naerwad ja mahhajatwad, nenda kui Jummal parrago! Kõl näikse meie seas sündiwad.

Sepärrast piddagem Jerusalemma linna ärarahawitamisest allati meles, jättlem patto mahha ja pöõrgem teigest süddamest Jummalat pole, ja pallugem ikka, et se armolinne Jummal ja JEsand selsinnatsel häddalisel aial meid ja meie maad nifugguse hirmsa nuhtlusse eest armolikust tahhaks hoida, meie JEsanda JEsuse-Kristusse pärrast, Amen.

REB-730

Cesti-

Laulo-Kamat,

Kus

Õnsa Lutterusse ja muud teised wannad ning ued kaunid Laulud on üllespandud,

Mis

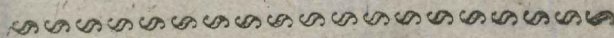
Uks bige Kristi-Ingimenne

Reige Pühha ja muil Päiwi Jummalat Kitusseks, ja omma Süddame

Õppetusseks, Maenitusseks Parrandamisseks ning Rõmuks

woib

tähhele panna, luggeda ja laulda.

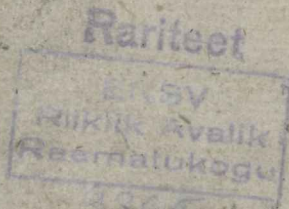
TALLINNAS,

Trükitud Lindworse kirjadega 1778. Aastal.

Jani Jägo T. Han.
Sa. w. Novbr. 3.

Koloss. rahwa Ram. III. Peatük.
16. salmist.

Kristusse sanna ellago rohkeste teie
sees feige tarkussaga : õppetage ja mae-
nitsege teine teist laulude ja kitusse wai-
molikko lauludega : laulge kauniste Jē-
sandale ommas süddames.

Nu olgo Jummalale kõrge,
ja Ma peäl rahho, innimes-
test hea meel!

Paulus
Kristusse Tulemisest.

I.

Wie soll ich dich empfangen? 1c.
Wisl: Ma püan keigest hingest 2c.

Rullis pean wastowõtma Sind, armas Jē-
suke? Kuis sinno wasto tõtma, Mo hin-
ge illoke! Oh! Jēsus minno mele Niid
armust walgusta, Et kolban sulle jälle, Sind
tenin lõymatta.

2. So koggodus sind lüüab, Ning tännab
rõõmsaste, Mo südda lauldes näitab Ka ennast
wapraste. Ma tahhan auustada Sind, armas
Jēsuke! So ann lautada, Kui ial moistan se.

Aa 2

3. Keif

3. Keik olled sinna teinud Mo õnneks heldeste,
Kui hing sai hukka lõinud Ning ihho kurbaste,
Kui sain so rigist lahki, Kus rõõm on järgeste,
Siis sinna läbbi tehei Mind rõõmsaks, JEsuse!

4. Kui surma, põrgo paelust Ma olin seutud,
Siis peastid lahki armust Mind wägga teotud.
Sa annad taewa wara Ja ann minnule, Keik
riktus lõppeb ära, Ei ial lõppe se.

5. Ei ükski taewast tulla Sind woinud fundi-
da, Mul lunnastajaks olla So arm sind fundis
Ja. Oh arm! et appi tullid Ma ilma rahwale,
Kui patto hädas ollid, Reid peastma heldeste.

6. Oh teie murrelisfed! Kes ristis ollete, Oh
teie häddalisfed! Se peäle mõtlege. Oh olge se
peäl julged, Kui teil on hädda kões, Ta armo
pole tulge, Ta on üks abbimees.

7. Ei olle tarwis tedda Müüd wael tombada,
Ta tunneb meie hädda, Ja tulleb melega. Ta
moistab meie wigga, Ja mis meil' waewa teeb,
Woib lõppetada sedda, Mi luida isfi teab.

8. Ei olle wägga karta Teil teie patto süüd,
Kül JEsus tahhab motta Reid merre pohja müüd.
Ta toob neil' pattustele Suurt armo, õnnistust,
Ja kingib neile jälle Uht õiget pärrandust.

9. Ei woi teid hirmutada Ei ükski waenlane,
Reid JEsus lõppetada Woib äkkist foggone, On
omma allamille üks tõe kunningas, Kes omma
usklikkuile Uht riki walmistas.

10. Neil tulleb kangeks sündjaks, Kes tedda
wihkawad; Neil' agga rõmustajaks, Kes tedda
usjurwad. Oh! tulle walgestaja, Mo armas JEs-
use, Reid sata üles taewa So ann rigisse.

Lob sey dem allmächtigen Gott ic.

Wifil: Ma tullen taewast üllewelt ic.

Müüd kitus olgo Jummalal, Kes armo heit-
nud meie peäl, Ning omma Poia lähä-
tard, Kes meie õnne walmistand.

2. Se kallis õnnisteggia, Se woib meid pattust
peastada, Ning läbbi omma allandust Meil' sata
hinge õnnistust.

3. Oh arm! kes jouab armada? Oh heldust!
kes woib moistada Keik head, mis Jummal
saatnud meil? Mis ükski ei woi kita kül.

4. Se Poja, Jummal üllewel Mo lihha wot-
tab ennese, Ei naese suggu põlga ta, Seft inni-
messeks sündida.

5. Se Jesa sanna iggawest Saab lihaks
pühastusse sees, Kes on se ots ning alginne,
On meie pärrast waewane.

6. Mis innime on ilma peäl, Et Jummal an-
nab Poia sell? Mis Jummal innimestest näab,
Et ta ni suurt head neile teeb?

7. Oh! hädda sell, kes põlgab weel Se ar-
mo wotta ennese, Ei kule, mis on Poia heäl,
Jummalala wiha jään ta peäl.

8. Kuis innime! ei moista sa So kunningast
nüüd auusta? Kes tulleb sul ni allandit, Kes on
ni wägga armolik.

9. Oh! wotta teminal rõmoga So süddant
tänna walmista, Et temma tulleks sinnule, Siis
maitsed temma heldusse.

10. Oh! ärra usfu tühja nou, Waid anna
Jesussese au, Ja noua uskus pühhasust, Se
fadab diget waggadust.

11. Kui sedda teed, siis temma tbest Sind
peastab pörge hädä seest: Kui ei te, karda kow-
waste, Ja kelab taewa sinnule.

12. Kui esmalt temma tulli meil, siis olli
temmal heide meel; Kui teistford ta saab tulle-
ma, siis wottab furjad hukkata.

13. Kes Kristussest siis leitakse, Need lähwad
warsti taewasse, Ning on seäl ingli rõmo sees,
Neil polle ennam hädä kâes.

14. Au olgo Jesal Jummalal! Ning Poial
önnisteggial, Ka pühhal Waimul ühtlase
Münd kitust, tänno anname.

3.

Freu dich, du Christenheit ic.

Wifil: Oh Jummal! sinno peäl ic.

Münd risti: Eoggodus, Sull' olgo rõmustus,
So peigmees on münd wäljas, Ning sõidab
eesti seljas, So süddant temmal' anna, Ning
laula Hosanna!

2. So Runningas on teäl, Ja waesust näitse
seäl, Et se, kes ilma Eoja, Siin laenab weikse
poia. So andid temmal' anna, Ning laula
Hosanna!

3. Siin on sul abbimees, Kes sõddib sinno
eest, Kes õigust sulle annab, Ja sinno pattud
kannab, Seest auu temmal' anna, Ning laula
Hosanna!

4. Kui

4. Kui sattud eßima, Ja wottad palluda,
Siis helde süddant näitab, So peäle armo hei-
dab. Seest kitust temmal' anna, Ning laula
Hosanna!

5. Kui sinna furja teed, Ning patto sisse jääb,
Siis on siin sinno sundja, Se süddamette tundu-
ja. Se wotta mele panna, Ning laula Ho-
sianna!

6. Oh önnisteggia! Kes tuled armoga, Sa
põigad ilma auu, Ja teed so Issa nouu. Sind
kiitko noor ning wana, Ning laulgo Ho-
sianna!

4.

Run komm der Heyden Heyland ic.

Münd talgo önnisteggia, Kes neitsist piddi sin-
dima, Seest keik ilm suurt immet näab, Et
Jummal sedda sündmist teeb.

2. Et mehhe sugust olle se, Waid se on püh-
ha Waimo tõ, Et Jummal ennast allandand,
Ning neitsi libhast libha saand.

3. Se neitsit kaima peäle sai, Ja süski puh-
taks neitsiks jäi, Ja ellas puhta ello tõps, Et
Jummal olli temma sees.

4. Ja tulli neitsist ilmale Seest auu: honest au-
faste; Kes Jummal, izzimenne ka, Meid tab-
hab pörge lunnasta.

5. Seest Issast tulli temma te, Ja põris üm-
ber Issale, Läts alla pörge hauasse, Ja jälle
ülles taewasse.

6. Kes olled Issa sarnane, Oh näita libhas
Ma 4 woi.

woimusse, Et sinna omma wä-ega Woid meie
nõderast kinnita

7. Nüüd annab sinna sündminne Suurt wal-
gust selle ilmale, Ei pünmedust siin sallita, Et
usko peab nahtama.

8. Nu Jummalale Isale, Nu temma aino
Poiale, Ning pühha Waimo auuga Nüüd kiit-
sem ilmasõsata.

5.

Mit Ernst, ihr Menschen Kinder ic.

Wifil: Ei lahtu minna sinnust ic.

So süddant, innimenne, Nüüd hästi wal-
mista, So jure Jesukenne Siis peab tul-
lema; Kes antud Jummalast Meil' targaks õp-
petajaks, Ning üe ello tojaks, Ja aitab wäg-
gewast.

2. Oh! wotta parrandada So süddant au-
faste, Head kumbed armastada, Keif seada tar-
ga te, Ning wiiska rummalust, Ja ella allan-
dusles, Ei mitte hoopimiseses Ning põlga kaw-
walust.

3. Kes allandust siin nouab, On armas Jum-
malal, Kes kõrkust tehha püab, On temma wiis-
ha al, Kes agga biglane, Ning teeb, mis tahhab
Jummal, Se polle mitte rummal, Sell' tulleb
Jesuke.

4. Nüüd wotta walmistada Mind sulle hel-
deste, Mo peale hallastada, Mo kallis Jesuke,
Siin armo aial weel. Oh sulle süddamesse! Siis
tahhan minna isse Sind lita siin ning seal.

6. Ein

6.

Ein Advents-Lied von der dreyfachen Zukunft Christi.

Wifil: Meile armas Jummal põra ic.

Tulle nüüd taewast, armas Jesus, jälle,
Peästa meid waewast, wi meid üllewelle,
Jggam on ota meestel ning ka naestel,
Tulle meil' waestel!

2. Wannad ja nored, keif sind, Isand, ootwad
Tullemad taewast, sinna peale lootwad,
Ilmal' te otfa, se teeb palju kurja,

Ning lähhab nurja:

3. Mifs tullid muiste taewast mahha meile?
Peästma teid, wastab Jesus, tullin teile
Kurrati kä-est, patrust, põrgo waewast,
Sels tullin taewast.

4. Sepärrast tulle nüüd ning igga tunni,
(Ehl walwame, ehl waewab meid se unni)
Süddame sisse, pühaks te needsammad
Kui sinu ommad.

5. Kui tulled sa kui õige tohtomõisja
Piddama kohbut, süddamette tundja,
Lasse meid minna taewa, kela habbi
So armo lähbi.

6. Kule meid, armas Jummal, kõrgest taewast,
Meid häddast aita, peästa leigest waewast,
Siis sure heälega sind südda tännab,
Heal meile lida.

Ja s

7. Es

Es sind schon die letzten Zeiten ic.

Wifil: Sion kaebab fures häddas ic.

Subba kâ on wiimsed aiad, Sest mo südda
walmista Ennast, himo tåhbed naitwad
Emalt hädda tulleswa. Taewas, tuled, merri,
Ma Botwad ette nuhheida Reid, kes piidwad
wallatusles Ellada ning rummalusles.

2. Keik on pea hukka lainud Risti-rahwa seltsi
sees; Ust ning arm on otsa sanud, Kurjast ellab
iggaines. Noa aial oli ka Rahwas nenda ho-
leta, Kui müüd risti-rahwa suggu, Kes ei pea pat-
rust luggu.

3. Rummalus ning patto kumbed Botwad
woimust dälaste, Kui sa kurja wasto panned,
Siis sind wobrafs petakse. Waggasid müüd
naertakse, Ning kui Jesust põlgatakse. Kes ma-
mal' sadab abbi, Kui sel polle au ehk hääbi?

4. Et saab Jesus pea joudma, Temma sanna
tunnistab, Ommal' rahwal' abbi noudma, Kes
ta pole küssendab. Sest müüd rōmustellege Keik,
Kes waggad ollete. Jesus teile õnne paksub, Et
Keik hädda ärralahkeb.

5. Wigi püüd, kui pakstatawad, Låhwad hire
Fõrmule, Siis keik innimesed moistwad, Et sui
polle kaugele; Waggadust on mitmele Kui need
lehbbed rohkeste. Kes, mis sunnib, tåhbel' panned,
Mis se tåhhendab, kûl tunneb.

6. Pimmedusse riik ehk kaswab, Kaswab ka
se walguustus, Rummalus kûl pea lõppeb, Woi-
must saab se waggadus. Digele head Jesus teeb,
Kui

Kui ma-ilm müüd hukka lååb, Sest müüd olge
rōmfsad waggad, Jesus tulleb, olge wapråd!

7. Ärra koorma liigjomisse Ja toidusse mur-
rega Omma süddant, liigõmisse Jåtta mahha
rōmoga, Et se kōhto-pååw ei sa Sinno peale
tullesma, Jesu riste kes ei kanna, Ei ta sellel ar-
mo anna.

8. Minna tahhan sinno sanna Kuulda, armas
Jesus, Põrgul woimust ärra anna, Waggad
aita heldeste, Et so pühha kōggodus, Kui so ai-
nus rōmustus, Keigest pattust lahti sago, Ning
so rōmo, riki tulgo.

8.

Wacht auf, ihr Christen alle ic.

Müüd touskem patto waewast, Ning wotkem
walwada, Et Jummaia poeg taewast Jo-
ruttab tullesma, Ning tahhab kōhhut moista
Ning arro piddada. Kes ta ees tahhab seista,
Se wotko walwada.

2. Ei woi meid peasta rahha, Ei rikkus, Fõr-
ge meel, Keik peab jåma mahha, Kui hing on kele
peål, Ehk kûl on sunnul warra, Suur au ning illo
ka, Se kaub pea ärra, Kui pead surrema.

3. Sest risti-rahwa suggu, Kes ilmas ellab
weel, Oh! jåtte kõrge luggu, Ning otske armo
teål Ja hinge kallist wilja, Se teeb teid kangemaks;
Sest nõudke warra, hilja, Et fate waggamaks.

4. Meil Jummal omma sanna On annud roh-
keste, Kes wottab tallel' panna Siin sedda jår-
geste, Se ellab pühhas ellus Ning ussub südda-
mest; Se agga surreb wallus, Kes siin ei holi sest.

5. Oh!

5. Oh! olleks sindimatta, Kes põlgab Jummalat, Sest tedda lõppematta Need piinjad wae-
worwad; Et temma pattus ellab, Keik wasto o-
sa teeb, Ning armo sanna põlgab, Sest wallo
sisse jääb.

6. So biget usko näida, Te head kel häd-
da kääs, Siis woid sa abbi leida, Kui seisad koho-
ees; Sest Jummal tastub isse, Mis tehtud waes-
tele, Kes pühha ello sisse jääb, sureb õnaste.

9.

Godt hat das Evangelium ic.

Se kallis armo-õppetus, Mis andis Jesa hal-
lastus, Et waggaks sama piddime, Sest
surest hulgast põlgatse. So se on wiimse päwa
täht.

2. Ei waeste palwest holita, Head õppetust ei
woeta, Waid ahnus wottab woiuusse, Ei karda
nemmad hädõge. So se on wiimse päwa täht.

3. Keik suggust kasko teggewad, Se mõrgoga
need püawad Keik warra kōkõrõsuda, Ja sedda
tewad kartmatta. So se on wiimse päwa täht.

4. Kül kiitwad armo-õppetust, Ja siiski põlg-
wad waggadust, Waat nenda Jēst naerawad,
Häid põlwi siiski otawad. So se on wiimse pä-
wa täht.

5. Oh! nemmad on kül karmwalad, Neid wae-
sid nemmad nūlgirwad, Kui peaks Jummal holeta
Siin waeste parrast ollema. So se on wiimse
päwa täht.

6. Need wotwad kisko warrandust, Sest polle
neise

neise siggidust; Need waejed jäwad aitmatta,
Neilt leiba wotwad armota. So se on wiimse
päwa täht.

7. Need polle sedda jagganud, Mis pühaks
asjaks annetud, Ja siiski sedda risurwad; Kül
nende omma sõõb se pat. So se on wiimse päwa
täht.

8. Ei holi nemmad Jummalast, Jlm auupüab
usinaist, Nüüd kõrkus wotnud woiuusse, Ei
waltet häbbiks petage. So se on wiimse päwa täht.

9. Keik wenna-arm on lõppenud, Jlm war-
gadega täidetud, Ei olle digust ennast teäl, Oh
olleks rahha! rahwa heäl. So se on wiimse pä-
wa täht.

10. Ma-ilm ei wotta maenitsust, Ehl pühha
sanna õpetust, Ei temma ennast teage Kui sua,
jua liaste. So se on wiimse päwa täht.

11. Mend' illem tõ on prassima, Ja kurdad wi-
sid õppima, Kül sedda moistab kauniste Ni noor
kui wanna ühtlase. So se on wiimse päwa täht.

12. Ei tahha päilik paistada, Ei ennast sedda
nähha ka, Mis Ma peäl kurri rahmas teeb, Se
parrast päilik kurwaks läab. So se on wiimse
päwa täht.

13. Se ku ja tähhed äggawad, Ja ommal
kõmbel õhlawad, Et woitsid sada peästetud, Kui
waggad sawad auustud. So se on wiimse päwa
täht.

14. Oh tulle! armas Jēse, Ma tüddineb
neid kändmastse, Kes siin on sinno wastased,
Ning õhlab, et sa oisa teed. So se on wiimse
päwa täht.

Kris-

Kristusse Sündimis

eh

Joulo-Laulud.

10.

Gar lustig jubiliren, die lieben 1c.

Wifil: Ei lahku minna sinnust 1c.

Al Eik Inglid kolutawad Nüüd sure rõmoga,
Et nemmad Jēst nāwad Petlemmas
ollerwa, Sest laulwad ühtlase: Au Zum-
malale olgo, Ma peäle rahho tulgo, Ning rah-
wal melehä!

2. Meil' õnnistusfeks antud Se armas Jēsu-
ke, Kes neitsit ilmal' kantud üks õige innime,
Sest rõmus on mo meel. Oh! ärra põlga tedda,
Se lapse woid sa leida Petlemmast lautas seäl.

3. Se kallis laps on pandud Kui waene sõi-
messe, On rasket loormat kannud, Et riikaks
saaksime, Nüüd hukka se ei sa, Kes tedda tunda
ma õppib, Siis rummalus ka lõppeb, Seks Is-
sand walgusta!

4. Kui se õn polleks joudnud Siis olleks häd-
da kões, Sest Jēsus armust noudnud Meid
peästa põrgo wäest, Ja taewa arwanud, Et
Zummal armo annab, Keik hädda rõmuks kās-
nab, Mis olleks waerwanud.

5. Nüüd woib se õnnis olla, Kes Jēst ar-
mastab, Sell' tahhab abbiks tulla, Kes ennast
parrandab. Sest wotkem süddamest Sell' Is-
sale

sale au anda, Ning inglidega kita Se armast
Jesufest.

II.

Als Christus geboren war 1c.

Wifil: Nüüd laulgem suust ning 1c.

Al neitsit omma lapse tõi, Siis ingli-wäggi
rõõmsaks sai, Ja laulis sure heälega: Au
Zummalale ofata! Suur Zummal innimmenne
nüüd, Kes kannab meie patto süüd, Sest olle rõ-
mus pattune!

2. Suur walgus olli inglidel, Sest olli hirm
neil kariatel, Meid rõmo sanno kuudi seäl, Et
Kristus sündind ilma peäl. Suur Zummal in-
nimenne nüüd, Kes kannab meie patto süüd,
Sest olle rõmus pattune!

3. Se lapsotenne ofiti, Kes mähkme sisse mäh-
hiti, Kes meie õnneks sündinud, Kui Inglift en-
ne rāliud. Suur Zummal innimmenne nüüd,
Kes kannab meie patto süüd, Sest olle rõmus
pattune!

4. Siis last ka nähti sõime sees, Kes teige lo-
ma abbimees, Se olli lautas pimmedas, Kes tei-
go üllem kunningas. Suur Zummal innimmenne
nüüd, Kes kannab meie patto süüd, Sest olle rõ-
mus pattune!

5. Last toidetakse pimaga, Kes toidab teige il-
mama, Maria tedda immetab, Kes meile taewast
wa mistab. Suur Zummal innimmenne nüüd,
Kes kannab meie patto süüd, Sest olle rõmus
pattune!

6. See

6. Sesamma sure armo eest Münd tännagem
 teik süddamest, et Jummal omma Poiaga Meid
 tabitud pattust lunnasta. Suur Jummal inni-
 menne müüd, Kes kannab meie patto süüd, Sest
 olle rõmus pattune.

12.

Hab herzlich Lob, hab ewig Dank ic.

Wifil: So pole, Isand, süddamest ic.

Ma tännan teigest süddamest Sind, Jesa, kõr-
 gest taewast, Et sinna peäksid surest wäest
 Meid häddalissi waewast. Mi kaua, kui ma ial
 teä Rään, ligun, ellan ilma peäl, Sul peab aua
 sama.

2. Kül kallist annet andsid sa, Sest on mo süd-
 da rõmus, So Poia lihha, werri ka Du hinge
 roog ja toidus. Üks warra, kelle sarnastke Ei olle
 ilmas maiale. Oh kallist joulo annet!

3. Kuis temma siis siin petakse Mi alwaks rah-
 wa simas? Kül peäksid teik noppeste Siin tedda
 nõudma ilmas, Se peaks õ ja päwa ka Se es-
 simenne ollema, Ning ka se wiimne mutre.

4. Kui sinna peäksid rahwale Suurt warra,
 rikust andma, Ning peaks iggamehwele Kül kul-
 da, rahha sama; Kül siis teik jootes tulleksid,
 Ja ennestele rommaksid, Ja tännaksid weel
 peäle.

5. Müüd wottad sinna kallimat Ja suremat
 head anda: Se Poega, sedda ülemat, Ei Ma, ei
 taewas kasma; Ei holi temmast üfäge, Ja rah-
 wa melest tähhine, Ei tedda noufa ralka.

6. Se wottab agga ahnesta Suurt rikust kof-
 topan,

topašina, Üks teine lähhab fulgeste Mu patto tee
 peäl kaima, Se kolmas muud ei mõile teäl, Kui
 tühja aua himmo peäl, Ei tabha JEsust mitte.

7. Oh teie wägga rummalad, Ja hopis ärra-
 netud! Et põlgate ni Jummalat, Ja mis on tem-
 mast antud; Kui wottaksite põlgada Ma ilma
 temma himmoga, Siis tulleks JEsus teile.

8. Et agga wastopannete, Kui temma waim
 teid sunnib, Ja tedda ärrapõlgate, Kui temma
 sanna nomib, Siis polle teil muud ühtegi, Kui
 põrgo: wallo peälegi Seäl hädda: tulles ota.

9. Oh hoia, armas Jummal mind So pühha
 nimme läbbi Se seltsi eest, mis wihtab sind, Et
 mull ei tulle häbbi. Mull' olgo JEsus armsam
 müüd Mo melest kui teik kuld ja hüüd; Mind ai-
 ta järgest lauida.

10. Ma tännan teigest süddamest Sind, Jesa,
 kõrgeist taewast! Et sinna peäksid heldusfest Meid
 häddalissi waewast: Mi kaua, kui ma ial teäl
 Rään, ligun, ellan ilma peäl, Peab sulle au siin
 sama.

13.

Vom Himmel hoch, da komm ich her ic.

Ma tullen taewast üllewelt, Häid sannumid
 toon teile sealt, Meid toon ma teile rõmoga,
 Meid tabhan minna kuluta.

2. Üks laps on tännan sündinud, Kui ammust
 ajast tootud. Se kannis illus lapsolen' On teie
 rõõm ja kallid õn.

3. Se on se Isand JEsus Krist, Kes tabhab
 aita

aita häddalist, Se on se önnisteggia, Res teid woib pattust peästada.

4. Keik öinne sate temma käest, Mis Jummal pattund iggawest, Et teie woite meiega Müüd taewas järgest ellada.

5. Müüd pange märki tähhele, Et söimes mähkmeist leitakse last alwas lautas maggawa, Res on ma ilma toitaja.

6. Sepärrast lätli römoga Müüd kariasstega watama, Mis Jummal meile kinkinud, Mis meile heaks on annetud.

7. Mo südda panne tähhele, Mis on, mis söimes nabhakse? Res on se kaunis lapsok? Se on se armas Jēfuke.

8. Oh olle terwe tullemast! Mind pattust mitte põlgamast! Sa tulled häddast aitma mind, Res woib se eest kül kita sind?

9. Oh leige asja teggia! Kui wägga alwas lähhad sa, Et sinna söimes maggad seäl Se kowa weikse põhho peäl.

10. Eht lähhäts ilm weel laiemaks, Ja ennast kullal ehitaks. Zo olleks siiski kistok, Ja kistsaks lätliks sinnule.

11. So sammet ning so kallis siid On kore hein ning jämme riid; Neid tahhad ennast näida Kui sure toewa kunninga.

12. Sa teggid se hea melega, Et minna piddin naggema, Et au ning rikkus ilma sees Ei kolba mitte sinno ees.

13. Oh wotta armas Jēfuke So sängiks minno süddame! Oh wotta temmas hingata, Et minna sind ei unnušta?

14. Gest

14. Gest hüppan minna süddamest, Ning kisan omma Jēfukest; Ma laulan sure römoga: Mind Jēfus ikka arwita.

15. Müüd kius olgo Jummalal, Sell' aino Poia andial, Gest inglid towad rōmfaste Meil' ue aasta sannume.

14.

Vom Himmel kam der Engel 1c.

Wifil: Ma tullen taewast illewelt 2c.

Need Inglid taewast tullemad, Ning karias tele ürlwad: Et laps on meile sündinud, Ning mähkme sise mähhitud.

2. Tarwei liinas Petlemmas, Kui Miika ennekulutas; Se on se Issand Jēfuke, Res meid ei jätta häddasse.

3. Gest wotke ennast rōmusta, Et Jummal leppib teiega, On sündind teie lihha sees, On teie wend ning abbimees.

4. Se pat ei woi teid hirmuta, Gest Jummal on jo teiega, Kui kurrat mäsab põrgo sees, Siis on teil Jēfus abbimees.

5. Ei se ja mabha ellades, Res ellab pühha ello sees, Kui ma-ilm kiusab kariasste, Siis Jēfus aitab heideste.

6. Müüd on leik woimus teie käes, Et Jummal teil on abbimees, Gest kistke Jēfust lõpmata Ri süddame kui telega.

15.

Lobt Gott ihr Christen allzugleich 2c.

Müüd Jummalale auustust Keik andkem süddamest,
D o 2

damest, Kes meil teeb lahti taewa uft, Ning annab Pooikest, Ning annab Pooikest.

2. Kes Jsa rüpest tulleb, se Saab waeseks lapses teäl, Waat söimes asset temmale On korre heina peäl, On korre heina peäl.

3. Se Jsand jättab melega Keik aui järrel, Ning wottab ennast allanda, Kui waene fullane, Kui waene fullane.

4. Maria tedda immetab, Ning toidab pimaga, Kes Ingli meled rõmustab, Se õnnisteggia, Se õnnisteggia.

5. Sesamma pididi tulles Meil' digeks funningaks, Kes rabwast pididi fogguma Keik ommaks allamaks, Keik ommaks, allamaks.

6. Ja wahhetab nüüd meiega, Ja wottab ennesel Meil' werd ning lihha pattota, Ja annab õnne meil', Ja annab õnne meil'.

7. Se, kes meid tõstab issandaks, On meie fullane, Kuis ennast näita heldemaks Woiks hella JEsuse, Woiks hella JEsuse?

8. Nüüd JEsus paradisi uft Teeb lahti wägewast, Ei kela Kerub innimest Nüüd sissemine, nemast, Nüüd sissemine.

16.

Christum wir sollen loben schon 1c.

Nüüd kiitkem Kristust ussinaast, Maria pühha neitsi last, Kus ial päwa paistet näib, Mis keik ma ilma ümberkäib.

2. Kes keige ilma lomad teind, On sullaseks nüüd issi laind, Se tahtis pattust lunnaste, Ning omma loma aidata.

3. Se

3. Se Jsa heldus üllewelt, Se sündis neitsis äkkiselt. Üks neitsit kandis sallaja, Mis ilma olli tundmatta.

4. Se puhta neitsi südda näab, Et Jummal tedda maiaks teeb, Kes ial mehhest teadnudke, Se kaima peält nüüd leitakse.

5. Se pühha emma ausaste On kannud sedda ilmale, Kes Raabrielist wotud, Joannesest on tunnisud.

6. Se maggas fehwaast heinte peäl, Ei põlgand söimet selle meel, Se toideti nüüd pimaga, Kes issi toidab ilma ma.

7. Sest taewa wäggi rõõmsaks saab, Ning laudes Jummalit auustab, Ja karjas teada antakse Se keigeparras karjane.

8. Nüüd olgo JEsus kidetud, Kes puhtast neitsist sündinud Ka Jsale ning Waimule Au, Kristus olgo järgeste.

17.

Gelobet seyst, du Jesu Christ, 1c.

Nüüd olle, JEsus kidetud, Et olled neitsist sündinud Üks innimenne ilmale, Sest laulwad Ingli rõõmsaste, Kõrieleison!

2. Se taewa Jsa ainust last Nüüd näitse söimes halledast, Ning meie waese lihhasse On tulnud keigenillem hä. Kõrieleison!

3. Kes surem on kui ilma ma, Nüüd näitse rüppes maggawa. Se on nüüd laps, kes ilma peäl Keik asjad peab üllewel. Kõrieleison!

4. Se walgus tulles ilmale Ning annab ue pais,

Bb 3

paistusse, Se satab pimmedusse seest Meid walse sisse iggawest. Kurielison!

1. Kes Jesa Poeg on üllervelt On meile tulnud woobaks sealt, Ning lõppetab keik õnnetust, Ja antab taewa parrandust. Kurielison!

6. Ja tulleb waene ilmale, Ja näitab armo waestele Et sanna kuuljad rikkaks teeks, Ja pühha Ingli sarnatseks. Kurielison!

7. Se teggi ta hea melega Meil' omma heldust näidata, Ma-ilm keik olgo rõmus seft, Ning kiit-ko tedda süddamest. Kurielison!

18.

In dulci Jubilo, nun singet ic.

Oh! laulgem, süddamest, Ning kiitkem JEsu seft, Kes Maarja rüppes maggab, Kui wae-ne lapsok, Meid lunnastama hakkab, Ning satab taewasse. Se on se A ning D, Se on se A ning D.

2. Oh armas JEsuke! Sa elled armoke, Mull' olle rõõm ning abbi, Oh hella lapsok! So kall' armo läbbi, Oh taewa illoke! Mind tomba junnule, Mind tomba sinnule.

3. Oh Jesa hallastust! Oh Poia armastust! Kui tulli keikil' miina Sipparrast porgusse, Meid peastma JEsus sinna Siis tullid ilmale. Meid sata taewasse, Meid sata taewasse.

4. Meil taewas isama, Ning rõõm on ot sata, Kus pühhad Ingliid laulwad Meid usi lugusid, Ja kus need õnsad kuulwad Meid taewa mängisid. Oh olleksime seäl! Oh olleksime seäl!

19.

Frenet euch ihr Christen alle ic.

Rõõmsaks sage risti-rahwas, Rõõmsaks sago iggamees, Jummal aitab hädda sees. Rõõmsaks sage, laulge wahwast, Et ta meid ni auustand, Ja on meie lihaks saand. Rõõmsaks sagem üllervägga, Kristus kelab meie wigga, Tõst'kem lauldes omma heäle, Ja toob meile armo jälle.

2. Minno südda wata peäle, Panne hästi tähhele, JEsus tulleb sinnule, Tahhab lunnastada jälle, Maggab lautas sõimes teäl Korre ille, heinte peäl. Rõõmsaks sagem üllervägga, Kristus kelab meie wigga, Tõst'kem lauldes omma heäle, Ja toob meile armo jälle.

3. Oh! mo kallis lunnastaja, Kuis ma külmoin tännada, Ja so armo titada, Keigeheldem armastaja, Wotta ommaks suud ja keelt, Jhho, hinge, mõtted, meelt. Rõõmsaks sagem üllervägga, Kristus kelab meie wigga, Tõst'kem lauldes omma heäle, Ja toob meile armo jälle.

4. JEsus! kule pallumissed, Annista so kogodust, Kaitse omma parrandust. Aita omma liiskimissed, Anna keige rahwale Rahho uel aastale. Rõõmsaks sagem üllervägga, Kristus kelab meie wigga, Tõst'kem lauldes omma heäle, Ja toob meile armo jälle.

20.

Der Tag, der ist so freudenreich, ic.

Se joulo pädm on rõmust suur Müüd risti-rahwal' ilmas, Et JEsus keige armo juur On nähtud meie lihhas. Kui temma sündind Mari-

ast, Kes wallitsetud Jummalast, Et olleks temma emma. Üks imme assi kül on se, Et Jummal tulnud ilmale, Ning neiti laps on temma.

2. Kui päwa paistus selgeste Woib klasisi läbi, bi paista, Ning kahjo ei te temmale: Sel kombel tulleb moista, Et nenda tulnud ilmale Sest kannist neitsist puhtaste Se Issand JEsus taewast. Kes sõime pandud maggama, Se peastab omma werrega Meid pörge tulle waewast.

3. Need karjased seäl wälja peäl Häid sammu mid on kuulnud, Sest nenda ütles Ingli heäl: Waat! nüüd on Kristus tulnud, Ma ilma kalalis kunningas. Herodes wägga ehmatas, Ja hakkas sedda kartma. Woi! mis kurri kawwal meel Oli temmal JEsu peäl, Meid lapsi käsits tappa.

21.

Ein Kindelein so löblich ic.

Üks laps on neitsist sündinud, Ning õnneks meile antud, Kes taewast meile laskitud Ning sõime sisse pandud; Kui se ei olleks sündinud, Keif rahwas olleks hullatud, Nüüd õn on keitil leida. Oh! armas Issand JEsuke, Kes olled tulnud libhasse, Se pörge eest meid hoia.

2. Se labbi woime süddamest Sel aial rõõmsad olla, Et Kristus taewa rigi seest On wotnud mahha tulla. Üks imme allandus on se, Et Jummal sündinud ilmale, Ja ennast orjaks annud Ning sanud meie sarnatseks, Et iggawest meid rikkaks teeks, Ning meie pattud kannud.

3. Oh! õnnis on, kes süddamest Se armo peäle

peäle lodab, Se pärrib ello iggawest, Mis temma uskus otab, Sest keif on Kristus tassunud, Mis meie saime efsinud, Seks tulli temma taewast, Se tulleb immeks arwata, Et ta meid wotnud leppita, Ning peasta patto waewast.

4. Sest, risti, rahwas, tännage Se sure armo pärrast, Ning süddamest ka palluge: Meid weelgi peästko kurjast, Ja hoidko kurja mele eest, Meid peästko walle usso seest, Keif pattud andeks andko. Oh Issa, Poeg ning pühha Waim! Kes on so laps ning armo taim, Sell' sinno rahho olgo.

22.

Ein Kind geboren zu Bethlehem ic.

Üks laps on sündinud Petlemmas, Petlemmas, Kes keif ma ilma rõmustas, Halle-Halleluja!

2. Siin maggab temma sõime sees, Sõime sees, Kel lõpmatta on woimus käes, Halle-Halleluja!

3. Neil' karjastele wälja peäl, Wälja peäl Need Ingliid ütled sedda seäl, Halle-Halleluja!

4. Se armas JEsus surest wäest, Surest wäest On tänna teile sündinud tõest, Halle-Halleluja!

5. Au olgo taewa Issale, Issale, Ja hea meel keigel' rahwale, Halle-Halleluja!

6. Se hârg ning esel tundwad ka, Tundwad ka Kül sõimes omma Issanda, Halle-Halleluja!

7. Need targad tullid kangelst, maalt, Kangelst maalt, Tõid kulda, wirt, mürrit seält, Halle-Halleluja!

8. Ea emma olli neitsike, Neitsike, Eõi mehhe-
ta last ilmale, Halle- Halleluja!

9. Uš ei moind tedda rikkuda, Rikkuda, Kes
sihhas sündis pattota, Halle- Halleluja!

10. Se olli meie sarnane, Sarnane, Ep olnud
pattust rojane, Halle- Halleluja!

11. Eest same temma sarnatseks, Sarnatseks,
Ning taewa rigi pärriaks, Halle- Halleluja!

12. Se armolikko aia eest, Aia eest, Au Jum-
malale iggawest, Halle- Halleluja!

13. Müüd olgo JEsus kidetud, Kidetud, Kes
innimesseks sündinud, Halle- Halleluja!

Ue Aasta Laulud.

23.

Hilf Herr Jesu, laß gelingen ic.

Wisil: Arka ülles minno südda ic.

Aita, JEsus, korda mišina Ue aasta armo-
ga, Ue mele anna sinna, Keik lass' hāsti
figgida, Olgo sinno hōlele, Mis sa annud
minnule Wotta wanna lõppetada, Et ma woik
sin ueks sada.

2. Uel aastal armo anna, Et ma pattust pō-
ran müüd, Wotta agga unnuštada Minno wan-
nad rasked süüd; Minna waene pattune, Om-
mas mures, JEsuse, Sinno armo peāle lodan,
Uksnes sinnust abbi otan.

3. Rõmusta mind, JEsand, jälle, Kule minno
ohka-

ohkamist, Anna minno süddamele Kurvastusse
hingamist, Walwan eh' ma maggan ka, Wotta
murret piddada, Surm mind ārgo surretago,
Egga ello lõppetago.

4. Aita ommas hallastusse, Et ma kawwa-
luseta Keiges waimo pūhbitusses Woiksin ikka
ellada, Aita wende armašta, Et ma neid ei fur-
wasta, Ja siin sinno päralt ollen, Ning ka wiim-
selt taewa tullen.

5. Anna hāsti lõppetada, Kui sa annud algada
Sedda aastat, et woin jada Temmas ilmas kah-
jota. Jā sa minno kõrwasse, Kui surm tulleb
minnule; Armas JEsus, aita sinna Ilmast
rõõmsast ärraminna!

24.

Helst mir Gottes Güte preisen ic.

Wisil: Ei lahku minna sinnust ic.

Müüd, Jummal, minna, Eidan So heldust rõõm-
laste, Au sulle anda pūan, Kui ial moistan
se, Sel uel aastal ta, Et olled hōle kannud Ning
rahho meile annud, Meid ainud armoga.

2. Neil peab meelde jama So kallis armo tō,
Ja tanno peab sama So pūhha nimmele; Sa
olled rohkeste Meid tannini keik toitud, Ning
terweste ka hoidnud Ja kaitnud armsaste.

3. Sa annad omma sanna Neil selgest rikk-
matta, So armo noor ning wanna On nāinud
lõpmatta. Sa olled heldest kāest Keik annid an-
nud wālja, Ning waeno, tōbbe, nālja Ka keel-
nud meie maast.

4. So

4. Sa olled andeks annud Meil' meie eksitust,
Ei olle peäle pannud Meil' kangel willetsust, Kui
olleks äkiline So meel mo wasto olnud, Ots ol-
leks meile tulnud, Ei ellaks üffige.

5. So helde Issa südda On armolinne weel,
Kes wottab pattud jätta Ning lodab sinno peäl,
Saab armo sinno käest, Sell' patitud andeks an-
nad, Ja ta eest murret kannad, Ning peastad
hädada seest.

6. Oh! Issa kallis Eoja, Au sulle iggawest,
So Poea se õnne toja Mind peastnud kariussest.
Eind weelgi pallume: Meil anna rõõmsa aasta,
Ning wigga eest meid hoi, Ja toida heldeste.

25.

Nun laßt uns gehn und treten 1c.

Wifil: Nüüd wotkem Jummalale 1c.

Oh! pallugem ja laulgem, Ja rõõmu heäle tõst-
kem, Et Jummal meid on hoidnud, Meid
ellus armust kaitstud.

2. Kül aasta aastalt läme, Ja temma armo
nâme, Küll eüema ja kâime; Uut wanna peäle
same.

3. Ni monda hädada läbbi Sai Jummalalt
meil' abbi, Kui rist ja murre olli, Waen, sõdda
peäle tulli.

4. Kui heide emma issi Siin hoiab lapsokessi,
Et neil ei sünni wigga, Kui tulled rist ja hädada:

5. Ka nenda wottab heldest Se armas Jum-
mal järgest Meid ommas süles kanda, Ja meile
armo anda.

6. Oh!

6. Oh! meie ello kaitaja Ja keige rikkam toija,
Ei meie nou kül tea, Kui sinna hooit ei pea.

7. Ma kidan sinno woiwust, So armo, sinno
truust; Sa kureja ärrakelad, Meid õnne jures
pead.

8. Oh! Issa meile tõtta, Ja palmet wasto-
wõtta, Meil ristis rõõmu anna, Et woiime was-
topanna.

9. Te, et ka kannotame, Ja sinmult joudo sa-
me, Et sinna tulled mele, Ja lodame so peäle.

10. Oh! kela waeno heäle, Ja anna rahho
jälle, Siis lõp'wad willetsusfed, Ning sõda ah-
hastusfed.

11. So õnnistus meil' tulgo, Ja meie jures
olgo, Et, kuhho ial läme, So armo-walgust
nâme.

12. Ja waeste laste Issaks Ja nende hõle-
kandjaks, Ja eksiatte saatjaks, Ja hädalistele
waatjaks.

13. Keif haiged wotta aita, Ja terwist neile
anda, Meid kurwaid rõmustada, Meil' murret
wähhendada.

14. Ma pallun weel: oh aita! So waimoga
meid täida, So waim meid ehhitago, Ja pär-
rast taewa saatko.

15. Keif sedda wotta sinna Meil' keifil, pallun
minna, Nüüd uel aastal anda, Ja mei' eest
murret kanda.

26.

Das alte Jahr vergangen ist 1c.

Wifil: Ma tullen taewast illewele 1c.

Se wagna aast on möda läind, Meil' olled, Jē-
sus

sus, head teind, Sest tanname sind süddamest,
Et olled hoidnud kahjo cest.

2. Sind Issa, Poega pallume, Oh! kaitse
ikka heideste So pühha risti: koggodust, Ning
hoia sedda kurja cest.

3. So sanna jätta meile weel, Sest rõõmsaks
lähhab magga meel, Keik waltet woðrast õppetust
Oh Issand! keia keigest wäest.

4. Reed pattud ärra mälleta, Meid uel aas-
tal walmis-a, Et pattud mahhajättame, Ning
udes ellus ellame.

5. Et pärrast õnsast surreme, Ning rõõmsast
üllestoufeme, Siis soga, JEsus! ühtlase So
aauriki lähhame.

6. Seäl iggarwest sind tanname, Ning Ingli-
dega kidade, Meid uskus JEsus! kinnita, So
nimme aauks lõpmatta.

27.

Nun treten wir ins neue Jahr 1c.

Wisil: Oh Issa taewa rigi sees! 1c.

Uut aastat meie hakkame,
Ning sind, ei JEsus! pallume,
Et aitad sedda aastat ka.
Meid lõppetada kahjota.
Oh! anna rahho, siggidust,
Ning pärrast hinge õnnistust.

Lau-

Laulud JEsussest.

28.

Meines Lebens beste Freude 1c.

Wisil: Jummal ma ning taewa Loja 1c.

Ei ma muud siin ilmas tahha kui ülspäinis
Jummalat, JEsust minna takla nouan,
JEsust minno Issandat. Keik mo himmo
ilma peäl, Se on taewas ülleweel.

2. Teised woitwad takkanouda Selle ilma war-
randust, JEsus wottab mulle jouda, Kes toob
hinge õnnistust. Rahha, rikkus hukka lääd, JEs-
sus agga ikka jäd.

3. Ei ma suremat sa warra Ilmas ial kussagi,
Kui keik loius kaub ärra, Siis jäd JEsus allati.
JEsus on kül diete Armas minno hingele.

4. Olgo kül ma ilma aui Illus nähha keikile,
Ei se seisa süski kaa, Lähhab tühja noppeste,
Mis siin näikse illoga, Se keik kaub kuulmatta.

5. Nagga mis mull' Jummal annab Õnnast
heldest süddamest, Mis mull' JEsus isäi jaggab,
Se teeb rikkaks iggarwest. Taewas omma aunga
Restab ilmaotsata.

6. Se, mis JEsus kintib taewast, Ei se ial
rikkuta, Redda temina peastab waewast, Ei se
ial hukka sa. Ütski eunam temmale Kahjo eg-
ga kurja te.

7. Mis sest kasso, kaa jada Kurjas ilmas ella-
ma? Kus on selge murre teada; Parram on seäl
lõp-

lõpmatta Olla taewas rõõmsaste Jesu parral
kä-ele.

8. Egga mingisuggust aita Ilma surust pidda
da, Omma kõhho üksnes täita Maggusama roa
ga: Jesust agga armasta, Se ei jätta abbita.

9. Oh! siis anna taewas mulle Omma rõõm
järeste, Olgo minna osfaks sulle, Minno armas
Jesuke. Oh! mind wotta sinnoga Ommas tae
was ellama.

29.

Wer ist wohl wie du? Jesu süsse re.

Ommal Wiil:

Helde Jesuke! Sinno suggusite Kusagi ei olle
leida, Pimmeduskes woid sa hoida, Sadad
walgusse, Helde Jesuke!

2. Surma hädda seest Olled sinna tõest Om
ma surmaga mind peastnud, Ja mind pattust
puhtaks peenud, Ei ma iale Müüd ja häddasse.

3. Zubba iggawest Olled Issa käest Meile lun
nastajaks antud, Ja meil ärrapeasjaks pandud
Heidest süddamest Zubba iggawest.

4. Range sõddamees! Põrgo hana seest Olled
sa meid lunnastanud, Surma, patto kantanud
Omma werre wäes, Range sõddamees!

5. Surem kunningas Aitad wäggewast, Sind
keik rahwas auustago, So eest ennast allandago.
Olle kunningaks, Ja mull õppiaks.

6. Sind ma kummardan, Ning so parrast
jään, Kui so pühha Waim mind aitab, Ning
so armoga mind täidab, Siis ma armastan
Sind, ning kummardan.

7. Wõtta

7. Wõtta ommaks mind, Siis ma pean sind
Armsamaks kui tuld ja hõbbe, Ja saan üksaks
sinno lähbi, Kui ma ussun sind, Wõtta ommaks
mind.

8. Sinno allandus, Ning so tassandus Olgo
minno parras illo, Siis jääb pattota mo ello,
Kui so allandus On mo õppetus.

9. Wallitse mo meel, Et ma Ilma peäl Sin
nust kuhugi ei lähha, Siis ma saan so armo
näha, Kui on minnul teäl Sinno hõlde meel.

10. Wotta ärrata Patto unnest ka Mind, siis
kurrat ei woi petta, Egga omma wõlko wõtta,
Kui sa arwitad, Ning mind ärratad.

11. Omma Waimoga Wallitse mind ka, Et
ma walwan, pallun, paastun, Uskus sinno ette
astun, Et mind täidab sa Omma Waimoga.

12. Kallis hoidia; Oh mind rõmusta, Kui
mind rist ja murre kattab, Ja, kui merre laened,
mattab: Olle minnoga, Armas hoidia.

13. Keige ülem hä! Ikka mulle jä, Siis ma
pühha ello algan, Kurjad himmud ärrasalgan,
Kui on minno kä Keigesurem hä.

4. Kui pean walloga Ärrasurrema, Siis mo
ihho muldas hoia, Hingele so auu anna, Et
woin ellada, Eht kü sünnen ma.

30.

Seelen: Bräutigam, Jesu re.

Wiil: Helde Jesuke, Sinno suggusite re.

Hinge peioke, Helde Jesuke! Minna kidan
sinno heldust Mis mind tommab patto ellust
Armsast taggase, Hinae peioke.

Ec

2. Sin

2. Sinno armo peäl Julge on mo meel, Kui sa heldest mo peäl watað, Ring so armo maitsta fatad. Julge on mo meel Sinno armo peäl.

3. Jummal olled sa, Innimenne ka, Olled wotnud meie lihha, Kustutada Jesa wihha Omma werriga, Jummal olled sa.

4. Usfo walguſſe hõia heldeste; Omma waimoga mind woia, Ring mo hinge uskſus hõia, Siis ei kustuta Usfo walguſt ka.

5. Siis so sisse iään, Sinno peäle nään, Sinno armo tahhan kita, Ja sind kires, aega wita, Et so sisse iään, Sinno peäle nään.

6. Wäggew söddamees Jesse so u seest! Kuru ja rahwa wihha kela, Et mind nende nou ei nela. Olle hädda fees Wäggew söddamees.

7. Rahho sataja, Sure jannoga Innimeste õnne noudsid, Hinge heites waljust hündsid: Janno tunnen ma; Rahho sataja.

8. Omma rahhoga Heldest jahhuta Meid, so ommad, Kes sind tundwad, Sinnust risti nimme kandwad, Kennel armas sa Omma rahhoga.

9. Kes ma ilmale Surreb diete, Usfo ello ta ka nouab, Käl se pea tunda jouab, Et on lahjota Jmal surrema.

10. Nüüd ma pean sind Armsamaks kui mind Sinnust ma ei tahha jada, Egga teiseſt rõmust teada, Gest ma pean sind, Armsamaks kui mind.

11. Kui mind furwastab Rist ning hirmutab, Tunned sa ka minno hädda, Ring ni halle on so südda, Et ta lõppetab, Mis mind furwastab.

12. Kui rõõm tulles ta, Saad sa rõõmsaks ka,

ka, Senni kui so jure tullen, Ring so auu rikis ollen, Seäl woin rõmusta Ennast sinnoga.

13. Siin meil teotust, Seäl on auustust, Mis ma siin weel uskſus otan, Seäl ma nään ning kätte wottan. Parrast teotust Tulles auustust.

14. Armas Jesuke! Alita heldeste Woieldes, Keik arrawoita, Sinno woinust mulle näita, Siis so woinusse Tunnen, Jesuke!

15. Kaunis dieke, Minno talleke, Nüüd ei wotta minna tehha, Mis so film ei tahha nähha, Armas Jesuke, Kaunis dieke.

31.

Jesu, meiner Seelen Ruh ic.

Wifil: Nüüd tulgo Innisteggia ic.

Jesus feige üllem hä, Hingamist toob hingele, Mis ma ial himmustan, Sedda minna temmast saan.

2. Jma lapsed, Kui sa nääð, Noudwad takka tühiad hääd, Jesus mulle kallim on, Kui se kallim kuldne kroon.

3. Kui need feigepahhamad Waenlased mind kiusawad, Jesus peästab põrgo täest, Kurratist ja furma wäest.

4. Ollen minna wigigane, Polle abbiks üſſige; Jesus wigga parrandab, Ja mul õigeks arstiks laab.

5. Ollen waene, allasti, Nou ei hakka kuhhugi, Jesus isſi arwitat, Toidust aegſast murreſeb.

6. Ollen minna wõbral maal Sure raske risti ai, Jesus kaitseb mind ka seäl, Ja mind peab üllewel.

Ec 2

7. Kui

7. Kui mind rahvas teotab Ja mul häbbi
teggewad, JEsus aitab kannata, Et ka sest ei ho-
li ma.

8. Eht on messi maggus kül, Eht ka sukkur
maggus sul, JEsus on weel maggusam, JEsus
on weel tullusam.

9. Oh! siis tahhan minna ka Sind ükspäi
nis armasta Sinnust, armas JEsuke, Saab jo
kül mo hingele.

10. JEsust kõrwad kulewad, JEsust silmad
watarwad, JEsust mo keel tunnistab, JEsust
käed piddawad.

11. JEsus on mo toidus teäl, JEsus on mo
laulo heäl, JEsust minna ihhaldan, JEsusfest
ma rõmo saan.

12. Oh! siis andko wiimsest ka Sinno surm
so werrega, Sinno harwad, JEsuke, Surmas
rahho minnule.

32.

JEsus, meines Herzens Freund u.

Ommal wiisil.

JEsus minno rõmustus, maggus JEsus!
Minno hinge õnnistus, maggus JEsus;
Süddamele kinnitus, maggus JEsus;

JEsus maggus JEsus!

2. Euhhat Ford sind mälletan, lunnastaja!
Ja sind üksi himmustan, JEsand JEsus!
Sind ma ikka ihhaldan, lunnastaja!

JEsus lunnastaja!

3. Sõda mind ja täida mind, taewa toidus!
Sõdda nõrk, oh jota mind, hinge toidus!

Dm

Olle minno findel lin, minno rahho!

JEsus minno rahho!

4. Parramat ep olle sind, armas JEsus!

Heldemat ep olle sind, maggus JEsus!

Egga maggusamat sind, maggus JEsus!

JEsus maggus JEsus!

5. Oh! mind többist finnita, minno rammo!

Nõdra usko kossuta, maggus JEsus!

Mind, kui surren, rõmusta, rõmustaja!

JEsus rõmustaja!

33.

JEsus ist mein Heyl und Leben u.

Wiisil: Armas JEsus, sind ma pallun u.

JEsus on mo ainus ello, JEsus üksi minno
rõõm, JEsus on mo surem õn, Ilma tem-
mata on wallo, Keit mo assi hukka saab, JEsus
üksi rõmustab.

2. Kui ei olle JEsust mulle, Siis on eist ja
willetsus, Siis on surm ja hukatus, Kellel tem-
ma arm ei tulle, Tedda hädda lõppetab: JEsus
üksi rõmustab.

3. Kui on JEsus minno meles, Siis ma ellan
miggata, Ring jaan ilma murreta, Temma wer-
ri on mul alles; Et kül pat mind kurrastab JEsus
üksi rõmustab.

4. Minna lodan sinno peäle, Armas JEsand
JEsus tõest, Sinna surrid minno eest, Siis mull-
tulleb rahho jälle. Kui mind kurrat kurrastab,
JEsus üksi rõmustab.

5. Armas JEsus, minno warra usse läbbi mul-
le ja, Ei ma sinust ärralä, Ei ma sinust lah-

Ec 3

ärra

ärä, kui mind kartus hirmutab, Jeesus üksi rõmustab.

6. Sinno pärralt ollen minna, Jeesus, minno pärrandus. Minno õn ja rõmustus, Minno omma olled sinna. Surm kui wiimselt surretab, Siis mind Jeesus rõmustab.

34.

Jesu, meine Freude ic.

Jeesus rõmustaja, Hinge jahhutaja, Jeesus kauniken! Oh kui wiivid kaua! Hingel iggam, jousa! Sind ma iggatsen, Jummal Poeg, mo hinge peig, Ei ma muudki kui sind agga Ma peäl noua tagga.

2. Mind so tiwad katwad, Ja mind ärrasaatwad Keitist waenlastist; Mäsfago küll kurrat, Prassigo keik kurjad, Jeesus on mo eest. Rakfugo ja paukugo! Teyko pat ja põrgo tülki, Jeesus wottab sulle.

3. Kurrat! sind ma naeran, Surm! sull selga pöran. Hirm! sind põlgan ma. Ilm! mo peäle astu, Lauldes ma so wasto Seisän rahhoga. Jummal küll on abbiks mul, Ma ja põrgo rahhul jäwad, Eht küll nurrisewad.

4. Riiklus mingo ära! Sa mo lust ja warra, Jeesus rõmoga. Ärra tühjäd auud! Ärra kurrad nouud! Jäge teadmatta. Hädda, rist ei pea wist, Et ma paljo pean kändma, Jeesus jest mind kaänma.

Keik mis ilm siin puab, Jäusaks ka hüab, Ei ma puage. Pattud jäge mahha! Minna teid

ei

ei tahha, Minge põrgusse! Kõrkistus ning surus, Ello, mis toob patto mulle, Selga pöran sulle.

6 Minne kurwastaja! Eest mo rõmustaja, Jeesus on jo siin. Kes siin armastawad Jummalat, need sawad Rõmo, kui on piin. Teyhaks küll siin häbbi mull; Siiski jääd sa keiges wae was, Jeesus, mo rõõm taewas!

35.

Jesu, komm doch selbst zu mir ic.

Wisl: Nüüd tulgo Önnisteggia ic.

Eht: Südda, mis sa murretsed:

Jeesus, tulle minnule, Jä mo jure järgeste, Tulle hinge peastia, Keige parram söbber ka.

2. Tühhat kord sind himmustan, Keik muud rõmo teotan, Tühhat kord ma õhkan ka, Jeesus! Jeesus! tulle sa.

3. Ei mo südda ollege Ilmas muga rahhule, Jääd sa agga minnule, Se mo rõõm on üksine.

4. Jeesus! ilma sinnota Õn keik surus asjata, Ingli au ja illo ka Õn mo melest kolbmatta.

5. Mis on ial minnule, Annan minna sinnule; Sinna maggus Jeesule, Olled minno armote.

6. Ei ma mule pea ka Süddant lahki teggema, Tulle omma armoga Minno jure ellama.

7. Sinna, taewa Jessa poeg, Olled minno hinge peig. Sinna helde Jeesule Olled minno tallele.

8. Oh siis tulle ruttoga, Minno wallo wähhenda! Minna hüan järgeste: Jeesus tulle ruttuste!

Ec 4

9. Oh

9. Oh! ma otan kannates, Ei ka wässi pal-
ludes: Olle surma hädä sees, Armas Jēsus,
abbimees.

36.

Ach! wenn werd ich schauen dich ic.

Wisil: Jēsus, minno rōmustus ic.

Millal saan ma nähha sind, Armas Jēsus!
Millal ommaks wottad mind, armas Jēsus!
Himmoga ma kutsun sind, armas Jēsus!

Jēsus! armas Jēsus!

2. Waewaga sind himmustan, illus Jēsus!
Minno hingel hädä on, illus Jēsus!
Oh kui kaua ihhaldan, illus Jēsus!

Jēsus! illus Jēsus!

3. Keif on ilmas waewane, kallis Jēsus!
Mis ei olle taewane, kallis Jēsus!
Jä sa mull', ma sinnule, kallis Jēsus!

Jēsus! kallis Jēsus!

4. Kes so heldust mälletab, maggus Jēsus!
Tedda murre rōmustab, maggus Jēsus!
Ja keif hädä löppetab, maggus Jēsus!

Jēsus! maggus Jēsus!

5. Tulle mulle, pallun sind, oh tru Jēsus!
Peästa patto koormast mind, oh tru Jēsus!
Sinna olled tuggew lin, oh tru Jēsus!

Jēsus! oh tru Jēsus!

6. Näita ennast minnule, helde Jēsus!
Himmo on mo hingele, helde Jēsus!
Sind ma otan järgeste, helde Jēsus!

Jēsus! helde Jēsus!

-7.

37.

Mein Herzens Jesu, meine Lust ic.

Wisil: Oh risti-tahwoas kannata ic.

Eht: Au, titus olgo iggawest ic.

Mo armas Jēsus, minno rōm! Oh minno
kallis warra! So armo minna iggatsen,
Sind minna nouan takka. Au olgo sulle jär-
geste, Et olled üpris armsaste Mind peästnud
hädästä ärra.

2. Mo südda ifka himmoga Du sind, mo Jē-
sus, ootnud, Du hüppand, kargand rōmoga, Ja
sinno jure rōtnud, Kui sinno peäle uskus nään,
Et sinno sannast ärratään, Mis sa meil tahhad
anda.

3. Sa olled walgus minnule, Sa näitad mul-
le selgest So immelikko paistusse, Sa jahhutad
mind heldest; Oh! sinno armo walgega Mind
wotta täiest walgusta, Ja peästa pimmedusfest.

4. Sa olled õnnistusse te, Mis peält ma tae-
wa leian, Sa satad mind la diete, Kui ma sind
abbiks huan. Ei minna ilma sinnota, Ei ial om-
ma waewaga Se taewa riki pua.

5. Sa olled tõe õppia, Keif sinnota on walle,
Mind tõe pole juhata, Ja sata õige tele, Kui
sinna mind siin karristad, Ja Jēsa tundma õp-
petad, Siis tulleb tarkus mulle.

6. Sa olled minno ello teäl, Teed rōmo fur-
wastusses, Sa annad ello siin ja seäl, Ja aitad
abhaustusses. So Waim mind saatko järgeste,
Ring andko wägge minnule, Siis peäsen hul-
katusfest.

Ee s

7. Sa

7. Sa olled taewast tulnud ka Meil' leiwaks Jesa täest, Reid hädalissi aitama, Reid peäst ma patto wäest. Kui saab mo südda pinatud, Ning surest ristist surmatud; Siis sa mund JESand, aitad.

8. Kui on mul õige janno kä, Kui on mo hingel hädada, Siis JESus sinna mulle jä, Siis kosuraks sedda. Sind kutsub südda minnule, Ja ruttab tulla sinnule, Et mull' ei sünni wigga.

9. Sa olled kalliks ehteks ka Mo hingel, armas JESus! Ma ollen hirmus pattoga, Mind ehhitab so õigus. Se on so melest illusam, Ja mulle paljo tullusam, Kui keif ma ilma lõrkus.

10. Sa olled mulle tugaw liin, Kus ma woin julgest jada, So tibatuga kattad mind, Ei karda minna hädada, Ei karda minna willetsust, Ei põrgoliste kiusatust, Sest mul on warri teada.

11. Sa olled minno karjane, Mo hinge armastaja, Sa sadad mind ni truiste, Mind rõmustab so sama. Oh! wotta mind so hõlele, So lammast, armas JESuke! Sa olled õige kaitseja.

12. Sa olled peigmees minnule, Sind pean armsaks minna. Oh! wotta mind ka sinnule, Mo kunningaks jä sinna. Sa andsid ennast ohwriks seäl Kui tallekenne risti peäl; Mis woiind sa ennam teha?

13. Sa olled kange sõddamees, Sa aitad woinmust sada, Kui lihha, werri kiusates Mind tahhab hukka sata. Kui sa mull' olled kaitsejaks, Ning sures hädas hoidjaks; Ei woi siis kurrat petta.

14. Sa olled selgeks tähheks ka, Mis paistab pim-

pimmeduskes. Sa õppetad mind rõmoga Mo sures rummaluskes. Kui rist meil' teeb suurt ap-pardust, Siis annab sinna kannatust, Ja peästad willetsusfest.

15. Kui sa mo peäle kallastad, Ja mulle sõbraks tullud, Mind wenna kombel armastad, Ja arstiks, toitiaks olled; Siis patto haru parrandad, Ja keiges waewas kinnitad, Kes sinno peäle lodab.

16. So järrel üksnes, JESuke! Mo süddamel on himmo; Se keige armsam lillike On minnul' sinno nimmi, Kui magus on so mällestus, Kui helde sinno rõmustus Siis, Kui mul raske asfi.

17. Kui mul on risti hädada käes, Siis mõtlen sinno peäle, Kui ollen rõmus süddames, Siis tullud sinna mele. Kui walwan, maggan, rägini ka, Siis olled sinna minnoga, Et tõstan rõõmsast heäle.

18. Kuis pean ennam kiitma sind, Mo kallis JESukenne? So taewa warra täidab mind, Se on se iggawenne. Mis ial tahhan, olled sa. Mu olgo sulle lõpmatta! Sa olled armokenne.

38.

O JESu! süß, wer dein gedenkt ic.

Wisl: Oh JESus Kristus tulle sa ic.

Oh JESus! sinno mällestus, Se annab mulle rõmustust, Kõl paljo rõõmsam on se mees, Kus sinna ellad süddames.

2. Mo ello JESus, minno õn, Kult saan ma mis

mis ma iggatsen, Ei olle sinno suggustke Siin maas ning taewas ülsige.

3. So arm on kallis, Jēfuke! Sa olled mulle armoke, Kes moistab sedda arwata, Eht sedda üllestrāida?

4. Kult, Jēfus, tulleb hallastus, Ja furma dele rōmusius, Üls armas asfi minnule On sinno heidus diete.

5. Kes parraminne fossutab, Ning murrelik Eud jahbutab? Jo ennam temmast ossa saan, Jo ennam Jēfust himmustan.

6. Kui kaunikenne olled sa, Mo armas Jēfus, mulle ka. Ei olle meesi maggusam, Ei muud mo melest ilusam.

7. Sind Jēfus! püan teigest wäest, Sind iggatsen ma süddamest, Ei sedda moista ülsige, Kui hea sa olled bingele.

8. Kes sind, oh Jēfus! armastab, Mis se siin rikfust himmustab? Se ennesel peab surrema, Kes sulle tahhab ellada.

6. Kes sind, oh Jēfus! ihhaldab. Se tõest sinult abbi saab, Kui temma pallub usfinast Sind ilma weega halledast.

10. Kus kōhta minna ial lään, Seäl minna sedda tõest tään, Et Jēfus on mo selfimees, Ma kannan tedda süddames.

11. Mis minna ofsin, leian ma, Mis minna tahhan saab mull' ka, Siis armastades nõdraks lään, Ja ofse rammotumaks jään.

12. Kelt sinna saad ni armastud', Ei se sa ial furvastud, Ei lõppe arm selt ellades, Se ellab ifka rōmo sees.

13. Sa

13. Sa olled neitsist sündinud, Ja taewast meile linkitud, Sind kidetakse aunga, Mo Jēfus, sure rōmoga!

14. Ei olle se sull' teadmatta, Et minna muud ei himmusta, Sind üksi, Jēfus!otan ma, Ma ilma õnnisteggia!

15. So walgus näitse selgeste, Se paistab selgest minnule, Kui sa mind, Jēfus! rōmustad, Siis teik mo murret lõppetad.

16. So surust taewas kulutab, Sind Ingli wäggi wustab, Sind Jēfus! kidad ilma-ma, Et leppitand meid Jēfaga.

17. Sa olled rahho sataja, Se kallit aini jagaja, Se hoiab meelt ja süddant ka, Et ellan ilma makartmatta.

18. Ja kui on ello lõpminne, Siis wi mind, Jēfus! taewasse, Seäl on mul rōmo lõpmatta, Ja rahho ilma otsata.

19. Oh! Jēfus, kule minno heält, Oh! Jēfus, kule üllervelt, Oh! Jēfus, minna pallun sind, Oh Jēfus! Jēfus! aita mind.

39.

O Jēsu Christ, mein schönstes Licht etc.

Wifil: Ma hüan, Jēfus appi sind etc.

Oh! minno armas Jēfuke, Kes armastab mind heldest, Sa olled minno armoke, Ma kidan sedda julgest. Oh aita, et ma süddamest Sind armastan ning kidan, Abbi hüan, Ning kui so parris laps So pole üksnes hoian.

2. So arm, mo kallis Jēfuken', Mo südda-messe

messe tulgo. Siis minna sedda wallitsen, Se mulle warraks olgo. Te tühjaks keik, ning kela se, Mis mind woib lahbutada Sinnust ärra, Et woiks mo meel ning tō So armo sisse jada.

3. So arm on maggus, Jesuke, Sa tunnistad meil' sedda; Kui se mo sees, ei ühtegi Woi sata mulle hädda. Oh! ärra lasse mõtteida Mind, nähha, tunda, kuulda, Armastada Muud kui so kallist arm', Mis sa woid kasmatada.

4. So kallis armo tuloke Mo hinge sisse jago, Mo kılma süddant järgeste Ning hästi sojenda go. Oh! anna armo, kowwaste Se warrandusse hoida, Abbi, leida, Kui pörge waenlased Mind püüdwad ärrawoita.

5. Sa olled, armas Jesus Krist, Mo sü eest surma läinud, Ning olled hädda, waewa, riit' Mo hinge kassuks näinud. Sind teoti ning waewati: Oh! te, et sinno hawad Mulle sawad Abbi's keik hädda sees, Mo süddant jahbutawad.

6. So werri polle többine, Waid kallis, hea ning puhhas: Mo südda agga kowwine Ja kowwa kui üks kowwas. Oh! lass' so werre wäggewast Mo kowwa patto kehha Pehmeks rehha, Et woin mo süddames So armo wägge nähha.

7. Oh! anna tarkust minnule So werte wae wa moista, Mis sinna wotsid, Jesuke! Mo patto pärcast nähha; Oh! aita, et keik patto tööd Ma kahhetseu ning nuttan, Sulle töttan, Ning seigest süddamest So pole ikka õhlan.

8. Te, et ma kui üks lapsoke So järrel wõttan kaita Mi kawa, kui ma, Jesuke! So armo woiksin leida;

leida; So kallis arm ning heldus siis Mo süddant walmistago, Sojendago, Ning sinno heldus ni Mo süddamesse jago.

9. Oh! tomma mind so järrele, Mo armas Jesukenne, Sa olled kallis minnule, Mo õige armokenne, Mul anna rõõmsad sannumed Kuulda so Waimo-läbbi, Kes keik häbbi Woib ärrakä nada, Ning keelda patto többi.

10. Jesus, mo rõõm, mo warrandus, Mo taewa ello toja, Ma ollen sinno pärrandus, Sa minno wäggew toja, Keik sinnota on selge piin; Siin on üks waene ello, Paljo wallo, Ei kolba ühtegi, Mis sinno käest ei tulle.

11. So käest saab minno hingele Rõõm, rahho, hingamine; Oh! olle, armas Jesuke, Mull' ikka armolinne, Mo tulle kiir: te sojaks mind, Te termeks patto harwad, Need, mull' saatwad Wallo ning willetsust, Et minno silmad nutwad.

12. So arm, mo õnnisteggia! On enam kui keik asiad, Se on mo täht, mo päilik ka, üks hal lik, kust sa jotad, Mo maggus wiin, mo taewa leib; Kui kohto ette tullen, So ees ollen, Siis se mo kılma kumb, Mo kodda kus sees ellan.

13. Oh armoke! kui tagganed, Mis kasso, et ma ellan? Kui sa so armo wähhendad, Siis waene, willets ollen Oh! anna, et ma kowwas te Sind woiksin takka wouda, Ja sind leida, Ning kui sind leidnud saan, Ei ial kautada.

14. Sa olled armastanud mind, So järrele mind tomband, Ning enne, kui ma noudsid sind, Mind sinno õmmaks armwand. Oh! lass' so ar mo,

mo, Jhesu! Mind ikka jubhatada, Hästi sata,
Et ikka woiks mo pool So armo wäggi seista.

15. So arm se wotko ehhiä Mo ello, mis sees
ellan, Kui sattuksin ma ekkida, Te, et so jure
tullen. So arm hea nouu andko mull, Mis hea
on, järgest nouda, Et woin jouda, Kui ma saan
eksinud, So pole warsti pöörda.

16. Arm olgo mo rõõm kurbduskes, Ja nõd
ruskes mo wäggi, Kui surma tund on minno ees,
Se olgo abbi mäggi; So helde arm siis, Jhesu
te! Mind wotko hästi hoida, Rõmustada, Et
woiksin keelmatta So rigi sisse sada.

40.

Jch hab ihn dennoch lieb?

Wifil: Oh! wagga Jummal, kes 2c.

Sa olled wiimseksi Mull' armas minno me
lest, Oh Jhesu! minno rõõm, Mind hoiad
ommas süles, Et ma küll saggedast Teen patto
tahmatta, Ei need mind ommeti Sust ärra
lahhuta.

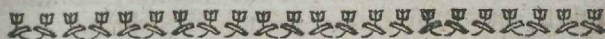
2. Oh! olleks minnule Se joudo agga olla,
Teeks Jummal üksford ka Mull' sedda wägge
tulla, Ei ellades mo hing Teeks patto melega, Ei
wottaks ialge So armust lahkuda.

3. Küll minna tabhakkisin So sanna ikka hoi
da, So kääso täitmist ei Woi ennesest weel leida.
Se Waim ning libha siin Küll wasto kiusawad,
Ning selle nõdruskes Küll kängest wõitlewad.

4. Kui armas Jummal mull' Täit joudo agga
annab, Siis sind ni armastan, Kui ial mo meel
moistab, Oh Jhesu, armas wend! Siis an
nan

nan melega Mo süddant sinnule Heaks andeks
lõpma ta.

5. Oh! tulgo sinno Waim Mo süddant wals
gustada. Oh! lasse tedda mind So ialge jub
hatada, Siis saan ma pallawaks So armo
tunduskes. Ei lahku, armoke, So jurest
ellades.

Kolme Runninga Pühhal.

41.

Was fürchtst du Feind Herodes, sehr 2c.

Wifil: Müüd kirkem Kristust usinast 2c.

Serodes miks sa ehmatad? Et tuled sündind
ollewad Se Jhesand Kristas surest wäest,
Ei wotta riki ta so kääst.

2. Need targad lähw d, kuhho se Täht neile
näitab viete, Seält leidwad nemmad Jhesuse,
Kes Jummal on ning innime.

3. Se kallis Tal sai ristitud, Jordani jõkke
lastetud, Et piddi puhtaks pessema Meid, ning
ka pattust peastama.

4. Kui puimis olli Jhesu, Siis teggi ta se
imme tõ, Wet joodwaks winaks teggi ta Ri
kohhe omma sannaga.

5. Müüd olgo Jhesu kudetud, Kes puhtast
neitsist sündinud, Ka Jhesale ning Waimule Au,
titus sago järgesie.

D d

42. Jhesu

42.

Jesu, rufe mich von der 2c.

Jesus, hua mind Ilmasti, et ma sind Baster
wöttan, sulle töttan, Jesus hua mind.

2. Ei Jerusalem, Waid se Petlehem Meile
annab, mis meid toidab, Ei Jerusalem.

3. Kallis Petlehem! Olled illusam, Sinnust
tulles, mis meid kaitseb, Kallis Petlehem.

4. Müüd ei olle sa Mitte auuta; Keigel' rah-
wal pangganattel' Satad walgust sa.

5. Näita tähte mull', Et ma-ilmasti sull' Ma-
woin tulla, sinno olla, Näita tähte mull'.

6. Siis sind, Jesuke! Leian peage; Ohk-
missi, pallumissi Toon ma sinnule.

7. Ärra põlga mind; Älita, et ma sind Hästi
tunnen, wagga ollen, Ärra põlga mind.

8. Jesus! aita mind, Et woin armust sind
Jhaldada, armastada, Jesus! aita mind.

9. Kallis ari. noko! Te, et sinnule kitust annan,
ikka tannan, Ka llis armoke!

Maria Pubhastamisse

ehf

Kiün, la Pāwal.

43.

Mit Fried und Freud ich fahr 2c.

Summala mele parrast siit Ma rōdmast läh-
hän, Mo meel ning, Südda julge müüd, Sest
rahbul

rahbul ollen, Kui Zummal mulle tootand, Se-
surm on mulle unneks saand.

2. Keik teeb mo õnnisteggia, Kes minnust näh-
tud, Ka rippes kantud ussoga, Ning tutwaks
tehtud, Sest temma on mo abbimees, Kui mul
on surma hädä kääs.

3. Sa olled Jesust ilmale Meil' läkitanud,
Ja olled keige rahwale Suurt armo annud
Ja kuisnud omma sannaga Keik rahwast sure-
wäega.

4. Se õnnis walgus tulles ka Paggani-
paistma, Ja neid, kes alles ussota, So jure-
saatma, Ja sumo omma rahwal' ka On õige
õnnisteggia.

44.

Wie wird doch so gering die Reinigung 2c.

Wifil: Oh! wagga Zummal, kes 2c.

Ma-ilm ei holi sest, Et süddant pubhastasse
Meist patto kōmbedest, Mis temmast ar-
mastasse. Ja armab ennast kül So puhka olle-
wad, Kui silmakirjaks sull' Mu, Zummal, an-
nawad.

2. Kui Jesu lauale Saab forra parrast kää-
dud, Ei kesta kaua se, Oh! kül hea nou on petud.
Ilm ei sa parremaks, Teeb patto ueste, Ja saab
kül kuremaks, Mi ellab järgeste.

3. Ja süski kitleb weel: Müüd pubhas min-
na ollen, Mul julgus on se peäl, Et Jesu lauale
tullen; Ei wōtta õppetust Se rummal, wallato,
Waid tidab rummalust, Oh Zummal parrago!

4. Kes omma süddame Siin tahhab pub-
hastada Ning Ma peäl allate Meelt, mõtied

D. D. 2

uen

uendada, Se woitleb kowwaste, Et pat on ofsa-
ta, Mis temmal järgeste Siin tulleb parrata.

5. Keif kurbus süddamest Kui hallikast keeb
ülles, Däl tō ning sannad fest Kui kired touswad
tullest, Kes nüüd ei puhhasta Siin omma süd-
dame, Ei pattust lahti sa, Ei rahho tunnege.

6. Kui ial tabhad sa, (Eh' olled waene, rum-
mal) Siis patto peäle ka Sull' woimust annab
Jummal; Et agga patto tõdd Ma: ilm ei surre-
ta, Ei ristist holige, Sest parramaks ei sa.

7. Ei Jēsand lalli ka, Kui wottad ennast petta
Siin karmwalusfega: Keif tulleb mahha jätta,
Mis ial kolbmatta, Sest süddant puhtaks te
Nüüd Jēsu werrega, Siis on so ello hä.

8. Et fedda, Jēsus, sa Mull' teäda annud os-
led, Siis te, et wihtan ma Keif karmwalusse
kõmbed, Ja süddant puhhastan Siin ilmas
järgeste Seks, kummi puhtaks saan So läbbi
täieste.

Maria Kulutamisse

ehf

Paast-Maria Päwal.

45.

Herr Christ, der einge Gottes Sohn ic.

S Kristus! lumnastaja, Sa dīge walgu-
sus, Sa kallis õnne toja Ning hinge rõ-
mustus; Se koido: täht sa olled, Ning
Jēsaft meile tulled Kui dīge abbimees.

2. Meil'

2. Meil' tõest innimesseks Said seie ilmale,
Se emma neitsikesseks Jai siski puhtaste. Sa
surma, kantanud, Ja taewa lahti-saatnud, Et
same ello nüüd.

3. Oh Jēsand! aita sinna, Et sinno tundmis-
ses Keif woime targaks minna, Ning dīges ar-
mo tõds, Et ussu sisse jame, Ja sinmult armo
same, Kui taewa päriiad.

4. Sa keige asia toja, Sest Jēsaft tulled sa
Kui wäggero wallitseja, So wäggi ofsata; Meid
tomma sinno pole, Meelt wotta omma hole, Et
se ei effi sust.

5. Meid surma heldest, Jēsand, Meid armust
ärata, Siin ma peäl kurga süddant So wāega
surreta, Ut ello anna jälle, Et süddame ning
mele So pole tõstame.

Jēsusse Kristusse Kannatamisest ning Sur- mast.

64.

Jēsus, meines Lebens Leben ic.

Jēsus, surma ärarwoitja, Jēsus, sa tood
ello mull', Minno kallis hinge hoidja, En-
nast annan ommaks sull', Kes sa wallust
waewa näinud, Ja mo eest ka surma lāinud.
Tuhhatkorda tannan sind, Jēsus, et sa altad
mind.

Dd 3

2. Sin'

2. Sinna olled nâhha sanud Naero, sülge, teotust, Siddumissi kannatanud, Hawo ja mund hârowitust, Et mind waest sa woiksid peâsta, Patto ebieſt taewa tõsta. Tuhhatkorda tannan sind, JEsus, et sa aitad mind.

3. Kül sa lassid ennast peksta, Armotumaks waewata, Et sa woiksid pattud maksta, Ja mind tehha wiggata, Sinna lassid minno õnneks Ennast tehha õnnetumaks. Tuhhatkorda tannan sind, JEsus, et sa aitad mind.

4. Wallatumad teotasid, Pileſid sind ka otsa-
ra, Sinno pea ehhitasid Ribbowitsa kroniga, Et mind woiksid rõmustada, Ja au kroni mulle sata. Tuhhatkorda tannan sind, JEsus, et sa aitad mind.

5. Kül sind peksti minno parrast, Et ma wal-
lust peâseſin, Raebati so peäle kurjast, Et ma rahhul olleſin; Rõmota sa ristis ponud, Eest sa mulle rõmo tonud. Tuhhatkorda tannan sind, JEsus, et sa aitad mind.

6. Hâdda sise ennast andsid, Kannatlikkust kannatand; Hirmsa surma wallo kandsid, Min-
no wõlla lepp tand; Et mind woiksid lahiti tehha, Tahſid sinna waewa nâhha. Tuhhatkorda tan-
nan sind, JEsus, et sa aitad mind.

7. Sinno allandus ja hâbbi On mo uhkust
tasinnud, Sinno kurwa surma lâbbi Eaan ma
surmas rõmustud. Teotust sa kannatanud, Au-
ſest minna ollen sanud. Tuhhatkorda tannan
sind, JEsus, et sa aitad mind.

8. Nüüd so hâdda meles kannan, JEsus lei-
gest süddameſt, Sulle ilka tanno annan Hawa,
wallo,

wallo, surma eest, Et sa mo eest wârrisenud,
Tuhhatkorda waewa nâinud, Ja ni kallist peâs-
tud mind; Jggawest ma kidan sind.

47.

Da JEsus an dem Creuze stund ic.

Rui JEsus risti naelati, Ning meie parrast
waewati, Siis râkis seitse sanna; Neid
tulleb ilka malleta Ja hâsti mele panna.

2. Se esſimenne olli se, Mis JEsus râkis Jê-
sale: Ei tea isſi nemmad. (Oh! anna andeks
nendele) Mis nemmad mulle teoad.

3. Mis teiseſt kuuldi temma suust, Se satis
rõõwliſ rõmustust, Rui JEsus ütles waewas:
Sa pead tõ-est ollema Mo jures tanna
taewas.

4. Se kolmas õõldi emmale Ja armsamale
Jungriſe, Rui hakkas poega nâitma, Joannes:
waat, so emma se, Sa pead tedda toitma.

5. Se neljas sanna tunnistas, Mis waewa
JEsus kannatas: Nul on suur janno hâdda.
Ta pûab meie õnnistust, Rui naelad waewsid
tedda.

6. Ka wiet sanna malleta, Mis JEsus sure
heâlega On hâddas kiskendanud: Oh Jum-
mal! Jummal! miſs sa mind Nüüd olled
mahhajâtnud?

7. Weel tulleb panna tâhhele Se lues sanna
diete: Nüüd ollen minna râitnud Keiſ mis
mull' tulli kannata, Ka armo teile nâitnud.

8. Nüüd kuulge seitsmest sanna weel, Mis
JEsus

Jesús hüdís risti peäl, Kui surm jo tulli ette:
Ma annan omma hingetst, Oh Josa sinno
kätte.

9. Kes Jesu surma auustab, Meid seitse san-
na mälletab, Käl Jummal tedda hoiab, Et
temma Ma peäl armo saab, Ring taewast rõ-
mo leiab.

48.

Christus, der uns selig macht ic.

Kristus, kes meid õnaks teed, Olled wägga
pattust, Sa kui warras wangiks saad Kur-
jast kogodusst. Sinno peäle tõsteti Walli-
kaebamissi, Käl sind naerti, teoti, Mi kui ütles
kirri.

2. Homfelt warra widi ka Sind kui rõõwoli
jälle Pilatusel' wallega kaebati so peäle; Wal-
leks moistis temma se, Satis wiwimatta Siis
sind Herodessele, Eest et ollid süta.

3. Enne lounat pekketi Piitsaga so kehha, Rib-
bowitsa pisteti Kroni wiil pähha, Naero kom-
bel mängiti Runningaks sind tehha, Kandma pid-
did peälegi Kasker risti hädä.

4. Louna ajal aeti Sind se risti peäle Sinno
werd ka wallati, Siis sa tõstsid heäle. Sind need
waatjad naersid ka; Rõwel risti-waewas Wot-
tis meel sind pilkada, Runni pääw läks mustaks.

5. Pärast lounat hüüdsid sa: Jummal! mis
sa jättad Mind nüüd ilma abbita? Keif mo rõ-
mo wõttad. Suhho nemmad wallasid Adilast
ja sappi, Surmas immed sündisid, Kalljad lät-
sid lõhki.

6. Ohtul,

6. Ohtul, kui jo rõõwoli lund Ollid karki mur-
tud. Oddaga õi pistetud Kälge, siis on jooksnud
Selge wessi werrega, Siis on tõeks sanud, Mis
se kirri wannast ka Meile kulutanud.

7. Kui se pääw sai lõppetud, Wägga Josef
tulli, Jesu ihho pallunud Risti pu peält lahki. Ei
Pilatus keelnud se, Tedda hauda pandi, Pägga-
nid ka peälegi Haua hoidjaks anti.

8. Aita, armas Jesuke; Omma surma läbbi,
Et sind kuuldes jättame Mahha patto hätki,
Sinno surma, surma süüd Oppetä meid mõt-
ma, Siis, ehk waesed moime nüüd Süle tänus
anda.

49.

Herzliebster Jesu, was hast du ic.

Wifil: Meile, armas Jummal, põra ic.

Mis olled sinna, armas Jesus! teinud,
Et sinna olled surma sisse läinud?
Mis on se sü, se pat, se rõ, need sannad,
Et risti kaõnad?

2. Üks Ribbowitsa kroon se pandi pähha,
Piitsaga lödi sinno pühha kehha,
Ring sappi, adilast full' jua anti,
Sind risti pandi.

3. Mis on sul, Jesand, süüd, mis olled efsnud?
Sind minno pattud ommad nenda peksnud.
Se pandi, Jesand, mis ma teinud wõlga,
Nüüd sinno selga.

4. Se on kälimme, se mis lambad teinud,
On Jummal nende hoidja kätte näinud,

D d 5

Mi

Mis orri teinud, JEsand isfi kannab,
Neil' armo annab.

5. Se lähbáb surma, kes head teed on káinud.
Se ellab, kes on kurja ifka teinud,
Ei aeta siin kurja mitte tagga,
Baid sedda wagga.

6. Head polle jallust sadik minnuft leida,
Ei woid ma ende wáest hea tee peál káia,
Se eest ma piddin kandma pörgo waewa;
Sa annad taewa.

7. Oh kallist armo! mis sa meile náistsid,
Et sinna meie tó eest hinge heitsid,
Ma ollen rõmus ilmas, mis on kurri,
Ja sul on murre.

8. So armo náikse, JEsand, ilmas laial,
Ma pean kiitma sedda iggal aial,
Kuis woin ma kül so suurt au fulutada,
Ning teáda anda?

9. Ei woi mo meel, oh JEsand! mitte moista,
Kui sureks tulleb sinno armo tósta,
Kuis ma woin maksta keif, mis sinnust tehtud,
Ja waewa náhtud.

10. Beel siiski on, mis, JEsand kidad sinna,
Kui lihha himmud árrasurman minna,
Et nemmad uest mulle ei te wigga,
Ei pörgo lúffa.

11. Baid et ei olle se keif minno wá:es,
Sest se on úksi, JEsand sinno ká:es;
Siis anna kurja himmo wásto abbi
So waimo lábbi.

12. So heldust tahhan minna meles kanda,
Ja sulle úksi minno súddant anda,

Ei

Ei tahha minna muud kui sedda tehha,
Mis sa woid náhha.

13. Keif tahhan minna sinnust wástorótta,
Ei risti waewas sind ka mahhajátta,
Ei pea sinnust surm ning hádda sama
Mind labhutada.

14. Et kül, oh JEsus! tulleb alwaks panna,
Mis sinno meleheaks ma tahhan anda,
Se wotta siiski wásto armo lábbi,
Et náán so abbi.

15. Kui minno hing siit ilmast árratóttab,
Ja sinno arm mind taewa sisse wóttab.
Siis JEsand! tahhan minna wágga fórgest
Sind kíta járgest.

50.

D! wir armen Sänder ic.

Nutta, innimenne, Rasket patto siind, Waat,
mis waewalinne Sinna olled nüüd, Olled
pattus sadud, Ja nüüd iggawest Surma hukka
moist' tud, Et ei peáse sest. Kúrieleison, Kriste-
eleison, Kúrieleison!

2. Surmast ei woid meie Ennast áidata,
JEsus tulli seie, Wottis lunnasta, Risti külges
waewa Randis kibbedast, Satís jálle taewa,
Peástis pörgo wáest. Kúrieleison, Kriste-
eleison, Kúrieleison!

3. Kui ei olleks tulnud Kristus ilmale, Lun-
nastajaks olnud Meile waestele, Egga meel
láinud Surma meie eest, Kurrat olleks woinud
Pörgo iggawest. Kúrieleison, Kriste-
eleison, Kúrieleison!

4. Sed

4. Sedda kallist abbi Maitis Jummal nüüd Omma Poia läbbi, Tassus meie süüd. Et keik woime jada Pörgust rahhule, Issa jure sada Rõmo taewasse. Kurielison, Kriste-eleison, Kurielison!

5. Rõõmsad woime olla Patto wasto nüüd, Ja kui tahtwad tulla Pörgust kurratid, Jesus on meid peästnud Omma werrega, Taewa sisse tõstnud, Seäl meil issa-ma. Kurielison, Kriste-eleison, Kurielison!

6. Seft nüüd olgo taewas Tanno Issale, Kes meid sures waewas Altnud heideste, Ritus olgo järgest Jesussele la, Pühha Waim, sind Pörgest Riitko ilma-ma. Kurielison, Kriste-eleison, Kurielison!

51.

O Haupt voll Blut und Wunden, &c.

Wifil: Ma püan teigest hingest &c.

Oh Jesus! sinno wallo, So raske kannatus Se satab mulle ello Se on mo rõmustas, So reiad, wermes, hawad, So kibbo-witsa Poon Mul õnnistusseks sawad, Siis, kui mul hädda on.

2. So suhho däläst lödi, Sa teige-wägges wam! Sind hirmsast ärranaerti, Sa teige-illusam! Need Ingliid kummardawad Sind sure anuga, Nüüd teised teotawad Sind kurja rombega.

3. So armsad filmikessed, Seäl sisse sülliti, So launid pallekessed, Meid naeruks katteti. Ca

Sa olled teigeaufam; Nüüd olled aunto; Sa olled teigefangem, Nüüd olled rammolo.

4. Mis ial sinna teggid, Kui sind ni waewati? Mis sinna kurja näggid, Se on mo patto sü. Oh heida armo peäle! Ning ärra nuhtle se, Oh jätta wihha jälle, Et nään so heidusse.

5. Oh minno kallis hoidja! Mo hinge karjane, Sa teigeparras laitsja, Mis teed sa minnule? Mind olled õppetanud So pühha sannaga, Mind armsast juhhatanud So waimo aniniga.

6. So libbe surma hädda, Se annab ello mull, Ei unnusta ma sedda, Ma ellan jälle sul. Oh! kule minno heäle, Ma pallun heideste, Ma lodan sinno peäle, Ei sinnust taggane.

7. So pühhas kannatusses Sin ennast rõmustan, Kui teiges willetsuses Se järgest mälletan. Kui saab so surma läbbi Head asfet minnule, Siis kaub minnust häbbi Ning lah-kun rõõmsaste.

8. Oh armas lunnastaja! Sind tannan süd-damest; Sa olled leppitaja, Mind peästid surma käest. Oh! lasse mind so peäle Nüüd lota lindlaste, Siis saan ma ello jälle, Kui surren sinnule.

9. Kui ilma jättan mahha, Siis ärra jätta mind, Kui jääb keik rikkus tahha, Siis iggatsen ma sind. Kui wottab lõhki miäna Mo süd-da walloga, Siis kosfuta mind sinna So kalliwerega.

10. Mind wotta rõmustada, Kui hing on teie peäl, Ning õhklamissed kunda, Kui kaub minno heäl. Kui sinno peäle lodan Ning ussun kowwaste,

waste, Siis surmas ello otan, Ning surren õn
faste.

52.

Hilf Gott, daß mirs gelinge ic.

Wifil: Oh mõtle, mis ma teinud ic.

Oh Jummal! tulle sinna Nüüd abbiks armu-
ga, Et mull woiks korda minna Nüüd laul-
des kuluta So armsa Poia õppetust Ning kang-
surma wallo, Oh anna siggidust!

2. Keif piddi tõeks sama, Mis Jummal too-
tand: Ei piddand walleks jama, Mis kirri kulu-
tand: Et Kristus piddi tullema Keif innimes-
peastma Ning surma minnema.

3. Cest nenda tulli temna Se Jesand ilmale
Ning kulis Jsa sanna Ja teggi immetõõd, Ning
pärast anti surmase Se jüngri Jüda läbbi, E
futa Tallele.

4. Kui Pasa-talle sõinwad Need jüngri Jesu-
ga, Ja wottis pärast leiwa, Ning murdis tã-
nas ka, Se jures andis keikile Tdest omma ih-
fua, Mis anti surmase.

5. Ka winas temma jodab Reid omma wer-
rega; Kes temma peale lodab, Woib usko kin-
nita, Kui temma sedda leiba sõõb, Ning usku-
joob sest winast, Se surma siis ei nä.

6. Se Jesand issi pesnud Ka jalgo jüngri-
le Keif armo näita kasknud Mi teine teisele, Cest
tähest peab tuntama, Et, kes on temma jün-
ger, Ei olle armota.

7. Se kawwal Judas tulli Siis Jesust tab-
bani

bama, Kui temma aedas olli, Ning lõppes pallu-
mast. Suur wäggi tulli temmaga, Siis widi
Jesust kohtu, Et piddi surrema.

8. Se armas Jesu enne Siis risti naelati,
Se wagga talle enne Siis ärratapeti. Keif
teggi temma meie cest, Et meie peab sama Nüüd
armo Jsa kãest.

9. Se kallis Jesus annab Nüüd hinge Jsa-
le; Keif meie pattud kannab, Ja hauda wiakse:
Se tousis jãlle ellusse, Kui kolmas pääw sai tul-
nud, Laks wimaks Jsaale.

10. Ja kãstis armo sanna Reid jüngri-
luta, Ning sedda teada anda Nüüd ülle ilma-ma,
Et keif, kes ial ussuwad Ning wastowotwad
amist, Need taewa lähhawad.

11. Lukas on kirjotanud Ja ütleb selgeste:
Et Jesus taewa lainud Se Jsa auusse, Jãab
suski ikka allati Ka Ma peal meie jure Se ilma-
otsani.

12. Siis Waimo lãffitati Jesusse jüngri-
le, Reid kaunist juhbatati Se tõe teele, Cest
aitko heideste, Ei õige usso läbbi Keif same
wasse.

53.

O Mensch! wollest bedenken ic.

Oh mõtle, mis ma teinud, Oh innimenne
sull! Ma ollen kannatanud, Suur hädd
olli mul; Sind ollen pattust peastnud, Ning õn-
nitust sull saatnud, Keif sedda pakkun sull.

2. Sind ollen lunnastanud Mo kalli werrega
Ei olle kulda annud, Ei hõbbemat, et sa Muul om-
maks

5. Mo wiimfel tunnii kutsu mind, Et saaksin
õõmsast nähha sind Ning kita pühha selgiga,
Sull' tanno anda lõpmatta.

57.

Ein Lämmlein geht und trägt die, 18.

Uks talleenne leppitas Ma-ilma efsitussed, Ja
pu peäl surres ka-utas Partuste lõwverus-
ed, Ta kais ni haige, wiggane, Ja tappeti ni
älaste, Ep olnud rõmo ial, Sai naertud, är-
ateotud, Ja sures hädas surmatud, Ja kandis
eik heal meel.

2. Se Tal on minno armas wend Ja hinge
armastaja, Se Issa tedda laskitand Mo lep-
tajaks sama. Oh minne, (ütles) armas Poeg,
leppita neid ärra keik, Kes piddid pörgo sa-
Kül need on wängis kängeste, Sa woid
peasta heldeste, So werd peab wallatama.

Heal meel, Issa, tahhan ma, Poeg ütles,
da tehha, Mis ial peäle panned sa, Se wae-
n tahhan nähha. Oh arm! oh immeliinne
Mind armastad, kes ollen põrm, Se ar-
meile tulli: Se lähhab armust surrema,
maetakse ka, Kes Jummla Poeg

was tedda risti peäl; Kus tedda
tappeti kui talle seäl, Kui tedda
südda õhkas walloga, Ta wer-
allati ni robfest. Oh ar-

Sull' se eest jälle regge-
dest?

es Mo melest ärramisi-
na

na, Sind pean armsaks süddames, Mind ar-
mastasid sinna. Mo süddamesse walgus jääb
Kui temma surres lõhki läab, Se on mull' am-
mo teäda, So ommaks tahhan minna ka, N-
lana kui siin ellan ma, Ning iggawest ka jäda.

6. So heldust tahhan ütspäinis Siin ilka ku-
lutada, Ja ni kui sudan igganes, Sull' ohwike
ennast anda. Sind tahhan wägga tännada, Ja
sinno nimme lauloga Mo ello aial kita. Mis
head sa teggid minnule, Se tahhan auuks sinnule,
Kui kohhus, mälletada.

7. Mo südda, laialt la-uta, Ja aia ennas-
lahti, Et suremat saad warra sa, Kui on ma,
taewas, merri. Mis on keik hõbbe, kallis
kuid? Ei olle muud kui tuht ja muid, Wuil par-
ramat on teäda. Se parram tulles Je'usfest
Ja temma kallist hawadest, Se woib so war-
raks jäda.

8. Se on mull' teigetullusam Siin ilmas ig-
gal aial; Se on mull' teige maggusam Ni kod-
do kui ka maial; Se hoiab mind ka warjule,
Kui tulles peäle waenlane, Se on mo rõõm, m-
lõnne; Mo maggus roog, kui ispotan, Mo hal-
likas, kui jannotan, Mo armas laulokenne.

9. Mul polle surma kartada, Mull' elluks e-
so werri; Kui juhtun willetsusse ma, Siis
se minno warri, Kui peäle tulles kiusatus, Su-
rase murre, kurvastus, Siis temmast ar-
otan: Et saaksin temmast kinnitud, Ja häd-
ristis rõmustud, Kui temma peäle lodan.

10. Kui tulles mulle rahhoga Siit taewa ri-
minna, Siis tabhaksin so werrega ka ehhitatu-
E e 2 o

olla; Se olgo pea kroniks mull' So Jesa ees,
et woiksin sull' So mele pärralisests Kui prudiks
sulle tootud, Ja illusaste ehbitud Jada so pärrandusests.

Kristusse Matmisest.

58.

Nun ist es alles wohlgemacht, 2c.

Wifil: So holets annan ennast ma, 2c.

Reik on nüüd hästi sündinud, Et JEsus:
Nüüd on lõpperud, Seäl hüab, pead
ka nõrgutab, Ja surma saab Meid ello po-
awwitat.

2. Üks hirmus asst! JEsus se Au Jesa sur-
reb tõeste, Se ello müst! Ma wärriseb, Ja lõhki
lääb; Se pattune sell' surma teeb.

3. Pääw paistes hopis mustaks lõbb, Te
templis katleb, pao teeb: Need hauad lahti aia-
road, Ja nähtawad Pühhade ihhud tousewad.

4. Keik loom se panneb tähhele; Te sedda ka
innime! Paas kargab lõhki, mõtle sa; Ni
eab ka So südda lõhki minnema.

5. Ey olle muud kui sinno sü; Et JEsust risti
eti, Kus hinge heitis kistsendes, Ja patto eest
a pärrast maggab hana sees.

6. Siis kõi nüüd temma järrele, Ja wotta
surrev pattule, Kui sa ei surre temmaga, Siis ar-
mota Kõl pead pörgo minnema.

7. Oh.

7. Oh Jesa! sinno armas Poeg Mo patto
pärrast teggi keik, Ja surri wallo, naeroga, Siis
kannata, Ja minno peäle ballasta.

8. Ma temmaga lään hauale, Ja pannen teda
da tähhele: Pat peab sama hullatud, Ja mae-
tud, Et saaksin õnsast surmatud.

9. Oh tappa issi ommas wäes Se ussi semet
minno sees, Ja sedda wanna innimest, Oh JEsus
Krist! Ja te mind ennast taewalist.

10. Ei tahha ennast omma süüd Kui rasket
koorma kanda nüüd, Kõl temma kawa waewas
mind; So werre hind Mo lunnastusests peast
ko mind.

11. Ma surren tänna pattule, Ja ellan üssi
sinnule, So surm on ello teenud Ja kintinud,
Ja taewa ukse awwanud.

12. Oh JEsus Kristus, awwita! Et woiksin
hästi woitelda So sanna mõda: kinnita Mind,
et ma ka Woin so au-kroni pärrida.

13. Siis tahhan minna iggawest Sind pärr-
ast sedda woitlemist Seäl keigest jouust tänna-
da, Ja lõpmatta So au ka taewas kuluuta.

59.

O Traurigkeit! o Herzeleid! 2c.

O leinagem! Ning laebagem! Suurt mur-
ret tulleb kanda, JEsust Jesa ainust last
Tuaks hauda panna.

2. Oh abhastust! Ning kurewastust! Nüüd
surnud Jummal ärra, Saatumud meile keiki
Sega taewa warra.

3. Oh pattune! Waat sinno tõ Or temmal
surma

E e 4

surma teinud, Et sa ollid kurraste ille keelba lainud.

4. So kossia On werrega Sind isfi ärrapes-
aud, Ja sind prudiks heldeste Patto muddast
adfinud.

5. Oh pallest! Oh faunifest! Kui wägga
ibdi sedda? Keik, mis ellab ilma peäl, Nuttab
sinno hädda.

6. Oh watage! Kui ärdaste Nüüd surreb
Jesukenne, Ei woi sedda nuttota Nähha inni-
menne.

7. Suurt õnnistust Ning rõnustust Woih
innimenne leida, Kes se hauda-pannemist Me-
les tahhab hoida.

8. Nüüd pallun ma Sind nuttoga: Mo ar-
mas Jesus, aita, Et sind woihsin surmani, Is-
sand! ihaldada.

Jesuse Kristusse

üllestoumisselt.

6a.

Jesus Christus, unser Heiland, 11.

Jesus Kristus, õnne andja Meie patto lanta-
ja On surmest tõusnud, Keik pattud waa-
gi wotnud. Kurielison.

2. Kei on ilmasa libha, Kandis Jesa wiha,
Meie

Meid leppitanud, Ja meile armo saatnud. Kuri-
elison.

3. Pat, surm, kurrat temma kões, Ello tem-
ma wä-es, Kes pallub tedda, Selt pörab temma
hädda. Kurielison.

61.

Christ lag in Todes-Banden, 11.

Christus on meie patto eest Kõl surma wangi-
saud, Ja ülestoussnud surma kilest, Ning
melle ello tõnud; Siis peame nüüd rõmoga Sest
Jummalat keik tänuama Ning laulma: Halle-
luja! Halleluja!

2. Ei olnud ilmas üksgi, Kes joudis surma
woita, Keik teggi meie patto sü, Ei olnud waga
leida, Sest tulli surm ni kermeste Ning me-
lewald sai temmale, Ja piddas meid keik wangi-
gis. Halleluja!

3. Siis tulli Isand Jesus tõest, Ning heitis
meie peäle Suurt armo, peastis innimist, Ning
wottis surmalt jälle Keik temma sure woiusselt,
Et paljas warri temmale, Jäi, astel laddus ar-
wa. Halleluja!

4. Kui ello woitles surmaga, Se oli inna
sõdda, Siis piddi katliminnema Se lange sure-
ma odda, Se kirri sedda kolutab: Surm surm-
ärrakautab, Surm on nüüd naeruks saanu
Halleluja.

5. Siis on nüüd armus lüpsitud Se pal-
tallekenne, Kui Jummal isse rätinud, Se helde
Jesukenne, Üst temma warri tähhenda, Üst sur-
ma

E e s

ma sega hirmutab, Ei tapja meisse putu. Halleluja.

6. Müit piddagem keif rõõmsaste Suurt kallist Pasa, pühha, Et Kristus on ni armsaste Meilt kaännud Jesa wihha; Se wotko omma armoga ka meie süddand walgusta, Et patto d meist lõppeb. Halleluja!

7. Oh! saatkem ärra süddamest keif waimad tiggedusfed, Ka heitkem ärra emmestest keif turjad himmistusfed, Siis tahhab Kristus isst ka Meid sõta omma armoga, Ei saki uft muud ello. Halleluja!

62.

Wach auf, mein Herz, die Nacht ist, 2c.

Wiisil: Müid risti: rahwas laulage, 2c.

Mo südda, olle üllewel, S on jo möda läinud, Mo waimul olgo walmis meel, Pääw on jo selgest tounnud, So kallist õnnisteggiat Müid kuleb hauast tullerwad, Ja wotta rõõmsast wasto.

2. Nut ello wotta algada, Ja patto: hauast wuse, So usso jooksmist lõppeta, Ja wata erva pole, Ja otst, mis on üllewel, Kus JES on ja ella teäl kui risti: innimenne.

3. Siis unnuista, mis tahha jääb, Mis üllewel on otst, Seäl usso film so JESust naab, Se peäle julgest trosti, Ma ilma woid sa rõõga Siis jalge alla tallada, Ja taewast takk anda.

4. On raske murre kaela peäl, Käl JESus ane aitmud, Siis laulgo rõõmsast sinno heäl, Et temma liggi tulnud, Ja sinna isst murreta, Lasf

Lasf tedda murret piddada, Sest temma tounnud illes.

5. Sa pead nende naestega, Mis lälfsid JESust woidma, Se hana jure minnema, Ning tedda talkanoudma, Käl sinna siis naad biete, Et temma tounnud tõeste, Ja tulnud hauast wälja.

6. Jo woi must sanud kangeste Se loufoer Juida suggust! Kui tappeti kui tallele, Ja satis meile digust, Sai waenlastega woitelnud, Meid jalge alla tallanud, Tõi rahho, ello jälle.

7. Mo südda, olle üllewel, Ja paame patto wasto, Et woi must sanud JESust, Ja jälgit möda astu, Ja wotta uest ellada, Ja patto himmo surreta, Käl temma joudo annab.

8. Siis ärra karda kurratit, Ei surma, pörgo wihha; So JESus ellab, üksige Ei woi sul turja teha, Ei jätta omma armoga Meid nõdraid mitte aitmatta kui kange ärrawoitja.

9. Oh armas JESand, JESus Krist! Sa tounsid surmast illes, Meid peasta surmast, kurratist, Meid hoia ommas sülles! Oh aita omma waimoga Meid keif nut ello algada, Mis sinna meile saatsid.

10. So nimmi olgo lüderud Meist, mis sa ärrawoitnud, Kes siin on hästi woitelnud, Ja sinno lapsed olnud. Oh! anna meile joudo ka, Et woi must same lõpmatta So pühha werre läbbi.

93.

Erstanden ist der heil'ge Christ, 2c.

Müid Kristus surmast tounnud on. Halleluja! Sest keigel rahwaal tulleb õn. Halle, Halleluja!

2. Kui ollets temma surma jäänd, Halle, Halleluja! Siis ma ilm ollets hukka läind. Halle, Halleluja!

3. Et temma tounud wäggewast, Halle, Halleluja! Sest kiitkem Jesust usfinast. Halle, Halleluja!

4. Kolm naest, need lätšid ruttuste, Halle, Halleluja! Käl warra homšelt hanale. Halle, Halleluja!

5. Need lätšid Jesust ossima, Halle, Halleluja! Kes olli tounud rõmoga. Halle, Halleluja!

6. Kaks Ingli nemmad leidšid sealt, Halle, Halleluja! Need rõmustasid naeste meelt. Halle, Halleluja!

Ingel:

7. Oh naesed! ärge kohluge; Halle, Halleluja! Ey olle siin, mis osite. Halle, Halleluja!

Maria:

8. Oh Ingel! armas Inglike, Halle, Halleluja! Kus on mo armas Jesuke? Halle, Halleluja!

Ingel:

9. Ta on jo tounud hana seest, Halle, Halleluja! Müüd tannapäwa surest wäest. Halle, Halleluja!

Maria:

10. Oh näita meile Jesukest, Halle, Halleluja! Kes ülestounud hana seest. Halle, Halleluja!

Ingel:

11. Käl woite paika katšuda, Halle, Halleluja! Kus redä pandi hingama. Halle, Halleluja!

Maria:

Maria:

12. Ei olle siin mo Jesukest; Halle, Halleluja! Kui ollets siin, rõdm ollets seest. Halle, Halleluja!

Ingel:

13. Waat riet, mišga mähhiti, Halle, Halleluja! Kui redä mahhamaeti. Halle, Halleluja!

Maria:

14. Käl olleme jo sedda näind. Halle, Halleluja! Oh ütse, kuhho temma läind? Halle, Halleluja!

Ingel:

15. Kalileä male miinge siit, Halle, Halleluja! Seal on se Jesand Jesus müüd. Halle, Halleluja!

Maria:

16. Ma tannan heldest satamast. Halle, Halleluja! Ma lähhan siina usfinast. Halle, Halleluja!

Ingel:

17. Oh! wätige se Peetrussest, Halle, Halleluja! Ja mulle temma Jüngridel. Halle, Halleluja!

Maria rahwa wasto:

18. Müüd laulge rõdmast süddamest: Halle, Halleluja! Et Jesus tounud surma kaešt. Halle, Halleluja!

Reit Poggodus:

19. Sest rõdm meil peab ollema, Halle, Halleluja! Et meil on õnnisteggia. Halle, Halleluja!

64.

Ehrist ist erstanden von der Marter, ic.

Müüd Kristus ülestounud Nink surmast är-
rapeas.

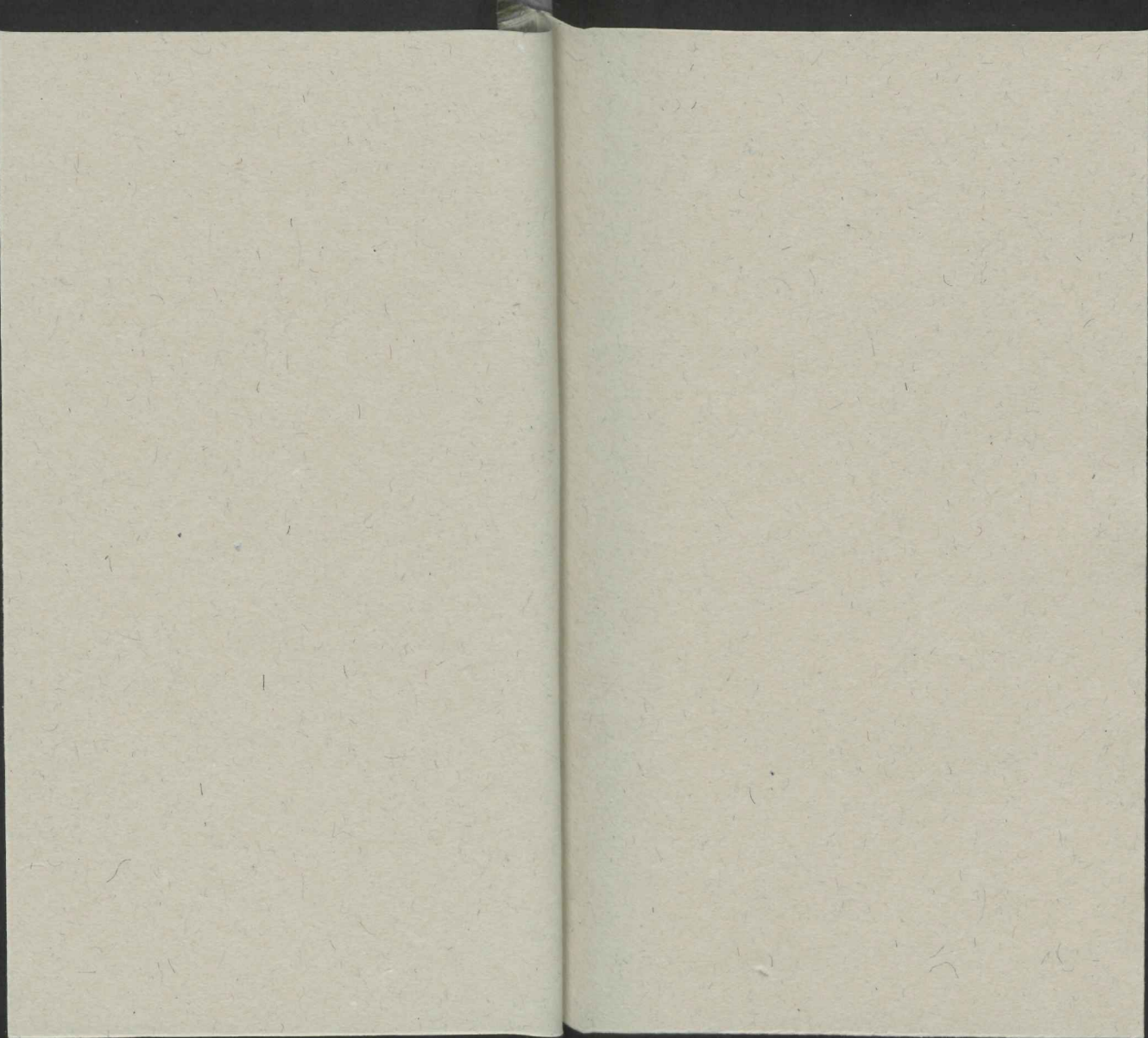
3. Halleluja, Halleluja, Halleluja, Gese rõõmu
meil peab olema, Meid tahhab Kristus rõõmu
m. Kirielleison.

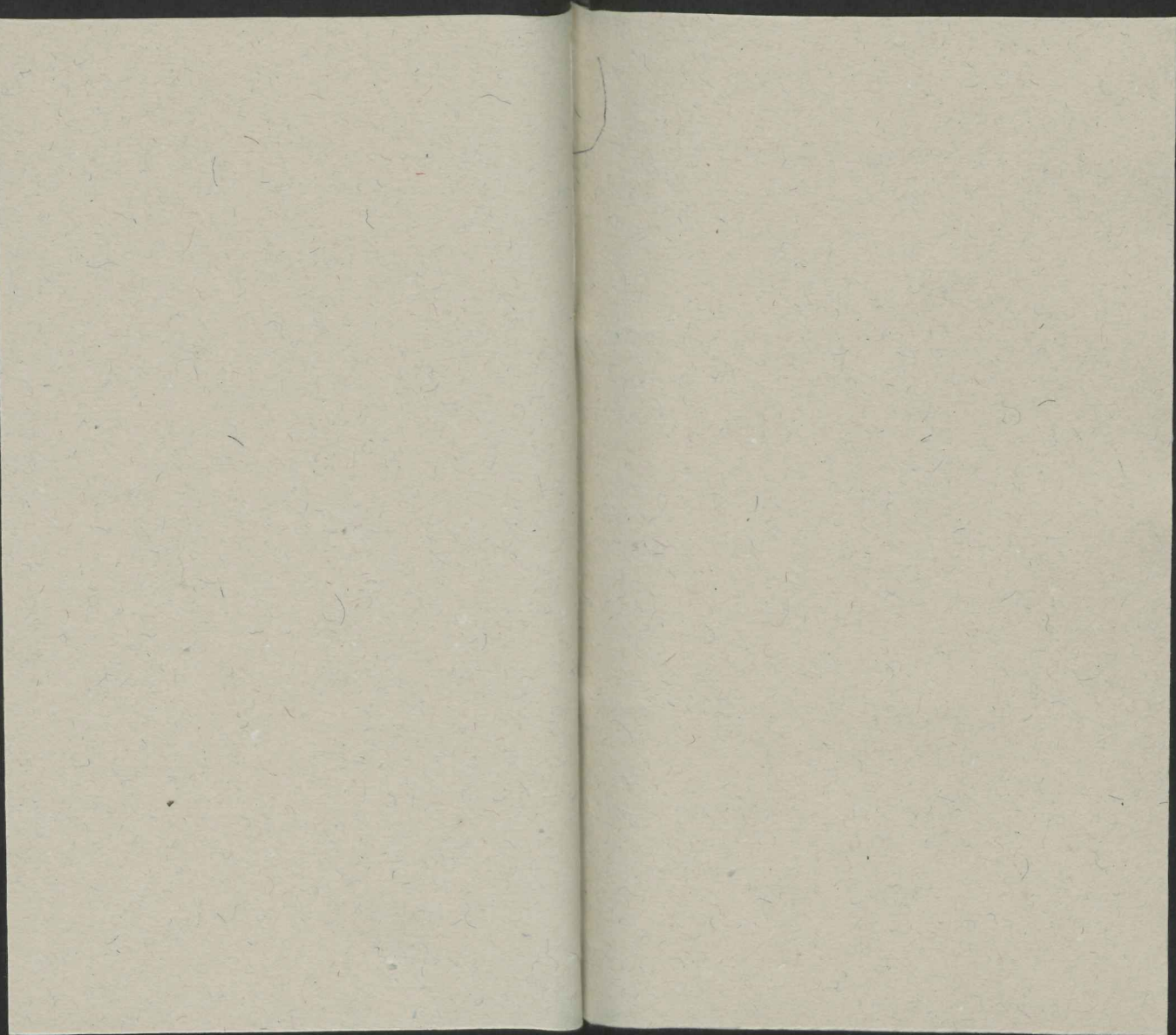
१६.

Wifil: Oh risti-rahxoas! Kannata, 26.

4. Kes tahhab Pühha piddada, Se enna
pattust pöörge, Ja wotko kurja wihtada, Hea
teud jälle teho. Et Kristus omma merrega
Wotks tedda pattust puhhasia, Seta ohwre
talleks anti.

5. Ei sunni furjus, farowalus, Peab sama
Kristus Isdud, Ei happotaigna himmustus, Peab
sama Pihha petud; Waid noua diget kasinust.

REB-790
Eesti

R/V 9.364-65

